Τό σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

52

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 52 (4)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ἐλεημοσύνη

Ἀφιερώνεται στὴ
μεγάλη μας Βασίλισσα

Θεά, χωρὶς πομπὲς καὶ μεγαλεῖα,
ὅσο μεγάλη, τόσο ταπεινὴ
ἔχεις ἁπλὴ καὶ μόνη σου θρησκεία.
Νὰ ἐλεῆς ἐκεῖνον ποὺ πονεῖ.

Ὅπου ἡ δυστυχία σὲ φωνάζει
ἔχεις καὶ μιὰ δική σου ἐκκλησιὰ
ποὺ μὲ τ' ἁγνό σου ὄνομα σταλάζεις
στὶς φλογισμένες τὶς ψυχὲς δροσιά.

Κι' εἶσαι γιὰ ὅλους μιά, ἐλεημοσύνη,
εἰδωλολάτρη εἴτε χριστιανὸ
ποτὲ τὸ ὄνομά σου δὲν ἀφίνει
μὲ χέρι ἁπλωμένο κι' ἄδειανό.

Ἐσὺ σκεπάζεις τοῦ γυμνοῦ τὴν πλάτη
Ἐσὺ μ' ἀγάπη στὸν φτωχὸ μιλεῖς
στρώνεις ζεστὸ στὸν ἄρρωστο κρεββάτι
καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ἔρημα φιλεῖς.

Ἐσὺ ραβδὶ στὸ γέροντα δανείζεις
σὲ κεῖνον ποὺ πεινᾶ φέρνεις ψωμὶ
τοῦ ὀρφανοῦ τὸ δάκρυο σφογγίζεις
καὶ σώζεις τῆς παρθένου τὴν τιμή.

Τὸ ἔγκλημα, ὁ φθόνος, ἡ κακία
ἀμέτρητα σὲ πολεμοῦν κακά,
μ' ἅμα φανεῖς, παρθενική, ἁγία
κάθε ἐχθρὸ ἡ ὄψη σου νικᾶ.

Κόρη δειλή, μ' ὁλόξανθο κεφάλι
μοιάζεις, γλυκειὰ τῆς ἄνοιξης αὐγὴ
π' ἅμα στὴν ἄκρη τ' οὐρανοῦ προβάλλει
χαρὰ καὶ φῶς σκορπίζεται στὴ γῆ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

1882

ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

«Ὑπάρχουν αὐγὲς»

Στὴν βουβὴ κάμαρά μου
ὧρες τώρα κλειστὸς
στὴν βουβὴ κάμαρά μου,
σὲ βιβλία δικά μου
ἀπομένω γυρτός.

*

Κι' εἶναι μαῦρο σκοτάδι
ποὺ μὲ ζώνει πλατιὰ
κι' εἶναι μαῦρο σκοτάδι,
ποὺ γεννᾶ ἕνα Ἄδη
στὴν θλιμμένη ματιά.

*

Ὄξω σκούζουν οἱ μπόρες,
ἡ βοὴ τοῦ βορρηᾶ,
ὄξω σκούζουν οἱ μπόρες
μὲ ποτίζουν οἱ ὧρες
κάποια θλίψη βαριά...

Τῆς ψυχῆς μου νεκτάρι
σύντροφέ μου πιστέ,
τῆς ψυχῆς μου νεκτάρι,
ἁγιασμένο λυχνάρι
ἂς μὴ σβύσῃς ποτέ!...

*

Ξάφνου ἀχτῖνες γιορτάζουν,
στὸ φεγγίτη πολλές,
ξάφνου ἀχτῖνες γιορτάζουν
παίρνουν αἷμα φωνάζουν,
—«Νά!... ὑπάρχουν αὐγές»!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜΑΝ. ΨΑΡΡΑΣ
Νάξος

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Ὅσα ψευδώνυμα τοῦ 1951 δὲν στάλθηκαν πρὸς ἀνανέωση μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1952 εἶναι στὴ διάθεση τοῦ πρώτου ποὺ θὰ τὰ ζητήση. Οἱ ψευδωνυμοῦχοι δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ τὰ διεκδικήσουν. Τοὺς δίδονται φυσικά, ἐὰν στὸ μεταξὺ δὲν ἔχουν ζητηθῆ ἀπὸ ἄλλον.

Παρακαλῶ ὅσους μοῦ στέλνουν ψευδώνυμα πρὸς ἀνανέωση ἢ ἔγκριση νὰ γράφουν σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ τὸ ψευδώνυμό τους πρῶτο πρῶτο μὲ κεφαλαῖα γράμματα. Ἀπὸ κάτω: Ὄνομα πατρώνυμο καὶ ἐπώνυμο. Ἰδιότης (μαθητής, τεχνίτης, στρατιώτης, ἀγρότης κλπ.). Τὸ χρόνο ποὺ γεννήθηκε, σχολεῖο καὶ τάξη ποὺ φοιτᾶ. Διεύθυνση. Χωριὸ Ἐπαρχία Νομὸ ἢ προκειμένου γιὰ πόλη ὁδὸ καὶ ἀριθμό.
Αἴτηση ἀνανεώσεως ἢ ἐγκρίσεως ψευδωνύμου ποὺ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ 2.000 δραχμὲς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη.

*

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ προσέχουν ὅταν μοῦ γράφουν: Νὰ γράφουν σὲ χωριστὸ χαρτὶ τὸ γράμμα τους, σὲ χωριστὸ τὶς συνεργασίες, σὲ χωριστὸ τὶς ἀγγελίες, σὲ χωριστὸ χαρτὶ κάθε θέμα. Ἔτσι διευκολύνουν καὶ τὸν ἀρχισυντάκτη καὶ τὸν ἑαυτό τους. Γιατὶ ἡ δουλειά τους θὰ διεκπεραιωθῆ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα.

*

Ὅποιος στέλνει λεπτὰ πρέπει, εἴτε στὸ ἀπόκομμα τῆς ἐπιταγῆς, εἴτε στὸ γράμμα του νὰ σημειώνη λεπτομερῶς γιατὶ μᾶς τὰ στέλνει. Μᾶς βοηθεῖ στὴ δουλειά μας καὶ ἐξυπηρετεῖ καὶ τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ ἔτσι ἡ ὑπόθεσή του θὰ διεκπεραιωθῆ πιὸ γρήγορα.
Οἱ συνδρομὲς εἶναι προπληρωτέες. Κανένας συνδρομητὴς δὲν γράφεται ἂν δὲν καταβάλη τὴ συνδρομή του.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

«Μεγάλα πετάγματα»

Μ' ἕνα κελὶ βαθύσκιωτο, ἔμοιαζε κι' ἡ καρδιά μου
πνιγμένη μὲς στὴν σκοτεινιά, γροικοῦσε κάποιους ἤχους
μέσα ἀπ' τὴν πόλη π' ἔφθαναν, σιγά, σιγά, κοντά μου,
μὰ τίποτε δὲν γνώριζε· μόνο γυμνοὺς δυὸ τοίχους!...

*

Ἔγυρα στὸ βιβλίο μου, κι' ἔνοιωσα ἐκεῖ μιὰ μέρα,
κάποια ζωὴ στὰ σπλάχνα μου· ἀγέρα στὰ φτερά μου·
δυνάμωσαν τὰ πόδια μου· καὶ σύρθηκα πιὸ πέρα,
κι' ἄνοιξα διάπλατα στὸ «φῶς», τὰ δυὸ παράθυρά μου...

*

Ὁ ἥλιος μπῆκε κι' ἔλουσε, τὸ σκοτεινὸ κελλί μου·
ἀγνάντεψαν τὰ μάτια μου τ' ἀθώρητα τῆς μέρας,
κι' ἀπὸ τὰ κάγκελα κλεφτὰ πετῶντας ἡ ψυχή μου,
ξεμάκρυνε, καὶ χάθηκε, στὰ βάθη ἄλλης σφαίρας!...

*

Περνοῦν οἱ μέρες· πιότερο νοιώθω τὸ φῶς στὰ μάτια·
καὶ πόθος ἄσβεστος, βαθὺς φλογὰ τὰ ὀνειρατά μου,
κι' ἄλλων καρδιῶν, λεπτῶν, καρδιῶν τὰ μαγεμένα πλάτια,
νὰ κλείσω ἀργά, θαμπωτικά, μιὰ μέρα στὴν καρδιά μου!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΡΑΣ (Νάξος)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ μικρὸς Μίμης γυρνῶντας ἀπὸ τὸ σχολεῖο βρίσκει ἕνα πεντοχίλιαρο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔλειπε ἕνα μεγάλο κομμάτι. Μετὰ ἀπὸ λίγη σκέψι καὶ ὡς ἄλλος Ἀρχιμήδης ἀποφάνθηκε:
— Μόλις πάω στὸ σπίτι θὰ ζητήσω ἕνα πεντοχίλιαρο ἀπὸ τὸν πατέρα μου θὰ κόψω τὸ μέρος ποὺ λείπει καὶ θὰ τὸ κολήσω στὸ δικό μου. Κι' ἔτσι θὰ ἔχουμε κέρδος 5.000 δρχ.

*

Στὸ μάθημα τῆς γραμματικῆς.
Ὁ καθηγητὴς ἐρωτᾶ:
— Τί εἶναι παιδί μου τὸ «ἔγινα»;
Κι' ὁ ἀφηρημένος μαθητής.
—Μά... νῆσος κύριε καθηγητά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
Παιανία Ἀττικῆς

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ο ΠΑΝ ΚΑΙ Ο ΠΑΝΙΚΟΣ

Ὁ Γιῶργος διάβαζε στὸ ἰδιαίτερο δωμάτιο τῶν παιδιῶν Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ τὸ κεφάλαιο ἐκεῖνο ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὸν πανικό, ποὺ ἔπιασε τοὺς Τούρκους ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐκπόρθηση τοῦ Μπιζανιοῦ, στὶς 21 Φεβρουαρίου 1913...

—Ἀλήθεια, ρώτησε ἡ Τασία τὸν ἀδερφό της. Τί θὰ πῆ πανικός;

Ὁ Γιῶργος πῆρε ὕφος «χιλίων παππούδων» καὶ ἄρχισε νὰ ἐξηγῆ:

— Πανικὸς εἶναι ὁ ἀσυγκράτητος ἐκεῖνος φόβος ποὺ μᾶς πιάνει, ὅταν μάλιστα εἴμαστε πολλοί, καὶ τρέχουμε νὰ σωθοῦμε.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔμπαινε ὁ παπποῦς, καὶ εἶχε ἀκούσει ὅσα περὶ πανικοῦ εἶχε πῆ ὁ μεγαλύτερος ἀπ' τὰ ἐγγόνια του.

— Δὲν ἦταν καὶ ἄσχημος ὁ ὁρισμὸς ποὺ ἔδωσες στὸν πανικό, Γιῶργο. Μὰ γιὰ κάθε λέξη θὰ πρέπει κανεὶς νὰ ξέρη λίγο πολὺ καὶ τὴν ἱστορία της.

—Ἔχει ὁ «πανικὸς» τὴν ἱστορία του; ρώτησε ὁ Κωστάκης τὸν παπποῦ μὲ κάποια περιέργεια...

—Ἀφοῦ ὅλες οἱ ἱστορίες μιλοῦν γι' αὐτόν, νὰ μὴν ἔχει κι' αὐτὸς ἱστορία, εἶπε καλαμπουρίζοντας ὁ Γιῶργος.

—Ἄστα αὐτά, Γιωργάκη, διάκοψε ὁ παπποῦς καὶ πές μας ἂν ξέρης ἀπὸ ποῦ προέρχεται ἡ λέξη πανικός...

Ὁ Γιῶργος δὲν ἤξερε. Μὰ ὅπως συνήθως δὲν θέλει καὶ νὰ φαίνεται πὼς δὲν ξέρει, πέταξε ἀσυλλόγιστα μιὰ ἀπάντηση.

—Ἀπὸ τὸ πανί, παπποῦ. Ὅπως εἶναι χλωμὸ τὸ πανὶ ἔτσι χλωμιάζει κι' ὁ ἄνθρωπος ὅταν φοβᾶται...

Ὁ παπποῦς μόλις καὶ συγκράτησε τὰ γέλια του.

—Ἂν δὲν εἶναι ἄλλη ἡ ἐξήγηση τῆς λέξεως αὐτῆς τότε ἡ ἐτυμολογία σου δὲν θὰ ἦταν γιὰ πέταμα, εἶπε ὁ παπποῦς, προσπαθώντας νὰ κρατήση τὴ σοβαρότητά του. Ἀλλὰ ἡ λέξη δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ πανὶ ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Πᾶνα...

—Τὸν θεὸ τῶν κοπαδιῶν; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Ἀκριβῶς, εἶπε ὁ παπποῦς. Ὁ Πὰν ὁ θεὸς τῶν κοπαδιῶν, ὁ τραγόπους αὐτὸς γιὸς τοῦ Δία — πολλοὶ θεοὶ ἐρίζουν γιὰ τὴν πατρότητα τοῦ Πανὸς — ἔδωσε τὸ ὄνομά του στὸν πανικὸ φόβο!...

Μὰ θὰ σᾶς πῶ γιὰ τὸ θεὸ αὐτὸ μερικὰ πολὺ ἐνδιαφέροντα:

—Ὁ Πὰν λοιπόν, εἶπεν ὁ παπποῦς, ἦταν γιὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς ἢ τοῦ Δία καὶ τῆς Ὕβρεως ἢ τοῦ Αἰθέρος καὶ τῆς Ἥρας ἢ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Πηνελόπης... Καὶ περιορίζουμαι σ' αὐτὰ μόνο τὰ λίγα ζευγάρια, ποὺ διεκδικοῦν γιὰ παιδί τους τὸν Πᾶνα, γιατὶ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ποὺ ἰσχυρίζονται πὼς ἐγέννησαν αὐτὸν τὸν τερατώδη θεό...

— Μὰ γιατὶ τὸν λὲς τὸν Πᾶνα τερατώδη; ρώτησε ἡ Τασία.

— Μὰ θὰ εἶναι ἀρκετὸ νὰ σᾶς κάνω τὴν περιγραφή του ὅπως τὴν διάβασα σ' ἕνα παλιὸ βιβλίο: Κακόμορφος μὲ κέρατα στὸ κεφάλι, μὲ μεγάλα γένεια καὶ αὐτιά, μὲ πόδια καὶ οὐρὰ κατσίκας. Πάντοτε γελοῦσε καὶ ἔτσι ἡ ἀσχημιά του γινόταν πιὸ κτυπητὴ καὶ φαινόταν σὰν ἕνα δυσειδέστατο τέρας.

— Τί θὰ πῆ δυσειδέστατο παπποῦ; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Καθένας ποὺ ἔχει ἄσχημο «εἶδος» καὶ «εἶδος» θὰ πῆ μορφή.

Κι' ἦταν τόσο ἄσχημος, ποὺ καὶ ἡ ἴδια του ἡ μάνα τὸν εἶχε συχαθῆ, ντρεπόταν νὰ τὸν ἀναθρέψη καὶ τὸν παράτησε στὸ Λύκαιο βουνὸ τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου τὸν εἶχε γεννήσει.

Μὰ ὁ Ἑρμῆς τὸν λυπήθηκε τόσο πολύ, ποὺ ἔστειλε τὴ νύμφη Σινόη μαζὶ μ' ἄλλες γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψουν! Ἔπειτα τὸν πῆρε, τὸν τύλιξε μέσα σὲ ἕνα δέρμα λαγοῦ καὶ τὸν ἀνέβασε κοντὰ στὸ Δία. Μὰ μόλις εἶδαν οἱ θεοὶ τὴν τερατώδη μορφή του ἐγέλασαν πολύ. Καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους ὁ Διόνυσος. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν εἶπαν Πᾶνα. Ἐπειδὴ προκάλεσε σὲ πάντας τοὺς θεοὺς τὸ γέλιο.

— Πολὺ φοβᾶμαι, παπποῦ, πὼς αὐτὴ ἡ ἐξήγηση εἶναι λίγο - πολὺ ὅμοια μὲ κείνη τὴ δική μου γιὰ τὸ πανί, εἶπε ὁ Γιῶργος.

— Δὲν ἀποκλείεται, ἀπάντησε, σοβαρά, ὁ παπποῦς. Ἀλλὰ ἔτσι τὴ διάβασα σὲ ἕνα βιβλίο πολὺ παλιὸ τοῦ 1815.

Ὑπάρχει ὅμως κι' ἕνας ἄλλος μῦθος. Ὁ Πὰν ἦταν ὀμορφώτατος θεός. Κάποτε ὅμως ἡ θεὰ Ἀφροδίτη τὸν ρώτησε ἂν ὑπάρχει ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἄλλο πλάσμα ὀμορφότερό της.

Ὁ Πάνας.

Ὁ Πὰν δὲν δίστασε νὰ πῆ πὼς θεωροῦσε ὡς τὸν ὡραιότερο τὸν Ἀχιλλέα, τὸ γιὸ τοῦ Δία καὶ τῆς Λαμίας. Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Ἡ Ἀφροδίτη θύμωσε τόσο πολὺ καὶ γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ τοῦ ἔδωσε τὴν τερατώδη αὐτὴ μορφή.

Ζώντας λοιπὸν στὰ βουνὰ ὁ Πὰν γίνηκε σπουδαῖος πιστικὸς καὶ κυνηγός. Ἦταν ἀκόμη καὶ σπουδαῖος μάντης καὶ δίδαξε μάλιστα τὴν μαντικὴ τέχνη στὸν Ἀπόλλωνα. Κάποτε ποὺ κατέβηκε στὴν ἀκροθαλασσιὰ βρίσκει ἕνα θαλάσσιο σαλίγκαρο καὶ ἔφτιασε μὲ τὸ κέλυφός του τὴν Σύριγγα· ἕνα δηλαδὴ μουσικὸ ὄργανο ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔβγαιναν μουσικοὶ ἦχοι.

Ὅταν βρισκόταν στὰ παραθαλάσσια ἔπαιζε τὴ σύριγγά του καὶ ἔσωζε τοὺς ναυτικοὺς ἀπὸ τοὺς πειρατάς.

— Μὰ μᾶς εἶπες τόσα πράγματα γιὰ τὸν Πᾶνα μὰ δὲν μᾶς εἶπες τίποτα γιὰ τὸν πανικὸ εἶπε ἡ Τασία.

— Μὲ διέκοψες ἀπάνω στὴν ὥρα εἶπε ὁ παπποῦς. Γιατὶ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ θὰ σᾶς μιλοῦσα.

— Τὸ κατάλαβα εἶπε ὁ Γιῶργος. Τοὺς πειρατὲς τοὺς ἔπιανε πανικός...

— Αὐτὸ εἶναι εἶπε ὁ παπποῦς.

Μόλις ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους οἱ πειρατές, ὁ Πὰν πρόβαλλε σ' αὐτοὺς τὰ φάσματα καὶ τὰ φόβητρα ποὺ δημιουργοῦσαν στοὺς σκοπέλους καὶ τὰ παραθαλάσσια σπήλαια τὰ κύματα τῆς θάλασσας. Καὶ ὅλα αὐτὰ προκαλοῦσαν στοὺς πειρατὲς τέτοιο φόβο ποὺ σάν... πανικόβλητοι ἔτρεχαν νὰ σωθοῦν.

—Καὶ μόνο ἀπὸ ἐκεῖ βγῆκε ἡ λέξις πανικός; ρώτησε ἡ Τασία.

—Ὄχι. Στὴ μυθολογία ἀναφέρεται ὅτι στὴ γιγαντομαχία ὁ Πὰν πῆγε μὲ τὸ μέρος τῶν θεῶν. Ἐσάλπισε μὲ τὴ σύριγγά του. Μὰ ἦταν τόσο τρομερὸ τὸ σάλπισμά του ποὺ οἱ Γίγαντες φοβήθηκαν τόσο πολὺ ἀπὸ τὸν ἄγνωστο καὶ ἀσυνήθιστο αὐτὸ ἦχο ὥστε ἔτρεξαν νὰ κρυφθοῦν.

Ὅταν ἀκόμη ὁ Διόνυσος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἰνδιῶν εἶχε πάρει μαζί του καὶ τὸν Πανᾶ. Μόλις ὅμως ὁ Διόνυσος εἶδε τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν φοβήθηκε. Μὰ ὁ Πάνας χωρὶς νὰ ταραχθῆ διέταξε νὰ σαλπίση καὶ νὰ ἀλαλάξη τὴν νύκτα ὅλο τὸ στράτευμα ξαφνικὰ καὶ ἄγρια. Καὶ ὅταν πραγματοποιήθηκε ἡ διαταγή του ἀντήχησαν ἀπὸ τὰ σαλπίσματα καὶ τοὺς ἀλαλαγμοὺς οἱ κοιλάδες καὶ οἱ βράχοι. Καὶ ἔγινε ἡ κραυγὴ ἐκείνη παράδοξη καὶ τρομερὴ τόσο, ὥστε φοβήθηκαν οἱ Ἰνδοὶ καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Ὅταν ἀκόμη οἱ Γαλάται μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βρέννον ἔφτασαν εἰς τοὺς Δελφοὺς καὶ ἐπεχείρησαν νὰ τοὺς λεηλατήσουν φάνηκε ὁ Πὰν κατὰ τὴν νύκτα ξαφνικὰ καὶ τοὺς τρόμαξε τόσο ὥστε οἱ Γαλάτες ἄρχισαν νὰ κατασφάζωνται μεταξύ τους.

— Δηλαδὴ ὁ Πὰν εἶπε ὁ Γιῶργος ἦταν ὀπαδὸς τοῦ... κεραυνοβόλου πολέμου...

— Μὲ τὴν διαφορὰ πὼς ὁ δικός του ἔπιανε εἶπε γελαστὸς ὁ παπποῦς! Καὶ γι' αὐτὸ ὁ φόβος ποὺ προκαλεῖται ξαφνικὰ καὶ στὰ πλήθη λέγεται πανικός.

Α. Κ. Μ.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΤΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΑ»

Ὁ σύλλογος «Μακεδονόπουλα» προκηρύσσει τὸν Α΄ Διαγωνισμό, μὲ θέμα ἕνα ποίημα χαρισμένο στὸ περιοδικὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ». Στοὺς νικητὲς θὰ δοθοῦν βραβεῖα. Περιμένουμε ἀπ' ὅλους κι' ἀπ' ὅλες. Στεῖλτε συμμετοχή: Γεώργιον Τσιφλόγλου, παιδόπολη Καλῆς Παναγιᾶς, Βέρροια. Προθεσμία δύο μῆνες μετὰ τὴ δημοσίευση τῆς ἀγγελίας μας.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ συλλόγου «ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΑ»

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Α΄ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΙΩΝΙΚΗΣ ΦΛΟΓΑΣ»

Ὁ σημειώσας μεγάλην ἐπιτυχίαν α΄ φιλολογικὸς διαγωνισμὸς τοῦ Συλλόγου μας ἔληξε.

Τὰ ἀποτελέσματα τούτου εἶναι:

Τὸ 1ον βραβεῖον δίδεται εἰς τὸ πεζὸν τοῦ Κωνσταντίνου Καλαπανίδη: «ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ».

Τὸ 2ον βραβεῖον εἰς τὸ ποίημά του Τώνη Γιούλη: «Θυμᾶμαι!...» καὶ

Τὸ 3ον βραβεῖον εἰς τὸ ποίημα τοῦ Γεωργίου Μαγνήσαλη: «Ο ΤΑΦΟΣ».

Ἐπίσης ἐπαινοῦμεν ἀπὸ τὴν στήλην αὐτὴν καὶ ἰδιαιτέρως τούς: Στέγον Ἀστεγον, Μάριον Ἕσπερον, Ἄννα Ροδίτη, Δᾶς Πολιτισμοῦ, Κώσταν Θώμην, Δέσποινα Φωτοπούλου, Δήμητρα Γεμενετζίδου, Κωνσταντῖνον Νέργον καὶ Κουρούν Δημήτριον.

Εὐχαριστοῦμεν δὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ μᾶς ἐτίμησαν στὴν πρώτη μας αὐτὴ μεγάλη προσπάθεια.

Τμῆμα Διαγωνισμῶν «ΙΩΝΙΚΗΣ ΦΛΟΓΑΣ»

Ἱδρύοντας τὸν σύλλογο «ΕΛΛΗΝΑΠΑΙΔΑ» σᾶς καλῶ σ' αὐτὸν ἀγαπητοί μου φίλοι. ΕΜΠΡΟΣ ΟΛΟΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΑΙ ΛΑΜΠΡΗ ΕΛΛΑΔΑ.

Ἀφρολουσμένος Θερμαϊκὸς
Ἱδρυτὴς - Πρόεδρος ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ

Φαντασία έμπνευσμένη άπὸ τὸ λογοτέχνημα τοῦ R. BAZIN

Τοῦ νέου Λογοτέχνου κ. Ἄλκη Ροδοπούλου

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ὁ Ἄνεμος
Τὸ Ἀγόρι (12 χρονῶν)
Ἡ Μάνα τοῦ ἀγοριοῦ
Χορωδία ἀπὸ παιδιὰ 10 - 14 χρονῶν.

(Σὲ χωριὸ πλαγιασμένο σὲ ράχη βουνοῦ σκεπασμένη μὲ πεῦκα. Στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ἔχει στὴ μέση, ἕνα θαυμάσιο πεῦκο. Τὸ ἀγόρι, μὲ μάτια κλειστά, εἶναι ξαπλωμένο κάτου ἀπὸ τὸ πεῦκο. Ὁ ἀγέρας θροΐζει ἐλαφρά...».

ΧΟΡΩΔΙΑ (Τραγουδάει ἀπὸ μακρυὰ σὰν νανούρισμα, τὸ «τραγούδι τοῦ Ἀνέμου»):

Μίλησε κι' εἶπε τὸ τρελλαγέρι
ἀπὸ τοῦ πεύκου τὰ ἀκροκλώνια:
ἡ τρελλὴ πνοή μου, κοντὰ σὲ χιόνια...
(σβύνει σὲ ἥσυχες νότες).

ΑΝΕΜΟΣ (Μιλῶντας ἀπὸ τὴν μπουκλωτὴ κορφὴ τοῦ πεύκου): Ἔλα, ἀγόρι μου, ἔλα! Θὰ σὲ πιάσω ἀπὸ τὸ μικρό σου χεράκι καὶ θὰ ταξιδέψουμε ὅπου θέλεις! Τρέχω τώρα νὰ χαιρετήσω τὰ χιόνια! Ἡ τρελλὴ καὶ γοργοτάξιδη ἀνάσα μου, θὰ σὲ φέρει σὲ ψηλὰ βουνά, π' αἰώνια κρύβουνται κάτου ἀπὸ τὴ λευκὴ καλύπτρα τοῦ ἀνθοῦ τοῦ χειμῶνα! Ἔλα μικρούλη μου, ἔλα...

ΑΓΟΡΙ (Μὲ κλειστὰ μάτια): Ποιὸς μοῦ μιλάει; Τάχατες νείρομαι; Ἄ, ὁ ἀγέρας! Νὰ ρθῶ; Ποῦ νὰ ρθῶ; Στὰ χιόνια; Φοβᾶμαι! Τὸ χιόνι θὰ ζηλέψει τὴν ἀσπράδα τοῦ κορμιοῦ μου καὶ θὰ χαθῶ! Χιόνι θὰ γίνω κι' ἐγώ!... Ἄνεμε, ἄνεμε!...

ΑΝΕΜΟΣ (Ἄμακρα, γλυκά): Ἔλα, γλυκό μου ἀγόρι, ἔλα!...

ΧΟΡΩΔΙΑ (Συνεχίζει τὸ τραγούδι, ἄλλοτε δυναμώνοντας τὴ φωνή, ἄλλοτε ξέψυχα):

...Πράσινους κάμπους, πηγὲς γλυκές,
σὲ πόντους γκρίζους, σύγνεφα μαῦρα,
θολὰ ποτάμια, λίμνες λευκές
σὲ χῶρες ἄμμου, αἰώνια λαύρα!...

ΑΝΕΜΟΣ: Ἔλα, ἀγοράκι μου ἔλα!... Θὰ ξεχυθοῦμε σὲ κάμπους βελουδένιους καὶ στὸ νιοφύτρωτο χορτάρι θὰ πλαγιάσουμε. Θὰ δεῖς τὴ λαφίνα μὲ τρεμάμενα πλευρά, νὰ χύνεται σὰ σαΐτα στὴν γάργαρη πηγή! Ἔλα, ἔλα!...

ΑΓΟΡΙ (Χαρούμενα): Θὰ ἔλθω! Ἄνεμε, ἄνεμε, βοήθα με!...

Μὰ ἂν ἡ λαφίνα ζηλέψει τὴ γρηγοράδα μου; Λαφάκι θὰ μὲ κάνει καὶ θὰ χαθῶ! Φοβᾶμαι...

ΑΝΕΜΟΣ (Φιλῶντας ἀπαλὰ τὸ μέτωπο τοῦ ἀγοριοῦ): Ἔλα, ἔλα! Μαζὶ ὕστερα θὰ τρέξουμε νὰ δροσίσουμε τὰ πλεμόνια τῆς θάλασσας! Θὰ γεμίσουμε τοὺς φλόκους — χαρὰ στοὺς ἀρμενιστές! Ἔλα! Θὰ ὁρμήσουμε ἀπὸ τὰ μαῦρα σύγνεφα, θὰ σμίξουμε μὲ τὴ θάλασσα καὶ θὰ γίνουμε ἀφρὸς — μπούκλα τοῦ κυμάτου!...

ΑΓΟΡΙ (Λυπημένα): Ἄχ! Ἡ θάλασσα τὸ νερένιο μου κορμάκι θὰ ζηλέψει κι' ἕνα θὰ γίνω μ' αὐτή! Ἀφρὸς στὸ πλευρὸ τῆς σκούνας!..

ΑΝΕΜΟΣ: Ἔλα, ἔλα! Θὰ τρέξουμε στὴν ἀμμουδερὴ ἀπεραντωσύνη γιὰ νὰ δροσίσουμε τοὺς φρυγμένους καραβανάρηδες καὶ τ' ἄτια τὰ λαχανιασμένα! Ἔλα, ἔλα!...

ΑΓΟΡΙ: Ὅμως... Ἡ ἄμμο θὰ ζηλέψει τὰ ξανθά μου μαλλιὰ καὶ θὰ χαθῶ!... Βοήθα με ἄνεμε!...

ΧΟΡΩΔΙΑ (Φωνὴ ἀπαλή, σβυστή, μακρυνή...):

...Θὲ νὰ πετάξουμε μεσ' τὴ γαλήνη τοῦ
(οὐρανοῦ,
θὰ δεῖς μαζί μου χρυσὸ τὸ δείλι
— πανώρια εἰκόνα κάποιου στερνοῦ —
καὶ θὰ δροσίσεις φρυγμέν' ἀχείλι
ἀπὸ σταγόνες θείου κρουνοῦ...

ΑΝΕΜΟΣ (Ἀνακατώνοντας τὰ μαλλιὰ τοῦ ἀγοριοῦ): Ἔλα! Θὰ χυθοῦμε στὸ ἄπειρο, στὴ γαλήνη τοῦ οὐρανοῦ! Θὰ δεῖς τὸ ρόδινο ἥλιο ν' ἀπαλογέρνει θλιμμένος σὲ ἀγκαλιὲς γαλανές! Ἔλα. Θὰ δροσίσεις τ' ἀχείλι σου ἀπὸ νερομάνες κρουσταλλένιες! Ἀγόρι μου χρυσό, ἔλα. Στὴν ἀέρινη ἀγκαλιά μου θὰ σὲ πάρω καὶ παντοῦ θὰ πετάξουμε!...

ΧΟΡΩΔΙΑ (Κλείνοντας τὰ λόγια τοῦ ἀνέμου):

Θάρθεις μαζί μου; Σὲ ξένα μέρη
θὲ νὰ σὲ φέρω, μ' ἀέρινο χέρι...
(Μελαγχολικὰ)
Τὸ τρελλαγέρι μιλοῦσε πλάνα
— ὥρα καλή της! τ' ἄκουσ' ἡ μάννα...
(Σπάζει ἀπαλά).

ΑΓΟΡΙ (Ἐκστατικά): Ἔρχουμαι! Ἔρχουμαι! Θέλω ὁ οὐρανὸς νὰ ζηλέψει τὰ γαλανά μου μάτια καὶ νὰ γίνω κι' ἐγὼ οὐρανός! Ἀέρινη κορδέλλα!

Ἄνεμε, φίλε μου, ἔρχουμαι!...

(Σηκώνεται μαλακά, μὲ ἀνοιγμένη τὴν ἀγκαλιά του).

ΜΑΝΑ (Σαστισμένη): Ἀγόρι μου τί ἔχεις; Τί θέλεις;

ΑΓΟΡΙ (Χαμογελώντας): Θὰ φύγω μητέρα μου, θὰ φύγω!...

ΜΑΝΑ (Τρομαγμένη): Γιὰ ποῦ παιδί μου; Μὲ ποιόν;

ΑΓΟΡΙ: Γιὰ παντοῦ! Γιὰ θάλασσες, γιὰ λίμνες, γιὰ οὐρανούς! Θὰ περάσω ὅλο τὸ διάστημα μὲ περιπέτειες, μὲ χαρά! Ἀντάμα μὲ τὸν ἄνεμο θὰ φύγω! Χαρά μου!...

(Ἡ Μάνα, κοιτάζει τὴν ὄμορφη κορφὴ τοῦ πεύκου, ἀπ' ὅπου ἀπαλομουρμουρίζει τὸ δροσαγέρι, μὲ κάποιο πόνο καὶ ζήλεια!...).

ΧΟΡΩΔΙΑ (Συνεχίζει μὲ μελαγχολία, μὲ πόνο τὸ τραγούδι):

...κι' εἶπε νὰ κόψουν τὴν ὥρια μπούκλα,
ἀπὸ τὸ πεῦκο, ποὔμοιαζε κούκλα!...
(Νότες σιγαλές, σβυσμένες, ραγισμέ-
(νες...)

ΑΥΛΑΙΑ

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

◆◆

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

ΠΟΥ ΦΥΓΩ...

«Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός Σου
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου Σου ποῦ φύγω;...»
Ψαλμωδὸς

Πῶς νὰ μακρύνω, κύριε, ἀπ' τὸ δικό
(Σου πνεῦμα
ὁποὺ τρυπάει τοὺς οὐρανοὺς καὶ φτάνει
(ὡς τὴν καρδιά;
Παντοῦ πετάει καὶ βρίσκεται, στὸ πο-
(ταμιοῦ τὸ ρεῦμα
μέσ' τὶς ἀνήλιαγες σπηλιές, τοῦ πεύκου
(τὰ κλαδιά...

⁂

Πῶς νὰ ξεφύγω, κύριε, ἀπ' τὸ δικό Σου
(βλέμμα
ποὺ ξεπερνάει τὰ σύννεφα κι' ἀγγίζει
(ἐδῶ στὴ γῆς;
Σὲ νοιώθω μέσ' τὶς φλέβες μου, μέσ' τὸ
(θερμό μου αἷμα
σὲ νοιώθω στὸ γλυκόπνοο ἀγέρι τῆς
(αὐγῆς...

⁂

Θὰ περπατήσω στὰ λευκὰ τῆς γάρης
(μονοπάτια
κι' ἴσως ἀκόμη ν' ἀνεβῶ κάποιονε Γολ-
(γοθᾶ...
Θὰ μ' ὁδηγάη τὸ χέρι Σου στ' ὀνείρου
(τὰ παλάτια
καὶ τὸ γλυκό Σου τὸ κρασὶ πάντα θὰ
(μὲ μεθᾶ!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο Θάνος μαθαίνει τὴ σημασία τοῦ θρύλου

Ὄμορφο ποὺ εἶναι τὸ χωριὸ τοῦ Θάνου ἔτσι χτισμένο καθὼς εἶναι στὴ βουνοπλαγιά!

Στὴ μέση ὑψώνεται κάταλευκη ἡ ἐκκλησίτσα μὲ τὸ ψηλὸ καμπαναριό. Λίγο πιὸ πέρα εἶναι τὸ σχολεῖο — τὸ ἑξατάξιο δημοτικό.

Κι' ἔπειτα ὁλοένα γύρω, εἶναι τὰ σπιτάκια, ὅλο τὸ ἴδιο μικρά, ὅλο τὸ ἴδιο παστρικά, ἀσβεστωμένα μέσα - ἔξω ἀπὸ τὴν καλὴ νοικοκυρά.

Τὸ σούρουπο, ὅταν περνᾷς ἀπὸ τοὺς ἀνηφορικοὺς δρομάκους, βλέπεις καπνὸ νὰ ὑψώνεται ἀπὸ τὴν κάθε καπνοδόχο.

Εἶναι ἡ ὥρα ποὺ οἱ νοικοκυρὲς ἀνάβουν φωτιὰ στὸ παραγῶνι, καὶ μοσκοβολάει ὅλος ὁ τόπος ἀπὸ θροῦμπι καὶ θυμάρι καὶ ξερὴ κλιματόβεργα.

Κάτι τέτοιες ὧρες, κατὰ τὸ δειλινό, ὅταν γύριζαν μὲ τὸν παπποῦ ἀπὸ κανέναν μακρυνὸ περίπατο στὸν κάμπο, καθὼς ζύγωναν στὸ σπίτι κι' ἀντίκρυζαν ἀπὸ μακριὰ τὸν γαλαζόγκριζο καπνὸ νὰ λυώνη καὶ νὰ χάνεται μέσ' στὸ ἀχνογάλαζο σούρουπο, ὁ Θάνος ἔνοιωθε γιὰ ποιὸ λόγο εἶχε ἀναγαλιάσει ἡ καρδιὰ τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ἰθάκης, τοῦ πολύπαθου Ὀδυσσέα, ὅταν ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια ξενητιά, ἀντίκρυσε ἀπὸ μακριὰ τὸν καπνὸ νὰ ὑψώνεται ἀπὸ τὸ παραγῶνι. «Καπνὸν ἀναθρώσκοντα», καθὼς τοῦ εἶχε πῆ ὁ παπποῦς... Ἔτσι τὸν γράφει ὁ Ὅμηρος μὲς στὴν Ὀδύσσεια, ὁ μεγάλος μας ποιητὴς ὁ Ὅμηρος, ποὺ εἶχε μὲ τόση ἄφταστη τέχνη περιγράψει τοὺς καϋμοὺς τοῦ ξενητεμένου στρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν. Τοὺς καϋμούς, τὶς παλληκαριές, τὴν περηφάνεια ἐκείνων τῶν μακρινῶν προγόνων μας, ποὺ εἶναι ὡστόσο τόσο ὅμοιοι μὲ μᾶς...

Εἶναι τραχιὰ ἡ ζωὴ στὸ χωριό, θέλει μπράτσα γερά, καὶ καρδιὰ ποὺ νὰ μὴ λυγίζη ἀπὸ τὶς ἀναποδιὲς ποὺ φέρνει ὁ καιρός.

Εἶναι τραχιά, μὰ τόσο γλυκειά, τόσο ὄμορφη!

Γι' αὐτὸ ὅταν γύριζαν μὲ τὸν παπποῦ ἀπὸ τοὺς μακρινοὺς περίπατους, πάντα ἔνοιωθε ἕνα σφίξιμο στὴν καρδιά, ὅταν περνοῦσαν ἀπὸ τὸ μικρό, μαρμάρινο ἡρῶο. Ἦταν μιὰ ἁπλὴ μαρμάρινη στήλη στὴ μέση ἑνὸς πολὺ μικροῦ περιβολιοῦ.

Καὶ στὴν μαρμάρινη στήλη, ἦταν γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν παλληκαριῶν τοῦ χωριοῦ ποὺ εἶχαν πέσει στὸ πεδίο τῆς τιμῆς, σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς τόσους πολέμους ποὺ εἶχε κάνει τὸ Ἔθνος.

Ζηλευτὸς θάνατος, δοξασμένος...

Ἀλλὰ ὁ Θάνος, δὲ μποροῦσε μελετώντας τὰ λαμπρὰ παλληκάρια νὰ μὴν αἰσθάνεται κάποιο πόνο, στὴ σκέψη ποὺ εἶχαν φύγει ἀγύριστα ἀπὸ τὸ χωριό, καὶ πὼς ποτὲ πιὰ δὲν θὰ ξανάβλεπαν τὸ καπνὸ νὰ ὑψώνεται, τὸ σούρουπο, ἀπὸ τὸ παραγῶνι τοῦ σπιτιοῦ τους...

Κι' ὡστόσο γι' αὐτὸ τὸ ἀγαπημένο χωριό, γι' αὐτὸ τὸ παραγῶνι, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα γιὰ τὴ μεγάλη πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα, εἶχαν θυσιάσει τὰ παλληκάρια τὰ ὡραῖα τους νιάτα.

«Ἂν ἡ ζωὴ ὅμως δὲν ἦταν τόσο γλυκειὰ καὶ τόσο εὐλογημένη, ἡ θυσία θὰ ἦταν μικρή, δὲν θὰ εἶχε νόημα... Πόσες φορὲς τὸ εἶχε ἐξηγήσει αὐτὸ ὁ παπποὺς τοῦ Θάνου!

— Ἀκριβῶς γιατὶ εἶναι τόσο ὄμορφη ἡ ζωή, τοῦ εἶχε πῆ, ὁ παπποὺς, εἶναι τόσο ὡραῖο καὶ τόσο δύσκολο νὰ τὴν θυσιάζη κανεὶς γιὰ κάτι ποὺ εἶναι ὡστόσο πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὴ ζωή.

Οἱ «ἄγνωστοι στρατιῶτες». Τὰ ἀτελείωτα πλήθη τῶν παλληκαριῶν, ποὺ μὲ τὴ θυσία τους κράτησαν ἐλεύθερη τὴν Ἑλλάδα, τὴν διατήρησαν ἐλεύθερη, ἐλεύθερη καὶ δοξασμένη.

Καθὼς γύριζαν ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸν περίπατο καὶ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ Ἡρῶο, ὁ νοῦς τοῦ Θάνου ἄθελα γύρισε στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη στὴν Ἀθήνα. Στὸν μαρμάρινο λεβέντη ποὺ ἀναπαύεται μὲ τὴν περικεφαλαία τοῦ Μαραθωνομάχου στὸ κεφάλι... Τὸ σύμβολο ὅλων τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἔπεσαν στὴ μάχη...

«Καὶ τ' ὄνομά μου εἶναι μέγα πλῆθος», καθὼς λέει ἡ Ἁγία Γραφή.

— Παππού, ἔκανε ξαφνικὰ ὁ Θάνος, δὲν εἶναι ὡστόσο λιγάκι ἄδικο, κοντὰ στὸν «Ἄγνωστο στρατιώτη» ἡ Ἱστορία νὰ θυμᾶται λίγα ὀνόματα μόνο; Μοῦ τόχεις ἐξηγήσει, μὰ πρέπει νὰ στ' ὁμολογήσω πὼς δὲν τὸ ἔχω καλὰ καταλάβει.

— Πρὶν σοῦ ἐξηγήσω κάτι, εἶπε ὁ παπποὺς, θὰ πρέπει Θάνο μου νὰ προσπαθῆς καὶ μόνος σου νὰ βρῆς τὴν ἀπάντηση. Δὲν εἶσαι πιὰ μικρὸ παιδί. Πρέπει τὸ μυαλό σου νὰ δουλεύη ἀδιάκοπα. Λοιπὸν ἐσὺ τί λές;

— Λέω παππού πὼς καταλαβαίνω τὴ σημασία ποὺ ἔχει στὸν ἀγῶνα ὁ Ἀρχηγός. Ὁ καπετάνιος ποὺ στέκεται στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ, ὁ ναύαρχος, ὁ στρατηγός. Ἡ παλληκαριὰ στὸν πόλεμο δὲ φτάνει. Χρειάζονται κι' ἄλλες ἱκανότητες. Μυαλό, γνώση, πρωτοβουλία, Ἕνας ἔχει τὴν εὐθύνη γιὰ ὅλ' αὐτά, κι' αὐτὸς ὁ ἕνας, εἶναι βέβαια ὁ ἀρχηγός. Ὁ καθένας στὸ πεδίο του. Ὁ λοχαγός, στὸ λόχο. Ὁ συνταγματάρχης στὸ σύνταγμα. Κι' ὁ βασιλιᾶς πάνω σ' ὁλόκληρο τὸ Ἔθνος. Μὰ πάλι ἡ θυσία ὅλων, εἶναι μπροστὰ στὴν ἱστορία τὸ ἴδιο ἱερὴ καὶ μεγάλη. Γιατὶ νὰ μὴ τοὺς θυμᾶται κι' αὐτοὺς ἡ Ἱστορία;

— Λοιπὸν Θάνο μου, σ' αὐτὸ γελιέσαι. Ἡ καλύτερα μικρὸς καθὼς εἶσαι, δὲν μπόρεσες ἀκόμα νὰ καταλάβης βαθιὰ μερικὰ πράγματα. Ἂν ἡ Ἱστορία θυμᾶται κι' ἀναφέρει κάποια δοξασμένα ὀνόματα, αὐτὸ δὲν τὸ κάνει γιὰ τοὺς ἴδιους. Ἐκεῖνος ποὺ δίνει τὴ ζωή του γιὰ μιὰ ἰδέα, ἐκεῖνος ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς ἀρετῆς του θυσιάζεται, ἔχει κιόλας κάνει τὴν πιὸ μεγάλη θυσία ποὺ μπορεῖ νὰ κάνη ὁ ἄνθρωπος. Καὶ μπορεῖς νὰ μὲ πιστέψης, πὼς δὲν γνοιάζεται γιὰ δόξα... Μὰ οἱ λαοὶ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, γιατὶ αὐτὰ τὰ δοξασμένα ὀνόματα ἔχουν γίνει θρυλικά. Εἶναι οἱ θρῦλοι του. Τὰ σύμβολά του.

— Δὲν τὸ καταλαβαίνω πολὺ καθαρὰ αὐτὸ παππού. Τὸ νοιώθω, μὰ δὲν τὸ καταλαβαίνω καλὰ μὲ τὸ μυαλό μου, ἔκανε στενοχωρημένο τὸ παιδί.

— Καὶ μὲ τὸ δίκιο σου δὲν τὸ καταλαβαίνεις, γιατὶ εἶναι δύσκολο, εἶπε ὁ παπποὺς. Μὰ θὰ προσπαθήσω νὰ στὸ ἐξηγήσω ὅσο μπορῶ πιὸ ἁπλὰ παιδί μου. Ὅταν λέμε ὁ «Λεωνίδας μὲ τοὺς τριακόσιους» ὅλοι μας ξέρουμε πὼς ὁ γενναῖος Σπαρτιάτης ἀρχηγός, ἔπεσε στὶς Θερμοπύλες μὲ ὅλο τὸ στρατό του, ποὺ ὑπερασπίζονταν τὴν Ἑλλάδα. Κλείνομε τὸ γόνυ εὐλαβικά, μπροστὰ σ' ὅλα αὐτὰ τὰ παλληκάρια. Τί σημασία ἔχουν τὰ ὀνόματα; Ἦταν Ἕλληνες ἀπὸ τὴ γῆ τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἔπεσαν γιὰ νὰ μείνη ἐλεύθερη τῶν Ἑλλήνων ἡ γῆ. Ὑπάρχει τίποτε πιὸ μεγαλειῶδες ἀπ' αὐτό; Ὅμως ὁ Λεωνίδας, ἔμεινε θρῦλος, σύμβολο γιὰ νὰ θυμόμαστε ἐμεῖς οἱ κατοπινοὶ πὼς τέτοιους ἄντρες γεννάει τούτη ἡ γῆ. Λέμε «Λεωνίδας» κι' ἀμέσως συλλογιζόμαστε τὴ γελαστὴ παλληκαριὰ τοῦ λαοῦ μας, τὴν ἀπέραντη ἀφοσίωση στὸ χρέος. Μέσα στ' ὄνομα τοῦ «Λεωνίδα», κλείνεται ὁλόκληρη ἡ παλληκαριὰ τοῦ λαοῦ. Γέννημα καὶ θρέμμα του ἦταν ὁ Λεωνίδας, σάρκα ἀπὸ τὴ σάρκα του, ποὺ πίστευε καὶ πέθανε γιὰ τὰ πιὸ ὑψηλὰ ἰδανικά του. Κι' ὅταν ἕνας ἄνθρωπος καταφέρνει μόνος του νὰ ζήση καὶ νὰ πεθάνη γιὰ τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ ἑνὸς λαοῦ, ὁ λαὸς τὸν κάνει θρῦλο. Γιατὶ εἶναι ὅταν προφέρει τὸ ὄνομά τους σὰ νὰ λέη:

— Τέτοιοι εἴμαστε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, καὶ τέτοιους τιμοῦμε. Κι' ἀκόμη, τέτοιους παίρνομε γιὰ παράδειγμα γιὰ νὰ ζήσωμε μὲ τιμὴ καὶ νὰ πεθάνουμε δοξασμένα. Ὅλο τὸ μεγαλεῖο ἑνὸς λαοῦ, κλείνεται μέσα στὶς πράξεις ἐκείνων ποὺ τ' ὄνομά τους ἔμεινε στὴν ἱστορία κι' ἔγινε θρῦλος. Συλλογίσου τὸν Γρηγόριο, τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Στὴ σεβάσμια μορφὴ τοῦ πατριάρχη μας, τιμοῦμε ὅλους τοὺς ἱερωμένους τῆς Ἑλλάδας τοὺς ἄγνωστους, φτωχοὺς παπάδες τοῦ Ἀγῶνα, ποὺ μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι καὶ μὲ τὸ δισκοπότηρο ἕτοιμο γιὰ νὰ μεταλάβουν τοὺς ἀγωνιστὲς πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη, ἔζησαν διδάσκοντας τὴν πίστη τὴν Ὀρθόδοξη καὶ τὸν Ἑλληνισμό, κι' ἔπεσαν — ἑκατοντάδες — ἀπὸ τὸ βόλι τοῦ ἐχθροῦ, «ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος». Αὐτοὶ εἶναι οἱ θρῦλοι μας, Θάνο μου. Πάνω ἀπὸ κάθε μεγάλη, ὑπέροχη, ὁμαδικὴ πράξη, θὰ βρῆς πάντα τὴ μορφὴ ἐκείνου ποὺ τὴν συμβολίζει, ποὺ τὸν γράφει ἡ Ἱστορία, κι' ἔμεινε θρῦλος γιὰ τοὺς κατοπινούς. Κι' ὁ μεγάλος κι' ὁ ὑπέροχος λαὸς ποὺ ἔχεις τὴν τιμὴ νὰ ἀνήκης καὶ σὺ Θάνο μου, ἔχει τὴν ἱκανότητα, τὴ δύναμη, σὲ κάθε γενιά, σὲ κάθε ἀγῶνα, νὰ γεννάη μέσα ἀπὸ τὴν πραγματικὴ ζωή κι' ἀπὸ τὰ πραγματικὰ γεγονότα, κάθε φορὰ καὶ νέους θρύλους καὶ νέα θρυλικὰ πρόσωπα, ποὺ ἑνώνονται μὲ τὰ παλιά, καὶ κάνουν τὸ ἀδιάκοπο μεγαλεῖο του. Καὶ πίσω ἀπ' ὅλ' αὐτὰ τὰ τιμημένα ὀνόματα, αὐτοὺς τοὺς θρύλους, δηλαδή, ὑπάρχει πάντα ὁ ἴδιος γενναῖος καὶ περήφανος λαός, ποὺ τοὺς θυμᾶται καὶ τοὺς τιμάει γιατὶ τοὺς μοιάζει.

— Καὶ γιατὶ οἱ κατοπινοί, οἱ πιὸ μικροί, ἔχουν τὸ μεγάλο πόθο νὰ τοὺς μοιάζουν! εἶπε ὁ Θάνος.

— Ἀπὸ τὸ στόμα μου τὸ πῆρες! εἶπε ὁ παππούς. Ὁ θρῦλος εἶναι θαυμασμὸς καὶ παράδειγμα γιὰ τοὺς κατοπινούς. Καὶ θὰ πρέπει κανεὶς νὰ λέη γιὰ ἕνα λαό: «Πές μου ποιοὺς θρύλους ἔχεις, γιὰ νὰ σοῦ πῶ τί λαὸς εἶσαι!».

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Δάσκαλος: Γιὰ κλίνε Νίκο τὸ εἰσδύω.
Νῖκος: Εἷς, δύο, τρεῖς.

⁂

Στὸ μάθημα τῆς γραμματικῆς, ὁ δάσκαλος ἀποτεινόμενος πρὸς ἕνα μαθητὴν: Γιὰ κλίνε τὸ παράθυρον.
Μαθητής: (Κοιτώντας τὸ παράθυρο τῆς αἰθούσης): Μὰ κλειστὸ εἶναι κύριε.

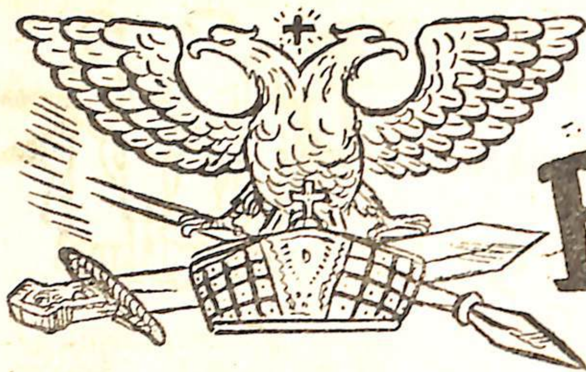
⁂

Καθηγητής: Ποῦ γεννήθηκε, Κωστάκη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος;
Κωστάκης: Μά... Στό... σπίτι τοῦ κ. καθηγητῆ.

⁂

Κωστάκης: Κλίνε Νῖκο τὴ λέξη βλάκας μαζὶ μὲ τὸ ρῆμα εἶμαι.
Νῖκος (Διστάζων): Εἶμαι βλάκας εἶ—.
Κωστάκης: Συνέχισε
Νῖκος: Εἶ - σαι βλάκας...

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ
(Μαθ. Ε΄ τάξ. Γυμν. Κονίτσης)

Τόν καιρό του ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

28ον

Παρακάτω, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, στέκουνταν ὁ Κωνσταντῖνος. Ἦταν αἵματα γεμάτος, μὰ ἔστεκε ὑπερήφανος καὶ ἀτάραχος, καὶ μὲ σηκωμένο τὸ κεφάλι ἄκουε τὶς ἐξηγήσεις τοῦ Βουλγάρου.

Ὁ Δραξὰν τὸν κοίταξε.

—Ἄκουσες τί σὲ κατηγοροῦν; ρώτησε σουφρώνοντας τὰ φρύδια του.

—Ἄκουσα, στρατηγέ.

— Τί ἔχεις ν' ἀποκριθεῖς;

— Πῶς μ' ἔστειλε ὁ Τσάρος.

— Ξαναλὲς τὴν ἴδια ψευτιά; φώναξε ὁ Ρωμαῖος.

— Δὲν εἶναι ψευτιά, εἶπε ἥσυχα ὁ Κωνσταντῖνος.

— Δὲν εἶναι ψευτιά; Τολμᾶς νὰ τὸ ἐπαναλάβεις; Καὶ ὁ ἀδελφός σου; Στὴν ὑπηρεσία τοῦ Τσάρου εἶναι καὶ αὐτός;

— Δὲν ἔχω ἀδελφό.

— Λὲς ψέματα! ξεφώνισε ὁ Ρωμαῖος. Ἄκουσες τί εἶπε ὁ στρατιώτης!

Ὁ Δραξὰν τὸν παραμέρισε μὲ τὸ χέρι.

— Στάσου, εἶπε νευρικά. Ἄφησέ με νὰ τοῦ μιλήσω.

Καὶ γυρνώντας στὸν Κωνσταντῖνο:

— Πῶς σὲ λένε; ρώτησε.

— Κωνσταντῖνο Κρηνίτη.

Ὁ Δραξὰν ἀναπήδησε.

— Κρηνίτη; ἔκραξε μὲ φωνὴ πνιγμένη. Ὁ γιὸς τοῦ...

— Τοῦ Κατεπάνω τῆς Ἀδριανούπολης, ναί! εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος.

Ἕνα λεπτό, ὁ Δραξὰν δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσει. Μὲ κάποια δυσκολία νίκησε τὴ συγκίνησή του.

— Εἶσαι λοιπὸν ἀλήθεια Ἕλληνας;

— Εἶμαι Ἕλληνας, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος.

Τὰ ξανθὰ γένια τοῦ Δραξὰν ἔτρεμαν στὸ στῆθος του. Ἦταν βαθιὰ ταραγμένος.

— Ξέρεις... ξέρεις πὼς αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες μοῦ δίνουν τὸ δικαίωμα νὰ σὲ σουβλίσω; εἶπε βαστώντας τὸ θυμό του.

— Τὸ ξέρω.

— Καὶ δὲ βρίσκεις τίποτα νὰ πεῖς ποὺ νὰ δικαιολογήσεις τὴν παρουσία σου ἐδῶ;

— Τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ; εἶπε ἀτάραχα ὁ Κωνσταντῖνος. Στὰ χέρια σου ἔχεις τὸ γράμμα τοῦ Τσάρου μὲ τὴ βούλα του.

Ὁ Δραξὰν πῆρε τὸ γράμμα ἀπὸ τὸν κόρφο του καὶ τὸ ἐξέτασε στὴ λάμψη τοῦ δαυλοῦ ποὺ ἄναψε ἕνας στρατιώτης.

— Ξέρει ὁ Τσάρος ποιὸς εἶσαι; ρώτησε ξάφνα.

Ὁ Κωνσταντῖνος χαμογέλασε.

—Ὁ πατέρας του, ὁ Τσάρος Σαμουήλ, μὲ πῆρε ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη καὶ μ' ἔκανε παιδόπουλό του, εἶπε.

Ὁ Δραξὰν ἔμεινε λίγην ὥρα σκεπτικός.

— Γιὰ ὅ,τι ρώτημα σοῦ κάνω μοιάζεις νὰ ἔχεις ἕτοιμη τὴν ἀπάντηση, εἶπε πικρά. Μὰ ἕνα πράμα δὲν ἐξηγῶ. Γιατί θέλησε ὁ Ἰβάτζης τὸ θάνατό σου;

— Ρώτησέ τον, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος.

Ὁ Δραξὰν θύμωσε.

—Ἡ ἑλληνική σου ὑπερηφάνεια δὲ σὲ παράτησε, βλέπω, οὔτε στὴ σκλαβιὰ ὅπου σέρνεσαι ἀπὸ δῶ καὶ δέκα χρόνια, εἶπε. Μὰ μὴ νομίζεις πὼς μὲ τὰ λόγια σου αὐτὰ θὰ μοῦ ξεφύγεις, οὔτε πὼς θὰ μὲ γελάσεις! Τὸ γράμμα μοιάζει γνήσιο, τὸ ἴδιο καὶ ἡ βούλα τοῦ Τσάρου, ποὺ ὁ Ἅγιος Κύριλλος νὰ τὸν ἔχει στὴν προστασία του. Μὰ ὁ Ἰβάτζης δὲν εἶναι ἄνθρωπος νὰ σὲ δολοφονήσει χωρὶς σοβαρὸ λόγο. Οὔτε μπορῶ πιὰ νὰ σὲ ἀκολουθήσω γιὰ ὁδηγό.

Καὶ γυρνώντας στὸν Χειρότμητο:

— Ρωμαῖε, εἶπε, καβαλίκεψε εὐθὺς καὶ τρέχα στὴν Ἀχρίδα, ἔβρε τὸν Τσάρο, ἀκόμα καὶ τὸν Ἰβάτζη ἂν μπορεῖς, πές τους ὅσα εἶδες, μάθε τὴν ἀλήθεια

Ἕνα μακρὺ σανιδένιο κάρρο.

καὶ γράψε μου, ἂν δὲν μπορεῖς νὰ ἔλθεις ὁ ἴδιος. Ἂν ὁ Τσάρος ἀλήθεια μὲ καλεῖ, θὰ κάνω φτερὰ νὰ φθάσω γρηγορώτερα κοντά του. Ἂν ὅμως δὲ μὲ θέλει....— τὸ ἄγριο βλέμμα του ἔπεσε στὸν Κωνσταντῖνο,—... θὰ μοῦ τὸ πληρώσεις ἀκριβά, εἶπε.

Ὁ Ρωμαῖος εἶχε καβαλικέψει.

— Ποῦ θὰ σὲ βρῶ! ρώτησε.

— Στά... στὴ «φωλιά», ἀποκρίθηκε ὁ Δραξάν,— καὶ τοῦ ἔκανε ἕνα κρυφὸ νόημα. Κι ἕνα ἄλλο,— πρόσθεσε. Μάθε τί εἶναι ὁ δεύτερος αὐτὸς Ἕλληνας ποὺ κρύβεται κοντὰ στὸ Βουτέλιο, καὶ πιάσε τον.

Σκληρὸ χαμόγελο χώρισε τὰ χείλια τοῦ κουλοῦ.

—Ἔννοια σου, εἶπε, θὰ τὸν βρῶ.

Καὶ σπηρουνίζοντας τὸ ἄλογό του ἔφυγε.

— Δέσετε αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, διέταξε ὁ Δραξὰν τοὺς στρατιῶτες, μαζέψτε τοὺς πληγωμένους καὶ ἀκολουθεῖτε με.

Καὶ ἡ συνοδεία, ὅλη μαζί, μὲ τὸν Δραξὰν μπροστά, γύρισε ἀνατολικὰ στὸ μεγάλο δρόμο.

Μὲ τὰ χέρια πισθάγκωνα πήγαινε ἀνάμεσά τους ὁ Κωνσταντῖνος. Στὶς βρισιὲς τῶν στρατιωτῶν ἀποκρίνουνταν μόνο μὲ τὴν ἄφοβη ματιά του, περιφρόνηση γεμάτη. Ἀπὸ τὴν ἀγωνία τῆς ψυχῆς του τίποτα δὲν ἔδειχνε τὸ πρόσωπό του.

Καὶ ὅμως, ἡ ψυχή του βασανίζουνταν.

Εἶχε παίξει παιχνίδι ἐπικίνδυνο καὶ τὸ εἶχε χάσει. Γιὰ τὴ ζωή του λίγο τὸν ἔμελε. Τὴν εἶχε ἀποφασισμένη ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ παραδέχθηκε νὰ μπεῖ στὸ Τάγμα τῶν Κατασκόπων τοῦ Αὐτοκράτορα καὶ νὰ δουλεύει ἀνάμεσα στοὺς ἐχθρούς. Καί, δέκα χρόνια τώρα, ζοῦσε μὲ τὴν ἰδέα τοῦ θανάτου πάντα μπροστά του, τὴν εἶχε συνηθίσει πιὰ σὰν κάτι μοιραῖο. Γι' αὐτό, καὶ σὰν τὸν ρώτησε ὁ Δραξάν, ψέματα δὲν καταδέχθηκε νὰ πεῖ γιὰ νὰ σώσει τὴ ζωή του.

Πῶς θὰ τὸν σκοτώσουν τὸ ἤξερε. Μὰ τί σημαίνει; Φθάνει νὰ πέσει ὄμορφα. Αὐτὸ μονάχα ἤθελε, γιὰ νὰ δεῖ καὶ νὰ πεισθεῖ καὶ ὁ Μιχαὴλ πὼς καμιὰ δουλειὰ δὲ λερώνει μιὰ ψυχὴ ποὺ ἔχει μέσα της εὐγένεια καὶ ὑπερηφάνεια. Καὶ θὰ πιστέψει τότε ὁ Μιχαὴλ πὼς ὅποιος ξέρει καὶ στέκει ψηλά, ψηλότερα ἀπὸ τὶς πράξεις του, ὑψώνει κάθε δουλειὰ καὶ τὴν κάνει εὐγενική, ἀνεβάζοντάς την στὸ δικό του σκαλοπάτι.

Γιὰ τὴν Πατρίδα του δούλευε. Τί σημαίνει μὲ τί λέξη ὀνομάζουνταν ἡ δουλειά του; Τὴ φιλοτιμία του σὰν ὁλοκαύτωμα τὴν πρόσφερε στὴν Πατρίδα, παραμερίζοντας τὸ ἄτομό του μπροστὰ στὸ μεγάλο ἔργο.

Καὶ ποιὸς ξέρει ἂν μιὰ μέρα δὲν τὸ μάθει καὶ ἡ Ἀλεξία... ἂν μιὰ μέρα δὲν τῆς ποῦν πὼς πέθανε Ἕλληνας τίμιος, γιὰ μιὰ ἰδέα... τὴν ἰδέα τῆς κοινῆς τους Πατρίδας... Μὰ καὶ ἂν δὲν τὸ μάθαινε, τί σημαίνει; Φθάνει ποὺ τὸ ἤξερε κεῖνος...

Ἀπὸ τὶς ἀνοιχτές του πληγὲς ἔχανε πολὺ αἷμα, καὶ μὲ τὸ νυχτερινὸ κρύο οἱ πόνοι ὁλοένα δυνάμωναν, γίνουνταν πιὸ σουβλεροί. Κάθε βῆμα ἦταν μαρτύριο.

Μὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἦταν τίποτα μπροστὰ στὸ βάσανο τῆς ψυχῆς του! Τὸ σχέδιό του γκρεμίζουνταν πρὶν τὸ ἐπιτύχει. Μὲ ὅλους του τοὺς κόπους καὶ τὶς ἐνέργειες, δὲν κατόρθωσε νὰ τραβήξει τὸν Δραξὰν στὰ βουνά, ὅπως εἶχε τραβήξει τὸν Ρωμανό. Ὁ Δραξὰν τοῦ ξέφευγε πάλι, καὶ τώρα πήγαινε στὴ «φωλιά». Μὲ τὴ λέξη «φωλιά» ἐννοοῦσαν τὴ χώρα ὅπου μαγειρεύουνταν ἡ προδοσία, αὐτὸ τὸ ἤξερε. Μὰ τ' ὄνομα τῆς χώρας δὲν τὸ εἶχε μάθει ἀκόμα. Καὶ τώρα τὸν πήγαιναν καὶ αὐτὸν στὴ «φωλιά», μὰ μὲ τὰ χέρια δεμένα, αἰχμάλωτο, κατάδικο!

Ἀπελπισμένα κοίταξε γύρω. Ἕνας ἄνθρωπος δὲ βρίσκουνταν, γιὰ τὸ Θεό, νὰ τοῦ κάνει νόημα νὰ τοὺς ἀκολουθήσει; Τόσοι Ἕλληνες γύριζαν τώρα ἐ-

λεύθερα στὴν Ἐγνατία ὁδό, ἀφότου ὁ Αὐτοκράτορας τὴν εἶχε ξαναπάρει! Ἕνας δὲ θὰ βρεθεῖ στὸ δρόμο του, νὰ τὸν στείλει μὲ τὸ μήνυμα ποὺ θὰ ἔσωζε ἴσως ἕνα ἑλληνικὸ φρούριο;

Νὰ εἶχε τὸν Μιχαήλ...

Καὶ ἄλλη ἀνησυχία, ἄλλο φίδι τὸν δάγκασε στὴν καρδιά, μὲ τὴν ἐνθύμηση τοῦ Μιχαήλ. Ποιὸς ἄραγε νὰ τὸν ἀναγνώρισε, τὸν ὑπηρέτη τοῦ ξενώνα κοντὰ στὸ Βουτέλιο, καὶ νὰ τὸν πρόδωσε; Καὶ πῶς νὰ τοῦ μηνύσει νὰ φύγει πρὶν τὸν πιάσουν;

Τὴ ζωή τους μὲ χαρὰ τὴν ἔδιναν καὶ οἱ δυό. Μὰ πήγαινε χαμένος, περιττὸς ὁ θάνατός τους, ἀφοῦ δὲν πρόφθασαν νὰ σώσουν τὸ κάστρο...

Περπατοῦσαν οἱ στρατιῶτες μὲ γρήγορο βῆμα, καὶ ἀκολουθοῦσε κι ἐκεῖνος ἀνάμεσά τους. Μὰ τὸ αἷμα ποὺ εἶχε χάσει, καὶ οἱ πόνοι, τὸν εἶχαν ἀδυνατίσει τόσο, ποὺ μὲ κόπο ἔστεκε στὰ πόδια του. Ἀφανισμένος σέρνουνταν, μὰ δὲν καταδέχουνταν νὰ δείξει τὸ μαρτύριό του. Κάθε τόσο τὸ φῶς του σκοτείνιαζε, καὶ σκόνταφτε στὸ δρόμο, καὶ πάλι ἀντρειεύουνταν, καὶ σφίγγοντας τὰ δόντια του προχωροῦσε μερικὰ βήματα. Ὥσπου ἀπόκανε, ἀπόστασε, τὰ πόδια του σκάλωσαν στὸ χῶμα σὰ νὰ εἶχαν ριζώσει, κι ἔξαφνα, μονοκόμματος, ἔπεσε σὰ δέντρο ξεριζωμένο.

Μερικὰ βήματα μπροστὰ ὁ Δραξὰν ἄκουσε τὸν κουφὸ γδοῦπο καὶ τὶς φωνὲς καὶ τὴν ὀχλοβοὴ τῶν στρατιωτῶν, καὶ γύρισε στὴ σέλα του νὰ δεῖ τί τρέχει. Στὸ σκοτάδι μισοδιέκρινε τοὺς στρατιῶτες του μαζεμένους, ἄλλους σκυμμένους, ἄλλους χειρονομῶντας. Καὶ γύρισε πίσω.

— Τί τρέχει; ρώτησε ἀπότομα. Τί φωνάζετε ὅλοι μαζί;

— Ὁ Ἕλληνας πέθανε! τοῦ ἀποκρίθηκε ἕνας.

— Δὲ σαλεύει πιά, εἶπε ὁ ἄλλος.

— Δὲν πέθανε ἀκόμα μὰ ξεψυχᾶ, εἶπε τρίτος.

Καὶ ὅλοι μαζὶ γύρευαν νὰ ἐξηγήσουν πῶς ἔπεσε ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε ὄμορφα καὶ καλά.

Ὁ Δραξὰν ξεκαβαλίκεψε, ζήτησε ἕνα φῶς κι ἔσκυψε ἀπάνω στὸν πληγωμένο.

Ἔξαφνα ἀκούστηκε τρέξιμο ἀλόγου. Ἦταν ὁ Γρηγόρης ποὺ ἔφθανε μὲ τὴν Ἀλεξία.

Ξεκαβαλίκεψαν καὶ ζύγωσαν τοὺς στρατιῶτες. Μὲ μιὰ ματιά, στὸ φῶς τοῦ δαυλοῦ, ὁ Γρηγόρης ἀναγνώρισε τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τὸν Δραξὰν σκυμμένο πάνω του.

— Τί τρέχει; ρώτησε τάχα ἀδιάφορα.

Ὁ Δραξὰν σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν ἀναγνώρισε.

— Στὴν ὥρα ἔφθασες, παπά! εἶπε μὲ ἀνακούφιση. Πές μου ἂν ζεῖ ἢ ἂν πέθανε αὐτός.

Καὶ βλέποντας τὴν Ἀλεξία ποὺ ἀσάλευτη, σὰ μαρμαρωμένη, κοίταζε τὸν πεσμένο νέο:

— Μπᾶ, εἶπε ἡ Βουβή; Ποῦ βρέθηκε δῶ τέτοια ὥρα μαζί σου;

— Ἔφευγα γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος, εἶπε ὁ Γρηγόρης, καὶ βρῆκα τὸ κορίτσι στὸ δρόμο. Τὸ λυπήθηκα ποὺ περπατοῦσε στὶς λάσπες, καὶ τὸ πῆρα στὰ καπουλα... Μὰ τί τοῦ κάνατε αὐτουνοῦ τοῦ ἄμοιρου; ρώτησε μὲ συγκίνηση. Ὅλο πληγὲς εἶναι!

— Μὴ χάνεις τὴν ὥρα σου σὲ ρωτήματα, παπά, εἶπε ὁ Δραξὰν σκοτεινιασμένος, καὶ μὴν πολυεξετάζεις, παρὰ βλέπε καὶ κάνε ὅ,τι σοῦ λέγω. Πές μου, ζεῖ;

— Ναί, ζεῖ, μὰ εἶναι σὲ κακὰ χάλια.

— Μπορεῖς νὰ τὸν γιάνεις;

— Ἴσως, εἶπε μὲ δισταγμὸ ὁ Γρηγόρης, μὰ θὰ μ' ἀφήσεις νὰ κάνω ὅπως θέλω.

— Τί ἐννοεῖς; ρώτησε ὑποψιάρικα ὁ Δραξάν.

— Θὰ σταματήσεις στὸ πρῶτο χωριὸ καὶ θὰ μοῦ τὸν ἀφήσεις ἐκεῖ.

— Ἀδύνατο, εἶπε ξερὰ ὁ Δραξάν, θὰ πάγει ἐκεῖ ποὺ πάγω κι ἐγώ.

— Ἂν πεθάνει στὸ δρόμο, θὰ ἔχεις ἐσὺ τὴν ἁμαρτία, εἶπε σοβαρὰ ὁ καλόγερος, καὶ ἡ φωνή του σὰ νὰ ἔτρεμε λίγο.

— Ἂς ἔχω ἐγὼ τὴν ἁμαρτία, εἶπε ὁ Δραξάν, καὶ ὁ Κύριος νὰ μὲ συγχωρήσει.

Καὶ πρόσθεσε:

— Δέσε τὶς πληγές του. Ἐσεῖς οἱ καλόγεροι τὰ ξέρετε αὐτά.

Καὶ τὸ ἐξέτασε στὴ λάμψη τοῦ δαυλοῦ.

Ὁ Γρηγόρης εἶδε πὼς ὁ Δραξὰν ἦταν ἀποφασισμένος τὸν αἰχμάλωτό του νὰ μὴν τὸν ἀφήσει, καὶ πὼς ἄδικα ἔχανε τὰ λόγια του.

Τὸ δράμα τὸ μάντευε. Ἀφοῦ γύριζε πάλι ἀνατολικά, θὰ πεῖ πὼς ὁ Δραξὰν εἶχε μάθει τί ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος...

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα μποτιλάκι, καὶ μὲ τὸ φάρμακο ποὺ εἶχε μέσα ἔπλυνε τὶς πληγὲς καὶ τὶς ἔδεσε πρόχειρα μὲ ὅ,τι πανὶ βρῆκε.

Στὸ μεταξύ, οἱ στρατιῶτες εἶχαν φτιάξει ἕνα φορεῖο μὲ κλαδιὰ καὶ φύλλα, καὶ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ καλόγερου, σήκωσαν τὸν ἀναίσθητο Κωνσταντῖνο.

— Σκέπασέ του τὰ μάτια, πρόσταξε ὁ Δραξάν, καὶ σύ, καλόγερε, ἀκολούθα μας. Ὁ ἄρρωστος ἔχει τὴν ἀνάγκη σου.

Καὶ πῆρε πάλι τὸ δρόμο του.

Μὲ τὴν πρόφαση νὰ διορθώσει τὸ σαμάρι τοῦ ἀλόγου του, ὁ Γρηγόρης ἔμεινε πίσω λίγα βήματα μὲ τὴν Ἀλεξία. Ἡ κόρη δὲν τόλμησε νὰ μιλήσει, σιωπηλὰ ἔσφιξε τὸ χέρι του.

— Μὴ φοβᾶσαι, γρήγορα θὰ γίνει καλά, τῆς ἀποκρίθηκε σιγά, οἱ πληγὲς δὲν εἶναι βαριές... Ἄλλος εἶναι ὁ φόβος μου! Εἶδες πὼς ὁ Δραξὰν ἀρνήθηκε νὰ μοῦ τὸν ἀφήσει...

Πῆρε τὴν κόρη στὰ καπουλα, καὶ μὲ βῆμα ἀργὸ ἀκολούθησε τὸ φορεῖο.

Κατὰ τὰ χαράματα ἔφθασαν σ' ἕνα χωριό.

Ὁ Δραξὰν πρόσταξε νὰ βροῦν μιὰ βωδάμαξα γιὰ νὰ κουβαλήσουν τὸν πληγωμένο. Στὸ χωριὸ ἄφησε τοὺς στρατιῶτες, πῆρε μαζί του δυὸ μονάχα, γιὰ νὰ φυλάγουν τὸν Κωνσταντῖνο, καί, ἀφοῦ τοὺς ἔβαλε ν' ἀλλάξουν ροῦχα καὶ νὰ φορέσουν χωριάτικα, ἔφυγε πάλι, πιὸ βιαστικὸς ἀκόμα, σέρνοντας μαζὶ τὸν Γρηγόρη καὶ τὴν Ἀλεξία.

Ὁ Γρηγόρης ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ βάλει τὴ «Βουβή» στὴν ἅμαξα, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ κατάφερνε νὰ συνεννοηθεῖ μὲ τὸν πληγωμένο, ὅσο καὶ νὰ φύλαγαν οἱ στρατιῶτες. Μὰ μὲ θυμὸ ἀρνήθηκε ὁ Δραξάν.

— Πάρε την στὸ ζῶο σου, σὰ θέλει νὰ μᾶς ἀκολουθήσει, εἶπε, εἰδεμὴ ἂς πάγει πεζή.

Κι ἔτσι τὴν πῆρε πάλι ὁ Γρηγόρης στὰ καπουλα τοῦ ἀλόγου του καὶ ἀκολούθησαν τὸν Δραξάν.

Μπροστὰ πορεύονταν ἡ βωδάμαξα, ἕνα μακρὺ σανιδένιο κάρο γιὰ γεννήματα, ὅπου εἶχαν βάλει μιὰ πρόχειρη κουκούλα ἀπὸ καραβόπανα, κλεισμένα ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, τάχα γιὰ νὰ προφυλάγουν τὸν πληγωμένο ἀπὸ τὴ βροχὴ ποὺ ἀδιάκοπα ἔπεφτε, ἀλλὰ προπάντων γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν νὰ δεῖ ποῦ πήγαιναν.

Στὰ περίχωρα τοῦ Ὄστροβου, σταμάτησαν. Ὁ Δραξὰν καὶ οἱ σύντροφοί του πῆγαν σ' ἕνα χωριατόσπιτο, ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα.

Ὁ Δραξὰν φώναξε τότε τὸν Γρηγόρη, καὶ τὸν πρόσταξε μπροστά του νὰ φροντίσει καὶ νὰ δέσει τὶς πληγὲς τοῦ Κωνσταντίνου.

Ὁ νέος εἶχε συνέλθει καὶ ἀνεγνώρισε τὸν Γρηγόρη. Ἡ καρδιά του πῆρε ἀέρα, μὰ δὲν εἶπε λέξη, οὔτε ἔκανε σημεῖο. Τὰ μάτια τοῦ Δραξὰν ἦταν καρφωμένα πάνω του.

Ὅλη μέρα ἔμειναν κλεισμένοι. Τὴ νύχτα πάλι ξεκίνησαν.

Ὁ Δραξὰν εἶχε φροντίσει γιὰ τὴν Ἀλεξία ἕνα μουλάρι, μὰ πρόσταξε νὰ μείνει πίσω μὲ τὸν Γρηγόρη καὶ νὰ μὴ σιμώσει τὸ ἁμάξι, ἀπὸ φόβο μὴν τύχει καὶ συνεννοηθεῖ ὁ Κωνσταντῖνος μὲ κανένα.

Πρὶν χαράξει ἔφθασαν στὰ Βοδενά. Ὁ Δραξὰν σταμάτησε, φώναξε ἕναν ἀπὸ τοὺς δυὸ στρατιῶτες καὶ τοῦ μίλησε κρυφά.

Ὁ στρατιώτης ἔφυγε εὐθὺς γιὰ τὴν πόλη, καὶ οἱ ἄλλοι περίμεναν κρυμμένοι ἀνάμεσα σὲ κάτι δέντρα.

Σὲ λίγο ἐπέστρεψε ὁ στρατιώτης, μὰ δὲν ἦταν μόνος. Τρεῖς ἄνδρες τὸν συνόδευαν.

Ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὴν κουκούλα τοῦ ἁμαξιοῦ, ὁ Κωνσταντῖνος οὔτε φαίνουνταν, οὔτε μποροῦσε νὰ δεῖ. Ὁ Γρηγόρης ὅμως εἶχε ξεκαβαλικέψει, καί, καθισμένος χάμω μὲ τὴν Ἀλεξία, τοὺς κοίταζε.

Οἱ τρεῖς ἄντρες φαίνουνταν πολὺ συγκινημένοι. Ἀγκάλιασαν καὶ φίλησαν τὸν Δραξάν, καὶ κάμποση ὥρα μίλησαν κρυφά. Ὕστερα ἔβγαλαν τὸν Κωνσταντῖνο ἀπὸ τὸ ἁμάξι, ἀφοῦ πρῶτα ἔδεσαν τὰ μάτια του, τὸν ἔβαλαν σ' ἕνα φορεῖο, καί, κάνοντας νόημα τοῦ Γρηγόρη ν' ἀκολουθήσει, γύρισαν κατὰ τὰ Βοδενά.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

(Χαρισμένο στὸν ἀγαπητὸ Γιάννη 'Αγιάνη)

7 Νοεμβρίου 1860!... Γύρω ἀπὸ τὸ μεγαλόπρεπο μοναστῆρι, βογγᾶ λυσσασμένα το ἄγριο τουφεκιοι. Μεσα στον καπνο και τὴν ἀνταρα ποχουν ζώσει ὁλουθε τ' Αρκαδι δειλὰ ξεχωρίζουν οἱ αγριες μορφες τῶν Τουρκων. Ατσαλα μπουλούκια αμετρητα ἀπ' αυτους ὁρμοῦν να καταλαβουν το λαμπερὸ μοναστῆρι. Ομως μὲ ατσαλενια δύναμη οἱ ὑπερασπιστές του τοὺς ἀπομακρύνουν. Κει μέσα είν' ὁ Γαβριὴλ με τους τριακοσιους Κρητες! Τοὺς ραγιαδες ποὺ σηκωσαν κεφαλι, που πόθησαν λευτερια, μαζὶ με τὰ γυναικοπαιδα ποὺ τρομαγμενα περιμένουν μ' ἀγωνία τ' ἀποτελεσμα. Οἱ πληγωμενοι βογγοῦν. Ενας γέρος ἀσπρομάλλης ετοιμοθανατος τραγουδᾶ σχεδὸν σβησμένα: «Απὸ φλογες ἡ Κρητη ζωσμενη...». Ιερὲς στιγμές, ἄφθαστης φιλοπατρίας! Γιὰ μιὰ στιγμὴ κοπάζει ὁ πολεμος. Η θανατηφορα ἀνεμοθύελλα βουβαίνεται. Τί συμβαίνει; Δὲν ἀργεῖ καὶ μιὰ ἀλλόκοτη φωνὴ σὰν κράξιμο κόρακα ἀκούγεται: «Ραγιάδες προσκυνησετε! Τὴ θύρα τῆς αὐλῆς σας ξεμανταλωσετε γοργὰ και χαρισμα η ζωη σας! Ραγιαδες κατω τ' αρματα, ραγιαδες προσκυνῆστε!»

Ομως βροντᾶ καὶ σειέται ἡ γῆ! Ο Γαβριὴλ αγερωχα ἀπ' τὰ γεροντικά του στήθη κραυγαζει κεραυνοβολα: «Ο ορκος και το συνθημα μας είναι η ένωση η γλυκεια με την Ελλαδα η ο θανατος!» Μανιασμενοι αλαλαγμοὶ ὑποδεχονται τα λογια του αλυγιστου ηρωα. Και το βαρὺ πυροβολικὸ αρχιζει να ξερνα τὸ πύρινο θανατηφορο δωρο του! Οἱ γερασμένοι ἀπ' τὸν καιρο τοίχοι τοῦ μοναστηριου καταπληγωμένοι σωριαζονται χαμου σε θλιβερὰ συντριμμια... Σιγα - σιγα η μερα ξεφευγει κι' ἡ νυχτα τρομακτική, φρικαλεα απλωνεται ὁλοῦθε. Μιὰ - μια οι τουφεκιες ἀραιωνουν ὥσπου σβήνουν πια. Μέσα στὸ μοναστηρι μέσ' τὴ βραδυνὴ σιγαλιὰ ἀπ' ὅλων των ἡρωων τα στόματα μια θερμη ἱκεσία ἀνεβαίνει σὰν μοσχολίβανο ἐκεῖ ψηλά. Ζητοῦν «αφεσιν αμαρτιων». Θρηνοι, γόοι κρυφοι, παραπονα ἀναφυλλητὰ ξεφεύγουν καπου - κάπου ἀπ' τὰ τρομαγμενα γυναικοπαιδα. Αθόρυβα, βουβὰ περνα ἡ νύχτα: Η ἐλπιδοφόρα αὐγοῦλα ξεπροβάλλει, χωρὶς τὸν ἥλιο τὸν λαμπρό. Κι' ἐνῶ τὰ γκριζόμαυρα σύννεφα πλανιοῦνται λυπημένα ψηλά, ἀρχίζει ξανὰ ζωντανεμένος ὁ σάλαγος. Βροχη ἀκαταπαυστη, ἀπὸ βόλια τρυπᾶ τὸ ἄτυχο Αρκάδι. Η μπροστινὴ πύλη μὲ τὴν κατατρυπημένη γαλανόλευκη ψηλὰ κλονίζεται. Η κρίσιμη στιγμὴ πλησιάζει. Οἱ Τοῦρκοι ἔφθασαν ἀπ' ἔξω! Οἱ φλόγες φλογοπύρινες ἔχουν στήσει τριγύρω στὸ πολιορκημένο μοναστῆρι τὸν τρελλὸ χορό τους. Τί ἄχαρες κι' ἀχόρταγες ἀλήθεια! Μιὰ ζώνη κόκκινη ἀπ' αὐτὲς τυλίγει ἀσφυκτικὰ τοὺς ὑπερασπιστές. Βουβὸς καὶ λαβωμένος ὁ Γαβριήλ: «Σοῦ φαίνεται πὼς ἡ λαμπρή του ἰδέα, γιὰ σάρκα πῆρε καὶ ὀστᾶ τὴν ἐθνικὴ σημαία. Ἐπέσαν ὅλοι κατὰ γῆς κι' ἐνῶ τοὺς εὐλογοῦσε μὲ τὸ δεξὶ ὁ τρισέβαστος, κανεὶς δὲν ἀγροικοῦσε τί λόγια στὸ κεφάλι τους τ' ἁγνά του χείλη ἐκρέναν. Τόσες οἱ κλάψες ἤτανε π' ὀχτὲς καρδιὲς ἐβγαίναν...». Υστερα μὲ τρεμάμενο χέρι, μὲ φλογισμένη ὄψη, τοὺς κοινωνεῖ. Κι' ἐνῶ ὅλοι μαζεμένοι, δακρυσμένοι γιὰ τὴ μεγάλη θυσία ποὺ θὰ προσφέρουν στὴν πατρίδα τραγουδοῦν, ὁ Γαβριήλ, ὁ ἡγούμενος βάζει σὰν ἄλλος γερο - Καψάλης τὸ δαυλὶ στὴν μπαρουταποθήκη τραγουδώντας κι' αὐτός: «Δὲν τὴ βαστῶ γὼ τὴ σκλαβιὰ στὸν κόσμο τὸν ἐπάνω καὶ τὄχω κρῖμα μου νὰ ζῶ, χαρά μου νὰ πεθάνω!». Ενας τρομαχτικός, γιομᾶτος ἀνατριχίλα κρότος ἀκούγεται καὶ τὸ Ἀρκάδι σύγκορμο τινάζεται. Ο οὐρανὸς γιόμισε μαυρίλα! Μιὰ θυσία ἀπ' τὶς λιγογνώριστες ἔγινε! Βουβὴ συγκινημένη στάθηκε ἡ ἱστορία μπροστά της!

Τίποτε δὲν ἔμεινε ἀπ' τὸ ἔνδοξο μοναστῆρι. Μόνο συντρίμμια, πέτρες, ξύλα καὶ κοράκια ποὺ πλάκωσαν τὰ πτώματα. Τὸ φανταχτερὸ τοπεῖο τοῦ Ἀρκαδιοῦ χάθηκε καὶ τὰ πουλιὰ δὲν ξαναπάτησαν στὸν μαρτυρικὸ ἐκεῖνο τόπο...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΝΥΧΤΑ

Μέσ' στὴ νυχτιὰ τὴ δροσερή, τὴ φεγγαρολουσμένη
ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἀπλώνεται θανάτου σιγαλιά,
κάτω ἀπ' τὸ μαυρο πέπλο της ἡ φύση κοιμισμένη
ἔχει γλυκὸ νανούρισμα τοῦ Γκιώνη τὴ λαλιά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΟΥΣΕΙΗΣ
(Γυμνασιον Ζακυνθου)

ΤΟ ΔΟΞΑΣΜΕΝΟ ΠΟΤΑΜΙ

Δὲν ἔχει τὸ μάκρος τοῦ Ἀσπροποτάμου οὔτε την ολοασπρη κοιτη του. Δεν εχει τα πλουσια νερά του Εβρου ουτε του Νεστου τις ομορφιες· δεν ἔχει ακομη ουτε στοιχειωμενο γεφυρι σὰν τὸν Αραχθο. Ο Σπερχειος ειναι μικρὸ ποτάμι, σὰν λησμονημενο, αναμεσα στις βαθιες χαραδρες τοῦ Τυμφρηστου και σαν τρυπωμενο στις πανυψηλες καλαμιες του στενομακρου καμπου της Λαμιας.

Ειναι μικρο ἀλλα δοξασμενο ποτάμι· τὸ πιὸ δοξασμενο ελληνικο ποταμι· εζησε ολη την ἱστορια τῆς πατριδας μας κι' ενοιωσε ολους τους παλμούς της, ὅλους τοὺς πονους της, ὅλες τις χαρες της.

Απὸ τις πανύψηλες κορφὲς τῆς Οἴτης, στὸ Σπερχειὸ πρωτοφτασαν οι γοεροι θρηνοι τοῦ Ηρακλῆ ὅταν φορεσε τὸν καυτερὸ χιτωνα τοῦ Νεστου και ξεριζωνε ἀπὸ τὸν πόνο του τὰ αἰωνοβια ἔλατα, παρακαλωντας τὸ Φιλοκτητη νὰ τοῦ χαριση το θανατο. Κι' ὁ πονετικος Σπερχειος, πηρε τη φωνη τοῦ βασανισμενου ἡρωα και τὴν εφερε στη θάλασσα, κι' ἔτσι ὅλος ὁ κοσμος ἔμαθε τη θλιβερη μοιρα τοῦ καλοῦ παλληκαριοῦ.

Αργοτερα, ἀμέτρητες χιλιάδες Περσῶν ξεκίνησαν απὸ τὴν Ανατολή, ζητώντας νὰ σκλαβώσουν τις χῶρες τις ελληνικες. Κι' ὁ Σπερχειός, ἐκστατικος, ἀγνάντεψε τριακοσίους Σπαρτιάτες μὲ τὸ Λεωνίδα τους νὰ πιάνουν τὰ στενά· κι' ὅταν ὁ μεγάλος βασιλιὰς παράγγειλε τὰ ὅπλα τους νὰ δώσουν, ὁ Λεωνίδας ἄφοβα ἀπάντησε:

— Μολὼν λαβέ!

Περηφανος ὕστερα ὁ Σπερχειὸς διαλάλησε παντοῦ τη μεγάλη θυσία ὅλων τῶν παλληκαριῶν. Καὶ σε λίγο εἶδε νὰ ὑψώνεται δίπλα του ἕνα μαρμάρινο λιοντάρι, παντοτινὴ ἀναμνηση τόσων σκοτωμένων λιονταριῶν. Κι' ἄλλοι λαοὶ ζήλεψαν τὶς χῶρες τὶς ἑλληνικές, κι' ἀπλώθηκαν ἀμέτρητοι ἀπὸ τὸν Αιμο ὡς τὸ Μωριὰ κι' ἔκαναν χαλασμὸ πολύ.

Τότε, σὰ σύννεφο βαρύ, ξεκίνησε ἀπ' τὸ Βυζάντιο ὁ Νικηφόρος Οὐρανός. Καὶ γρήγορη σὰν ἀστραπὴ ἔφτασε ἐδῶ κάτω ἡ τρομερὴ ἡ εἴδηση..

Ἀφήνουν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς κάμπους τοῦ Μωριᾶ καὶ τρέχοντας ζητοῦν στὸν τόπο τους νὰ πᾶνε. Ἐλπίζουν νὰ προφτάσουν ἀλλὰ λογάριαζαν δίχως τὸ Σπερχειό. Βαρύκαρδος ὁ ποταμὸς κτίζει μὲ τὰ νερα του κάστρο ὑγρὸ κι' ἀδιάβατο σὲ κάθε στρατοκόπο .Τοῦ κάκου οἱ ἀλλόφυλοι λυσσοῦν ἀπὸ θυμό· λυσσάει καὶ τὸ ποτάμι καὶ δυναμώνει πιὸ πολὺ τὴν ἄγρια κατεβασιά του. Κι' ἐκεῖνοι ξαπλώνονται στὴν ἀκροποταμιὰ κι' ἀποκοιμοῦνται ξένοιαστοι καὶ παραδίνονται σ' ὄνειρα γλυκά. Τὸ ἴδιο βράδυ, στὴν ἀντικρινὴ μεριά, μαζὶ μὲ τοὺς λεβέντες του ξεπέζεψε ὁ Νικηφόρος Οὐρανός. Δὲν φοβήθηκε αὐτὸς τὴν ἄγρια κατεβασιά· ἤξερε τοῦ ποταμιοῦ τὰ μυστικά, τοῦ ποταμοῦ τὸν πόθο γιὰ ἐκδίκηση. Ἔχοντας ὁδηγὸ τοῦ Σπερχειοῦ τὸ βουητό, βρίσκει μὲ τὰ παλληκάρια του τὸν πόρο τὸ διαβατικὸ καί, σὰ δελφίνια τῆς στεριᾶς, γλυστροῦν στὴν ἄλλη ἀκροποταμιά. Οἱ Βούλγαροι κοιμοῦνται.

Μόνο τὸ δοξασμένο τὸ ποτάμι ἔμαθε τὸ κακό, ποὺ ἔγινε ἐκείνη τὴ νυχτιά. Φεύγοντας ὁ Σαμουὴλ δύσκολα μπόρεσε νὰ σωθῆ μὲ λιγοστοὺς δικούς του. Δὲν ἔχει, εἴπαμε, γεφύρι στοιχειωμένο ὁ Σπερχειός. Ἔχει ὅμως τὴν Ἀλαμάνα του, τὴ δοξασμένη ἀπὸ κάθε γεφύρι πιὸ πολύ. Τὴ δόξασε ὁ Διάκος μὲ τὸ αἷμα του. Ὧρες πολλὲς πολεμοῦσε μὲ λιγοστοὺς συντρόφους. Ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι ἦταν πολλοί. Κι' ἀφοῦ δὲν τοὔμεινε οὔτε τουφέκι οὔτε σπαθὶ γερό, τὸν πῆραν σκλάβο, βουτηγμένο μὲς τὸ αἷμα του.

Και τώρα νοιώθει βαθιὰ συγκίνηση ὁ κάθε στρατιώτης στῆς Ἀλαμάνας τὴ θωριά. Ὁλόγυρα ὅλα μαρτυροῦν τοῦ Διάκου το μαρτύριο και τὸ μουρμουρισμα τοῦ Σπερχειοῦ φερνει στὴ θαλασσα και διαλαλεῖ στὰ περατα της γῆς, πὼς οἱ λεβεντες ξερουν νὰ ζοῦν, ξερουν καὶ νὰ πεθαίνουν.

Ἔζησε μαζὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα ὁ Σπερχειός· κι' ἔνοιωσε ὅλους τοὺς παλμούς της ὅλους τοὺς πόνους της ὅλες τὶς χαρες της.

Δόξασε τὴν πατρίδα, δοξαστηκε κι' αὐτός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Πώ! πώ! πώ! φωνές. Πώ! πώ! πώ! φασαρία, ἀπ' τη μιὰ ακρη τοῦ δρόμου στην αλλη.

— Καλές πατατες! Φρεσκα ἀγγουρακια! Καλὲς ντομάτες! Ἀκούστηκε ὁ μαναβης τῆς γειτονιᾶς μας μὲ τὸ ψαρη ἀλογό του.

— Λιθρίνια μπαρμπουνια...

Ἀκούγεται ἡ διαπεραστικὴ φωνὴ τοῦ ψαρᾶ μας.

— Λοῦστρος ἐδῶ!

Νὰ καὶ τὸ μικρὸ λουστράκι φορῶντας τὸ κασκέτο του στραβὰ τρέχει πρωΐ - πρωΐ στὴ δουλειά.

Νὰ καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου ποὺ κρατῶντας στὸ χέρι τη σάκκα τρεχουν στὸ σχολεῖο ἀφήνοντας πισω τους ὅλη την πρωινὴ κίνηση του δρόμου.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
(Μαθητὴς τῆς 1ης τάξεως τοῦ Γυμν. Σερρῶν)

ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΜΟΥ Ο ΝΤΟΡΗΣ

Ὦ! πόσο τὸν ἀγαπῶ τὸν Ντορή, τὸν ἀκούραστο ἐργάτη τοῦ σπιτιοῦ μας. Πάντα, ἐργάζεται με φιλότιμο και μᾶς κάνει ἕνα σωρὸ δουλειές.

Στὴν κρύα βρύση γιὰ νερό, πρῶτος καὶ καλύτερος ὁ Ντορης. Γιὰ ξύλα στὸ λογγο ἐπίσης.

Ἢ τὸ φθινοπωρο πάλι, (τὸν λυποῦμαι τὸν καημένο τὸν Ντορῆ), μας κουβαλάει ὅλο τὸ ἀραποσίτι ἀπὸ τον κάμπο.

Λάσπες βροχὲς εἶναι, τὸ Ντορὴ θὰ τὸν δῆς φορτωμένο και μὲ γοργὸ βῆμα, νὰ προχωρῆ περήφανα πρὸς τὸ σπίτι. Εἶναι νέος, γερὸς και βαστάει καὶ στὶς κακουχίες ἀκόμη. Ἔχει πολλὰ προσόντα καὶ ὀμορφιές, γι' αὐτὸ εὐχαριστιέσαι νὰ τὸν καμαρώνης.

Τὸ χρῶμα του εἶναι κοκκινωπό, μ' ἄσπρες λουριδίτσες στὰ πόδια καὶ στὰ ρουθούνια.

Στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ ἥλιου, οἱ τρίχες του λάμπουν σὰν κλωστὲς χρυσαλοιφῆς.

Ἔχει κάτι ἔξυπνα καὶ γοργοκίνητα μάτια, ποὺ πραγματικὰ εἶναι ἀτσίδες. Ἡ δὲ φουντωτὴ οὐρά, τοῦ χαρίζει τὴν περισσότερη ὀμορφιά. Ξανθιὰ - ξανθιὰ κρέμεται ἕως κάτω ἀγγίζοντας τὴ γῆ.

Σωστὸς λεβέντης εἶναι ὁ Ντορῆς μας.

Ἔχει τὴν συνήθεια ὅταν πεινᾶ, νὰ χλιμιντρίζη καὶ νὰ φυσᾶ μὲ τὰ πλατιά του ρουθούνια, ζητῶντας τροφή.

Κι' ἐμεῖς πρόθυμοι πάντα, τὸν περιποιούμαστε καθὼς τοῦ ἀξίζει. Τοῦ δίνουμε χορτάρι, σανό... καὶ τὸν χτενίζουμε μὲ τὸ ξυστρί, ποὺ τὸν εὐχαριστεῖ πάρα πολύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛ. ΛΑΠΠΑΣ
(Μαθητευόμενος ξυλουργὸς Παιδοπόλεως Ζηροῦ)

ΠΙΝΔΟΣ!

Ἀστράφτ' ἡ λόγχη ἐκεῖ ψηλὰ
βροντάει τὸ τουφέκι...
καὶ στῆς Ἑλλάδας τοὺς ἐχθροὺς
φωτιά, ἀστροπελέκι!

***

Σὰ σίφουνες, ἀγέρωχοι,
μέσα στὴ μάχη ὁρμοῦνε
Αὐτοί, ποὺ δὲν ἐμάθανε
μεσ' στὴ σκλαβιὰ νὰ ζοῦνε!

***

Ἀστραφτ' ἡ λόγχη ἐκεῖ ψηλὰ
βροντάει τὸ τουφέκι
κι ἡ ΔΟΞΑ χρυσοστέφανο
γιὰ τὴν Ἑλλάδα πλέκει!

ΧΡ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στό Μεγάλο Κάστρο

Ἔτσι τ' ὀνομάζει ὁ λαός τῆς Κρήτης, ἀπό τά ξακουστά Βενετσιάνικα τείχη του, τά «μπετένια», πού ὅσο κι' ἄν τά ξεπέρασε καί τά γκρέμισε ἡ πολιτεία, ἀχόρταγη γιά τήν ἄπλα καί τόν ἀέρα, σώζονται ἀκόμη περήφανα σέ πολλές μεριές, καί ἰδιαίτερα στό παλιό μικρό λιμανάκι... Ἡράκλειο, θά τή βρῆτε στό χάρτη: Εἶναι μεγάλη, ἡ πιό πολυάνθρωπη κι' ἡ πιό πλούσια πολιτεία τῆς Κρήτης, τό σπουδαῖο ἐμπορικό κέντρο της. Τό πρῶτο πού καμαρώνει κανένας, σά μπαίνει μέ τό καράβι στήν ὄμορφη τούτη πόλη, εἶναι τό τεχνητό της λιμάνι, μέ τούς πελώριους λιμενοβραχίονες, ἔργο σπουδαῖο πού κόστισε θαρρῶ προπολεμικά ἑκατόν πενῆντα ἑκατομμύρια.

Περπατοῦμε στούς μεγάλους κυματοθραῦστες, πού δέχονται μέρα καί νύχτα τήν ἄγρια μανία τῆς Κρητικῆς θάλασσας. Ἀνάμεσα στό μεγάλο λιμάνι, μιά καρδιά κλειστή, τό μικρό Βενετσιάνικο λιμανάκι μέ τό ὡραῖο του κάστρο.

— Οἱ Βενετοί ἔκτισαν τό Ἡράκλειο, θεία; ρωτᾶ ἡ Μυρτώ.

— Ὄχι, τῆς λέει ὁ δάσκαλος, πού μᾶς κάνει τόν ὁδηγό στ' ἀξιοπερίεργα τοῦ νησιοῦ του. Τήν πόλη αὐτή τή χρωστᾶμε στούς Ἄραβες πειρατές. Εἶχαν ἔρθει ἀπό τήν Ἀλεξάντρεια, εἶδαν τό μέρος κατάλληλο, κι' ἔκτισαν τό κάστρο γιά ὁρμητήριο. Ραβτ - ἐλ - χάντακ, τό εἶπαν, ἀπ' τό μεγάλο χαντάκι πού ἔσκαψαν γύρω του. Μά οἱ Κρητικοί τό βάφτισαν ἑλληνικά μέ τό ὄνομα τῆς πανάρχαιης πολιτείας πού ἦταν ἐδῶ κτισμένη καί πού χρησίμευε καθώς φαίνεται γιά λιμάνι τῆς Κνωσσοῦ.

— Κι' ἡ κουρσάρικη πολιτεία τί ἔγινε; ρωτάει ὁ Φάνης, διψώντας γιά περιπέτειες μεσαιωνικές.

— Ὤ, ἡ κουρσάρικη πολιτεία μεγάλωσε καί στολίστηκε μέ τοῦ κόσμου τά πλοῦτη, συνέχισε ὁ δάσκαλος μ' ἐνθουσιασμό. Ὁλάκερος στόλος, ἀπό μικρά καί μεγάλα καράβια, ταχύπλοα, μέ τά μαῦρα πανιά τους, τῆς ἔφερναν ἀκατάπαυτα θησαυρούς. Οἱ Σαρακηνοί, πούχαν ὁρμητήριο τό Χάνδακα, ἔγιναν ὁ τρόμος τῆς Μεσογείου. Ρήμαζαν τ' ἀκρογιάλια καί τά νησιά τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, παράδιναν τά χωριά καί τά κάστρα στίς φλόγες καί στή σφαγή καί γέμιζαν σκλάβους καί σκλάβες τ' ἀμπάρια τους. Ἔξω ἀπ' τήν πόλη γινόταν, κάθε τόσο, τό σκλαβοπάζαρο. Οἱ ἐμίρηδες κι' οἱ Σουλτάνοι ἀπό τήν Ἀνατολή καί τήν Αἴγυπτο, ἐδῶ ἔστελναν τούς ἐμπόρους τους νά διαλέξουν τούς θησαυρούς πού θά στόλιζαν τά χαρέμια καί τά σεράγια.

Οἱ Βυζαντινοί αὐτοκράτορες τόχαν ντροπή, κι' ὅλο ἔκαναν ἐκστρατεῖες νά ξαναπάρουν τήν Κρήτη. Κι' ὅμως, ἔμεινε 135 χρόνια, στ' ἀραβικά χέρια, ἀπ' τά 824 πού ἱδρύθηκε τοῦτο τό κάστρο ὡς τά 961 πού τό λευτέρωσε ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς.

— Ὁ Βυζαντινός αὐτοκράτορας; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Στρατηγός ἦταν τότε τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Β΄. Ἦρθε μέ δυό χιλιάδες «χελάνδια» καί τό κύκλωσε, ἀπό τή θάλασσα. Ἔβγαλε καί στρατό στή στεριά καί τό πολιόρκησε ὀκτώ μῆνες. Τέλος τούς νίκησε τούς κουρσάρους κι' ἔφυγε μέ τά πλοῖα του φορτωμένα μέ λάφυρα. Ἡ δόξα τῆς Κρήτης στάθηκε ἕνα ἀπ' τά μεγαλύτερα κατορθώματα τοῦ Φωκᾶ, πού ἀργότερα φόρεσε τό στέμμα.

— Κι' οἱ Βενετσιάνοι, πότε τήν πῆραν τή πόλη; ρώτησε ὁ Λεωνίδας.

— Τό 1204 πού ἡ Βυζαντινή αὐτοκρατορία μοιράστηκε ἀπό τούς Φράγκους... Οἱ Ἐνετοί πῆραν τά λιμάνια καί τά νησιά, σάν ἔμποροι πού ἦταν. Ἀπό τότε ὡς τό 1669 πού ἔπεσε τό Μεγάλο Κάστρο στά χέρια τῶν Τορκων, κυμάτιζε σ' ἐτοῦτα τά τείχη, πού κτίσθηκαν ἀπ' τούς Βενετούς, ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Κι' ἡ Κρήτη — νά ποῦμε τήν ἀλήθεια — εἶδε στά Βενετσιάνικα χρόνια μεγάλη ἀκμή. Τό Ἡράκλειο ἦταν τό κέντρο τοῦ ἐμπορίου μά καί τῆς τέχνης. Ἐδῶ μεγάλωσε καί σπούδασε ὁ ξακουσμένος ζωγράφος Θεοτοκόπουλος, ὁ μοναδικός γιά τήν τέχνη του Γκρέκο, πού διακρίθηκε ὕστερα στήν Ἰταλία καί Ἰσπανία.

Στά χρόνια τῆς Ἐνετοκρατίας — κι' ἐνῶ ἡ ἄλλη Ἑλλάδα σφάδαζε κάτω ἀπό τούς Τούρκους — ἡ Κρήτη γνώρισε μιά ἐξαίσια ἄνθιση στή λογοτεχνία της: Τότε γράφτηκε ἡ «Ἐρωφίλη», ὁ «Ἐρωτόκριτος», ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ» καί τόσα ἄλλα ἀριστουργήματα τοῦ ποιητικοῦ λόγου. Κάντια, ἔλεγαν τό Ἡράκλειο τότε οἱ Βενετσιάνοι κι' ὅλη τήν Κρήτη μαζί. Μά πᾶμε νά δοῦμε καί τή νεώτερη πολιτεία.

Ἀλήθεια, εἶναι καιρός νά χωθοῦμε στά στενορύμια καί σοκάκια τοῦ Ἡρακλείου πού κρύβουν ἀκόμα ζηλότυπα παληές ἀναμνήσεις...

Παίρνουμε τό μεγάλο δρόμο πού πάει ἀπ' τό λιμάνι στό κέντρο, τήν «Πλατειά στράτα», ὅπως τή λένε. Κτίρια ψηλά μεγαλόπρεπα δίνουν ἐδῶ τό μοντέρνο τόνο. Μά, δέν ἀργεῖ νά προβάλη στά μάτια μας πάλι τό παρελθόν. Φτάνουμε σέ μιά στρογγυλή ἀγορά, στό «Μεϊντάνι», καί στεκόμαστε μπρός στό συντριβάνι μέ τά λιοντάρια τῆς Βενετιᾶς. Εἶναι μιά ἐξαίσια κρήνη ἐνετική, στολισμένη μέ Νύμφες καί Τρίτωνες.

Ἀπό κεῖ προχωροῦμε στίς «Τρεῖς Καμάρες», στήν ἐπίσημη πλατεία μέ τό δημοτικό κῆπο, τριγυρισμένη ἀπό θαυμάσια κέντρα.

Ἐπισκεπτόμαστε ὕστερα τή Μητρόπολη, τόν Ἅγιο Μηνᾶ ὅπου θαυμάζουμε τίς ὡραῖες εἰκόνες τοῦ Μιχαήλ τοῦ Δαμασκηνοῦ. Πᾶμε ἀκόμα στό Γεωπονικό κῆπο καί καμαρώνουμε τά ὡραῖα φυτώριά του.

Τί ἄλλο νά δοῦμε στήν τόσο ἱστορική αὐτή πόλη ὅπου διασταυρώθηκαν ἀπό τά πανάρχαια χρόνια τόσοι πολιτισμοί;

— Τό Μουσεῖο, φωνάζει ὁ Φάνης. Πῶς τό ξεχάσαμε, θείτσα; Ἐκεῖ δέν εἶναι οἱ θησαυροί τῆς Κνωσσοῦ, οἱ τοιχογραφίες, τά βάζα, τ' ἀγάλματα;

— Πάλι μέ τήν Κνωσσό θά μᾶς μπλέξης Φάνη; φώναξε ὁ Λεωνίδας. Ἀκόμη δέ χόρτασες;

— Κι' ὅμως τό παιδί ἔχει δίκηο, εἶπε ὁ δάσκαλος. Τό Μουσεῖο τοῦ Ἡρακλείου εἶναι μοναδικό κι' ἔρχονται ἀπό τά πέρατα τοῦ κόσμου νά τό θαυμάσουν.

Συμφώνησα φυσικά μέ τή γνώμη τους κι' ἔτσι πήγαμε στό Μουσεῖο τ' ἀπόγευμα.

Τί νά πρωτοθαυμάση κανείς ἐκεῖ μέσα; Βιτρίνες, ἐξαίσια στολισμένες, κεντρίζουν τή φαντασία σου. Πόσα ἱερά, πόσοι τάφοι, τί πολιτεῖες καί σπηλιές, ἀνασκάφτηκαν γιά νά σωρευτοῦν ἐδῶ μέσα ἐτοῦτα τ' ἀριστουργήματα. Βάζα λεπτά τά περίφημα «Ὠοκέλυφα» ἀπ' τίς Καμάρες, στολισμένα μ' ὅλα τά λουλούδια τῆς στεριᾶς καί τά ζῶα τῆς θάλασσας. Κομμάτια ἀπό τούς τοίχους τοῦ παλατιοῦ, μέ ἀθάνατες ζωγραφιές πού λές κι' ἔγιναν σήμερα.

Δαχτυλιδόμεσες νέες, παιζογελοῦν μέσα σέ λουλούδια μακρόμισχα, ἕνας σκίουρος, πίσω ἀπό ἕναν κισσό, εἶναι ἕτοιμος νά χυθῆ σ' ἕνα φασιανό. Πέρδικες ὀρθόστητες περπατοῦν μέσ' στά θάμνα.

Νά καί μιά μαϊμοῦ, πού γιά χρόνια τήν ἔπαιρναν οἱ ἐγγλέζοι ἀρχαιολόγοι γιά ἄνθρωπο καί τήν ἔλεγαν τό «Γαλάζιο παιδί». Εἶναι μέσα σ' ὁλάνθιστο περιβόλι καί χαίρεται τή λιακάδα.

Νά κι' ἕνας ἐλεφαντένιος ταυροκαθάπτης τήν ὥρα πού ἑτοιμάζεται νά πηδήξη ἐπάνω στόν ταῦρο.

Ἀμέ τοῦτο τό μικροσκοπικό ἔργο ἀπό φαγιάνς; Τί ζωντάνια. Ἕνα ἀγρίμι, θηλάζει τά δυό κατσικάκια του καί βελάζει χαρούμενα. Ἕνα ἄλλο πιό πέρα κοιτάζει ἀνήσυχο μήπως ἔρθει κανένας ἐχθρός. Ὅλα ἐδῶ εἶναι ζωντανά, λές καί δέν ἔζησαν πρίν ἀπό τέσσερες χιλιετηρίδες, παρά τά χάραξε σήμερα τοῦ τεχνίτη τό χέρι.

Ἐδῶ ἔχει ἀποθέσει τή δόξα της ἡ Κνωσσός, ἡ Φαιστός, τά Γουρνιά, ἡ Ἁγία Τριάδα, τά Μάλλια, καί τόσες ἄλλες πανάρχαιες πολιτεῖες τῆς Κρήτης: Βάζα, εἰδώλια, πιάτα, σφραγίδες, σπαθιά, περιδέραια, ὅλα ἐξαίσια δείγματα τέχνης.

— Δές μιά βαρκούλα μικρή ἀπό φίλντισι, λέει ἡ Μυρτώ. Κάποιος θαλασσινός θά τήν ἔκαμε τάμα στόν Ποσειδῶνα. Ποιός ξέρει ἀπό ποιά φουρτοῦνα νά γλύτωσε ὁ δύστυχος!

— Εἶναι δυόμιση κιόλας καί τ' αὐτοκίνητο φεύγει στίς τρεῖς. Πᾶμε γρήγορα.

Καλά πού μᾶς ξύπνησε ὁ Λεωνίδας. Ὥρα νά φεύγουμε ἀλήθεια. Μέσ' τά μουσεῖα ξεχνιέται κανείς...

Κι' ὅμως εἶναι χαρά τοῦ Θεοῦ κι' ἡ σύγχρονη Κρήτη. Τ' αὐτοκίνητο τρέχει δίπλα σ' ἀκτές δαντελένιες, χώνεται σέ λιόφυτα καί σέ δασωμένες πλαγιές.

Πᾶμε στή Φουρνή, τό χωριό μέ τίς μυγδαλιές, πέρα ἀπ' τή Νεάπολη.

— Εἶναι ἕνας παράδεισος τώρα τό Φλεβάρι, λέει ὁ δάσκαλος πού γεννήθηκε ἐκεῖ. Ἄσπρη θάλασσα οἱ πλαγιές ἀπ' τά μυγδαλάνθια. Θά δῆτε, θά δῆτε...

Κι' ἐμεῖς λικνιζόμαστε στή γλυκειά προσδοκία τῆς ἀνοιξιάτικης ὀμορφιᾶς, ἐνῶ τ' αὐτοκίνητο τρέχει ἀκράτητο γιά τό Μεραμβέλλο.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΕΞΟΧΙΚΟ ΣΠΙΤΙ
(Σκίτσο τοῦ Στυλ. Σταματάκη)

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Δάσκαλος: Ποιό εἶναι τό ὀμορφότερο νησί;
Κώστας: Δέ τό ξέρετε, κύριε;
Δάσκαλος: Τό ξέρω, ἀλλά ρωτῶ καί σένα...
Κώστας: Ἀφοῦ τό ξέρετε ἀρκεῖ. Διαβεβαίωση θέλετε...

⁂

Δάσκαλος: Τί ξέρετε περί Ὁμήρου;
Κώστας: Γράφεται μέ ὄμικρο καί ἦτα καί ἔχει νά πῆ γιά αἰχμάλωτο.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Λευκίμη — Κερκύρας)

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΨΑΡΟΚΟΛΛΑ

Στὸ προηγούμενο σᾶς εἴπα τί σύνεργα μᾶς χρειάζονται γιὰ τὴ βιβλιοδετική, καὶ πῶς φτιάνουμε ἀλευρόκολλα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ἀλευρόκολλα, μᾶς χρειάζεται καὶ ψαρόκολλα.

Τὴν ψαρόκολλα κάθε φορὰ ποὺ τὴ θέλουμε, πρέπει νὰ τὴ βράζομε πρίν. Γιατὶ μόνο ζεστὴ τὴν μεταχειριζόμαστε. Παίρνομε ἕνα ντενεκὲ ἀπὸ κονσέρβα, κι' ἕναν ἄλλον, πιὸ μεγάλον, ποὺ νὰ χωράη εὐρύχωρα ὁ πρῶτος μέσα του. Ἀγοράζομε τὴν ψαρόκολλα, φύλλο ἀπὸ τὰ σιδεροπωλεῖα. Τὴν τυλίγωμε σ' ἕνα κουρέλι ἢ γερὸ στρατσόχαρτο, καὶ τὴν σπάζομε μὲ τὸ σφυρὶ ἢ καὶ μὲ πέτρα πάνω σὲ μάρμαρο ἢ πλάκα.

Ὅταν κομματιαστῆ ἡ ψαρόκολλα, τὴν ρίχνομε στὸ πιὸ μικρὸ ντενεκεδένιο δοχεῖο, τὴν σκεπάζομε μὲ νερό, καὶ τὴν ἀφήνομε ὁλονυχτὶς νὰ μουσκέψη.

Ὕστερα τὴν ἄλλη μέρα, βάζομε ἀρκετὸ νερὸ στὸ ἄλλο, τὸ πιὸ μεγάλο δοχεῖο, τοποθετοῦμε μέσα τὸ μικρό, καὶ βάζομε τὸ δοχεῖο μὲ τὸ νερὸ νὰ βράση. Τὸ νερὸ βράζοντας λυώνει τὴν κόλλα τοῦ πρώτου δοχείου.

Ἡ ψαρόκολλα, πρέπει νὰ βράση καλὰ καὶ νὰ φουσκώση. Ὅσο δὲ βράζει, πρέπει νὰ τὴν ἀνακατεύομε ἀδιάκοπα μ' ἕνα ξύλο, γιὰ νὰ μὴν καῆ τὸ δοχεῖο.

Ἀφοῦ βράσει καλά, τὴν βγάζομε ἀπὸ τὴν φωτιά, καὶ τὴν ἀφήνομε νὰ κρυώση. Τὴν χρησιμοποιοῦμε πάντα χλιαρή, γιατὶ ὅταν κρυώση, πήζει καὶ γίνεται στέρεη.

Τὸ ζεστὸ νερὸ τοῦ δεύτερου δοχείου, κρατάει πολλὴ ὥρα τὴν ψαρόκολλα ζεστή, ὅσο δηλαδὴ μᾶς χρειάζεται γιὰ τὴ δουλειά μας.

Ἂν δοῦμε πῶς ἔπηξε πολύ, τὴν ἀραιώνομε μὲ λίγο ζεστὸ νερό. Ἂν ἔγινε ἀραιή, τὴν ἀφήνωμε στὴ φωτιὰ ὡς νὰ πήξη κάπως. Ἔτσι λοιπὸν μὲ τὰ σύνεργά μας, τὴν ἀλευρόκολλα καὶ τὴν ψαρόκολλα, μποροῦμε ν' ἀρχίσωμε τὴ βιβλιοδετικὴ δουλειά μας.

ΠΩΣ ΚΟΒΟΥΜΕ ΤΟ ΧΑΡΤΟΝΙ Ἢ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ πρέπει νὰ μάθη νὰ κάνη ὁ βιβλιοδέτης, εἶναι νὰ μπορῆ νὰ κόβη ἴσια χαρτόνι ἢ χαρτὶ μὲ τὸ μαχαιράκι του, χρησιμοποιώντας τὴν σιδερένια ρίγα, γιὰ νὰ κόβωνται ἴσιες οἱ γραμμές. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ βιβλιοδέτη, ἐξαρτᾶται πολὺ ἀπὸ τὸ μαχαιράκι του. Γιατὶ μὲ τὸ ψαλίδι δὲν κόβονται ποτὲ ἴσια οὔτε τὸ χαρτόνι οὔτε τὸ χαρτί.

Κοντὰ στὸ νοῦ λοιπόν, πὼς τὸ μαχαιράκι πρέπει νὰ εἶναι τροχισμένο στὴν ἐντέλεια, καὶ νὰ κόβη σὰν ξυράφι! Ἀδιάκοπα πρέπει νὰ τὸ ἀκονίζωμε, γιατὶ διαφορετικά, μασσάει τὸ χαρτὶ καὶ τὸ ξεσκίζει. Γι' ἀντὶ γιὰ ἴσιο κόψιμο, ἔχομε χαρτόνι ἢ χαρτὶ ὅλο δόντια! Νὰ τώρα πῶς κόβωμε.

Πάνω στὸ τραπέζι, βάζομε τὸν τσίγκο μας, στὸ μάκρος του (δηλαδὴ νὰ εἶναι τὸ μάκρος του κάθετο πρὸς τὸ σῶμα μας).

Ἁπλώνομε ἀπάνω τὸ χαρτόνι, στὸ μάκρος του πάλι, καὶ μὲ τὸ μολύβι τραβᾶμε χαρακιὰ μὲ τὸ χάρακα, σημειώνοντας ποῦ πρέπει νὰ κοπῆ.

Ἀφοῦ τραβήξωμε τὶς γραμμές μας καὶ βεβαιωθοῦμε πὼς εἶναι ἴσιες, τοποθετοῦμε πάνω σ' αὐτὲς τὴν σιδερένια ρίγα μας.

Μὲ τὰ δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ, πιέζουμε δυνατὰ τὴν ρίγα, καὶ τὴν κρατᾶμε, ἐνῶ μὲ τὸ δεξί, κρατᾶμε τὸ μαχαίρι καὶ κόβωμε. Τὸ μαχαιράκι τὸ κρατᾶμε ὅπως τὸν κοντυλοφόρο, μὲ τὸν δείχτη μας νὰ πιέζη δυνατὰ τὴν ράχη τῆς λεπίδας. Ἀκολουθώντας τὴν σιδερένια ρίγα, πιέζομε τότε ἐλαφρά, καὶ κόβωμε τὸ χαρτόνι μὲ τὴν μύτη τοῦ μαχαιριοῦ. Προσοχὴ ὅμως: ὄχι ἀπὸ τ' ἀριστερὰ στὰ δεξιά, ἀλλὰ ἀπὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα. Ἂν δὲν κοπῆ μὲ τὴν πρώτη τὸ χαρτόνι, ξαναπερνᾶμε τὴ μύτη τοῦ μαχαιριοῦ στὴν χαρακιά, ἀπὸ πάνω πάντα πρὸς τὰ κάτω, κι' ὄχι ἀντίθετα, ποτέ.

Πιέζομε μὲ τὸ μαχαίρι, ὡς νὰ χωρίζουν ἐντελῶς οἱ δυὸ μεριὲς τοῦ χαρτονιοῦ. Προσέχομε ἀκόμα τὸ μαχαιράκι νὰ περνάη ξυστὰ στὴ ρίγα, ποὺ ἀκουμπάει στὴ γραμμὴ ποὺ χαράξαμε.

ΤΡΑΠΕΖΙ
ΤΣΙΓΚΟΣ
ΧΑΡΤΟΝΙ
Σιδερένια ρίγα
Διεύθυνση ποὺ κόβουμε

Πῶς τοποθετοῦμε τὸν τσίγκο καὶ τὸ χαρτόνι. Ἡ διεύθυνση τοῦ βέλους δείχνει πῶς κόβουμε: ἀπὸ ἐπάνω πρὸς τὰ κάτω.

Πρέπει νὰ μάθωμε νὰ κόβωμε καλὰ καὶ ἴσια μὲ τὸ μαχαιράκι, πρὶν καταπιαστοῦμε μὲ τὸ δέσιμο ἑνὸς βιβλίου. Ἀφοῦ μάθωμε αὐτό, πρέπει νὰ μάθωμε ἀκόμη πῶς ν' ἀλείψωμε μὲ κόλλα τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ πανιὰ ποὺ θὰ χρειαστῆ νὰ κολλήσωμε.

Μὴ νομίζετε πὼς εἶναι εὔκολη δουλειὰ τὸ ἄλειμμα! Χρειάζεται κι' αὐτὸ τέχνη.

Ἁπλώνομε στὸ τραπέζι μιὰ παλιὰ ἐφημερίδα, κι' ἀπάνω σ' αὐτή, τὸ χαρτὶ ἢ τὸ πανί. Μὲ τὰ τρία δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ (ἀντίχειρα, δείχτη καὶ μεσαῖο) πιέζομε τὸ χαρτὶ στὸ μέρος ποὺ βρίσκεται πρὸς τὸ σῶμα μας, δηλαδὴ τὸ κάτω μέρος. Πιάνομε τὸ πινέλο μὲ τὸ δεξί, παίρνομε κόλλα, κι' ἀλείφομε πρῶτα τὸ μισὸ χαρτί, ἐκεῖνο ποὺ δὲν βαστᾶμε μὲ τὸ χέρι.

Τὸ πινέλο μας ξεκινάει ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ χέρι, καὶ πάει πρὸς τ' ἀπάνω, ὡς ἔξω ἀπὸ τὸ χαρτί, τὴν ἐφημερίδα. Ἀκολουθᾶμε δηλαδή, τὴν ἀντίθετη διεύθυνση ἀπ' αὐτὴν ποὺ ἀκολουθούσαμε ὅταν κόβαμε: ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τ' ἀπάνω. Τὸ πινέλο δὲν γυρίζει. Δὲν κάνομε δηλαδὴ μιὰ πάνω καὶ μιὰ κάτω, ἀλλὰ πάντα ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω, ὡς ν' ἀλειφτῆ τὸ μισὸ χαρτὶ ποὺ δὲν κρατᾶμε.

Ὕστερα ἀκουμπᾶμε τὸ ἀριστερὸ χέρι στὸ ἀλειμμένο μέρος (δὲν πειράζει ἂν λερωθοῦν λίγο τὰ τρία μας δάχτυλα) κι' ἀλείφομε τὸ ἄλλο μισὸ χαρτί, πηγαίνοντας τὸ πινέλο ἀπὸ πάνω τώρα, πρὸς τὸ σῶμα μας. Ἀφοῦ ἀλειφτῆ καλὰ ὁλόκληρο, τὸ παίρνομε ἀπὸ τὶς ἄκρες, καὶ τὸ κολλᾶμε ὅπου θέλομε.

Πρέπει νὰ προσέξωμε νὰ μὴ λερωθῆ ἡ καλὴ ὄψη τοῦ χαρτιοῦ ἢ τοῦ πανιοῦ μὲ κόλλα. Ἂν λερωθῆ τὸ πανί, τὸ καθαρίζομε μ' ἕνα πανάκι βουτηγμένο σὲ λίγο πετρέλαιο.

Στὸ ἐρχόμενο, θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ πιὸ ἁπλὸ δέσιμο.

Ο ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Τὸ γραμματόσημο εἰς τὸ ἐμπόριον

Εἰς προηγούμενον τεῦχος ἀνεφέραμε πὼς ὑπάρχουν συστηματικοὶ ἔμποροι γραμματοσήμων, ποὺ ἀγοράζουν καὶ πωλοῦν γραμματόσημα καὶ κάθε σχετικὸ μὲ τὴν συλλογὴν γραμματοσήμων. Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας δὲν θὰ φαντάζονται σὲ ποιὸ βαθμὸ εἶναι διαδεδομένον, πρὸ πάντων εἰς ὡρισμένα κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, τὸ ἐμπόριον τῶν γραμματοσήμων, θὰ σᾶς δώσουμε μερικὲς πληροφορίες ποὺ θὰ προκαλέσουν ἀσφαλῶς τὴν ἔκπληξή σας.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλβετίαν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὑπάρχουν ἐμπορικὰ καταστήματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκατεστημένα εἰς τοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν μεγαλυτέρων πόλεων, ἀπασχολοῦντα πολυμελὲς προσωπικόν. Διὰ νὰ σᾶς δώσουμε μιὰ ἰδέα θὰ ἀναφέρωμεν γνωστὸν ἐμπορικὸ οἶκο τῆς Βοστώνης τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μόνον μὲ κοινὰ γραμματόσημα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φθηνά, καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ἐγκατεστημένος εἰς ὁλόκληρον ὄροφον οὐρανοξύστου. Ὁ οἶκος αὐτὸς ἀπασχολεῖ προσωπικὸν ἄνω τῶν 200 ὑπαλλήλων. Ἄλλοι πάλιν οἶκοι εἰς τὴν Ἀμερικήν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, ποὺ καθένας τους ἐκδίδει κάθε χρόνο καὶ τοὺς διεθνεῖς τιμοκαταλόγους ὅπου περιλαμβάνονται καὶ τιμολογοῦνται ὅλα τὰ γραμματόσημα τοῦ κόσμου, ἐκδίδουν ὀγκώδεις τόμους ἐκ 1000 καὶ 1500 σελίδων εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων, ποὺ πωλοῦνται μεταξὺ 80 καὶ 120.000 δραχμῶν. Ἔτσι κάθε σοβαρὸς ἔμπορος ὀφείλει νὰ ἀγοράζη ὅλους τοὺς καταλόγους κάθε χρόνο καὶ νὰ διαθέτη ἄνω τοῦ 1.000.000 δραχμῶν.

Ἄλλοι πάλιν, καὶ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ τὰς κυριωτέρας γλώσσας τοῦ κόσμου, ἐκδίδουν περιοδικά, ἑβδομαδιαῖα, δεκαπενθήμερα, μηνιαῖα καὶ διμηνιαῖα, τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν εἰς χιλιάδας ἀντίτυπα. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν δὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν ἐκδίδονται καὶ μερικὰ εἰς μέγεθος περίπου ἐφημερίδος.

Ἄλλοι οἶκοι κάμνουν δημοπρασίες γραμματοσήμων ὅπου προσφέρονται καὶ πωλοῦνται διάφορα σπάνια γραμματόσημα ὅλων τῶν χωρῶν καὶ τῶν ἐποχῶν. Διὰ νὰ λάβετε μίαν ἰδέαν τῶν δημοπρασιῶν, σᾶς ἀναφέρω γνωστὸν οἶκον τοῦ Λονδίνου ὁ ὁποῖος ἐπώλησε κατὰ τοὺς 9 μῆνας τῆς φιλοτελικῆς περιόδου, γραμματόσημα ἀξίας ἄνω τῶν 150.000 χαρτίνων λιρῶν Ἀγγλίας, δηλ. ἄνω τῶν 6.000.000.000 δραχμῶν, τὸ δὲ ἐν Ν. Ὑόρκη ὑποκατάστημα τοῦ ἰδίου οἴκου, ἐπώλησε ἴσως ἄλλα τόσα ἂν ὄχι καὶ περισσότερα.

Τέλος ὑπάρχουν οἶκοι οἱ ὁποῖοι κατασκευάζουν διάφορα λευκώματα (ἄλμπουμ), γραμματοθῆκες (κλασσέρ), φακελλάκια διαφανῆ, καρτέλλες γιὰ γραμματόσημα καὶ διάφορα ἄλλα χρήσιμα ἐφόδια ἀναγκαῖα εἰς τοὺς συλλέκτες καὶ ἐμπόρους γραμματοσήμων, μερικὰ δὲ τῶν λευκωμάτων στοιχίζουν καὶ μέχρι 5.000.000 δραχμῶν. Ὅλοι αὐτοὶ ἀπασχολοῦν φυσικὰ καὶ εἰδικευμένους ἐργάτας, ὑπαλλήλους, τεχνίτας κλπ., ὅλοι δὲ ἀνήκουν εἰς τὴν φιλοτελικὴν οἰκογένειαν.

Καὶ τώρα ἂς μιλήσωμε γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐκδόσεις ἑλληνικῶν γραμματοσήμων:

Ὅταν ἡ πατρίδα μας ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ποὺ τὴν κατεῖχε, ἡ τότε κυβέρνηση ἀποφάσισε νὰ ἐκδώση μίαν σειρὰν γραμματοσήμων τῆς ὁποίας οἱ εἰκόνες θὰ εἶχον σχέσιν μὲ τοὺς δύο πολέμους ποὺ ἔκαμε ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὸ 1940 - 1944, τὸν ἑλληνοϊταλικὸν καὶ τὸν ἑλληνογερμανικόν. Ἡ σειρὰ αὐτὴ ἐξεδόθη μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἰταλίας Γερμανίας καὶ Ἰαπωνίας, καὶ δι' αὐτὸ ὀνομάσθη σειρὰ ἀναμνηστικὴ τῆς Νίκης. Ἐπίσης πολλὰ ἄλλα κράτη σύμ-

μαχα ἐξέδωσαν παρομοίας σειρὰς αἱ ὁποῖαι ὀνομάσθησαν σειραὶ Νίκης.

'Η ἰδική μας, ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὸ 1947, σχετίζεται καὶ μὲ τοὺς τρεῖς πρώην ἐχθρούς της, ἀπαρτίζεται δὲ ἀπὸ τὰς ἀκολούθους ἀξίας :

50 δραχ. πράσινον. Παριστάνει νηοπομπὴν συνοδευομένην καὶ ἀπὸ ἀντιτορπιλλικόν. Τὰ ἑλληνικὰ φορτηγὰ θὰ μετέφερον στρατὸν καὶ ἐφόδια , προοριζόμενα καὶ διὰ τὴν 'Ιαπωνίαν, κατὰ συνέπειαν συνέβαλλον καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ἧτταν τῶν Ιαπώνων.

100 δραχ. κυανοῦν. Παριστάνει τμῆμα τῆς νήσου Τήνου, ὅπου φαίνεται καὶ ὁ ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἰς δὲ τὸ βάθος θάλασσαν ὅπου φαίνεται τὸ ἱστορικὸν πολεμικὸν "Ελλη ἀνατιναζόμενον.

250 δραχ. πρασινοκίτρινον. 'Εδῶ φαίνονται ὄρη τῆς Πίνδου ὅπου ὁ τσολιὰς ἐνίκησε τοὺς μελανοχίτωνας τοῦ Μουσσολίνι. Γυναῖκες χωρικὲς 'Ελληνίδες συμμετέχουν εἰς τὸν ἀγῶνα μεταφέρουσαι εἰς τὴν ράχην τῶν ἐφόδια τοῦ στρατοῦ.

500δραχ. ἐρυθροκαστανόν. 'Η εἰκὼν ἐμφανίζει τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν εἰσβάλλοντα νικηφόρως ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς 'Αλβανίας καὶ ἐκτελοῦντα πορείαν διὰ τῶν χιονοσκεπῶν διαβάσεων τῶν ἀλβανικῶν ὀρέων.

600 δραχ. καστανομέλαν. Εἰς τὸ γραμματόσημον αὐτὸ βλέπομεν τὴν τιμωρίαν τῆς 'Ιταλίας ἀπὸ τὴν μικρὰν 'Ελλάδα. "Ενας χάρτης παριστάνει τὴν 'Ελλάδα μὲ τὴν Βαλκανικὴν χερσόνησον καὶ τὴν 'Ιταλίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας μία ἐμφανὴς μαύρη γραμμὴ δεικνύει τὴν πορείαν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὸν Τάραντα μέχρι τῆς Ρώμης καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν κατεδίωξε καὶ ἐξεδίωξε τὸν κοινὸν Ιταλογερμανικὸν ἐχθρόν. Πρὸς τὰ κάτω παριστάνει "Ελληνας στρατιώτας μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχην καταλαμβάνοντας ὕψωμα ἐχθρικὸν καὶ πιὸ κάτω τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐνδόξου ἀρχῆς τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου «28 'Οκτωβρίου 1940» καὶ τοῦ ἔτι ἀδοξοτέρου διὰ τοὺς 'Ιταλοὺς τέλος του «22 Σεπτεμβρίου 1944».

1000 δραχ. σταχτοϊόχρουν. 'Εδῶ βλέπομεν ἕνα ἀεροπόρον (τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν λαιμόν του) ὁ ὁποῖος ἀτενίζει ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον ἱπτάμενον καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον του διὰ νὰ τὸ καταρρίψῃ. "Ανωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀεροπόρου ὑπάρχουν αἱ λέξειςΑΙΕΝ ΥΨΙΠΕΤΕΙΝ.

2.000 δραχ. λουλακί. 'Εδῶ βλέπομεν ἑλληνικὸν πολεμικὸν ρυμουλκοῦν ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον τὸ ὁποῖον παρεδόθη εἰς αὐτό.

5.000 δραχ. καρμινόχρουν. 'Ως γνωστόν, ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς καταστροφῆς τοῦ Ιταλογερμανικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν μάχην τοῦ 'Ελ 'Αμεΐν ἐπὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους. Εἰς μνήμην τῶν πεσόντων 'Ελλήνων ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν ἀνηγέρθη ἡρῷον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει μεγάλος σταυρὸς καὶ στέφανος.

"Επειτα ἀπὸ ἕνα χρόνο περίπου ἐξεδόθη καὶ ἄλλο γραμματόσημον τῶν 1.000 δραχ. εἰς χρῶμα πράσινον βαθὺ καὶ παριστάνον τὴν Μάχην τῆς Κρήτης, δηλ. ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῆς ἡρωϊκῆς Μεγαλονήσου σκοπεύοντας ἐναντίον τῶν Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσκότωσαν πολλούς.

Τέλος μετὰ ἕνα ἀκόμη χρόνο, ἐξεδόθη καὶ ἄλλο γραμματόσημον τῶν 1.000 δραχ. κυανοῦν ὅπου φαίνεται ὁ χάρτης τῆς Κρήτης καὶ εἰς τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν ἡ φωτογραφία τοῦ Βασιλέως Παύλου. "Ανω ἀριστερὰ αἱ σημαῖαι τῆς Αὐστραλίας καὶ Νεοζηλανδίας, κάτω δεξιὰ ἡ σημαία τῆς 'Ελλάδος καὶ κάτω ἀριστερὰ ἡ σημαία τῆς 'Αγγλίας, συμβολίζον μὲ τὰς τρεῖς σημαίας τὴν συναδέλφωσιν τῶν τριῶν στρατῶν οἱ ὁποῖοι ἐπολέμησαν τὸν κοινὸν ἐχθρὸν καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ἄκραν τῆς πατρίδος μας, δι' αὐτὸ καὶ τὸ γραμματόσημον τοῦτο ὀνομάζεται ἐπίσης Μάχη τῆς Κρήτης.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ γραμματόσημα συμπληρώνουν, ὡς ἐκ τῶν παραστάσεών των, τὴν σειρὰν τῆς Νίκης, ὅλα δὲ εἶναι πολὺ ὡραῖα καὶ ἐπιτυχημένα, τόσον ὡς παραστάσεις ὅσον καὶ ὡς ἐκτύπωσις.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΠΟΥ ΤΡΟΜΑΞΕ ΚΑΙ Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιὰ φορά, τὴν ὥρα ποὺ ἕνα λιοντάρι κοιμόταν, ἕνας ποντικὸς ἀναθάρρυσε κι' ἄρχισε νὰ περπατάη ἀπάνω του.

Τὸ λιοντάρι ἀγουροξύπνησε κι' ἔνοιωσε δυνατὴ τρομάρα. Μιὰ ἀλεποὺ ποὺ ἔτυχε νὰ εἶναι κοντὰ καὶ τὸ εἶδε, ἄρχισε τότε νὰ τὸ κοροϊδεύη.

— Κρῖμα στὴ λεβεντιά σου καὶ τὴ Βασιλική σου γενιά! τοῦ εἶπε. 'Ακοῦς νὰ σὲ φοβήση ἔτσι ἕνας τόσος δὰ ποντικας!

— Δὲ φοβήθηκα τὸ ποντίκι, απολογήθηκε τότε τὸ λιοντάρι. Μόνο παραξενεύτηκα ποὺ βρέθηκε πλάσμα τόσο ἀπόκοτο ποὺ νὰ τολμήση νὰ περπατήση ἀπάνω μου!

Αὐτὸ δείχνει πὼς οἱ τρανοὶ δὲν περιμένουν νὰ δείξουν παλληκαριὰ μπροστά τους οἱ μικροί. Κι' ὅταν αὐτὸ τοὺς τυχαίνει παραξενεύονται τόσο πολύ, ποὺ φοβοῦνται.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΛΥΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

Μιὰ φορὰ οἱ λύκοι καὶ οἱ σκύλοι εἶχαν μεταξύ τους πόλεμο. Οἱ σκύλοι διάλεξαν γιὰ στρατηγὸ ἕνα τσοπανόσκυλο ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα. "Οπως ὅμως οἱ λύκοι τοὺς φοβέριζαν κι' ὁ στρατηγὸς τῶν σκύλων δὲν ἄρχιζε τὴ μάχη, οἱ σκύλοι ἄρχισαν ν' ἀνυπομονοῦν καὶ νὰ τὸν βρίζουν λιπόψυχο.

'Ο τσοπανόσκυλος τότε τοὺς εἶπε:

—'Ο γνωστικὸς ὁ στρατηγός, συλλογίζεται πάντα πρὶν ἀρχίση τὸν ἀγῶνα. Κι' ἐγὼ τώρα ἀναλογίζομαι πὼς οἱ λύκοι εἶναι ὅλοι σταχτόμαυροι καὶ ὅμοιοι. 'Ενῶ ἐσεῖς οἱ μοῦργοι καυχιέται ὁ καθένας σας πὼς εἶναι ἀπὸ ἄλλη πατρίδα, κι' ἔχετε ὅλοι σας ἄλλο μποϊ κι' ἄλλο χρῶμα: ὁ ἕνας εἶναι σταχτής, ὁ ἄλλος ρούσος, κι' ὁ ἄλλος κατασπρος. Πῶς λοιπὸν νὰ ὁδηγήσω στὸν πόλεμο πλάσματα τόσο διαφορετικὰ μεταξύ τους;

'Ο καλὸς στρατός, πρέπει νὰ ἔχη μιὰ βουλὴ καὶ μιὰ γνώμη: ἂν ὁ καθένας στρατιώτης κάνει τοῦ κεφαλιοῦ του, ὁ στρατὸς ἐκεῖνος θὰ νικηθῆ.

Η ΜΑ·Ι·ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ

"Εχουν νὰ λένε πὼς ὅταν ἡ μαϊμοὺ τύχει νὰ γεννήση δυὸ παιδιά, δὲν γνοιάζεται τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὰ δυό. Κρατάει τὸ ἕνα, καὶ τὸ ἄλλο τὸ παρατάει γρήγορα στὴν τύχη του.

Συμβαίνει λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ κρατάει, νὰ τὸ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της τόσο δυνατά, ποὺ νὰ τὸ πνίγη.

'Ενῶ τὸ ἄλλο ποὺ ἀναγκάζεται νάβρη μόνο του τροφή, γίνεται ἄξιο καὶ προκόβει. 'Η μάνα δὲν πρέπει νὰ κάνη χαϊδεμένα τὰ παιδιά της, γιατὶ τότε αὐτόματα ὁ χαρακτήρας χαλάει, καὶ γίνονται χαμένοι ἄνθρωποι.

'Ενῶ ὅταν οἱ γονεῖς τὰ μαθαίνουν ἀπὸ μικρὰ ν' ἀντιμετωπίζουν μόνα τους τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς γίνονται ἄξιοι καὶ προκομένοι.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΙ' Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ

"Ενας βοσκός, εἶχε ἕναν πελώριο σκύλο ποὺ ὅταν τύχαινε νὰ ψοφήση κανένα πρόβατο τοῦ τὸ ἔριχνε καὶ τὸ ἔτρωγε.

'Ο σκύλος ἔκανε πολλὰ χάδια στὰ πρόβατα. Περνοῦσε ἀπὸ μπροστά τους, καὶ κουνοῦσε ὅλο γλύκες τὴν οὐρά του.

Καὶ τὰ πρόβατα πίστευαν πὼς δὲν εἶχαν ποτέ τους καλύτερο φίλο.

'Ο βοσκὸς ποὺ τὸν εἶδε, φώναξε.

—"Αχ βρὲ κουτοπλάσματα! Δὲν τὸ καταλαβαίνετε πὼς σᾶς κολακεύει; Αὐτὸς μέσα του εὔχεται νὰ ψοφήσετε ὅλα γιὰ νὰ σᾶς φάη, ἄμποτε τὸ κακὸ ποὺ στοχάζεται γιὰ σᾶς, νὰ πέση στὸ κεφάλι του!

Οἱ κουτοὶ καὶ οἱ ἀνόητοι μονάχα πιστεύουν στὶς κολακεῖες. Γιατὶ οἱ ἔξυπνοι ξέρουν πὼς ὁ κόλακας ποτὲ δὲ θέλει τὸ καλό τους.

Ο ΒΟΣΚΟΣ, Ο ΛΥΚΟΣ, ΚΙ' Ο ΣΚΥΛΟΣ

"Ενας βοσκὸς εἶχε κοπάδι ἀπὸ πρόβατα μὲ σκοῦρο μαλλί. "Ενας λύκος λοιπὸν ἀνακατεύτηκε μὲ τὰ ζῶα, κι' ἔκανε κι' αὐτὸς τὸ πρόβατο, γιὰ νὰ τὸν βάλη ὁ βοσκὸς μὲς στὸ μαντρὶ καὶ νὰ τοῦ κάνη χαλασιὰ σπουδαία.

'Ο σκύλος ὅμως τὸν κατάλαβε καὶ φώναξε.

— Πρόσεχε ἀφέντη, πρόσεχε! Γιατὶ ἂν βάλης τὸ λύκο στὸ μαντρί, κλάψε το τὸ κοπάδι σου.

'Η ἔκφραση «ἔβαλε τὸν λύκο στὸ μαντρί», ἔμεινε λαϊκὴ παροιμία. Λέγεται γιὰ ἐκεῖνον ποὺ ἀπὸ ἀνοησία ἢ ἀπροσεξία, μπάζει ὁ ἴδιος τὸν ἐχθρό του μὲς στὸ σπίτι του!

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

'Ο Αἴσωπος γιὰ νὰ ἐξηγήση γιατὶ μερικοὶ ἄνθρωποι ἔχουν κακὴ ψυχή, συνήθιζε νὰ λέη αὐτὸν τὸν μῦθο: ὁ Προμηθέας σύμφωνα μὲ τὴν προσταγὴ τοῦ Δία, ἔπλασε ἀνθρώπους καὶ θεριά. "Οταν τοὺς εἶδε ὅμως ὁ Δίας, βρῆκε πὼς τὰ θεριά, ἦταν πολὺ περισσότερα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ διέταξε τὸν Προμηθέα, ν' ἀλλάξη μερικὰ ἀπ' αὐτά, καὶ νὰ τοὺς δώση ἀνθρώπινη μορφή.

Κι' ἔτσι λοιπὸν συμβαίνει, ἔλεγε ὁ Αἴσωπος, νὰ εἶναι ἄνθρωποι μ' ἀνθρώπινη θωριά, ἀλλὰ μὲ ψυχὴ θηρίου.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Κάποιος ποιητὴς περνώντας τοὺς δρόμους τῆς 'Αθήνας ξέφυγ' ἀπ' τὸ πεζοδρόμιο καὶ τράβηξε τὴν προσοχὴ τοῦ πόλισμαν τῆς τροχαίας ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε:

— Δὲν βλέπετε κύριε τὴν πινακίδα «Βαδίζετε πεζοί». Κι' ὁ ποιητὴς ποὺ εἶχε ὄρεξη γιὰ χιοῦμορ:

— Μὰ ἐγὼ δὲν εἶμαι «πεζός». Εἶμαι ποιητής.

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΚΟΤΙΝΑΣ
Ριγγλάδες - Κερκύρας

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΡΕΚΟΡ ΣΤΑ 2000 Μ. Χ.

Συνεχίζουμε καὶ τελειώνουμε σήμερα τὴν ἔρευνά μας, γύρω ἀπὸ τὴν πιθανὴ ἐξέλιξη τῶν ρεκὸρ τῶν διαφόρων ἀγωνισμάτων ἔπειτα ἀπὸ 50 χρόνια.

110 μ. ἐμπόδια: Ἡ τεχνικὴ στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ παίζει πιὸ μεγάλο ρόλο ἀπὸ τὴν ταχύτητα. Θὰ πρέπει νὰ βρεθοῦν σπρίντερς ποὺ νὰ ἔχουν μπόϊ 1 μ. 95, καὶ νὰ ξέρουν νὰ ἐξοικονομοῦν χρόνο ἀνάμεσα στὸ διάστημα τῶν ἐμποδίων. Γρήγορα θὰ φτάσουμε στὰ 13΄΄4. Στὰ 2.000 ἀσφαλῶς τὸ ρεκὸρ θὰ εἶναι 12΄΄9.

Ὁ Δελαβίνιας, τερματοφύλακας τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδας σὲ μιὰ θεαματικὴ του ἀπόκρουση.

400 μ. ἐμπόδια: "Όταν ὁ Γκλέϋ Χάρντεν πετύχαινε τὸ πρῶτο ρεκὸρ στὴν ἀπόσταση αὐτὴ μὲ 50΄΄6 οἱ σύγχρονοι προέβλεψαν πὼς δὲ θὰ «σπάση» γρήγορα. Καὶ εἶχαν δίκηο. Βάστηξε κάπου 15 χρόνια. Τώρα τὸ ρεκὸρ εἶναι 45.8. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξέλιξη ποὺ παρουσιάζεται πρὶν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνα μας θὰ πέση κάτω ἀπὸ τὰ 44΄.

Ὕψος: Ὀκτὼ μόλις πόντους κέρδισε τὸ ρεκὸρ αὐτὸ μέσα σὲ 40 ὁλόκληρα χρόνια.

Τὸ μέλλον τοῦ ἀγωνίσματος αὐτοῦ ἀνήκει στοὺς φημισμένους μαύρους ἀθλητὲς τοῦ Βελγικοῦ Κονγκό, ποὺ γι' αὐτοὺς τὸ ἅλμα εἰς ὕψος εἶναι ἡ θρησκεία τους. "Έχουν πηδήσει 2 μ. 40. Γεγονὸς καταπληκτικὸ κι' ὅμως ἀληθινό. Χωρὶς ἀμφιβολία αὐτοὶ θὰ πᾶνε ἀκόμη πολὺ πιό... ψηλά.

Μῆκος: Τὸ ρεκὸρ τοῦ περίφημου νέγρου Τζέσε "Όουενς 8 μ. 13 παραμένει ἀκόμη ἀκατάριπτο. Ὡστόσο τὰ γεγονότα — δηλαδὴ οἱ νέοι ἀθληταὶ — μᾶς δίνουν τὴν βεβαιότητα πὼς στὰ 10 ἑπόμενα ἔτη θὰ φτάση τὸ ρεκὸρ στὰ 8 μ. 30 καὶ στὸ τέλος τοῦ αἰῶνα μας στὰ 8 μ. 75.

"Αλμα ἐπὶ κοντῷ: Στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ὁ ἀθλητὴς ἔχει μιὰ μεγάλη βοήθεια: Τὸν πῆχυ. Αὐτὸς θὰ τὸν βοηθήση νὰ ἀνέβη ψηλά. Τὰ 4 μ. 77 ὅμως τοῦ Γουόρμερνταμ θὰ μείνουν ἀκατάριπτα μέχρι τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες. Ἡ μεγάλη ἐλπίδα τοῦ ἀθλητισμοῦ εἶναι ὁ Μπόμπ Ρίτσαρντ. Μέσα στὰ πενήντα ἑπόμενα χρόνια θὰ φθάσουμε ὁπωσδήποτε τὰ 5 μ. 15.

Τριπλοῦν: Στὰ 16 μ. ἔχουν σταματήσει ὁ Γιαπωνέζος Ταζίμα καὶ ὁ Βραζιλιανὸς Ντὰ Σίλβα. Στὰ 2000 μ. Χ. τὸ ρεκὸρ θὰ φθάση τὰ 17 μ. 50.

Σφαιροβολία: Ὁ Ἀμερικανὸς Τζίμμυ Φοὺκς μὲ τὸ σημερινὸ ρεκόρ του τῶν 17 μ. 95 εἶναι μιὰ σίγουρη ἐλπίδα ὅτι σύντομα θὰ ἀκούσουμε γιὰ ρεκὸρ γύρω στὰ 18 μ. 20. Τὰ 20 μ. θὰ εἶναι ἡ ἐπίδοση τῶν σφαιροβόλων στὰ 2000 μ. Χ.

Δισκοβολία: "Όταν βλέπει κανεὶς τὸ γιγαντιαῖο χέρι τοῦ Τόζι νὰ στέλνη τὸν δίσκο 55 μ. καὶ τὸν ταχύτατο Γκόρντιεν 57 μ. κάνει τὴν ἑξῆς ἐρώτηση: «Πῶς μὲ τέτοιες φυσικὲς καὶ τεχνικὲς ἱκανότητες δὲν φθάσαμε ἀκόμη τὰ 60 μ.;» Ἀσφαλῶς λοιπὸν τὰ 65 μ. στὰ 2000 μ. Χ. θὰ εἶναι πραγματικότητα.

Ἀκοντισμός: Οἱ βόρειοι λαοὶ εἶναι τώρα κυρίως οἱ πρωταγωνισταὶ στὸ ἀγώνισμα αὐτό. (Νίκανεν Φινλ. 78 μ. 70). "Όταν ὅμως στὸ στίβο μποῦν καὶ οἱ Ἀφρικανοὶ θὰ ἔχουμε μονομαχίες γύρω στὰ 80 μ. Καί, στὰ 2000 μ. Χ. τὰ 100 μ. ἢ μᾶλλον πιὸ σίγουρα τὰ 90 θὰ εἶναι τὸ ρεκὸρ τῆς ἐποχῆς.

Σφυροβολία: Ὁ Ρῶσος Κανάκι εἶναι ὁ μέλλων πρωταθλητὴς μὲ πιθανὸ ρεκὸρ τὰ 61 μ. Καὶ στὰ ἑπόμενα χρόνια τὰ 70 μ. θὰ εἶναι πραγματικότητα.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΙΚΗ

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀναγνῶστες μὲ γράμματά τους μᾶς ζήτησαν νὰ τοὺς πληροφορήσουμε πότε ἱδρύθηκε ἡ πρώτη ἑλληνικὴ ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα, δίνουμε παρακάτω τὰ λίγα αὐτὰ στοιχεῖα.

Γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο ἀπέκτησε Ἐθνικὴ ὁμάδα, τὸ 1919. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε τελειώσει ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος καὶ στὸ Παρίσι ὠργανώθηκαν οἱ Πανσυμμαχικοὶ ἀγῶνες γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης. Αὐτὴ ἡ ὁμάδα ἀποτελέσθηκε ἀπὸ τοὺς ἑξῆς ποδοσφαιριστές: Ἠσαΐαν, Δεμερτζῆν, Χατζανδρέου, Τερεζάκην, Καλαφάτην, Γκίλπην, Πανουργιάν, Τράγαλον, Καστρίτσην, Παπαθανασίου, Δεμερτζῆν, καὶ Σταυρόπουλον. Τὸ ἐθνικό μας συγκρότημα ἔχασε τότε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Γαλλίας μὲ 11 - 0, τὴν Ἐθνικὴ Ἰταλίας 3 - 0, κέρδισε μὲ 3 - 2 τὴν Ρουμανικὴ ὁμάδα. Σὲ φιλικὸ μᾶτς ἐπίσης κέρδισε τὴν Σερβικὴ ὁμάδα 5 - 1. Ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο — τὸ 1920 — συγκροτήθηκε μιὰ νέα Ἐθνικὴ ὁμάδα ἐπ' εὐκαιρία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Τὴν ἀποτελοῦσαν οἱ Δεμερτζῆς, Φωτιάδης, Γκίλης, Νικολαΐδης, Γώτης, Δημητρίου, Καλούδιος, Πέπας, Ι. Ἀνδριανόπουλος, Χατζανδρέου, Καλαφάτης. Στὶς 28 Ἀπριλίου τοῦ 1920 ἡ ὁμάδα αὐτὴ ἡττήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Σουηδίας μὲ 9 - 0.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

... Γιὰ νὰ ἐπιδοθῆ κανεὶς στὸν ἀθλητισμὸ πρέπει νὰ εἶναι βέβαια ἀρτιμελής. Κι' ὅμως στὸν ἀθλητικὸ κόσμο ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ ἂν καὶ εἶναι ἀνάπηροι κατορθώνουν νὰ ἀσχολοῦνται σὲ κάποιο σπὸρ καὶ μάλιστα μὲ ἐπιτυχία. Σὰν κι' αὐτοὺς εἶναι ὁ γνωστὸς πρωταθλητὴς τῆς Αὐστραλίας στὸ τέννις Κὲν Φίντλεϋ ποὺ τὸ ἀριστερό του πόδι εἶναι τεχνητό. Ὁ Οὔγγρος πολυμβητὴς

"Ενα στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα βόλλεϋ - μπώλ.

Χάλαζι, ἔχει κομμένο τὸ πόδι ἀπὸ τὸ μηρὸ κι' ὅμως εἶναι μέλος τῆς ἐθνικῆς Οὐγγρικῆς ὁμάδας. Ὁ Ἀμερικανὸς ἅλτης Κέλσοπ — ποὺ τοῦ λείπει τὸ ἕνα πόδι — ὑπερπηδᾶ μὲ εὐκολία τὸ 1 μ. 55, 1 μ. 65.

Στὸν Παναθηναϊκὸ ἐξ ἄλλου μέχρι τὸ 1945 ἀγωνιζόταν ἕνας ἐξαιρετικὸς παίκτης — ὁ Μανωλάς — ποὺ ἦταν ἀνάπηρος. Αὐτὰ τὰ παραδείγματα δείχνουν τὸ τί μπορεῖ ἕνας ἄνθρωπος νὰ πετύχη ὅταν ἀγαπᾶ κάτι.

... Οἱ πρῶτοι γυναικεῖοι ἀγῶνες ὠργανώθηκαν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν «Πανιώνιο» τὸ 1926. Πῆραν μέρος γιὰ πρώτη φορὰ 28 ἀθλήτριες.

... Ὁ «Ἡρακλῆς» Θεσσαλονίκης, ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυναμικὰ ποδοσφαιρικὰ σωματεῖα τῆς Μακεδονικῆς πρωτεύουσας. ἱδρύθηκε τὸ 1908. Δηλαδὴ φέτος συμπληρώνει 44 χρόνια. Ἡ «Α.Ε.Κ.» ἱδρύθηκε τὸ 1924.

... Οἱ ἀθληταὶ ποὺ μέχρι σήμερα κέρδισαν στὶς διάφορες Ὀλυμπιάδες τὶς πρῶτες θέσεις στὸ Μαραθώνιο εἶναι οἱ ἑξῆς: 1896 Σπύρ. Λούης 2.55΄20΄΄ (Ἑλλάς). 1900 Τεατὸ 2.59΄ 45΄΄ (Γαλ.). 1904 Χὶκς 2.28΄ 53΄΄ (Η.Π.Α.). 1908 Χέϊζ 2. 55΄18΄΄4 (Η.Π.Α.). 1912 Μὰκ "Αρθουρ 2.36΄54΄΄8 (Ν. Α.). 1920 Χάνες Κολεμάϊνεν 2.32΄ 35΄΄8 (Φιλλανδία). 1924 Α.

Μονομαχία μπὰκ καὶ κυνηγοῦ γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς μπάλλας ἐνῶ... ὁ τερματοφύλακας ἀγωνιᾶ.

Στένροος 2.41΄22΄΄6 (Φιλλανδία). 1928 Ἔλ Οὐαφφὶ 2.32΄57΄΄ (Γαλλία)' 1932 Χουὰν Ζαμπάλα 2.31.36΄΄ (Ἀργεντινή).1936 Κιτέϋ Σὸν 2.29΄19΄΄2 (Ἰαπωνία). 1948 Καμπρόρα 2 ὧρες 34΄48΄΄ (Ἀργεντινή).

... Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὶς 29 Φεβρουαρίου γιὰ τὸ Μεσογειακὸ Κύπελλο ἡ Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ Ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα θὰ ἀντιμετωπσίη τὴν ἀντίστοιχη τῆς Τουρκίας. Ἡ Τουρκικὴ Ἐθνικὴ ὁμάδα, ποὺ θὰ ἔλθη στὴν Ἀθήνα ἔχει ἀποτελεσθῆ ἀπὸ τοὺς ἑξῆς παῖκτες: Τουργκάϋ, Μουζαφέρ, Νατζῆ (τῆς Γαλατᾶ Σεράϊ), Ἀμπτουλλάχ, Μπουρχάν, Μυζντάτ, Μεχμὲτ (τῆς Φενὲρ Μπαχτσέ), Γκαλήπ, Σεφκέτ, Τζιχάτ, Ἀλῆ Ἰχσὰν (τῆς Μπετίκτας), Γκαλήπ, Γκαρμπίς, Κιαζὴμ (τῆς Βεφά), Ἐρρὸλ (τῆς Ἀνταλὲτ) καὶ Σαμπὰν (τῆς Κασὶμ Πασᾶ).

... Πολλοὶ μικροὶ φίλαθλοι ἀναγνῶστες τῆς στήλης αὐτῆς ἐζήτησαν νὰ μάθουν τὰ ρεκὸρ τῶν τουρκικῶν στίβων. Τὰ παραθέτουμε:

100 μ. Γκιένες (Οὐγγαρία) 10΄΄ 4)10 1937.

200 μ. Χοῦντεν (Η.Π.Α.) 21΄΄ 5)10 1947.

400 μ. Οὐΐτφιλντ (Η.Π.Α.) 48΄΄ 5)10 1947.

800 μ. Ὀνὲλ (Τουρκία) 1΄53΄΄ 9)10 1951.

1500 μ. Ὀνὲλ (Τουρκία) 3΄53΄΄ 1)10 1951.

3.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκία) 8΄28΄΄ 8)10 1951.

5.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκία) 14΄54΄΄ 6)10 1951.

10.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκία) 31΄12΄΄ 4)10 1949.

110 μ. ἐμπ.: Σίμμονς (Η.Π.Α.) 14΄΄ 5)10 1947.

400 μ. ἐμπ.: Ἀτζάρμπαϋ (Τουρκία) 54΄΄ 1)10 1951.

3.000 μ.στήπλ: Ὀνὲλ (Τουρκία) 9΄37΄΄ 1948.

Εἰς ὕψος: Ντελέλιεν (Βέλ.) 1 μ. 91 1950.

Ἐπὶ κοντῷ: Μόρκου (Η. Π. Α.) 4 μ. 20 1947.

Εἰς μῆκος: ΓΡ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ (Ἑλλὰς) 7 μ. 35 1939.

Τριπλοῦν : Σαριὰλπ (Τουρκία) 15 μ. 07.5 1948.

Σφαῖρα: ,Ιρφὰν Οὐνουτσὰρ (Τουρκία) 15 μ. 20 1942.

Σφύρα: Στέπισνικ (Γ.) 54 μ. 42 1940.

Ἀκόντιον : Σεϋμοὺρ Κοὲν (Η.Π.Α.) 71 μ. 72 1945.

4 Χ 100 μ.: Ὁμὰς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας 43΄΄ 3)10 1940.

Δίσκος: Φὶτς (Η.Π.Α.) 54 μέτρα 80.

4 Χ 400 μ. Ὁμὰς Ἐθνικῆς Βελγίου 3΄22΄΄ 5)10.

Πορτραῖτα ποδοσφαιριστῶν

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΑΚΗΣ

Ἕνας παίκτης ποὺ ἔχει κατακτήσει τελευταῖα τὶς καρδιὲς ὅλων τῶν φίλων τοῦ ποδοσφαίρου, εἶναι ὁ Γιάννης Κανάκης. Εἶναι ὁ παίκτης, ποὺ στοὺς τελευταίους ἀγῶνες μὲ τὴν «Ἀούστρια» κυριολεκτικὰ ἐθριάμβευσε ἰσοφαρίζοντας τὸν ἀγῶνα «Α.Ε.Κ.»-«Ἀούστρια».

Ὅπως ὅλες οἱ βιογραφίες τῶν ἄσσων μας ἔτσι καὶ τοῦ Κανάκη ἀρχίζει πρὶν μερικὰ χρόνια, ὅταν ὁ Γιάννης ἔκανε τὶς πρῶτες γνωριμίες μὲ τὴν μάγισσα μπάλλα.

Γύρω στὰ 1943 ὁ Κανάκης στὴ «Νίκη Σούγιουλου», ἕνα μικρὸ σωματεῖο τῆς Καβάλλας, μάθαινε γιὰ πρώτη φορὰ πῶς... τρία κόρνερ δὲν κάνουν ἕνα πέναλτυ!! Ὁ Γιάννης ἦταν γέννημα καὶ θρέμα τῆς Καβάλλας, ἀφοῦ ἐκεῖ γεννήθηκε τὸ 1929 καὶ κεῖ μεγάλωσε.

Ἡ μπάλλα τράβηξε τὸν Κανάκη σὰν ἕνας δυνατὸς μαγνήτης. Τὴν ἀγάπησε καὶ ἔδειξε μεγάλο ἐνθουσιασμὸ καὶ ἐξαιρετικὴ ὄρεξη γιὰ νὰ μάθη κάθε μυστικό της καὶ νὰ γίνη ἕνας μεγάλος τεχνίτης.

Μετὰ τὴ «Νίκη» ὁ Κανάκης γράφτηκε στὴ δύναμη τῆς «Ἐλπίδας». Καὶ ἔπειτα φόρεσε τὴν κιτρινόμαυρη φανέλλα τῆς «Α.Ε.Κ.» Καβάλλας. Σὲ λίγο καιρὸ εἶχε γίνει τὸ ἀγαπημένο παιδὶ τῆς πόλης.

Οἱ περισσότερες ἐπιτυχίες τῆς «Α.Ε.Κ.» Καβάλλας ὀφείλονταν στὸν «ἄσσο» Κανάκη, ποὺ ἡ φήμη του ἁπλώθηκε σ' ὅλη τὴ Μακεδονία κι' ἔφθασε μέχρι τὴν Ἀθήνα. Δὲν πέρασε πολὺ καιρὸς καὶ ... ἔφθανε στὴν Ἀθήνα κι' ὁ ἴδιος ὁ Κανάκης γιὰ νὰ γραφτῆ στὴν «Α.Ε. Κωνσταντινουπόλεως», ὅπου παίζει μέχρι σήμερα.

Ἐδῶ στὸ κέντρο ἡ ἀξία τοῦ Κανάκη ἀναγνωρίστηκε σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα. Ἡ ἄφθαστη τεχνική του καὶ οἱ ... ἀσύλληπτες βολίδες του στὸ μὰτς τὸν ἔκαναν δημοφιλέστατο.

Ἔπαιξε στὴ Μικτὴ Ἀθηνῶν, τὴν Ἐθνικὴ ὁμάδα.

Ὁ Κανάκης εἶναι σήμερα στρατιώτης καὶ ὑπηρετεῖ στὸ Κ.Ε.Ε.Μ.

Ι. Β.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗ ΓΑΡΙΤΣΑ: Σὲ φιλικὸ ἀγῶνα οἱ ΣΤ΄ καὶ ἡ Ζ΄ τάξεις τοῦ Β΄ Γυμνασίου ἀναδείχθησαν ἰσόπαλες 1 — 1. Διακρίθηκαν οἱ Βῆτος, Πούλης, Ἀργαλειάς, Παπουτσάκης, Τζαφέστας, Πέτρου καὶ Παπαζήσης.

Κ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ: Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἐνδιαφέρον μὰτς ὁ «Ἀτρόμητος» νίκησε τὸν «Π.Α.Ο.Κ.» μὲ 3 — 0. Οἱ δυὸ ἀντίπαλοι ἔπαιξαν μὲ τὶς ἑξῆς συνθέσεις: «Ἀτρόμητος». Σακκούλας, Δουγάνης, Κουτσογιάννης, Στεφανόπουλος, Ἀγραφιώτης, Μαρίνης, Βασιλειάδης, Γῶγος, Ρόμπης, Κάλφας καὶ Λυπίτκας. «Π.Α.Ο.Κ.». Καραϊσκάκης, Χρυσάφης, Καραπαλίδης, Κανέλλης, Μυλωνᾶς, Τσατάλης, Τζουρτζοκλῆς, Τζουρτζοκλῆς, Νταλίπης. Ἀρβανίτης καὶ Γῶγος.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΣΤΟ ΠΥΛΩΡΙΓΙΟ: Ὁ «Π.Ο.Α.» Πυλωρίγιου νίκησε τὴν «Πράσινη Θύελλα» Δαμιανοῦ μὲ 2 — 0. Ἡ νικήτρια: Ἀμπεριάδης, Ἀπανοζίδης, Δημητριάδης, Ἀργυρόπουλος, Διαμαντίδης, Καραγιαννίδης, Μουρούζης, Πετρίδης, Κουβάτσης, Σαμανίδης. Σπανίδης.

Χ. ΣΑΜΑΝΙΔΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ: Ἡ «Α.Ε.Κ.» εἶναι τὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα τῆς Κατερίνης καὶ ἔχει δώσει τοὺς ἑξῆς ἀγῶνες: Μὲ «Ἀπόλλωνα» 3—0, μὲ «Ἡρακλῆ» 1 — 0 μὲ «Πανεργατικὸ» 2 — 1, καὶ μὲ «Παμπιερικὸ» 5 — 1. Καλύτεροι παῖκτες εἶναι οἱ: Τσούλιας, Φίλιος, Ἀνδρεάδης.

Ε. ΓΟΥΡΑΚΗΣ

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑΡΙΑ: Μὲ σκὸρ 3—1 ἡ ὁμάδα τῶν Βουναρίων νίκησε τὴ «Νέα Κορώνη». Οἱ νικηταί: Σπανός, Ποντίκης, Βέργης, Μαρκόπουλος, Ζαφείρης, Λεμπέσης, Κανελλόπουλος.

Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΠΑΙΑΝΙΑ: Σὲ ἀγῶνα βόλλεϋ - μπὼλ ἡ ΣΤ΄ τάξη νίκησε τὴν Ζ΄. Ἡ ΣΤ΄ ἔπαιξε μὲ τοὺς Σταματίου, Ἀνδρέου, Ι. Δάβαρη, Χατζησταμάτη, Μάδη καὶ Δάβαρη Α.

Ι. Ο.

ΣΤΗ ΛΕΥΚΑΔΑ: Οἱ πρόσκοποι Λευκάδας μὲ 1 — 0 νίκησαν τὸν «Τυλικράτη».

Π. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ: Σὲ σκολικὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα οἱ «Ἀγωνισταὶ» νίκησαν τοὺς «Ἀετοὺς» 2— 1. Οἱ νικηταί: Κατσαντώνης, Δρίτσας, Καλογήρου, Μπίρτσας, Λαξόπουλος, Γκιζάνης, Μπακογιάννης, Μπέτσιος, Καρανικόλας, Μπλέτσας, Ἀναγνωστόπουλος.

Δ. ΓΚΙΖΑΝΗΣ

ΣΤΟ ΣΟΥΦΛΙ: Μὲ τέρματα 4—3 ἡ «Α.Ε.Κ.» ἐπεβλήθη τοῦ «Π.Α.Ο.» Μεσοχωρίου. Ἡ νικήτρια χρησιμοποίησε τούς: Λογαρᾶ, Καραβαγιώτη, Τσιαμτζῆ, Τζούφα, Λογαρᾶ ΙΙ, Τσιότα, Γκούτλη, Πατλάκα.

Δ. ΚΑΡΑΒΑΡΓΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ: Στοὺς ἐσωτερικοὺς ἀγῶνες τοῦ γυμνασίου ἡ Ζ΄ τάξη νίκησε στὸ μπάσκετ τὴν ΣΤ΄ μὲ 27 - 18. Ἡ γυναικεία τῆς Ζ΄ κέρδισε τὴν Η΄ 25 - 5. Στὸ βόλλεϋ ἡ Ε΄ ἦρθε ἰσόπαλη μὲ τὴν Η΄.

Οἱ συνθέσεις τῶν ὁμάδων: Ζ΄ Βουλαλᾶς, Παλαιολόγος, Προυτούλης, Λαγουμίδης, Ράλης, Τιρανῆς, Βαρτῆς, Μουτσογιάννης. Ε΄ Καραντάνης, Καπτανῆς, Γαϊτανῆς, Σπανέλης, Καλδῆς, Μελωδινός, Δαφνάκης. Τοὺς ἀγῶνας διηύθυνε ὁ γυμναστὴς κ. Μπίας.

Ι. ΣΠΑΝΕΛΗΣ

ΣΤΟ ΦΥΛΑΚΤΟ: Ὁ «Παμφυλακτιακὸς» στὸν τελευταῖο του ἀγῶνα νίκησε τὸν «Παλλευκιμιακὸ» 2 — 1 καὶ ἦρθε ἰσόπαλος μὲ τὸν «Παντυχιακὸ» 0 — 0. Ὁ «Παμφυλακτιακός»: Μακρυλάκης, Κουκουζίκας, Κουντουράκης, Κοντσαλάκης Δημ., Κεσσιδάκης, Κοντσαλάκης Εὐάγ., Προϊοκάκης, Ἀλεξάκης.

Α. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ: Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ἀγώνων στίβου εἶναι τὰ ἑξῆς: Δ ρ ό μ ο ς 60 μ.: Καραβανιὰν Λ. (Δ) 9΄΄2, Χατζηγεώργης Ν. (Δ) 9΄΄5, Κοτσαπέτρος Δ. (Δ΄) 10΄΄. Λ ι β ο β ο λ ί α: Χατζηγεώργης Ν. (Θανάσης Μπέμπης) (Δ΄) 12 μ. 26. Στρογγυλούδης (Γ΄) 10 μ. 62., Μαντὸς Ζ. (Δ΄) 10 μ. 50. Ἅ λ μ α ε ἰ ς μ ῆ κ ο ς: Καραβανιὰν Λ. (Δ΄) 4 μ. 42., Ταχτατζῆς Γ. (Δ΄) 4 μ. 16, Ἀϊβαλιώτης Μ. (Δ΄) 4 μ. 06. Ἅ λ μ α ε ἰ ς ὕ ψ ο ς: Καραβανιὰν Λ. (Δ΄) 1 μ. 25, Ταχτατζῆς Γ. (Δ΄) 1 μ. 20, Ἀγαμανώλης Δ. (Δ΄) 1 μ. 20.

Βαθμολογία: Δ΄ τάξη β. 22. Γ΄ τάξη β. 2.

Θ. ΜΠΕΜΠΗΣ

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Σὲ φιλικὸ ἀγῶνα ἡ ὁμάδα τῆς Γ΄ Διμοιρίας νίκησε τὴν ἀντίστοιχο τῆς Δ΄ μὲ 4 — 1. Ἡ νικήτρια: Ὑφαντίδης, Τζήμας, Χατζηπαυλίδης, Καρατσιόλης, Μιχαηλίδης, Μπίμπος, Τσότσος, Κοντοδῆμος, Τσούτσας, Καβακόπουλος, Καραγιάννης.

Σ. ΠΕΤΣΚΟΣ

ΣΤΟ ΒΟΛΟ: Στὴν παιδόπολη Βόλου, διεξήχθη ποδοσφαιρικὸς ἀγώνας μὲ ἀντιπάλους τὶς ὁμάδες, Μακεδονία καὶ Θεσσαλία. Τελικὰ ἡ Θεσλασία ὑπέκυψε μὲ 6 — 3 (2 — 0). Ἀπὸ τὴν νικήτρια διακρίθησαν οἱ: Κουρκουβέλας, Μαρκούσης, Κατσῆς, Δῆμος.

Κ. ΜΑΡΚΟΥΣΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΡΠΑΘΟ: Οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου σ' ἕναν φιλικὸ ἀγῶνα νίκησαν τὸν «Ποσειδῶνα» 3 — 2. Ἡ ὁμάδα τοῦ Γυμνασίου: Βενέτης, Σιγανός, Μηναΐδης, Διακόπουλος, Μαραγκός, Φουντῆς, Χιωτάκης, Ζερβουδάκης, Χατζημιχάλη, Γεωργιάδης, Εὐσταθίου.

Μ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ: Ἡ μικτὴ ὁμάδα τῶν Γυμνασίων Λαμίας νικήθηκε ἀπὸ τὸν «Ὀλυμπιακὸ» Λαμίας μὲ τέρματα 2 — 2. Ἡ σύνθεση τῶν Γυμνασίων εἶναι ἡ ἑξῆς: Χολέβας, Μάραθος, Δημητρόπουλος, Παπαθανασίου, Γεμενῆς Σ., Κριαράς, Γουλόπουλος, Κεφάλας, Κούπας, Βέρης, Νούλας, Λουκόπουλος, Παπαευθυμίου.

Κ. ΓΕΜΕΝΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΙΑ: Σ' ἕναν φιλικὸ ἀγῶνα ἡ «Α.Ε.Κ.» νικήθηκε ἀπὸ τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 2 — 1. Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ: Καννελάκης καὶ Μανωλόπουλος τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» καὶ ὁ Σωτηρόπουλος τῆς «Α.Ε.Κ.».

Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

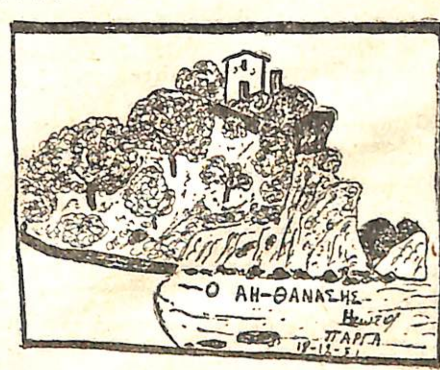
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

— Πῆρα τὸ γράμμα σου φίλε Π. Μακρίδη καὶ ὅπως βλέπεις δημοσιεύω τὰ ἀποτελέσματα. Ξεκαθάρισέ μου σὲ παρακαλῶ τὸ ζήτημα ποὺ μοῦ καταγγέλεις καὶ γράψε μου πιὸ σ υ γ κ ε κ ρ ι μ έ ν α.

Ἀ ν τ α π ο κ ρ ι τ ὴ ν Κ ο ρ ν ε ο φ ω λ ι ᾶ ς: Ἡ φωτογραφία ποὺ μοῦ ἔστειλες δὲν μπορεῖ νὰ γίνη κλισέ. Στεῖλε μου μιὰ μεγαλύτερη καὶ πιὸ καθαρή.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ
(Τοῦ Ἐξάψαλμου)

Ο ΑΗ ΘΑΝΑΣΗΣ
(Τοῦ Η. Ζώτου)

Μιὰ ἱστορία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ Ἤπειρός μας ἦταν ὑποδουλωμένη

Ὁ τραγουδιστής

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΣΤΟ σεράγι τοῦ Ἐμὶν-Πασιᾶ, γυιοῦ τοῦ Σατραζάμη (1), στὰ Γιάννινα, γένονταν μεγάλη διασκέδαση γιὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Ἀρματωλῶν καὶ Κλεφτῶν, ὁποῦ εἶχαν κάμει οἱ διάφοροι ντερβεναγάδες (2) τῆς Θεσσαλίας.

Ὁ Ἐμὶν - Πασιᾶς εἶταν παιδὶ ἀκόμα, εἶταν ἢ δὲν εἶταν δέκα τεσσάρων χρονῶν, καὶ κάθε μέρα διασκέδαζε, κι' ἀντηχοῦσαν οἱ αὐλὲς τοῦ σεραγιοῦ ἀπὸ τραγούδια, βιολιὰ καὶ λαλούμενα. Δὲ γλεντοῦσε ὅμως μόνος του. Ὅλοι οἱ μπέϊδες τοῦ Γιαννίνου καὶ τῆς Ἀρβανιτιᾶς τοῦ ἔκαμαν συντροφιά. Ἂν ἤξερε κανεὶς τὸ τί τραβοῦσαν οἱ χριστιανοί, τί ἄδικο αἷμα χυνόταν, κι' ἤκουε μόνον τὲς διασκεδάσεις ποῦ γένονταν στὸ σεράγι τοῦ Πασιᾶ, θὰ νόμιζε, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος εἶταν ὁ πλιὸ εὐτυχισμένος τόπος τοῦ κόσμου, ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Ἐπάνω στὲς διασκεδάσεις καὶ στὰ ὄργια γένονταν κι' ἡ ὑπηρεσία. Ὑπογράφονταν θανατικὲς καταδίκες, δικαστικὲς ἀπόφασες, οἱ διαταγὲς πρὸς τοὺς ντερβεναγάδες, καὶ τοὺς μουσελίμιδες, καὶ διαβάζονταν καὶ γένονταν ἡ ἐπίσημη ἀλληλογραφία. Ὁ Ἐμὶν - Πασιᾶς, ὡς γυιὸς τοῦ Σατραζάμη, τοῦ Κιουταχῆ, ἔκαμε ὅ,τι ἤθελε, κι' ὅ,τι ἔκαμε εἶταν καλῶς καμωμένο.

Δυὸ μεγάλοι μπέϊδες, ποῦ εἶταν τὸ κλειδὶ (3) τοῦ Πασιᾶ, μιλοῦσαν ὑπηρεσιακά:

— Δὲ μοῦ λές, Μετκό - μπεη τί ἔκαμες γιὰ τὰ τρία ἀδέρφια τοὺς Ζιουλατιαίους, τὸ Χρῆστο, τὸ Φῶτο καὶ τὸ Γιώτη; Μοῦ ἔλεγαν ὅτι αὐτὸ τὸ σπίτι εἶναι τὸ μόνο σουλιώτικο σπίτι, ποῦ ἔμεινε ἐδῶ ἀπὸ τὸ Κακοσούλι. Χρειάζεται καταστροφή....

— Ἐπειδὴ εἶταν δύσκολο νὰ πιαστοῦνε ἢ νὰ σκοτωθοῦνε, κάναμε μιὰ διαταγὴ καὶ τοὺς προσκαλοῦμε καὶ τοὺς τρεῖς νἄρθοῦν ἐδῶ, τάχα γιὰ νὰ τοὺς δώσωμε ἀρματωλίκια. Χτὲς ξεκίνησαν οἱ τζοχανταραῖοι (4) νὰ πᾶν στὸ χωριό τους...

— Ἔχουν κάμει καὶ χωριό;

— Ὄχι μόνον χωριό, ἀλλὰ καὶ τὸ λέν... πῶς νομίζεις;

— Ξέρω κ' ἐγώ;

— Σούλι! (5).

— Σούλι: — καὶ ἀνατινάχτηκε ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ κάθονταν, σὰ νὰ τὸν εἶχε δαγκάσει φαρμακερὸ φείδι.

— Καὶ μὲ διαταγὴ βασιλικὴ τοῦ Σουλτάνου μάλιστα (6).

— Διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου!!! Τί λές, βρὲ ἀδερφέ; Ἔδωκε ἄδεια ὁ Σουλτᾶνος ν' ἀναστηθῆ τὸ Κακοσούλι, ποῦ ἔχει ἐξολοθρέψει τὴν Τουρκιά;

— Ὅταν ὁ Σουλτᾶνος ἔβγαζε αὐτὴ τὴ διαταγή, εἶχε σκοπὸ νὰ τοὺς μάση ὅλους τοὺς Σουλιῶτες ἐκεῖ, νὰ τοὺς κάμη ραγιᾶδές του, κι' ὁπότε ἤθελε νὰ τοὺς πετσοκόβη. Τὸ σχέδιο εἶταν καλό, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀκολούθησαν οἱ Σουλιῶτες, καὶ μόνον οἱ Ζιουλατιαῖοι (7) πῆγαν καὶ κατοίκησαν στὸ Νέο - Σούλι. Ἂν πήγαιναν οἱ Σουλιῶτες ὅλοι νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ, δὲ θὰ πήγαιναν στὸ Μωριὰ (8) νὰ πολεμήσουν μαζὺ μὲ τοὺς Μωραῖτες, καὶ δὲ θὰ γένονταν τὰ Μωριὰ Ρωμαίϊκο. Ὁ Σουλτᾶνος ἔχει μυαλό, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομε!...

— Ἔχεις δίκιο! Ἔτσι εἶναι...

— Τώρα, ποῦ λές, Χασάν - μπεη, μιὰ φορά, ποῦ οἱ Σουλιῶτες ἐγκαταστάθηκαν στὴν Ἑλλάδα, Βραχῶρι καὶ Νέπαχτο, ὁ σκοπὸς τοῦ Σουλτάνου δὲν ἐπέτυχε, καὶ τὸ Νέο-Σούλι πρέπει νὰ ἐξολοθρευτῆ, νὰ μὴ μείνη πέτρα στὴν πέτρα, γιατί...

— Γιατί τὸ Νέο - Σούλι μπορεῖ νὰ γείνη σὰν τὸ παλιό...

— Εὖγέ σου! Αὐτὸ ἤθελα νὰ εἰπῶ.

— Ξέρεις τί μαθαίνω γι' αὐτὰ τὰ τρία ἀδέρφια, τοὺς Ζιουλαταίους; Ὅτι ὁ ἕνας κάνει τὸν κριτή, ὁ ἄλλος μεγαλόνει τὰ κοπάδια τους, κι' ὁ τρίτος κάνει τὸν καπετᾶνο.

— Τί ἄλλο θὰ κάμουν; Γίνονται τὰ γουρούνια πρόβατα;

— Ὁ Σουλιώτης δὲ βάνει τὸ κεφάλι κάτω· δὲ γίνεται ραγιᾶς, καὶ πρέπει νὰ λείψη...

Κι' ὕστερα ἀπὸ μικρὴ διακοπὴ ὁ Χασάν - μπεης ἐξακολούθησε:

— Καὶ τὸ χωριό τους, καὶ τὰ κοπάδια τους, κι' οἱ λακκινιὲς (9) τους καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους τί θὰ γένουν;

— Ὁ Πασιᾶς μας — ζωὴ νἄχη — τὸ χωριό τους μοῦ τὸ χάρισε ἐμένα. Τὸ Σούλι αὐτὸ γράφτηκε στὴν πλάκα ὡς Σούλι Μετκό-μπεη (10). Τ' ἄλλα τους, ὅ,τι κι' ἂν ἔχουν, θὰ τὰ μοιραστῆ τὸ Συμβούλιο, καὶ σὺ θὰ ἔχης τὸ μοιράδι σου...

— Ναί, ἀλλὰ τὸ χωριὸ τὸ πῆρες ἐσύ!...

— Τί χωριό, ὠρέ, νομίζεις ὅτ' εἶναι; Ἕνα βουβαλοπέτσι τόπος!

'Επειδὴ ἦταν δύσκολο νὰ πιαστοῦν κάναμε μιὰ διαταγὴ καὶ τοὺς προσκαλᾶμε νάρθοῦν ἐδῶ...

Ἀφόντας οἱ δυὸ μπέϊδες ἄρχισαν νὰ ὁμιλοῦν, ἕνας μούτσικος ἀπὸ τοὺς μουσικούς, ποὺ βαροῦσαν τὰ βιολιά, ὁ τραγουδιστής, εἶχε καρφωμένο τ' αὐτί του στὸ τί ἔλεγαν. Δὲν τοῦ εἶχε φύγει οὔτε μιὰ λέξη ἀπ' ὅ,τι ἔλεγαν. Κι' ὅταν ἄλλαξαν ὁμιλία ἔκαμε ὅτι τὸν εἶχε πιάσει ἕνα κόψιμο στὴν κοιλιά, καὶ μαζεύονταν σὰν κουβάρι.

— Γιατί ἔπαψε τὸ τραγούδι; — ρώτησε ὁ Πασιᾶς μισομεθυσμένος.

---

(1) Ὁ Ἐμὶν - Πασιᾶς, γυιὸς τοῦ Κιουταχῆ, παιδὶ 13 — 14 ἐτῶν, εἶταν ὁ πρῶτος εἰδικὸς σατράπης τοῦ Γιαννίνου, ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ, καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας.

(2) Ὁδοφύλακες.

(3) Τὸ κλειδί... = μυστικοσύμβουλος.

(4) Οἱ χωροφυλάκοι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

(5) Εἶναι ἀληθινὸ ἱστορικῶς, ὅτι ὁ Σουλτὰν - Μαχμούτης κατάργησε τὸ Σούλι (φὲτ) μὲ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα (φιρμὰν) καὶ παραχώρησε μέρος νὰ χτιστῆ νέο χωριὸ γιὰ τοὺς ἀποίκους Σουλιῶτες. Τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι δύο ράχες ἔξη ὧρες δυσμικὰ τοῦ Γιαννίνου, ἀπάνω στὸν ποταμὸ Καλαμᾶ, ἡ μιὰ ἀπὸ τὴ δεξιά του κι' ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀριστερή του ὄχτη. Σ' αὐτὲς τὲς ράχες βρίσκονται σήμερα δυὸ μικρὰ χωριά, ποὺ φέρουν καὶ τὰ δυὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου Σουλιοῦ.

(6) Τὸ μέρος αὐτό, ποὺ παραχωρήθηκε ἀπὸ τὸ Σουλτᾶνο γιὰ τὸ Νέο - Σούλι, εἶταν ἰδιοκτησία κάποιας χανούμισσας γιαννιώτισσας, γριᾶς τυφλῆς καὶ πολὺ φιλάργυρης ποὺ δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανέναν τρόπο νὰ τὸ δώση καὶ μάλιστα δωρεάν, ὅπως ἀπαιτοῦσε ἡ Κυβέρνηση. Γιὰ νὰ τὴν καταπείσουν τὴ γριὰ χανούμισσα, τὴν ἐξαπάτησαν, λέγοντάς της, ὅτι ὁ Σουλτᾶνος τῆς ζητοῦσε ἕνα βουβαλοπέτσι τόπο (δηλαδὴ τόσον τόπο ὅσον μπορεῖ νὰ σκεπάση ἕνα δέρμα βουβαλιοῦ). Ἡ γριὰ χανούμισσα συναίνεσε, καὶ παρουσιάστηκε στὸ Μεχκεμὲ (Δικαστήριο) κι' ἔδωκε τὴν συγκατάθεσή της, καὶ γιὰ νὰ πληρωθῆ τὸ πνεῦμα τοῦ γράμματος, ἡ Κυβέρνηση ἔδωσε στοὺς μόνους ἀποίκους Σουλιῶτες Ζιουλαταίους ἕνα βουβαλόδερμα, τὸ ἔκαμον ψιλὸ λωρί, κι' ὅσος τόπος περικυκλώθηκε μ' αὐτὸ τὸ λωρί, δόθηκε γιὰ τὸ Νέο Σούλι.

(7) Ὄνομα γνωστῆς σουλιωτικῆς φάρας.

(8) Ὅλη ἡ ἐλευθερωμένη Ἑλλάδα λέγονταν τότε καὶ σήμερα ἀκόμα «Μωριά», ὅπως ἄλλοτε στοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους Ἀχαΐα.

(9) Λακκινιὲς = ἀγέλες.

(10) Τὸ Σούλι τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Καλαμᾶ, ἂν καὶ ὁ κόσμος τὸ λέγει μὲ χριστιανικὸ ὄνομα, ἡ τουρκικὴ διοίκηση τὸ χαρακτηρίζει μὲ τούρκικο, ἤτοι μὲ τ' ὄνομα «Σούλι Μετκό-μπεη». Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ ἄλλο Σούλι ποὺ βρίσκεται ἀντικρύ του στὴν ἀριστερὴ ὄχτη τοῦ ἴδιου ποταμοῦ.

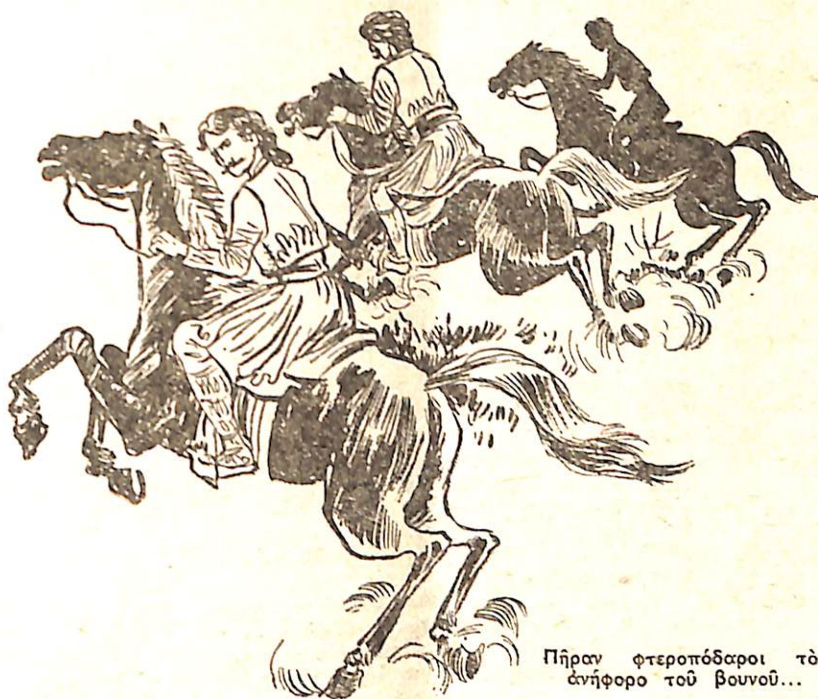
—Ἀρρώστησε ὁ τραγουδιστής μας — τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι μουσικοί.

—Ἀμὰν ἀφέντη μου!— φώναξε ὁ τραγουδιστὴς στὸν Πασιᾶ — δός μου τὴν ἄδεια νὰ πάω νὰ ἡσυχάσω, γιατὶ πεθαίνω...

— Τί λέει;— ρώτησε ὁ Πασιᾶς τούρκικα τοὺς μπέϊδες, ποῦ εἶχε γύρα του καὶ ζαμπετοῦσε (11) μαζύ τους.

Ἕνας μπέης τοῦ ξήγησε τί τοῦ ἔλεγε ὁ τραγουδιστής, κι' ὁ Πασιᾶς τοῦ ἔδωκε ἄδεια νὰ πάη νὰ ἡσυχάση.

Ὁ τραγουδιστὴς ξεκίνησε νὰ βγῆ ἔξω, κρατούμενος ἀπὸ τὸν τοῖχο, σᾶ νὰ εἶχε τὴν ψυχὴ στὰ δόντια κι' ὅταν βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόθυρα τοῦ σεραγιοῦ ἄρχισε νὰ τρέχη σὰ ζαρκάδι στοὺς δρόμους τοῦ Γιαννίνου, πρὸς τὸ δυτικὸ μέρος, πέρασε τὸ κριθαροπάζαρο, τὸν Πλάτανο, τὸ χάνι τοῦ Κούμπλου καὶ βγῆκε ὅλως διόλου ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία. Πάη ἀκόμα πέρα, ὣς τὴν Προσκύνηση. Ἐκεῖ στάθηκε κι' ἀγνάντεψε πρὸς τὰ ἔξω κατὰ τὸν κάμπο. Ὁ ἥλιος ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἤθελε μιὰ δικέντρα νὰ βασιλέψη. Ἀγναντεύοντας - ἀγναντεύοντας παρατήρησε μακρυὰ μιὰ συνοδεία ἀπὸ καβαλαραίους. Ἀνάμεσα στοὺς καβαλαραίους ἄστραφταν τρεῖς νέοι μὲ τὰ φλωροκαπνισμένα τους τ' ἄρματα καὶ μὲ τὲς χρυσοκεντημένες τους τὲς φέρμελες καὶ τὰ γελέκια, καὶ μὲ τὲς χιονόλευκες φουστανέλλες τους. Εἶταν τὰ τρία τ' ἀδέρφια οἱ Ζιουλαταῖοι, ὁ Χρῆστος, ὁ Φῶτος καὶ ὁ Γιώτης, ποὺ πήγαιναν νὰ παρουσιαστοῦν στὸν Πασιᾶ νὰ τοὺς δώση ἀρματωλίκια, ἐνῶ πήγαιναν σὰν τὰ παχυὰ κριάρια στὸ μακελλειό.

Πῆραν φτεροπόδαροι τὸν ἀνήφορο τοῦ βουνοῦ...

Ὁ ψευταρρωστημένος τραγουδιστὴς σκέφτηκε νὰ τοὺς φωνάξη:

— Ποῦ πᾶτε, μπρὲ σκυλιά! Σᾶς περιμένουν τὰ τσιγγέλια ἢ ἡ κρεμάλα τοῦ Πλατάνου (12).

Ἀλλὰ κινδύνευε τὸ κεφάλι του, καὶ θὰ τὸν ἔνοιωθαν κι' οἱ τζοχανταραῖοι, καὶ δὲ θὰ ἐπετύχαινε ὁ σκοπός. Τί νὰ κάμη ὁ καημένος; Πῶς νὰ τοὺς τὸ σιουρίξη στ' αὐτὶ ὅτι δὲν τοὺς καρτεροῦσαν ἀρματωλίκια, ἀλλὰ θάνατος; Ἡ συνοδεία ὅσο πήγαινε καὶ ζύγωνε, ὅσο πήγαινε καὶ ζύγωνε, κι' ἡ καρδιὰ τοῦ τραγουδιστῆ χτυποῦσε δυνατά, σὰ νἄθελε νὰ σκιστῆ. Ζύγονε ζύγονε ἡ συνοδεία νὰ φτάση στὸ διάσελλο τῆς Προσκύνησης, ἀπ' ὅπουθε φαίνεται ἡ λίμνη καὶ τὸ κάστρο τοῦ Γιαννίνου, κι' ὅπου στέκουνταν ὁ καημένος ὁ τραγουδιστής, μὴ γνωρίζοντας μὲ τί τρόπο θὰ κατόρθωνε νὰ γλυτώση τοὺς τρεῖς Ζιουλαταίους, ποὺ τοὺς καμάρωναν τὰ Κούρεντα καὶ τὰ Ζαγόρια (13) γιὰ τὴ λεβεντιά τους καὶ τὴν ἀντρεία τους, οἱ μόνοι Σουλιώτες, ποὺ βρίσκονταν στὴν Ἤπειρο (14). Λίγες δρασκέλες δρόμος ἔμενε ἀκόμα ἀπ' ἐκεῖ ποὺ βρίσκονταν ἡ συνοδεία, ὡς ἐκεῖ ποὺ βρίσκονταν ὁ τραγουδιστής.

Ἡ συγκίνησή του, ποὺ ἔβλεπε τρία ἀδέρφια, τρεῖς Σουλιῶτες τουρκοφάγους, νὰ πηγαίνουν ξέγνοιαστοι καὶ λαμπροφορεμένοι στοῦ θανάτου τὴν ἀγκαλιά, κι' ἡ ἀδυναμία του, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς τὸ εἰπῆ, διότι ἂν τοὺς τὸ ἔλεγε, χάνονταν ἀμέσως κι' ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς κι' αὐτὸς μαζύ τους τέσσερες, ξέσπασαν σ' ἕνα εἶδος τραγούδι, τραγούδι γλυκόφωνο, ποὺ οἱ στίχοι του, εἶταν παρμένοι ἀπὸ διάφορα ἐθνικὰ τραγούδια, ποὺ ἤξερε αὐτὸς νὰ τραγουδάη στοὺς γάμους καὶ στὰ πανηγύρια καὶ στὲς διασκεδάσεις τῶν μπέϊδων καὶ τῶν πασιάδων τοῦ Γιαννίνου καὶ τῆς Ἀρβανιτιᾶς. Ἀκουμπημένος πανήδρομα σ' ἕνα μεγάλο κοτρώνι καὶ κάμοντας πὼς δὲν πρόσεχε καθόλου στοὺς διαβάτες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά του, ἄρχισε τὸ τραγούδι μὲ μιὰ ἀγγελικὴ φωνή, σπάνια σὲ κάθε τραγουδιστή. Κι' ἔλεγε τὸ τραγούδι:

«Γιὰ ἰδέτε τρία ἀγγελικὰ κορμιὰ κυπαρισσένια,
Πῶς πᾶνε γιὰ τὸ μακελλειό, ὡσὰν σὲ πανηγύρι,
Γιὰ ἰδέτε τρία ἀγγελικά, πανέμορφα κεφάλια,
Ποῦ θὰ στολίζουν αὔριο τὰ μαῦρα Λιθαρίτσια (15),
Δὲν σᾶς καλοῦνε γιὰ καλό, κι' οὐδὲ γι' ἀρματωλίκια
Μὸν σᾶς καλοῦν γιὰ κρέμασμα»...

Οἱ τζοχανταραῖοι γνώριζαν ἑλληνικά, ἀλλ' ὄχι καὶ τόσα, ὥστε νὰ πονηρευτοῦν ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ· τὰ τρία ἀδέρφια ὅμως, ποὺ γνώρισαν τὴ φωνὴ τοῦ τραγουδιστῆ, ποὺ εἶχε μεγαλώσει στὸ σπίτι τους, κι' ἄκουαν τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ τοὺς μάντευε τὴν τύχη, ποὺ τοὺς περίμενε στὰ Γιάννινα, κυττάχτηκαν ἀναμεταξύ τους, μὲ τὸ κύτταγμα συνεννοήθηκαν, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ πετάχτηκαν μέσα ἀπὸ τοὺς δέκα τζοχανταραίους, ποὺ τοὺς συνώδευαν, καὶ πῆραν φτεροπόδαροι τὸν ἀνήφορο τοῦ βουνοῦ, ποὺ ἀγκαλιάζει τὰ Γιάννινα, ὅπου τὰ κουρασμένα τ' ἄλογα τῶν τζοχανταραίων δὲ μποροῦσαν νὰ τοὺς πάρουν ἀπὸ τὸ κοντό. Οἱ τζοχανταραῖοι, ὅσο νὰ καταλάβουν τὸ τί εἶχε τρέξει, οἱ τρεῖς Ζιουλαταῖοι εἶχαν γίνει ἄφαντοι.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα οἱ Ζιουλαταῖοι βρίσκονταν ὀχυρωμένοι στὸ Νέο - Σούλι κι' ἔβαναν καραούλια μὴ τοὺς πατήση ἄξαφνα τουρκιὰ ἀπὸ τὰ Γιάννινα, οἱ τζοχανταραῖοι ἀνάφερναν στὸν Πασιᾶ ψέματα, ὅτι τάχα οἱ Ζιουλαταῖοι εἶταν καιρὸ φευγᾶτοι ἀπὸ τὸ Νέο - Σούλι, κι' ὁ τραγουδιστὴς γλυκοτραγουδοῦσε στὰ Λιθαρίτσια, μπροστὰ στὸν Ἐμὶν - Πασιᾶ, τὸ γυιὸ τοῦ Σατραζάμη, καὶ σὲ τόσους μπέϊδες:

«Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ
καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνι,
Κι' οἱ Ζιουλαταῖοι τὰ σκυλιὰ
γιὰ τούρκικα κεφάλια» (16).

Ἕνας μπέης ποὺ ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ εἶπε:

— Τί λὲς αὐτοῦ, ὠρὲ παλιογκιαούρη;

— Τὸ τραγούδι τὸ λέει, μπέη μου, νὰ πάρω τὸ κακό σου (17), δὲν τὸ λέγω ἐγώ, ἀπολογήθηκε τρομαγμένος ὁ τραγουδιστής, βλέποντας ὅτι πάρα πολὺ εἶχε προχωρήσει.

—Ἀφοῦ τὸ λέει τὸ τραγούδι, πέτο!— τοῦ εἶπε ὁ μπέης μισομεθυσμένος, καὶ κατέβασε ἕνα ἀσημένιο τάσι γεμάτο ρακί.

(1882) ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

---

(11) Ἔτρωγαν κι' ἔπιναν.

(12) Πλάτανος: θέση τῶν θαντικῶν ἐκτελέσεων. Αὐτοῦ μαρτύρησαν πολλοὶ Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες, κι' ὁ περίφημος Κατσαντώνης.

(13) Ἐπαρχίες τῆς Ἤπειρως.

(14) Τότε μόνον οἱ Ζιουλαταῖοι βρίσκονταν, ὕστερα ὅμως ἦρθε κι' ἕνας ἐξάδερφος τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, ποὺ τὸν εἶχαν πάρει σκλάβο οἱ Ἀρβανίτες, καὶ ἐγκαταστάθηκε, στὸ χωριὸ Παλιοχώρι, κοντὰ στὸ ἡρωϊκὸ Σούλι. Ἀπόγονοι τοῦ Μποτσαρικοῦ αὐτοῦ κλάδου σώζονται ὣς τὰ σήμερα.

(15) Λιθαρίτσια: Τὸ πασιαδικὸ σεράγι τοῦ Γιαννίνου, ὅπου κάθονταν κι' ὁ Ἀλῆ - Πασιᾶς. Τὸ σεράγι αὐτὸ τὸ γκρέμισε ἡ τουρκικὴ Κυβέρνηση, καὶ στὸν τόπο του ἔχτισε στρατῶνες. Τὸ γκρέμισμα αὐτὸ τοῦ σεραγιοῦ δὲν εἶναι ἄσχετο πολιτικῆς σημασίας.

(16) Αὐτὸ δὲν τὸ παράθεσα γιὰ ν' ἀντιγράψω τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Κολοκοτρώνη, ἀλλὰ θέλησα νὰ παραστήσω σ' αὐτὸ τὸ διήγημα τὴν ἀλήθεια, ὅτι οἱ Ἕλληνες τραγουδιστάδες, ποὺ προσκαλιοῦνταν σὲ τούρκικους γάμους καὶ διασκεδάσεις, δὲν ἔλεγαν ἄλλα τραγούδια, παρὰ ἀρματωλικὰ καὶ κλέφτικα, ὅπου ζωγραφίζονται νίκες τῶν Χριστιανῶν, ἐναντίον τῶν Τούρκων, διότι τέτοια τραγούδια τραγουδιοῦνται στὴν Ἤπειρο, καὶ δὲν ὑπάρχουν ἄλλα σ' ἑλληνικὴ γλῶσσα, ποὺ νὰ ἐξυμνοῦνται νίκες τῶν Τούρκων ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, κι' ἂν ὑπάρχουν τέτοια τραγούδια, δὲν τραγουδιοῦνται, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς ἐθνικὰ μοιρολόγια.

(17) Ἐγὼ αὐτὸς θυμοῦμαι, σ' ἕναν ἑλληνικὸ γάμο εἶχε παραβρεθῆ κι' ἕνας Τουρκαρβανίτης, κι' ὅταν ἤκουσε ἕνα τραγούδι ποὺ ἔλεγε:

«Βαρῆτε τοὺς παλιότουρκους....»

θύμωσε, ἀλλ' ὁ προεστὸς τοῦ γάμου τοῦ εἶπε ἀπαράλλαχτα:

— Μὴ ἀγᾶ μου, θυμώνης! Δὲν τὸ λέμε ἡμεῖς, τὸ τραγοῦδι τὸ λέει.

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΤΡΑΥΜΑΤΑ

Τώρα ποὺ μιλήσαμε γιὰ τὸ πῶς σταματᾶμε τὶς διάφορες αἱμορραγίες, ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικές, καὶ μάθαμε τί πρέπει νὰ κάνωμε ἂν ὁ ἄρρωστος πάθει «σοκ», ἦρθε ἡ ὥρα νὰ μιλήσωμε μὲ περισσότερες λεπτομέρειες γιὰ τὰ διάφορα τραύματα τὶς πληγὲς δηλαδή, ποὺ τόσο εὔκολα παθαίνουν μικροὶ καὶ μεγάλοι. Τὶς περισσότερες φορές, τὰ τραύματα, δὲν εἶναι σοβαρά, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ γίνουν ἂν μολυνθοῦν, δηλαδὴ ἂν μποῦν μέσα στὴν ἀνοιχτὴ πληγὴ μικρόβια. Γιατὶ τὸ δέρμα μας, μᾶς φυλάει ἀπὸ τὰ μικρόβια, ἀλλὰ ὅταν αὐτὸ κοπῆ ἢ σκιστῆ, τότε αὐτὰ βρίσκουν τὴν πόρτα ἀνοιχτὴ καὶ μπαίνουν!

Τὰ τραύματα, εἶναι τεσσάρων εἰδῶν.

Πρῶτον: Τὰ γδαρσίματα.

Δεύτερο. Τραύματα ἀπὸ κοφτερὸ ὄργανο.

Τρίτο. Βαθειὰ σκισήματα (θλάσεις).

Τέταρτο. Τραύματα ἀπὸ μυτερὰ ὄργανα.

Ἂς τὰ δοῦμε μὲ τὴ σειρά:

Τὰ γδαρσίματα, «τὶς ἐκδορὲς» ὅπως τὶς λένε οἱ γιατροί. Αὐτὰ εἶναι ἐπιπόλαια, ἀλλὰ μολύνονται εὔκολα. Πλῦντε καλὰ τὰ χέρια μὲ νερὸ καὶ σαποῦνι, κι' ὕστερα μ' ἕνα καθαρὸ κομμάτι ἢ γάζα, πλῦντε γύρω γύρω τὸ γδάρσιμο μὲ νερὸ καὶ σαποῦνι, ἢ καλύτερα μὲ οἰνόπνευμα. (Καὶ τὸ πράσινο εἶναι καλὸ) ἀλλὰ στεγνὰ καὶ γύρω γύρω. Ἔπειτα βάζομε ἀπάνω στὸ γδάρσιμο ἀραιὸ ἰώδιο μὲ μιὰ γάζα.

Τραύματα μὲ κοφτερὸ ὄργανο. Δηλαδὴ μαχαίρι, ξυράφι, σπασμένο γυαλὶ κλπ. Γίνονται σοβαρὲς αἱμορραγίες, ἀλλὰ εἴπαμε μὲ τί τρόπο τὶς σταματᾶμε, καὶ τί θὰ κάνωμε στὸ τραῦμα.

Τραύματα μὲ θλάση δηλαδὴ ἀνώμαλες κοψιές. Αὐτὰ γίνονται ἀπὸ ὄργανα ὄχι κοφτερὰ ἢ μυτερά, ἀπὸ πεσίματα σὲ πέτρες, ἀπὸ μηχανές, ἀπὸ θραύσματα ὀβίδας, κλπ. Ἡ αἱμορραγία δὲν εἶναι μεγάλη, γιατὶ τὸ κόψιμο εἶναι ἀνώμαλο. Ὑπάρχει μεγάλος κίνδυνος νὰ μολυνθοῦν.

Τραύματα ἀπὸ ὄργανα ποὺ τρυποῦν. Αὐτὰ γίνονται ἀπὸ μυτερὰ πράγματα, καρφιά, συρματόπλεγμα, κλπ.

Αὐτὰ μολύνονται πιὸ εὔκολα ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα.

α) Γιατὶ δὲν τρέχει πολὺ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ γιὰ νὰ τὴν ξεπλύνη.

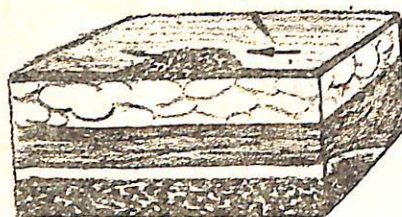
β) Γιατὶ καθαρίζονται δύσκολα. Ἀκόμη κι' ὁ γιατρὸς δύσκολα μπορεῖ νὰ τὰ καθαρίση ἀπὸ τὶς ἀκαθαρσίες ποὺ βρίσκονται σ' ἕνα σκουριασμένο καρφὶ π.χ. ποὺ συνήθως εἶναι γεμάτο μικρόβια.

γ) Γιατὶ τὰ ἀντισηπτικὰ (ἰώδιο, βορικό, οἰνόπνευμα) ὅπως ἡ πληγὴ εἶναι ψιλὴ καὶ βαθειά, δὲν φτάνουν ὡς τὸ βάθος γιὰ νὰ σκοτώσουν τὰ μικρόβια.

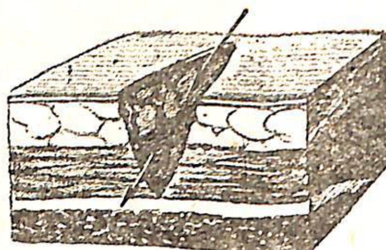
δ) Γιατὶ οὔτε ὁ ἀέρας φτάνει ὡς τὸ βάθος τῆς πληγῆς. Κι' ὅπου δὲν φτάνει ἀέρας, ἀναπτύσσονται ἐκεῖ ὡρισμένα μικρόβια. Ἀπ' αὐτὰ τὸ φοβερώτερο εἶναι τὸ μικρόβιο τοῦ τέτανου. Ὁ τέτανος εἶναι μιὰ ἀληθινὰ τρομερὴ ἀρρώστεια, ποὺ τὴν προκαλεῖ ἕνα μικρόβιο ποὺ ζῆ κυρίως στὰ ἔντερα τοῦ ἀλόγου, ἀλλὰ καὶ σ' ἄλλων ζώων. Γι' αὐτὸ βρίσκεται πιὸ εὔκολα ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει κοπριὰ ἀλόγου, στὴ σκόνη τοῦ δρόμου, κλπ.

Ὅταν κάποιος κινδυνεύει νὰ χάση τὴ ζωή του ἀπὸ τέτανο γιατὶ τὸν τρύπησε ἕνα σκουριασμένο καρφί, δὲν μολύνθηκε ἀπὸ τὴν σκουριὰ τοῦ καρφιοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ μικρόβιο ποὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρχη στὸ καρφί.

Πρέπει νὰ σφίγγωμε δυνατὰ τὰ χείλη τῆς πληγῆς, νὰ τρέξη αἷμα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κάνωμε χειρότερα τὴν πληγή, καὶ κατόπι νὰ βάλωμε ἰώδιο παντοῦ, ὡς τὸ βάθος τῆς πληγῆς.

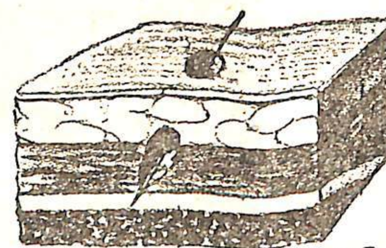
Γδάρσιμο

Τραῦμα μὲ κοφτερό ὄργανο.

Τραῦμα με θλάση.

Τραυμα μὲ ὄργανο ποὺ τρυπα.

Τὸ δέρμα μας καὶ ἡ σάρκα στὰ τραύματα.

Πρέπει νὰ φωνάζουμε τὸν γιατρό, γιὰ νὰ κάνη μιὰ ἔνεση ἀντιτετανικοῦ ὀροῦ. Αὐτὴ ἡ ἔνεση, εἶναι ἀπολύτως ἀποτελεσματική, κι' ὅταν τὴν κάνει κανεὶς ἀμέσως, ποτὲ δὲν κινδυνεύει νὰ πάθη τέτανο.

Μόνον ὅμως ὁ γιατρὸς ξέρει νὰ μᾶς πῆ πότε πρέπει νὰ τὴν κάνωμε, καὶ νὰ μᾶς ἐξηγήση ποιὰ φαγητὰ δὲν πρέπει νὰ τρῶμε γιὰ πολλὲς μέρες, ὅπως καὶ διάφορα ἄλλα.

Μπορεῖ νὰ κάνη κανεὶς καὶ γιὰ προφύλαξη, ἀπὸ πρίν, ἀντιτετανικὸ ἐμβόλιο. Ἀλλὰ βέβαια ὅταν ὑπάρχει κίνδυνος. Π.χ. στοὺς στρατιῶτες πρὶν πᾶνε νὰ πολεμήσουν.

Ἂν τρυπηθῆ κανεὶς στὸ στῆθος ἢ στὸ ὑπογάστριο μὲ ξιφολόγχη, μαχαῖρι, κλπ., ὑπάρχει μεγάλος κίνδυνος γιὰ ἐσωτερικὴ αἱμορραγία. Ὥσπου νἄρθη ὁ γιατρὸς πρέπει νὰ κρατήσωμε τὸν τραυματία ἀκίνητο. Σκεπασμένον καλὰ γιὰ εἶναι ζεστός. Νὰ τὸν φυλάξωμε ἀπὸ τὸ «σοκ» καὶ νὰ τὸν μετακινήσωμε μὲ τὴν μεγαλύτερη προσοχή, προσέχοντες νὰ τὸν κουνήσωμε ὅσο τὸ δυνατὸν λιγώτερο, γιατὶ μιὰ ἀπότομη κίνηση, μπορεῖ νὰ τὸν κάνη νὰ πεθάνη.

Δὲν θὰ τοῦ δώσωμε τίποτε νὰ πιῆ ὡς νἄρθη ὁ γιατρός. Θὰ πλύνομε μὲ οἰνόπνευμα στεγνὰ τὴν πληγὴ γύρω γύρω, κι' ἀπάνω δὲν θὰ βάλωμε κανένα ἀντισηπτικό.

Ἐγκαύματα ἀπὸ μπαρούτι.

Εἶναι αὐτὰ ποὺ γίνονται ἀπὸ τὶς τρακατρούκες, τὰ καψούλια, κλπ.

Ὁ κίνδυνος σ' αὐτά, εἶναι τὰ μικρὰ μόρια τοῦ μπαρουτιοῦ ποὺ μπαίνουν στὸ δέρμα. Γιατὶ κι' αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἔχουν μικρόβια ἀπὸ τέτανο.

Κάνομε ὅτι καὶ γιὰ τὰ τραύματα μὲ μυτερὸ ὄργανο ἂν πρόκειται γιὰ μικρὰ τραύματα. Ἂν ὅμως εἶναι ἐγκαύματα, πραγματικά, θὰ σᾶς μιλήσω γι' αὐτὰ ὅταν θὰ φτάσουμε στὸ κεφάλαιο «ἐγκαύματα».

Ὁ γιατρὸς Κ.

ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΚΑΝΑΡΗΣ

Ὅλη ἡ βουλὴ τῶν προεστῶν στὸ
(Μῶλο συναγμένη
εἶπα πὼς ἔξω στὴ Στεριὰ τοὺς Τούρ-
(κους θὰ προσμένει.
Τότε ἔβγαλα τὸ φέσι
καὶ νὰ μιλήσω θάρρεψα προβάλλον-
(τας στὴ μέση:
«Τίποτα, ἀρχόντοι, δὲν φελᾶ μονάχα
(τὸ καράβι».
Σὰ μάκουσε ἕνα ἀπ' τὰ τρανὰ καλ-
(πάκια μας ἀνάβει
Καὶ τὸ φαρμάκι χύνει:
«Ποιὸς εἶν' αὐτός, καὶ πὼς τὸν λὲν
(ποὺ συμβουλὲς μᾶς δίνει;»
Νὰ τὰ Ψαρὰ πὼς χάθηκαν. Κ' ἐγὼ
(φωτιὰ στὸ χέρι
πῆρα, καὶ πέρα τράβηξα — μὲ χείλια
(πικραμμένα:
«Νά! πῶς μὲ λὲν ἐμένα».

Α. ΠΑΛΛΗΣ

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἡ γρίππη τοῦ Δημητροῦ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Εἶμαι γιὰ νὰ μὲ λυπᾶστε, τοῦτες τὶς μέρες Ὁ Δημητρὸς εἶναι ἄρρωστος ἀπὸ γρίππη.

— Σπουδαῖο πράμα, θὰ πῆτε ὅσοι δὲν ξέρετε τί θὰ πῆ Δημητρός. Ἔ, λοιπόν, αὐτὸ τὸ ἀγρίμι μᾶς κάνει ἄνω κάτω. Δὲν ἐννοεῖ νὰ καθήση στὸ κρεββάτι, κι᾿ ἂς ψήνεται ἀπὸ τὸν πυρετό. Λὲς καὶ τοῦ χτύπησε ἡ γρίππη στὰ λίγα μυαλὰ ποὺ ἔχει... Γκρινιάζει μὲ τὸ παραμικρό, ξεσκεπάζεται, χύνει τὸ γάλα του, δὲν ἐννοεῖ νὰ τοῦ βάλουν θερμόμετρο, νὰ τοῦ πάρουν βεντοῦζες. Τοῦτο εἶναι πικρὸ κεῖνο ἄνοστο, τ᾿ ἄλλο μυρίζει. Τί βάσανο, θέ μου! Λὲς κι᾿ αὐτὸς μόνο ὑποφέρει. Ἡ δύστυχη ἡ μητέρα του ξενυχτᾶ κάθε βράδυ, κι᾿ ὅλο καὶ στήνει τ᾿ αὐτί της ν᾿ ἀκούση ἂν εἶναι γοργὴ ἡ ἀνάσα του, κι᾿ ὅλο κι᾿ ἁπλώνει στὸ μέτωπό του τὸ χέρι της νὰ δῆ ἂν κατέβηκε ὁ πυρετός. Κι᾿ αὐτὸς κλαίει, κλαίει κι᾿ οὐρλιάζει.

— Θέλω πατάτες τηγανιτές!

— Μὰ δὲν κάνει, χρυσό μου. Πονεῖ ὁ λαιμός σου! Θὰ γίνης χειρότερα.

— Ἂς πονῆ... Ἐγὼ θέλω πατάτες. Δὲ θέλω γιαούρτι.

— Κάθησε φρόνιμα νὰ περάση ἡ γρίππη νὰ τρῶς ὅ,τι θέλεις.

Οὔτε τόσο πιὰ δὲν τοῦ κόβει. Πῶς ἂν δὲν κάμη ὑπομονή, ἂν δὲν εἶναι προσεκτικὸς καὶ δὲν παίρνει τὰ φάρμακά του, θὰ βασανίζεται μέρες πολλὲς καὶ θὰ βασανίζη κι᾿ ἐμᾶς. Ἔχει κιόλας ξανακυλήση δυὸ τρεῖς φορὲς ἀπ᾿ τὴν τρέλλα του, νὰ σηκώνεται καὶ νὰ τρέχη ξυπόλυτος μέσα στὴν κάμαρα.

Ἀγαπητά μου παιδιά, σᾶς εὔχομαι βέβαια νὰ μὴν ἀρρωσταίνετε ποτέ. Μά, ἂν τύχη δὰ κι᾿ ἔρθη καμιὰ γριππούλα, τίποτε μαγουλῆθρες — ξορκισμένες νάναι ποὺ μᾶς ἦρθαν κι᾿ αὐτὲς φέτος ἐπιδημία — μὴν δυσκολεύετε μὲ τὰ νεῦρα καὶ μὲ τὶς τρέλλες σας τοὺς γονεῖς σας. Καθίσετε φρόνιμα στὸ κρεββάτι, προφυλαχθῆτε καὶ βοηθῆσετε, μὲ τὸν τρόπο σας τὸν καλὸ καὶ μὲ τὴν τυφλή σας ὑπακοή, τὴ μανούλα σας νὰ σᾶς κάμη καλά.

Τὴν φτάνει ἡ στενοχώρια της, ἡ ἀγρύπνια της κι᾿ ἡ μεγάλη της κούραση. Δὲν τὴ βλέπετε ποὖναι πάντα ἀνήσυχη καὶ χλωμή, ποὺ δὲ στέκεται, οὔτε λεπτὸ ποὺ δὲν κλείνει μάτι; Εἶναι μεγάλος ἐγωϊσμὸς νὰ τὴ βασανίζετε μὲ τὰ νεῦρα σας καὶ μὲ τὰ πείσματά σας. Ἂν ἀρρωστήση κι᾿ ἐκείνη ποιὸς θὰ σταθῆ στὸ προσκέφαλό σας;

Ὁ προκομένος ὁ Δημητρὸς τὴν ἀρρώστησε τὴ μητέρα του καὶ κοντεύει νὰ ρίξη κι᾿ ἐμένα στὸ κρεββάτι. Γι᾿ αὐτὸ κάνετε τὴν προσευχή σας, καλά μου παιδιά, νὰ τοῦ βάλη μυαλὸ ὁ Θεὸς ἢ νὰ διώξη τὴ γρίππη νὰ ἡσυχάσω.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Καλὸ ἀντὶ Κακοῦ

Μιὰ φορὰ κι᾿ ἕνα καιρὸ ζοῦσε σὲ μιὰ παραθαλάσσια πόλι ἕνα μικρὸ ὀρφανό, ὁ Κώστας.

Ἡ μητέρα του εἶχε πεθάνει ὅταν ἀκόμη ἦταν μωρὸ καὶ τὸν πατέρα του τὸν εἶχε χάσει δυὸ χρόνια πρίν, στὴ θάλασσα. Τώρα ὁ Κωστάκης ἦταν δώδεκα χρόνων καὶ γιὰ μόνη συντροφιά του εἶχε τὸν πιστό του σκύλο τὸν Ντίκ, ποὺ τὸν εἶχε μαζέψη πεινασμένο ἀπ᾿ τὸ δρόμο.

Σὰν ἔχασε τὸν πατέρα του, ὁ Κωστάκης ἄρχισε νὰ κάνη διάφορα θελήματα στὴν γειτονιὰ καὶ νὰ παίρνη γιὰ πληρωμὴ ἕνα κομμάτι ψωμὶ ἢ ἕνα πιάτο φαΐ.

Μὰ ὁ Κωστάκης ἦταν οἰκογενειάρχης. Δὲν εἶχε νὰ θρέψη μόνο τὸν ἑαυτό του, εἶχε νὰ φροντίση ἐπίσης καὶ γιὰ τὸν πιστό του Ντίκ, ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε ὅλη τὴν μέρα καὶ μοιραζόταν μαζί του τὸ λιγοστό του φαγητό.

Ὅταν δὲν εἶχε δουλειὰ ὁ Κωστάκης κατέβαινε στὴν ἀκροθαλασσιὰ καὶ μὲ μάτια ὅλο λαχτάρα κοίταζε τὴ θάλασσα. Πόσο λαχταροῦσε νὰ ταξειδέψη! Πόσο ἐπιθυμοῦσε νὰ μπαρκάρη μιὰ μέρα σ᾿ ἕνα ἀπ᾿ αὐτὰ τὰ μεγάλα καράβια καὶ νὰ φύγη γιὰ χῶρες μακρυνές!

Ὅμως, ἦταν ἀκόμη πολὺ μικρὸς καὶ σ᾿ ὅποιο καράβι κι᾿ ἂν ζητοῦσε δουλειὰ τοὔλεγαν πὼς πρέπει νὰ περιμένη μερικὰ χρόνια. Κι᾿ ὁ Κωστάκης περίμενε νὰ περάσουν τὰ χρόνια κι᾿ ἔβλεπε πάντα μὲ λαχτάρα τὴ θάλασσα.

Μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα ἔβλεπε κάθε μέρα τὰ παιχνίδια τῶν παιδιῶν. Μὰ δὲν τολμοῦσε ποτὲ νὰ πλησιάση κοντά τους. Δίσταζε. Μὰ πιὸ πολὺ φοβόταν γιὰ τὸν Ντίκ του. Πολλὲς φορὲς τὸν εἶχε σώσει ἀπ᾿ τὰ χέρια τῶν κακῶν παιδιῶν, ποὺ μόλις τὸν ἔβρισκαν μόνον, τοῦ ἔδεναν τενεκέδες στὴν οὐρά του τὸν χτυποῦσαν καὶ τὸν πετοῦσαν στὴ θάλασσα.

— Γιατί χτυπᾶς τὸ σκυλί μου, ρώτησε μιὰ μέρα τὸν Νίκο, τὸ πιὸ κακὸ ἀπ᾿ ὅλα τὰ παιδιά.

— Γιατί ἔτσι μοῦ ἀρέσει. Καὶ σὰν μπορέσω θὰ τὸν σκοτώσω τὸν ἀλήτη σου.

Ὁ Κώστας ἔφυγε, τότε, χωρὶς νὰ πῆ μιλιά, μ᾿ ὅλο ποὺ ἔβλεπε πὼς ἦταν πιὸ δυνατὸς ἀπ᾿ τὸ Νίκο.

Μιὰ μέρα ὁ Κωστάκης πῆγε νὰ κάνη ἕνα θέλημα. Ὁ Ντὶκ ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε ὅπως πάντα, σὲ μιὰ στιγμή, χάθηκε ἀπ᾿ τὰ μάτια του.

— Θὰ γύρισε στὸ σπίτι σκέφτηκα χωρὶς ν᾿ ἀνησυχήση.

Καὶ τὸ παιδὶ συνέχισε τὴν δουλειά του.

Ἀλλὰ δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ λυπητερὰ γαυγίσματα μαζὶ μὲ φωνὲς παιδιῶν ἔφτασαν στ᾿ αὐτιά του.

Ὁ Κωστάκης κατάλαβε ἀμέσως. Καὶ σὰν τρελλὸς ἔτρεξε πρὸς τὴ θάλασσα ἀπ᾿ ὅπου ἔρχονταν οἱ φωνές. Κι᾿ ἡ καρδιά του ραγίστηκε στὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσε: Καμμιὰ δεκαριὰ παιδιὰ εἶχαν δέσει μιὰ χοντρὴ πέτρα στὸν λαιμὸ τοῦ Ντὶκ καὶ τὸν τραβοῦσαν γιὰ τὴ θάλασσα.

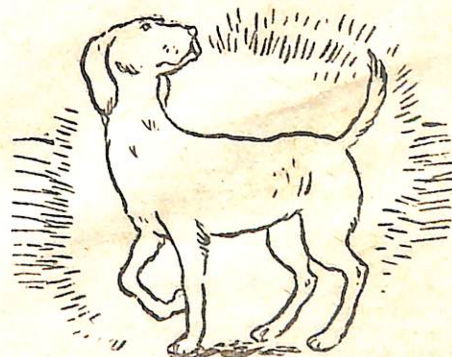
Μπροστὰ ὁ Νῖκος ὁδηγοῦσε τὸν ὅμιλο. Τὸ σκυλὶ ἀντιστεκόταν, οὔρλιαζε καὶ προσπαθοῦσε νὰ δαγκώση. Ὅμως ὁ Νῖκος, ἀτρόμητος ἀπ᾿ τὴν κακία, προχωροῦσε στὴν ἐξέδρα ἀπ᾿ ὅπου ἤθελε νὰ πετάξη τὸ σκυλί. Ὁ Κώστας ἔμεινε μιὰ στιγμὴ κατάπληκτος ἀπ᾿ τὸ ἄγριο θέαμα, ἀμέσως ὅμως συνῆλθε κι᾿ ὥρμησε πρὸς τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ σώση τὸ Ντίκ.

Βλέποντάς τον ὁ Νῖκος βιάστηκε πιὸ πολὺ γιὰ νὰ προφτάση νὰ τελειώση τὸ ἐγκληματικό του ἔργο. Τότε, ὅμως, παραπάτησε κι᾿ ἀντὶ γιὰ τὸ σκύλο βρέθηκε αὐτὸς στὴ θάλασσα. Τὰ νερὰ ἦταν βαθειὰ κι᾿ ὁ Νῖκος δὲν ἤξερε κολύμπι. Σίγουρα θὰ πνιγόταν καὶ τὰ παιδιὰ ἄρχισαν νὰ καλοῦν σὲ βοήθεια τὸν κόσμο.

Ὁ Κωστάκης μὲ μιὰ ματιὰ κατάλαβε τὸν κίνδυνο καὶ χωρὶς νὰ διστάση πέταξε τὸ σακκάκι του, ρίχτηκε στὴ θάλασσα, ἅρπαξε τὸ μισοπνιγμένο παιδὶ καὶ κολυμπῶντας τὸ ἔβγαλε στὴν ἀκτή. Τότε ἀφίνοντας ὅλα τὰ παιδιὰ κατάπληκτα ἔτρεξε πρὸς τὸ ἀγαπημένο του σκυλί, τοῦ ἔλυσε ἀπ᾿ τὸ λαιμὸ τὴν πέτρα καὶ παίρνοντάς το στὴν ἀγκαλιά του τράβηξε πρὸς τὸ σπιτάκι του. Δὲν εἶχε κάνει, ὅμως, πολλὰ βήματα, ὅταν ἔνοιωσε ἕνα χέρι ν᾿ ἀκουμπᾶ στὸν ὦμο του.

— Εἶμαι καπετάνιος, τοῦ εἶπε ὁ κύριος ποὺ τοῦ μιλοῦσε, κι᾿ ἀπ᾿ τὸ καράβι μου εἶδα ὅλη τὴ σκηνή. Λίγοι ἄνθρωποι τόσο καλοὶ σὰν κι᾿ ἐσένα ὑπάρχουν στὸν κόσμο. Ἀπ᾿ αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἐσὺ κι᾿ ὁ σκύλος σου θὰ ρθῆτε στὸ καράβι μου. Θὰ γίνης παιδί μου.

Η ΑΝΕΜΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἕνα ὡρισμένο ποσοστὸ ἔμενε στὴν Ἀφρική, καὶ δούλευε σὲ ἐργοστάσια κάτω ἀπὸ τὶς πιὸ ἄθλιες συνθῆκες. Στὴν Καζοντὲ κατέβαιναν ἔμποροι ἀπὸ πολὺ μακρινὲς περιοχὲς — κι' ὅλοι οἱ κομψευόμενοι καὶ κομψευόμενες τῆς πόλης, ἐπωφελοῦνται γιὰ νὰ φορέσουν τὰ καλά τους...

Φυσικά, γιὰ φορέματα, δὲν γινόταν λόγος. Οἱ ἄντρες φοροῦσαν μόνο μιὰ ποδίτσα ἀπὸ δέρμα ἀντιλόπης, καὶ οἱ γυναῖκες μιὰ κυρτωτὴ φοῦστα ἀπὸ χρωματιστὸ βαμβακερό.

Γιὰ τοὺς ντόπιους ἦταν βέβαια ἡ μεγαλύτερη γιορτή, αὐτὸ τὸ ἀνθρωποπάζαρο.

Γι' αὐτὸ εἶχαν φορέσει τὰ καλά τους.

Στοὺς πολιτισμένους τόπους, ὅταν λέμε πὼς οἱ ἄνθρωποι φοροῦνε τὰ καλά τους, ἐννοοῦμε πὼς ντύνονται μὲ τὰ πιὸ ὄμορφα φορέματά τους. Μὰ οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Καζοντέ, δὲν ἤξεραν τέτοιες πολυτέλειες...

Μιὰ φουστίτσα γιὰ τὶς γυναῖκες καθὼς εἴπαμε, μιὰ πέτσινη ποδιὰ γιὰ τοὺς ἄντρες, κι' αὐτὸ ἦταν ὅλο τὸ ντύσιμο.

Τὸ ντύσιμο ἀλλὰ ὄχι καὶ τὸ στόλισμα...

Καὶ τὸ στόλισμα, ἦταν πραγματικὰ παράξενο. Οἱ ἰθαγενεῖς τὸ κέντρον τοῦ στολίσματος, τὸ ἔριχναν κυρίως στὰ μαλλιά.

Τὰ μαλλιὰ χωρίζονταν σὲ τέσσερα μέρη. Αὐτὰ τὰ τέσσερα μέρη δένονται σὲ κοτσίδες, κι' ἔπειτα πλέκονταν στὶς πιὸ παράξενες χτενησιές.

Ἐνοεῖται πὼς ὁ στολισμός, δὲν τελείωνε ἐκεῖ. Τὰ μαλλιὰ ἀλείφονταν μὲ διάφορα λάδια, μὲ πηλό, καὶ μέσα στὸν ὄγκο τους ἔμπηγαν πολύχρωμες καρφίτσες ποὺ τοὺς τὶς πουλοῦσαν διάφοροι ἔμποροι, καθὼς καὶ κοχύλια, ντενεκεδάκια, χάντρες, κι' ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῆ.

Οἱ πιὸ κομψὲς μάλιστα κυρᾶδες, δὲν δίσταζαν νὰ μπήξουν στὰ μαλλιά τους σταυρωτὰ κι' ἕνα δυὸ στυλέτα.

Ὅμως δὲν εἶχαν μόνον στὰ μαλλιὰ στολίδια.

Στ' αὐτιά τους, εἶχαν περασμένους κρίκους ἀπὸ μπροῦτζο ἢ καὶ κρίκους γιὰ κουρτίνες κι' ἀπὸ τοὺς κρίκους, κρέμονταν... πολύχρωμες πέτρες.

Καὶ φυσικά, ὅπως δὲν εἶχαν τσέπες, ὅτι πολύτιμο εἶχαν— πίπες, σουγιάδες, παλιὰ καὶ ἄχρηστα ρολόγια — τὰ κρεμοῦσαν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς κρίκους.

Ὅσο γιὰ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, ἀντὶ γιὰ βραχιόλια, — ἢ μᾶλλον ἐκτὸς ἀπὸ τὰ βραχιόλια— εἶχαν χάντρες, κομψοτεχνήματα ἀπὸ κέρατο βουβαλιῶν, καὶ διάφορα ντενεκεδένια μπιχλιμπίδια...

Ὅλ' αὐτὰ τὰ πολύχρωμα πράγματα, ποὺ ἐμεῖς στὴ γλῶσσα μας τὰ λέμε «χρυσαφικὰ» ἢ καὶ «τζοβαΐρια» αὐτοὶ τὰ ὀνόμαζαν «σεμὲ σεμὲ» ἢ «ταλάκα». Φυσικά, ἡ φύση δὲν ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους δόντια γιὰ νὰ μένουν ἀχρησιμοποίητα.

Οἱ ἰθαγενεῖς, λιμάριζαν τὰ δόντια τους, μυτερά, ἢ καὶ σὲ ἄλλα σχήματα. Ὅσο γιὰ τὰ νύχια, κι' αὐτὰ δὲν ἔπρεπε νὰ μείνουν παραπονεμένα.

Οἱ πιὸ πλούσιοι, ἡ «εὐγενεῖς» δὲν ἔκοβαν ποτὲ τὰ νύχια τους, καὶ τὰ ἔβαφαν μὲ ὅτι μπογιὰ τοὺς ἔπεφτε στὸ χέρι.

Καὶ τὸ δέρμα τους, ἦταν κατάστικτο ἀπὸ ἕνα πλῆθος πολύχρωμα σχέδια ποὺ παρ'σταναν δράκοντες καὶ ἄλλα μυθικὰ θεριά, ἀλλὰ καὶ κύκλους, μαιάνδρους καὶ ὅτι μπορεῖ νὰ βάλει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ἢ καλύτερα ἡ φαντασία τοῦ εἰδικοῦ τεχνίτη ποὺ ἔκανε αὐτὴ τὴ δουλειά, παίρνοντας γιὰ πληρωμὴ δόντια κροκοδείλου, ποὺ ἦταν νόμισμα ἀκριβό, σὰν τὴν χρυσῆ λίρα νὰ ποῦμε.

Τὰ παιδιά, εἶχαν στὸ δέρμα τοῦ στήθους, τῆς ράχης, τῶν μπράτσων, τὰ ἴδια σχήματα ποὺ εἶχαν οἱ γονεῖς.

Καὶ ἔτσι ἀπὸ αὐτὸ τὸ «σῆμα κατατεθὲν» ξεχώριζε κανεὶς τὶς οἰκογένειες. Κοντὰ στὸ σκλαβοπάζαρο, εἶχαν ἀνοίξει ἕνα πλῆθος παράγκες (γιὰ τὴν περίσταση φυσικὰ) ὅπου πουλιόνταν οἱ... λιχουδιές. Βρασμένο ρύζι, χυλὸς ἀπὸ καλαμπόκι γλυκὰ ἀπὸ σουσάμι καὶ πιπέρι, καθὼς καὶ σουβλάκια ἀπὸ κρέας γίδας, γουρουνιοῦ, βούβαλου, κλπ.

Ὅσο γιὰ τὸ πιοτό, οἱ ἰθαγενεῖς ἔπιναν τὸ περίφημο «πομπέ», ἕνα εἶδος δυνατοῦ ρακιοῦ, ποὺ πίνεται στὴν Ἀφρικὴ ἀκόμη καὶ σήμερα. Κοντὰ σ' αὐτὸ δέ, ὑδρόμελι, κρασὶ ἀπὸ χουρμάδες, κι' ἕνα εἶδος μπύρας ποὺ γίνεται ἀπὸ τὶς μπανάνες.

Χρυσὲς δουλειὲς ἔκαναν ὅσοι πουλοῦσαν καὶ ὑφάσματα: φτηνὰ μπαμπακερὰ ὑφάσματα ποὺ τάφερναν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη ἢ τὴν Ἀμερικὴ οἱ παμπόνηροι ἔμποροι καὶ τὰ ἄλλαζαν μὲ ἐλαφοντόδοντο κι' ἀκατέργαστα διαμάντια.

Τώρα βέβαια θὰ ρωτήσετε: σὲ τί νόμισμα γίνονταν οἱ συναλλαγές;

— Μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ αἷμα ἑνὸς λευκοῦ, εἶπε ὁ Νεγκόρο...

Τὸ πιὸ πολύτιμο νόμισμα, ἦταν κάτι γυάλινες, πολύχρωμες, βενετσιάνικες χάντρες, ποὺ εἶχαν διαφορετικὸ ὄνομα, ἀνάλογα μὲ τὸ χρῶμα τους. (Οἱ πιὸ πολύτιμες, ἦταν φυσικά... οἱ κόκκινες...). Ὅταν κανεὶς ἰθαγενὴς μποροῦσε νὰ φτιάση ἕνα περιδέραιο μὲ αὐτὲς τὶς χάντρες, θεωροῦνταν ἀπὸ τοὺς ἄλλους... πάμπλουτος. Φανταστῆτε τί γινόταν ὅταν τὸ περιδέραιό του εἶχε δυὸ καὶ τρεῖς σειρές.

Οἱ ἐξερευνητὲς Λίβινγκστον καὶ Στάνλεϋ, φρόντιζαν νὰ ἔχουν μεγάλη ποσότητα ἀπ' αὐτὲς στὰ ταξίδια τους. Καὶ μποροῦσαν ν' ἀγοράσουν ὅτι ἤθελαν, ἀκόμη κι' ἕνα ὁλόκληρο χωριό, γιατὶ κανένας δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθῆ στὴ γοητεία τους. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὶς χάντρες, εἶχαν κοχύλια, δόντια θηρίων,κλπ. Οἱ φυλὲς μάλιστα τῶν ἀνθρωποφάγων, ἔδιναν ἰδιαίτερη σημασία στ' ἀνθρώπινα δόντια.

Πολλοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτούς, τὰ φοροῦσαν σὰν περιδέραια γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό, ἀφοῦ εἶχαν φάει... τοὺς κατόχους των...

Ὁ Ἀλβὲζ ὡστόσο ἔφερε στὴν ἀγορὰ τοὺς δικούς του σκλάβους, κατὰ τὸ μεσημεράκι, ὅταν εἶχαν πουληθῆ οἱ σκάρτοι, καὶ πουλοῦσαν — κατὰ τὴ συνήθεια — τοὺς καλύτερους.

Αὐτὴν τὴν ὥρα ἔφεραν τὸν Τὸμ καὶ τοὺς συντρόφους του νὰ πουληθοῦν.

—Ὁ κύριος Ντὶκ δὲν εἶναι ἐδῶ! ἔκανε ὁ Βὰτ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ πλῆθος.

— Μὰ αὐτὸν δὲν θὰ τὸν πουλοῦσαν!, εἶπε ὁ Τόμ.

— Θὰ τὸν σκότωναν! εἶπε ὁ τρίτος. Ὅσο γιὰ μᾶς, ἡ μόνη ἐλπίδα ποὺ μᾶς ἀπομένει, εἶναι νὰ προσευχηθοῦμε στὸ θεό, νὰ μᾶς ἀγοράση ὅλους ὁ ἴδιος ἀφέντης! Θὰ εἶναι ἀληθινὰ μεγάλη παρηγοριὰ νὰ μὴ χωρίσωμε...

—Ἀγαπημένε μου πατέρα! εἶπε ὁ Βάτ. Τί φοβερὸ πρᾶγμα θὰ εἶναι γιὰ μένα νὰ ξέρω πὼς δουλεύεις σκλάβος χωρὶς νὰ μπορῶ ν' ἀλαφρώσω τὰ βάσανά σου!

—Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὰ ὑπομένει ὅλα! εἶπε ὁ γέρο Τόμ. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέληση τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπαναστατοῦμε.

— Δὲν ἐπαναστατῶ πατέρα. Ἀλλὰ δὲν τὸ βαστάει ἡ καρδιά μου νὰ σὲ βλέπω νὰ ὑποφέρης.

— Νὰ ἦταν ἐδῶ ὁ Ἡρακλῆς! εἶπε ὁ Τόμ.

Ὁ Ἡρακλῆς!

Χωρὶς νὰ λένε τίποτε οἱ τέσσαρες νέγροι, στὸ γίγαντα εἶχαν πιὰ τὶς τελευταῖες τους ἐλπίδες.

Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἐλεύθερος. Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν δυνατός. Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἔξυπνος. Αὐτὸς ἴσως θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ἐλευθερώση ὅλους.

Μὰ ὁ Ἡρακλῆς δὲν φαινόταν. Οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ πιστὸς Δίγκος.

Νὰ τὸν εἶχε ἄραγε καταπιῆ κι' αὐτὸν ἡ Ἀφρικανικὴ ζούγκλα;

Ὁ γέρο Τὸμ ποὺ πολλὰ εἶχαν δῆ τὰ μάτια του, καὶ πολλὰ εἶχε ζήσει, χωρὶς νὰ λέη τίποτε, μέσα του εὐχόταν μυστικά, νάβρη γρήγορο τέλος.

Εἶχε τόσο κουραστῆ ἀπ' αὐτὴν τὴν περιπέτεια, καὶ εἶχε τόσο ἀπαυδήσει, ποὺ ζήλευε τὴν μοίρα τῆς γριᾶς Νάν. Δὲν ἔλεγε ὅμως τίποτε, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ κακοκαρδίση τὸν ἀγαπημένο του γιό.

Ὡστόσο τὸ παζάρι τῶν «καλῶν σκλάβων» εἶχε ἀρχίσει.

Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ἀλβὲζ (ὁ θεὸς δηλαδὴ νὰ τοὺς κάνη ὑπαλλήλους), ἄρχισαν νὰ δείχνουν στοὺς «πελάτες» τοὺς σκλάβους, λὲς καὶ ἦταν «κατοικίδια».

Ὁ Τὸμ καὶ οἱ σύντροφοί του, εἶχαν μεγάλη ἐπιτυχία.

Ἦταν κι' οἱ τέσσαρες πολὺ διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄγριους ἰθαγενεῖς ποὺ ζοῦσαν στὶς ὄχθες τοῦ Ζαμπέσκ.

Πολλοὶ ἤθελαν νὰ τοὺς ἀγοράσουν ἀλλὰ ἡ τιμὴ ποὺ ζητοῦσε ὁ Ἀλβὲζ ἦταν πολὺ μεγάλη.

Οἱ ἀγοραστὲς μάλιστα, δὲν τοὺς κοίταζαν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους. Τοὺς ἔδειχναν κάποιο σεβασμό. Γιατὶ συνήθως ἕνας ἀγοραστὴς σκλάβων ἀφοῦ

κοίταζε τὰ δόντια καὶ τὰ μπράτσα τοῦ σκλάβου ποὺ τὸν ἐνδιάφερε — λὲς καὶ ἦταν κανένα ἄλογο—, πετοῦσε μακριὰ ἕνα μπαστούνι, καὶ πρόσταζε τὸν σκλάβο νὰ πάη νὰ τὸ φέρη, γιὰ νὰ δῆ τὴν εὐλυγισία του, τὴν σβελτέτσα του, τὴν φυσικὴ του ρώμη.

Καὶ ποιὸς νὰ τολμήση νὰ κάνη τὸν δύσκολο!

Τὸ μαστίγιο τοῦ ἔμπορου ἦταν πάντα ἕτοιμο νὰ τιμωρήση τὸν ἀντάρτη, τὸν ἀνυπάκουο!

Καὶ οἱ φουκαράδες ἐκεῖνοι νέγροι — τί νὰ κάνουν; — ἔγερναν τὸ κεφάλι σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐξευτελισμούς, καὶ τοὺς δεχόντανε μοιρολατρικά.

Ὁ Κοΐμπρε ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀλβέζ, φερνόταν μὲ τὴν μεγαλύτερη προστυχιά. Κι' ὅσο γιὰ τοὺς ἀγοραστὲς ποὺ τοὺς εἶχαν ἀκριβοπληρώσει μὲ χάντρες, ἐλεφαντόδοντο καὶ βαμβακερὰ ὑφάσματα, βρίσκοντας πὼς ἀρκετὰ τοὺς εἴχανε στοιχίσει, δὲν τοὺς φέρνονταν βέβαια καλύτερα.

Οἱ σκηνὲς ἐννοεῖται ποὺ μποροῦσε νὰ παρακολουθήση κανεὶς σ' αὐτὸ τὸ σκλαβοπάζαρο, θὰ μποροῦσαν νὰ ραγίσουν τὴν καρδιὰ καὶ τοῦ πιὸ σκληροῦ. Γιατὶ αὐτοὶ ποὺ ἀγόραζαν τὶς γυναῖκες, δὲν ἀγόραζαν μαζὶ καὶ τοὺς ἄντρες τους. Αὐτοὶ ποὺ ἤθελαν τὶς μάνες, δὲν ἤθελαν τὰ παιδιά.

Κι' ἔτσι οἱ οἰκογένειες διαλύονταν. Οἱ μάνες ἔχαναν τὰ παιδιά, καὶ τὰ παιδιὰ τὶς μάνες.

Ὡς τόσο τὸ εὐτύχημα ἦταν πὼς ὁ Τὸμ κι' οἱ σύντροφοί του, πουλήθηκαν ὅλοι στὸν ἴδιο ἀφέντη.

Ὁ καινούργιος τους ἀφέντης, ἦταν ἕνας πλούσιος Ἄραβας, ποὺ σκόπευε νὰ τοὺς μεταφέρη στὴν Ταγκανίκα. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ, νὰ τοὺς πάη νὰ δουλέψουν σὲ κάτι ἄθλια ἐργοστάσια τοῦ Ζανζιμπάρ.

Ὡστόσο τὸ γεγονὸς πὼς δὲν εἶχαν ἀκόμη χωριστῆ, γέμιζε χαρὰ κι' εὐγνωμοσύνη τὴν καρδιὰ τῶν τεσσάρων ἐκείνων δυστυχισμένων νέγρων.

ΕΝΑ ΠΩΝΤΣΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΑ ΛΟΥΑΓΚΑ

Κατὰ τὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα, κι' ἄλλα παράξενα ὀργαταμποῦρλα, να, ἀνάγγειλαν στὰ πλήθη ποὺ ἦταν συγκεντρωμένα στὸ παζάρι, πὼς ἔφτανε ὁ βασιλιὰς τῆς Καζοντὲ Μοΐνι Λουάγκα. Ἔπρεπε κι' αὐτὸς νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ «λακόνι», δηλαδὴ τὸ σκλαβοπάζαρο. Τὸν ἀκολουθοῦσε ὅπως ἦταν φυσικὸ ἕνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ ὑπηρέτες, σκλάβους, ὑπασπιστές, καὶ ἐπίσημες συζύγους τοῦ παλατιοῦ.

Ὁ Ἀλβὲζ καὶ οἱ ἄλλοι ἔμποροι ἔτρεξαν νὰ τὸν καλωσορίσουν, καὶ μισοσοβαρὰ μισοαστεῖα, τοῦ ἔκαναν μεγάλες τιμές. Ὁ Μοΐνι Λουάγκα, ἦταν καθισμένος σ' ἕνα εἶδος φορεῖο, ποὺ ἦταν καμωμένο ἀπὸ ἕνα ξύλινο σκελετό, καὶ ἀπὸ... ἄχερα.

Ὁ βασιλιὰς ἦταν πενῆντα χρόνων, ἀλλὰ φαινόταν ὀγδόντα.

Ἀληθινὰ ἔμοιαζε σὰν γερο - πίθηκος. Στὸ κεφάλι του φοροῦσε ἕνα εἶδος ντενεκὲ κονσέρβας, ποὺ καθὼς φαίνονταν, ἦταν τὸ στέμμα τῶν βασιλιάδων τῆς Καζοντέ.

Φοροῦσε μιὰ διπλὴ φοῦστα ἀπὸ τομάρι θηρίου, καὶ στὸ στῆθος ἕνα μεγάλο μενταγιὸν (θὰ ἦταν φαίνεται ὁ... μεγαλόσταυρος). Στὰ πόδια φοροῦσε μπότες ψηλές. (Ποιὸς ἄραγε ἱεραπόστολος ἢ ἐξερευνητὴς νὰ τὶς ἔκλαιγε), καὶ ὅπως ἦταν φυσικό, ἕνα πλῆθος βραχιόλια. Ὁ Μοΐνι Λουάγκα ὡστόσο ἦταν ἀπόλυτα βέβαιος πὼς εἶχε θεϊκὴ καταγωγὴ ἀφοῦ ἦταν βασιλιάς, κι' ἂν κανένας ἔδειχνε τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία γι' αὐτό, δὲν εἶχε τὸν παραμικρὸ δισταγμὸ νὰ τὸν στείλη στὸν ἄλλο κόσμο γιὰ νὰ βεβαιωθῆ.

Κανένα ἄλλωστε μέλος τῆς ἀκολουθίας του δὲν ἦταν ἀκέριο: ἀπὸ τὸν ἕναν ἔλειπε ἕνα χέρι, κι' ἀπὸ τὸν ἄλλον ἕνα πόδι ἢ ἀφτί.

Γιατὶ ὅταν ἡ Αὐτοῦ Μελαψὴ Μεγαλειότης ἦταν τὰ μπουρίνια της, δὲν εἶχε κανένα δισταγμὸ νὰ διατάξη νὰ τοῦ κόψουν αὐτὰ τὰ τόσο χρήσιμα μέλη.

Ἂν προσθέση κανεὶς σὲ ὅλ' αὐτὰ πὼς ἡ γῆ δὲν ἔχει γνωρίσει χειρότερο μεθύστακα, θὰ εἶχε μιὰ σωστὴ εἰκόνα τοῦ τί ἦταν ὁ Μοΐνι Λουάγκα.

Ἡ ἐπίσημη βασίλισσα, ἦταν μιὰ φοβερὴ μέγαιρα ποὺ μποροῦσε νὰ τὸν συναγωνιστῆ στὴν σκληρότητα καὶ στὸ μεθύσι. Κι' αὐτὸ φτάνει γιὰ νὰ καταλάβη κανεὶς τί εἴδους ἄνθρωπος ἦταν. Ὡστόσο αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινο τέρας, ὁ Λουάγκα, κυβερνοῦσε σὰν ἀπόλυτος μονάρχης μιὰ περιοχὴ ἀπέραντη. Ὅταν ὁ Λουάγκα μὲ τὴν ἀκολουθία του ἔφτασε στὸ παζάρι, ἕνας σκλάβος ἔγυρε, γιὰ νὰ πατήση ἀπάνω του ὁ βασιλιὰς καὶ νὰ κατέβη.

Τὰ ζωντανὰ σκαλοπάτια ἦταν πολὺ τῆς μόδας στὴν Καζοντέ.

Κι' ὄχι μόνο τὰ σκαλοπάτια, ἀλλὰ καὶ τὰ καθίσματα, καὶ τὰ χαλιά.

Ὅπου καὶ νάθελε νὰ καθήση ὁ βασιλιάς, ἕνας σκλάβος τοῦ ἔκανε τὴν πολυθρόνα κι' ἕνας δεύτερος τὸ χαλί.

Ὁ Νεγκόρο στεκόταν ὄρθιος πλάϊ στὸν Ἀλβέζ, καὶ δὲν ἄφηνε στιγμὴ ἀπὸ τὰ μάτια τὸν Λουάγκα.

Ὁ Ἀλβέζ, ἔσκυψε καὶ προσκύνησε τὸν νέγρο πιθηκάνθρωπο.

— Πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ πολυχρονεμένου μας βασιλιᾶ! εἶπε ὑποκριτικά.

— Διψῶ! ἀπάντησε μονολεκτικὰ ὁ Λουάγκα.

— Φυσικὰ θὰ ἔχη τὰ ποσοστά του ἀπὸ τὸ «λακόνι».

— Θὰ πιοῦμε τίποτε; ἐπέμεινε ὁ βασιλιάς.

— Ὁ φίλος μου ὁ Νεγκόρο εἶναι εὐτυχὴς νὰ ὑποβάλη τὰ σέβη του.

— Τί θὰ πιοῦμε; Τὸν χαβά του ὁ μεθύστακας.

— Θὰ πιοῦμε ὑδρομέλι... Πομπέ... ἔκανε ὁ Ἀλβέζ.

— Ὄχι! Ὄχι! φώναξε ὁ Λουάγκα. Θέλω σπίρτο ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἔχει ὁ φίλος μου ὁ Ἀλβέζ. Τὸ σπίρτο ποὺ καίει τὰ σπλάχνα.

— Τόση ἐπιθυμία νοιώθει ὁ βασιλιὰς γιὰ οὐΐσκυ; ἔκανε τάχα ξαφνιασμένος ὁ Ἀλβέζ.

— Γιὰ κάθε σταγόνα οὐΐσκυ θὰ σᾶς δώσω...

— Μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ αἷμα ἑνὸς λευκοῦ εἶπε ὁ Νεγκόρο.

— Θέλετε νὰ θανατώσουμε ἕναν λευκό; Μετὰ χαρᾶς! φώναξε ὁ Λουάγκα.

— Ὁ λευκὸς αὐτὸς σκότωσε ἕναν φίλο τοῦ Ἀλβέζ, εἶπε ὁ Νεγκόρο.

— Τὸν φίλο μου Χάρις... εἶπε ὁ Ἀλβέζ.

— Καλά. Καλά, ἔκανε ὁ βασιλιάς. Λίγο μ' ἐνδιαφέρει τί ἔκανε. Ἂν θέλετε κόφτε τον κομμάτια καὶ φᾶτε τον. Ἐκεῖνο ποὺ θέλω ἐγώ, εἶναι οὐΐσκυ!

— Ἐδῶ, σ' αὐτὸν τὸν τόπο, ὁ λευκὸς σκότωσε τὸν φίλο μας τὸν Χάρις! εἶπε ὁ Νεγκόρο.

— Ἐδῶ πρέπει νὰ τιμωρηθῆ! Ἐδῶ πρέπει νὰ πεθάνη! συμπλήρωσε τὴν φράση ὁ Ἀλβέζ.

— Ὅπου θέλεις σύντροφε!... φώναξε ὁ Λουάγκα. Πολύ, βλέπεις, ποὺ γνοιάζομαι ἐγώ, ποὺ καὶ πῶς θὰ θανατώσης τὸν Λευκό! Ἐκεῖνο ποὺ θέλω ἐγώ, εἶναι σπίρτο ποὺ νὰ καίη.

— Θυμήσου τὴν συμφωνία μας μεγαλειότατε! εἶπε ὁ Νεγκόρο.

— Μιὰ σταγόνα αἷμα τοῦ Λευκοῦ, γιὰ κάθε σταγόνα οὐΐσκυ! φώναξε ὁ Λουάγκα.

— Καὶ τί οὐΐσκυ μεγαλειότατε! εἶπε ὁ Ἀλβέζ. Θὰ δώσω στὴν μεγαλειότητά σου νὰ πιῆ φωτιά! Γιατὶ τὸ σπίρτο ποὺ σοῦ φυλάω θὰ τὸ ἀνάψουμε! Πρὸς τιμὴ τοῦ λακόνι, ὁ ἔμπορος τῶν σκλάβων Ἀλβέζ, θὰ προσφέρη στὸν βασιλιὰ Λουάγκα ἕνα πῶντσι!

Ὁ Λουάγκα χτύπησε μ' ἐνθουσιασμὸ τὸν ὦμο τοῦ Ἀλβέζ.

Δὲν εἶχε πιῆ ποτὲ πῶντσι, καὶ μάλιστα πῶντσι ἀναμμένο.

Ἤθελε λοιπὸν νὰ μάθη περισσότερες λεπτομέρειες, ὁ Ἀλβὲζ τοῦ ἐξήγησε πὼς τὸ ἀμερικάνικο πῶντσι, γίνεται ἀπὸ πολλὰ πιοτὰ μαζὶ — ροῦμι, οὐΐσκυ, κλπ. ποὺ τ' ἀνάβουν ὕστερα, καὶ τὸ πίνουν ζεματιστό.

Ὅσοι ἀπὸ τὴ συνοδεία τοῦ Ἀλβὲζ ἄκουσαν αὐτὴν τὴν ἐξήγηση, ἄρχισαν νὰ χοροπηδοῦν ἀπὸ χαρά, καὶ νὰ χειρονομοῦν σὰν ξεφρενιασμένοι.

Ὅπως οἱ αὐλικοὶ μοιάζουν πάντα τοῦ βασιλιᾶ τους, καὶ συνήθως ἔχουν τὰ ἴδια προτερήματα καὶ τὰ ἴδια ἐλαττώματα ποὺ ἔχει ἐκεῖνος, οἱ «αὐλικοὶ» τοῦ Μοΐνι Λουάγκα, δὲν ξέφευγαν ἀπ' αὐτὸν τὸν κανόνα, καὶ ἦταν ὅλοι φοβεροὶ μέθυσοι.

Γι' αὐτὸ ὅταν ἀπὸ στόμα σὲ στόμα μεταδόθηκε ἡ εἴδηση πὼς ἐκεῖνο τὸ βράδυ θὰ ἔπιναν «ἀναμμένο σπίρτο» ὁ ἐνθουσιασμὸς τους δὲν γνώριζε ὅρια!

Ὁ Ἀλβὲζ φύλαγε γι' αὐτὴν τὴ περίπτωση ἕνα βαρελάκι ἄθλιο οὐΐσκυ, ποὺ θὰ τὸ θυσίαζε εὐχαρίστως γιὰ χατῆρι τοῦ φίλου του Νεγκόρο. Ἔπειτα, μ' ἕνα σμπάρο θὰ χτυποῦσε δυὸ τρυγόνια: ἐκτὸς ποὺ θὰ ἐκδικόταν τὸν θάνατο τοῦ Χάρις καὶ θὰ ὑποχρέωνε τὸν Νεγκόρο, θὰ εἶχε ἐξασφαλίσει τὴν αἰώνια εὐγνωμοσύνη τοῦ Μοΐνι Λουάγκα, ποὺ ποτὲ δὲν ξεχνοῦσε ἐκείνους ποὺ τὸν κερνοῦσαν οὐΐσκυ.

Στὴν περιοχὴ τῆς Καζοντέ, θὰ μποροῦσε πιὰ νὰ κάνη ὅτι θέλει: θὰ ἦταν ὁ μοναδικὸς κύριος...

Ὅσο γιὰ τὸν Μοΐνι Λουάγκα, χαιρόταν ποὺ θὰ σκότωναν ἕναν λευκό. Ἦταν ἀπὸ τὴ φύση του βάρβαρος καὶ μιὰ θανατικὴ ἐκτέλεση θὰ τὸν διασκέδαζε πολύ.

Ὡρισμένως, ὁ Ντὶκ Σὰντ τὴν εἶχε πολὺ ἄσχημα!

Ἔτσι στὸ πρόγραμμα ἐκείνης τῆς νύχτας, ἦταν πρῶτα τὸ πῶντσι τοῦ Ἀλβέζ, κι' ὕστερα ὁ θάνατος τοῦ Ντὶκ Σάντ.

Στὴν πλατεῖα τοῦ σκλαβοπάζαρου, τώρα δὲν εἶχαν μείνει παρὰ ὁ Ἀλβέζ, ὁ Νεγκόρο, ὁ Κοΐμπρα, καθὼς κι' ὁ βασιλιὰς μὲ τὴν συνοδεία του.

Τοὺς σκλάβους τοὺς εἶχαν κλείσει ξανὰ στὰ παραπήγματά τους — τὴν ἄλλη μέρα θὰ τοὺς ἔπαιρνε ὁ κύριός τους — κι' ὁ Ντὶκ ἦταν στὸ μπουντρούμι του. Ὁ Ἀλβὲζ πρόσταξε κι' ἔφεραν ἕνα χάλκινο καζάνι, κοὺ τὸ ἔστησαν στὴ μέση τῆς πλατείας.

Ἔφθασε ὁ βασιλιὰς τῆς Καζοντὲ Μοΐνι Λουάγκα...

(Συνέχεια στο ἄλλο φύλλο)

Η ΠΑΤΑΤΑ

Ἡ πατάτα: Πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν πατάτα! Καὶ μὲ τὸ δίκηο τους. Εἶναι νόστιμο φαγητό, θρεπτικό, καὶ μαγειρεύεται μὲ ἑκατὸ τρόπους. Καὶ ποιανοῦ δὲν ἀρέσουν ἡ τηγανιτὲς πατάτες, ἡ πατάτες μὲ τὸ κρέας ἢ μαγειρεμένες ἀλλοιῶς!

Οἱ φίλοι μας ὅμως ξεχνοῦν πὼς ἔχω ξαναγράψει ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν στήλη γιὰ τὴν πατάτα. Γιὰ τοὺς καινούργιους ὅμως ποὺ μοῦ ἔγραψαν καὶ μὲ ρωτοῦν γιὰ τὴν καλλιέργειά της, ξαναγράφω σύντομα μερικά.

Εἶναι ἀπαιτητικὴ ἡ πατάτα ἀπὸ τὸ χῶμα. Τὸ θέλει ἐλαφρό, ἀφράτο, δροσερό. Καὶ πολὺ καλὰ δουλεμένο.

Τὸ φθινόπωρο γίνεται τὸ πρῶτο ὄργωμα. Καὶ κατὰ τὸν Δεκέμβρη ποὺ θὰ ἔχη χορτάσει καλὰ τὸ χῶμα ἀπὸ νερό, τοῦ κάνωμε ἕνα δεύτερο, βαθὺ σκάψιμο εἴκοσι πόντους. Τότε παραχώνουμε καὶ τὴν κοπριὰ 2.000 - 3.000 ὀκ. στὸ στρέμμα καὶ σκορποῦμε κι' ἕνα σακκὶ λίπασμα 0 - 16 - 0.

Ἀπὸ τὸ Μάρτη κιόλας θ' ἀρχίσωμε νὰ δουλεύωμε τὸ χῶμα γιὰ τὴν σπορὰ τοῦ Αὐγούστου.

Ἡ πατάτα πρέπει νὰ προβλασταίνεται, ὅπως δείχνουμε στὴν εἰκόνα, μέσα σὲ κασόνια. Ἀλλὰ μποροῦμε νὰ σκορπίσωμε τὴν πατάτα καὶ σὲ κατώγια καὶ νὰ τὴν βρέχωμε ἢ νὰ τὴν σκεπάζωμε μὲ ἄχερα βρεμμένα, ὡς νὰ βλαστήσουν τὰ μάτια. Ὕστερ' ἀπὸ πέντε - ἕξη ἑβδομάδες, διαλέγομε ὅσες ἔχουν τὰ πιὸ γερὰ βλαστάρια, κι' αὐτὰ φυτεύομε.

Καλὸ εἶναι νὰ διαλέμε γιὰ σπόρο μέτριες πατάτες. Ἂν ἡ πατάτα εἶναι μεγάλη, τὴν κόβουμε χωρὶς νὰ καταστρέψωμε τὰ μάτια. Κάθε μαυριδερὴ τὴν πετᾶμε. Θὰ περιμένομε νὰ περάσουν οἱ πολλὲς βροχὲς καὶ νὰ γλυκάνη κάπως τὸ κρύο γιὰ νὰ τὴ φυτέψωμε.

Ἀρχίζομε ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Γενάρη νὰ φυτεύομε, ὡς τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου, ἀνάλογα μὲ τὸ κλίμα.

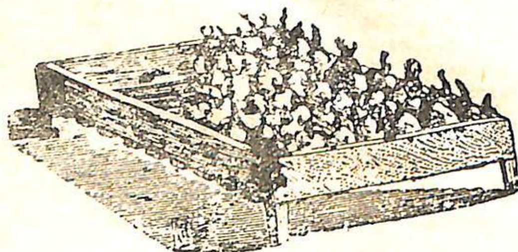
Στὸ λαχανόκηπο μὲ ἄφθονο νερὸ καὶ ἥλιο, φυτεύομε ἀκόμη καὶ τὸν Ὀκτώβρη καὶ τὸν Νοέμβρη.

Στὸ χωράφι φυτεύομε τὴν πατάτα ἀκολουθῶντας τὸ ζευγάρι, καὶ ρίχνοντας στὶς αὐλακιὲς ἀπὸ μιά, κάθε 30 - 40 πόντους. Καλὸ εἶναι νὰ ρίχνονται μὲ τὰ μάτια πρὸς τὰ ἐπάνω.

Ὁ σπόρος σκεπάζεται μὲ τὸ χῶμα τῆς ἄλλης αὐλακιᾶς. Ἂν τὶς φυτεύομε μὲ τὸ σκαλιστήρι, τὶς σκεπάζομε ἀμέσως.

Κόβουμε βραγιὲς κατὰ τὴν κλίση τοῦ χωραφιοῦ, γιὰ νὰ πηγαίνη τὸ νερὸ παντοῦ. Πρὶν φυτέψωμε θὰ φροντίσωμε νὰ μουσκέψη τὸ χωράφι μὲ ἄφθονο νερό. Ὕστερα ἀπὸ τὸ φύτεμα δὲν ποτίζομε πιά.

Φυτρώνει ὕστερα ἀπὸ 20 - 25 μέρες. Στ' ἀφράτα χώματα, πρέπει νὰ φυτεύεται σὲ βάθος 8 πόντους. Σὲ σφιχτά, μόνον 5. Ὅταν φυτρώσουν καλά, τὶς σκαλίζομε. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ποτίζομε, κάθε 8 μέρες χορταστικά. Ὕστερ' ἀπὸ τὸ κάθε πότισμα, σκαλίζομε (3 - 4 φορές).

Προβλάστηση πατάτας.

Στὸ τελευταῖο σκάλισμα, παραχώνουμε τὴν πατάτα μαζεύοντας χῶμα ἀπὸ τὴν ρίζα. Ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὸ δεύτερο παραχώνομε. Ὕστερα, ραντίζομε μὲ περονοσπορίνη 2% γιὰ νὰ προλάβωμε τὸν περονόσπορο, καὶ βοτανίζομε ταχτικά. Ὅταν γύρουν στὸ χῶμα τὰ κλαριά, εἶναι ἕτοιμες γιὰ ξέχωμα. Σταματοῦμε τὸ πότισμα μιὰ ἑβδομάδα πρίν. Τὶς βγάζομε μὲ τὴν ἀξίνα. Ὅπου τὶς βάλωμε ἀφοῦ στεγνώσουν, πρέπει νὰ ὑπάρχη πάτωμα, καὶ νὰ εἶναι σὲ μέρος στεγνὸ καὶ ὄχι πολὺ ζεστό.

ΑΡΡΩΣΤΕΙΕΣ

Περονόσπορος. Βοῦλες ἀνοιχτόχρωμες κι' ὕστερα μουντές. Πειράζει φύλλα καὶ ρίζα.

Ραντίζομε προληπτικὰ 2 - 3 φορές, μὲ οξυχλωριοῦχο χαλκὸ 1½-2%.

Εἶναι σκονη που την ανακατεύομε στο νερο ὅπως ἔχομε ἐξηγήσει ἀλλοῦ.

Ξεροφύλλιασμα. Ὅταν δὲν βρέχει. Μοιάζει μὲ τὸν περονόσπορο καὶ γιατρεύεται κι' αὐτὸ μὲ ράντισμα μὲ ὀξυχλωριοῦχο χαλκό.

Σάπισμα. Τα βλασταρια εἶναι κίτρινα καὶ μαραμένα. Ἡ ρίζα σαπίζει.

Δὲν θεραπεύεται. Εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ καταστρεπτικὲς ἀρρώστιες τῆς πατάτας.

Καρκῖνος τῆς πατάτας. Ἡ ρίζα γίνεται σὰ σταχτόμαυρο σφουγγάρι.

Δὲν θεραπεύεται. Ἡ πατάτα πρέπει νὰ ξεχωθῆ καὶ νὰ ριχτῆ σὲ ἀσβεστόλακκο πρὶν ἀρρωστήσουν καὶ τ' ἄλλα μας φυτά.

Φουσάριο. Ξεραίνεται ἡ φλούδα καὶ γίνεται σκληρή. Δὲν θεραπεύεται.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἔντομα προσβάλουν τὴν πατάτα. Κυρίως τὸ ἀσπροσκούλικο (μηλολόνθη) καὶ ἡ φθοριμαία (μικρὴ πεταλούδιτσα). Ἐναντίον τους εἶναι ἀποτελεσματικὸ τὸ σκόνισμα μὲ μελιγκρίνη, καπνο ἢ ἀσβέστη. Τὸ καλύτερο ὅμως εἶναι νὰ ἀπολυμαίνομε τὸν σπόρο πριν τὸν φυτέψωμε μὲ φορμόλη καὶ νὰ προσέχωμε νὰ διαλέγωμε καλὸ σπόρο.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὡς τὸ τέλος Φεβρουαρίου, ἐξακολουθοῦμε νὰ καλλιεργοῦμε τὰ χωράφια γιὰ νὰ σπείρουμε τὰ ὄψιμα. Σπέρνομε ρόβι, κεχρί, κριθάρι. Στὰ πιὸ κρύα μέρη, κουκιά, ρεβίθια καὶ φακή.

Ὀργώνομε βαθειὰ τὸν τόπο ὅπου θὰ σπείρωμε τριφύλλι.

Σκαλίζομε τὸ στάρι καὶ σβαρνίζομε μὲ μικρὴ σβάρνα τὰ σπαρτά.

Τὸ ἴδιο κάνουμε καὶ γιὰ τὸ τριφύλλι.

Στὰ δέντρα. Τώρα φυτεύονται οἱ ἐλιές. Πολλαπλασιάζομε τὰ δέντρα μὲ καταβολάδες μοσκέματα, παραφυάδες.

Χαράζομε τὶς ροδακινιὲς καὶ τὶς βερυκοκιές. Ραντίζομε ὅλα τὰ ὀπωροφόρα καὶ ψεκάζομε γιὰ τὴν ψώρα καὶ τὴν κορυφόψωρα.

Τώρα φυτεύονται τ' ἀειθαλῆ (πεῦκα κ.λ.π.), καθὼς καὶ τὰ ξυνόδεντρα.

Στ' ἀμπέλι. Κλαδεύομε τ' ἀμπέλια, τὰ λιπαίνομε καὶ κάνομε καταβολάδες.

Σκάβομε. Ἂν ὁ καιρὸς εἶναι ζεστός, φυτεύομε κλήματα ριζωμένα, περσυνά.

Τὰ ζωντανά. Χρειάζεται προσοχὴ καὶ μεγάλη καθαριότητα, γιατὶ τώρα παρουσιάζεται ἡ γκλαμπάτσα.

Στὰ μελίσσια. Μόλις ζεστάνη λίγο ὁ καιρός, κοιτάζομε τὶς κυψέλες μας μὴ τυχὸν καὶ δὲν ἔχουν τροφή. Ἑνώνουμε τ' ἀδύνατα καὶ ὀρφανὰ μελίσσια. Δίνομε νερομέλι, γιὰ νὰ γεννήση πρώϊμα ἡ βασίλισσα καὶ νὰ πληθύνουν τὰ μελίσσια.

ΤΟ ΧΟΙΡΟΣΤΑΣΙΟ ΜΑΣ

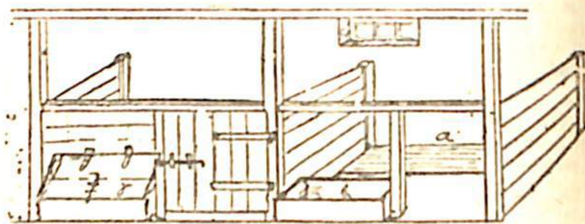
Τὰ γουρούνια ποὺ παχαίνομε.

Ὅταν ἀποκόψομε τὰ χοιρίδια, ξεχωρίζομε ἐκεῖνα ποὺ θὰ κρατήσωμε γιὰ γέννα, κι' ἐκεῖνα ποὺ θὰ παχύνωμε γιὰ σφάξιμο.

Θὰ εἶναι ἕτοιμα, ὅταν γίνουν 5 — 6 μηνῶν. Ὅσα δὲν σφάξωμε ἢ δὲν πουλήσωμε σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία, ἀπὸ ὀχτὼ μηνῶν τὰ παχαίνωμε κι' αὐτὰ γιὰ νὰ γίνουν μεγάλα παχειὰ γουρούνια.

Τὰ χοιρίδια ποὺ εἶναι νὰ παχύνουν, τὰ διαλέγομε ζωηρά, εὔθυμα, μὲ στριφτὴ οὐρὰ καὶ γοργὸ περπάτημα.

Ἂν ἔχουν στενὴ ράχη, τραβηγμένη κοιλιά, πλευρὰ ὄχι στρογγυλὰ καὶ καπούλια πεσμένα, δὲν ἀξίζει νὰ τὰ κρατήσωμε γιὰ νὰ τὰ παχύνωμε.

Χοιροτροφεῖο γιὰ χοίρους ποὺ θὰ παχύνουμε α' Κρεββάτι ἀπὸ σανίδες διὰ νὰ πλαγιάση ὁ χοῖρος. β' Παχνί. γ' παραπέτασμα παχνιοῦ.

Ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ πάχυνση, εἶναι τὸ φθινόπωρο, γιὰ νὰ πουλήσωμε τὸν χειμῶνα τὰ γουρούνια.

Τί τροφὴ θὰ δώσουμε στὰ γουρούνια

Κριθάρι. Εἶναι ἀπὸ τὶς καλύτερες τροφές. Σπασμένο ἢ ἀλεσμένο καὶ καμωμένο μὲ νερὸ κουρκούτι.

Βρώμη. Στουμπισμένη.

Σώμαλη. Καλὴ τροφὴ καὶ πιὸ θρεπτικὴ ἀπ' τὸ κριθάρι.

Μπιζέλια. Τὰ σκουληκοφαγωμένα. Εἶναι λίγο δυσκολοχώνευτα.

Κουκιά. Λίγα κι' ἀνακατωμένα μὲ ἄλλα σιτηρά.

Σκουπόχορτο (νταρί). Ἀλεσμένο καὶ μ' ἄλλη τροφή.

Καλαμπόκι. Ἀνακατεμμένο μὲ κριθάρι ἢ τυρόγαλα. Δὲν εἶναι καλὴ τροφὴ γιὰ τὰ μικρά.

Πίτουρα. Καλὰ γιὰ τὶς γουροῦνες ποὺ βυζαίνουν. Δὲν παχαίνουν τὰ γουρούνια. Τὰ δίνομε μ' ἄλλες, δυσκολοχώνευτες τροφὲς (μπιζέλια κ.λ.π.).

Ἀλεύρι κακῆς ποιότητος.

Καρότα, κοκκινογούλια, κολοκύθες. Εἶναι φτωχὲς τροφές. Τοὺς τὰ δίνομε ψιλοκομμένα μὲ σιτηρά.

Χαρούπια. Πολὺ καλά.

Καρπουζόφλουδες καὶ πεπονόφλουδες. Καλὴ ἀλλὰ ὄχι πλούσια τροφή.

Ὅ,τι περισσεύει ἀπ' τὴν κουζίνα.

Ὅ,τι περισσεύει ἀπὸ τὴν κατεργασία τοῦ ρυζιοῦ.

Σκύβαλα. Φτωχὴ τροφή.

Πῆτες ἐλαιουργίας. Πάντα ἀλατισμένες. Εἶναι δυσκολοχώνευτη τροφή.

Ὑπολείμματα ἀπὸ σφαγεῖα.

Κρέατα ἀκατάλληλα καὶ ψόφια ζῶα, ἀφοῦ ξεραθοῦν καὶ γίνουν κρεατόσκονη, ψαροκέφαλα.

Ἀπομεινάρια τῆς σηροτροφίας.

Δίνουν στὸ χοιρινὸ ὅμως ἄσχημη γεύση.

Χλωρὰ χόρτα (τριφύλλι, μηδική, κ.λ.π.).

Βαλανίδια. Γι' αὐτὰ θὰ σᾶς πῶ στὸ ἐρχόμενο.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

'Ο Δημήτριος Γκιζάνης μὲ ἐρωτᾶ: 1) 'Από τί κατασκευάζεται τὸ ἰώδιον. 2) τί εἶναι τὸ κιννάμωμον (καὶ ὄχι κινάμμωμον ὅπως τοῦ γράφει) καὶ ἡ γιούτα.

'Απάντηση: 1) Τὸ ἰώδιον εἶναι χημικὸν στοιχεῖον ἔχον ὡς σύμβολον τὸ γράμμα (J). Τὸ ἀτομικόν του βάρος εἶναι 127 καὶ τὸ εἰδικὸ βάρος 4.95 (όπως θὰ ξέρετε καὶ ἀπὸ τὴν φυσική ἀτομικὸ βάρος κάθε σώματος εἶναι ὁ ἀριθμὸς ποὺ ἐκφράζει πόσες φορὲς τὸ ἄτομον τοῦ στοιχείου εἶναι βαρύτερο τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου. Καὶ εἰδικὸ βάρος εἶναι ὁ ἀριθμὸς ποὺ ἐκφράζει πόσες φορὲς ἕνα ὁποιοδήποτε στοιχεῖο εἶναι βαρύτερο ἴσου ὄγκου ἀπεσταγμένου νεροῦ θερμοκρασίας 4 βαθμῶν). Τὸ ἰώδιο εἶναι σῶμα στερεό, ἔχει μαῦρο χρῶμα μὲ λάμψη μεταλλικὴ καὶ κρυσταλλοῦται σὲ φυλλίδια. Λυώνει σὲ 114 βαθμοὺς καὶ βράζει σὲ 184. Διαλύεται σὲ οἰνόπνευμα καὶ στὸν αἰθέρα. 'Η διάλυσή του στὸ οἰνόπνευμα λέγεται βάμμα ἰωδίου. Χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν ἰατρικὴν δι' ἐξωτερικὴν ἀντισηψίαν κλπ., ὡς καὶ ἐσωτερικῶς ἐντὸς φαρμάκων: Τὸ ἰωδιοῦχον κάλλιον ἐφαρμόζεται πολὺ στὴν ἰατρική. 'Ανακαλύφθηκε στὰ 1811 ἀπὸ τὸν Κουρτουὰ καὶ ἐρευνήθηκε ἀπὸ τὸν Gay Lussac στὰ 1814. Βρίσκεται μέσα στὸ νερὸ τῆς θάλασσας, σὲ θαλάσσια ζῶα καὶ φυτὰ καὶ εἰς τὸ νίτρο τῆς Χιλῆς.

2) Γιούτα ἢ ὀρθότερο 'Ιούτα εἶναι φυτὸ τοῦ γένους Κόρχαρος. 'Απὸ τὸ φυτὸ αὐτὸ βγαίνει κλωστὴ κατάλληλη γιὰ ψάθες καὶ σχοινιά.

Κιννάμωμον ἢ καὶ κινάμωμον εἶναι φυτὸ ἐκ τῶν δαφνοειδῶν τῆς τροπικῆς 'Ασίας καὶ τῆς Αὐστραλίας. 'Απὸ τὸ φλοιό του παράγεται ἡ κανέλλα καὶ εἰδικὰ ἀπὸ τὸ κιννάμωμον τὸ κεϋλανικόν. 'Απὸ τὸ ἴδιο τὸ κανελλόλαδο. Κιννάμωμος ἢ κασσία παρέχει τὰ «κάσσια ἄνθη» καὶ τὴν «σινικὴν κανέλλαν», αἰθέριον ἔλαιον χρήσιμον εἰς τὴν ζαχαροπλαστικὴν καὶ τὴν μυροποιΐαν.

'Η 'Ισμήνη Τσακπίνη μὲ ἐρωτᾶ: 1) Πόσα νησιὰ ἔχει ὅλη ἡ 'Ελλάδα μικρὰ καὶ μεγάλα; 2) Πότε θὰ σβήση ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ ἀπὸ τὴ γῆ καὶ γενικὰ ἡ γῆ...

'Α π ά ν τ η σ η: 1) Αἱ κατοικημέναι μικραὶ καὶ μεγάλαι νῆσοι τῆς 'Ελλάδος φθάνουν εἰς 116. Δηλαδή: 'Ιόνιον 21. Μυρτῶον 1. Σαρωνικὸν 4. Κυκλάδες 34. Δωδεκάνησα 13. Βόρειοι Σποράδες 12. 'Αργολικὸν 5. Αἰγαῖον 16. Κρήτης 5 καὶ Εὐβοίας 3. 'Αλλὰ εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ υπολογισθοῦν σειρὰ ὁλόκληρος νησίδων αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ἐπαρκῶς καταγραφῆ. 'Υπολογίζονται πλέον τῶν 1000. 'Αρκεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅτι εἰς τὸν χάρτην τῆς Κρήτης ἐμέτρησα μόνον 26 νησίδας. Εἰς τὰ Δωδεκάνησα περὶ τὰ 50. Εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πέραν τῶν 28. Τὰ ἑλληνικὰ πελάγη εἶναι κατάσπαρτα ἀπὸ βραχώδεις νησίδας.

2) 'Η ἀνθρωπίνη ζωὴ δὲν εἶναι γνωστὸν πότε θὰ σταματήση. 'Ανήκει καὶ αὐτὸ εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ 'Υψίστου. 'Η γῆ δὲν φαίνεται ὅτι θὰ καταστραφῆ ποτέ. 'Αλλὰ ἡ ζωὴ θὰ παύση ἐπάνω της ὅταν σβύση ὁ ἥλιος. Πότε θὰ γίνη αὐτό;... Καὶ ἐὰν γίνη μετὰ δισεκατομμύρια χρόνια. Ἂς μὴ σᾶς ἀπασχολοῦν λοιπὸν οἱ ἐρωτήσεις αὐτὲς ποὺ κανεὶς δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ σᾶς δώση ἀπάντηση.

'Η Δανάη Δίγκα μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλείτερη γέφυρα τοῦ κόσμου καὶ πόσο μῆκος ἔχει; 2) Τί ἦτο ὁ 'Ερρῖκος Ντυνὰν καὶ πότε ἐγεννήθη;

'Α π ά ν τ η σ η: 'Ως μεγαλείτερη γέφυρα τοῦ κόσμου θεωρεῖται ἡ κατὰ τὸ 1936 συμπληρωθεῖσα μεγάλη γέφυρα τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου Γκόλντεν Γκαίητ (χρυσῆ πύλη) ποὺ ἔχει μῆκος 12.800 μέτρα. 'Η γέφυρα Μπρὸνξ - Μανχάταν τῆς Ν. 'Υόρκης μήκους 5.600 μέτρων. Ἔπειτα ἀπ' αὐτὴ ἔρχεται ἡ σιδηροδρομικὴ γέφυρα τοῦ Κεμπὲκ (Καναδᾶ) μήκους 5.490 μέτρων. 'Η σιδηροδρομικὴ γέφυρα Φλωριανουπόλεως (Βραζιλία) μήκους 3.342 μέτρων. Μιὰ ἀπὸ τὰς μεγάλας γεφύρας τῆς 'Ελλάδος εἶναι ἡ γέφυρα τοῦ Δρεπάνου Κεφαλληνίας.

2) Ὁ 'Ερρῖκος Ντυνὰν ἦταν 'Ελβετὸς ἰατρός. Γεννήθηκε στὰ 1828 καὶ πέθανε στὰ 1912. 'Εδαπάνησε τὴ μεγάλη του περιουσία εἰς τὴν ὀργάνωση νοσοκομείων καὶ ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἔργων. Θεωρεῖται ὡς ὁ ἱδρυτὴς τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ. Πῆρε τὸ βραβεῖο τοῦ Νόμπελ στὰ 1901.

'Ο 'Αλέξανδρος Μακρυλάκης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Γιατί οἱ Τοῦρκοι δὲν τρώγουν χοιρινὸ κρέας; 2) Πόσες γλῶσσες ὑπάρχουν στὸν κόσμο καὶ πόσα γράμματα ἔχει ἡ κάθε γλῶσσα;

'Α π ά ν τ η σ η: 1) Διότι τὸ ἀπαγορεύει τὸ Κοράνιον. Προφανῶς ἡ ἀπαγόρευση ὀφείλεται σὲ λόγους ὑγείας. Πάντως γύρω ἀπὸ τὴν ἀπαγόρευση αὐτὴ τοῦ Κορανίου ὑπάρχουν χίλιοι δυὸ μῦθοι.

2) Αἱ γλῶσσαι ποὺ ὁμιλοῦνται σήμερα σὲ ὅλο τὸν κόσμο κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς Γαλλικῆς 'Ακαδημίας εἶναι 2.796. 'Η περισσότερον ὁμιλουμένη εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὡς μητρικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ κινεζικὴ (ὁμιλεῖται ἀπὸ 488.573.000 ἀνθρώπους— στατιστικὲς πληροφορίες 1948). Διαφόρους ἰνδικὰς διαλέκτους ὁμιλοῦν 326 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων. Τρίτη στὴ σειρὰ ἔρχεται ἡ ἀγγλικὴ τὴν ὁποίαν ἔχουν ὡς μητρική τους γλῶσσα 270.000.000 ἀνθρώπων. 'Επίσης ὁμιλεῖται ὡς μητρικὴ γλῶσσα: 'Η Ρωσσικὴ καὶ διάφοροι ρωσσικοὶ διάλεκτοι ἀπὸ 166.000.000 ἀνθρώπων, 'Ισπανικὴ ἀπὸ 103.000.000. 'Ιαπωνικὴ ἀπὸ 97.000.000. Γερμανικὴ ἀπὸ 79.000.000. Γαλλικὴ ἀπὸ 69.000.000. Πορτογαλλικὴ ἀπὸ 49.000.000. 'Ιταλικὴ ἀπὸ 44 000.000. 'Ισβανικὴ ἀπὸ 42.000.000. Πολωνικὴ ἀπὸ 32.000.000 καὶ 'Ελληνικὴ ἀπὸ 8 περίπου ἑκατομμύρια.

Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τῶν 2.796 γλωσσῶν τὸν ἀριθμὸ τῶν γραμμάτων. Δὲν τὸν ξέρω ἄλλωστε. Σοῦ ἀναφέρω τὶς κυριώτερες γλῶσσες. Ἀλφάβητα: 'Ελληνικὸ 24 γράμματα, 'Αγγλικὸ 26, τὸ Γαλλικὸν 25, τὸ Γερμανικὸν 26, τὸ Δανονορβηγικὸν 27, τὸ 'Ιταλικὸν 22, τὸ 'Ισπανικὸν 29, τὸ Οὐγγρικὸν 38, τὸ Πολωνικὸν 45 γράμματα, τὸ Ρουμανικὸν (παλαιοσκανδιναυϊκὸν) 24 γράμματα, τὸ Περσικὸν 36, τὸ 'Αλβανικὸν 33, τὸ Αἰθιοπικὸν 26 ἐκτὸς τῶν 7 ἀμχαρικῶν, τὸ 'Αρμενικὸν 38, τὸ Τουρκικὸν 31, τὸ 'Ινδοστανικὸν 35, καὶ τὸ Περσικὸν 32 γράμματα.

'Ο Κων. 'Αθανασόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: 'Υπῆρξαν πραγματικὰ οἱ τρεῖς σωματοφύλακες καὶ πότε;

'Α π ά ν τ η σ η: Ὄχι. Οἱ τρεῖς σωματοφύλακες δὲν εἶναι πρόσωπα ἱστορικά. Εἶναι μυθιστορηματικοὶ ἥρωες.

'Ο Ψάλτης τῆς 'Αγροτιᾶς μὲ ἐρωτᾶ: Εἶναι μυθικὸ πρόσωπο ὁ Μυνχάουζεν;

'Α π ά ν τ η σ η: Καὶ βέβαια. Εἶναι μυθικὸ πρόσωπο! Τὸ κακὸ εἶναι ποὺ ἐνῶ βαρῶνος Μυνχάουζεν δὲν εἶναι πρόσωπο ποὺ ὑπῆρξε, οἱ τερατολόγοι δὲν λείπουν ἀπὸ καμμιὰ κοινωνία καὶ ἀπὸ καμμιὰ ἐποχή.

'Η Δὰς Πολιτισμοῦ μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ἐξεπρεσσεονισμός; Τί εἶναι νατουραλισμός; Τί εἶναι φουτουρισμός; Εἶναι πραγματικὰ τέχνη;

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ
Ν. Γιαννούλης

'Α π ά ν τ η σ η: 1) Δὲν νομίζω πὼς ἡ στήλη αὐτὴ εἶναι ἡ καταλληλότερη γιὰ νὰ δώση τοὺς ὁρισμοὺς ὄχι μόνον τῶν ὅσον μὲ ἐρωτᾶ, ἀλλὰ καὶ τοῦ 'Ιμπρεσσεονισμοῦ, τοῦ Κυβισμοῦ κλπ. Διότι ὁ ἐξπρεσσεονισμὸς εἶναι ἡ ὑποκειμενικὴ ἐκδήλωση τῆς τέχνης καὶ στὶς στατικὲς τέχνες (ζωγραφική, γλυπτικὴ) ἀλλὰ καὶ στὴ λογοτεχνία καὶ τὴ μουσική. Ὁ Νατουραλισμὸς εἶναι ἡ πιστὴ μίμηση τῆς φύσεως. Ὁ 'Ιμπρεσσεονισμὸς εἶναι τὸ ἀντίθετο τοῦ ἐξπρεσσεονισμοῦ. Εἶναι δηλαδὴ ἡ ἀντικειμενικὴ ἐκδήλωση τῆς τέχνης. Ὁ κυβισμὸς εἶναι ἡ ἔντονη ἐμφάνιση στὴν τέχνη τοῦ ὄγκου. Ὁ φουτουρισμὸς εἶναι ἡ παράσταση τῶν ἀντικειμένων ἐν χρονικῇ συνεχείᾳ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ κατατεμαχισμὸς των κλπ. Νομίζω ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀναμφισβήτητα καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις. Ὁ Νατουραλισμὸς ὅμως εἶναι ἐκεῖνος ποὺ συμβιβάζεται μὲ τὴν παράδοση καὶ ποὺ μένει πάντα ἀθάνατος.

'Ο κ. Κωνστ. Σ. Χρυσικόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Θὰ λυθοῦν τὰ μέχρι τοῦδε ἄλυτα προβλήματα δηλαδή. Ὁ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου καὶ τὸ Δήλιον πρόβλημα;

'Α π ά ν τ η σ η: Ὄχι. Τὰ προβλήματα αὐτὰ παραμένουν ἄλυτα, διότι ἀκριβῶς δὲν ὑπάρχει λύσις αὐτῶν διὰ τοῦ κανόνος καὶ τοῦ διαβήτου.

'Η 'Αντιγόνη Δίγκα μὲ ἐρωτᾶ: 1) Κατοικοῦν στὰ ἄλλα ἄστρα ἄνθρωποι καὶ ποῖος εἶναι ὁ μεγαλείτερος ἥλιος; 2) Ποῦ ὑπάρχει ὁ μεγαλείτερος οὐρανοξύστης καὶ πόσα πατώματα ἔχει;

'Α π ά ν τ η σ η: Ὅλα τὰ ἄστρα ποὺ βλέπουμε στὸν οὐρανό μας — πλὴν ἐλαχίστων (οἱ πλανῆται τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος) εἶναι ἥλιοι. Καὶ ἀσφαλῶς αὐτοὶ οἱ ἥλιοι θὰ ἔχουν τοὺς πλανῆτες τους. Τὸ ζήτημα τοῦ ἂν ὑπάρχη ζωὴ στοὺς πλανῆτες δὲν ἔχει λυθῆ ἐπισημονικά. Πιστεύεται ἐν τούτοις πὼς ὑπάρχει ζωὴ σὲ μερικοὺς ἀπ' αὐτούς. Ποιὸς εἶναι ὁ μεγαλείτερος ἥλιος; Δὲν τὸ ξέρει κανείς. Μπορεῖ στὸν ἀπέραντο αὐτὸ Γαλαξία νὰ ὑπάρχουν ἥλιοι πολλοὶ μεγαλείτεροι ἀπὸ τὸ δικό μας. 'Απ' αὐτοὺς ὅμως ποὺ διακρίνουμε στὸ δικό μας στερέωμα ὁ μεγαλείτερος θεωρεῖται ὁ Σείριος καὶ κατὰ σειρὰν οἱ Κάνωπος (α' τῆς νηὸς) Α' τοῦ Κενταύρου, 'Αρκτοῦρος, Βέγας, Ρίγελ ἢ β' τοῦ 'Ωρίωνος, Αἲξ ἢ α' τοῦ ἡνιόχου, Προκύων ἢ Α' τοῦ Μικροῦ κυνός. Βετλεγκὲζ ἢ α' τοῦ 'Ωρίωνος καὶ β' τοῦ Κενταύρου. Πρέπει νὰ σᾶς πῶ μόνο ὅτι ἡ κατάταξις τῶν ἀστέρων κατὰ μέγεθος δὲν ἔγινε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὄγκου, ποὺ πολλῶν παραμένει ἄγνωστος, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φαινομενικῆς των λάμψεως. Θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ λέγομεν ὁ περισσότερον «φωτεινός». Οἱ δύο ἐγγύτεροι πρὸς τὸν ἥλιον μας ἥλιον ἀπλανεῖς ἀστέρες εἶναι οἱ Α τοῦ Κενταύρου ὁ 21185 τοῦ Λαλανδ καὶ ὁ 6ος τοῦ Κύκνου. Καὶ αὐτοὶ ἀπέχουν 41 τρισεκατομμύρια χιλιόμετρα ὁ πρῶτος, 64 ὁ δεύτερος καὶ 69 ὁ τρίτος.

2) Οἱ μεγαλείτεροι οὐρανοξύστες βρίσκονται στὴ Νέα 'Υόρκη. Φθάνουν τὰ 300 μέτρα ὕψος καὶ ἔχουν ὁ μεγαλείτερος 90 πατώματα.

'Ο Γρηγόριος 'Αρζουμανίδης μὲ ἐρωτᾶ: Τί ἐννοοῦν μερικοὶ ὅταν λέγουν ὅτι ἕνας ἄνθρωπος εἶναι θρησκόληπτος;

'Α π ά ν τ η σ η: Θρησκόληπτος λέγεται ὁ ὑπερβολικὰ θρῆσκος, ὁ ἐξαιρετικῶς ἀφωσιωμένος εἰς τὴν θρησκείαν καὶ κυρίως ἐκεῖνος ποὺ λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς του ἀφοσιώσεως δὲν ἔχει καὶ πλήρη ἐπίγνωση τῆς θρησκείας ποὺ πιστεύει.

'Ο 'Απόστολος Κων. Παπαγιαννόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: 1) Εἶναι ἀληθινὸς ὁ ὑποκένταυρος Χείρων; 2) Τί εἶναι ὄνειρο καὶ ἀπὸ ποῦ προέρχεται. 3) Ποῖα εἶναι τὰ καλλίτερα ἔργα τοῦ Ούίλλιαμ Κόλλινς;

'Α π ά ν τ η σ η: 1) 'Ασφαλῶς ὁ χείρων ἢ Χίρων εἶναι μυθολογικὸ πρόσωπο. Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς Κενταύρους, ἐθεωρεῖτο δὲ σοφὸς δίκαιος καὶ καλὸς ἰατρός. Ἦταν δάσκαλος τοῦ 'Ασκληπιοῦ, τῶν Διοσκούρων, τοῦ Πηλέως, τοῦ 'Αχιλλέως καὶ ἄλλων. Κατὰ τὴν μάχην τοῦ 'Ηρακλῆ κατὰ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 110)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Ποιὰ εἶναι τὰ κυριώτερα χρέη τῆς νοικοκυρᾶς; Μοῦ ἔγραψε μιὰ φίλη μας, ποὺ καθὼς καταλαβαίνω ἀπὸ τὸ γράμμα της, θὰ πρέπει νὰ μοιάζῃ μὲ τὴν «χαρωπὴ νοικοκυρούλα» τοῦ ποιήματος, ποὺ τὴν «τεμπελιὰ δὲν τὴν γνωρίζει». Ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ τῆς ἀπαντήσω σήμερα λεπτομερῶς. Θὰ πῶ μόνο πὼς τὰ χρέη τῆς νοικοκυρᾶς εἶναι πότε εὐχάριστα (ὅπως τὸ νὰ στολίζῃ τὸ σπίτι της, νὰ τὸ διατηρῇ καθαρό, νὰ μαγειρεύῃ νόστιμα φαγητά), καὶ πότε... λιγότερα εὐχάριστα. Ὅταν δηλαδὴ ὡρισμένες θλιβερὲς συνθῆκες τῆς ἐπιβάλουν νὰ κάνῃ πράγματα πολὺ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ τὰ κάνει ὁ ἄνθρωπος μὲ βαρειὰ καρδιά.

Μέσα σ' αὐτά, τὸ σπουδαιότερο, τὸ πιὸ σημαντικό, εἶναι σίγουρα τὸ νὰ μπορῇ νὰ περιποιῆται ἕναν ἄρρωστο...

Ἀχρείαστη νὰ εἶναι τέτοια μπόρεση. Ἀλλὰ ἄνθρωποι εἴμαστε, καὶ ἡ ἀρρώστεια εἶναι κάτι ποὺ συμβαίνει δυστυχῶς στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πρέπει νὰ δεχόμαστε τὰ πάντα, ὅτι μᾶς στέλνει ὁ Θεὸς κι' ἡ μοῖρα, ἔστω κι' ἂν εἶναι δυσάρεστα, μὲ ὑπομονή, καθὼς ταιριάζει σὲ χριστιανούς. Ὅταν λοιπὸν ὃ μὴ γένοιτο τύχη ν' ἀρρωστήσῃ κανεὶς στὸ σπίτι, πρέπει ἡ νοικοκυρούλα νὰ μπορῇ νὰ τὸν περιποιῆται ὅπως πρέπει. Μήπως ἄλλωστε ἡ θέση τῆς γυναίκας γενικά, δὲν εἶναι κοντὰ στὸ προσκεφάλι ἐκείνου ποὺ ὑποφέρει, εἴτε δικός κι' ἀγαπημένος εἶναι, ποὺ ἀρρώστησε, εἴτε φαντάρος ποὺ πληγώθηκε γιὰ τὴν πατρίδα— καὶ εἶναι γι' αὐτὸ ἀδερφὸς ἀγαπημένος τῆς κάθε Ἑλληνοπούλας;

Γι' αὐτὸ ἀποφάσισα νὰ σᾶς πῶ μερικὰ πράγματα ποὺ πρέπει ἡ κάθε νοικοκυρούλα νὰ τὰ ξέρῃ — κι' εὔχομαι νὰ μὴν τῆς χρειαστοῦν ποτέ!

Δὲν θὰ σᾶς μιλήσω βέβαια γιὰ θεραπεῖες — αὐτὰ εἶναι δουλειὰ τοῦ γιατροῦ. Κι' οὔτε γιὰ πρῶτες βοήθειες. Ἄλλοι καταπιάνονται μ' αὐτά.

Ἐγὼ θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς φροντίδες τὶς καθαρὰ γυναικεῖες, μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ ἀρρώστου. Γιατὶ δὲν ἀρκεῖ βέβαια νὰ βάλωμε τὸν ἄρρωστό μας στὸ κρεββάτι, καὶ νὰ καλέσωμε τὸ γιατρό.

Εἶναι κι' ἄλλα ποὺ πρέπει νὰ ξέρωμε, καὶ ποιὸς θὰ μᾶς τὰ μάθῃ;

Νά π. χ. Ξέρετε πῶς ν' ἀλλάξετε τὸ σεντόνι ἑνὸς ἀρρώστου ποὺ δὲν πρέπει νὰ κουνηθῆ, οὔτε νὰ κουραστῆ;

Δύσκολη καὶ λεπτὴ γυναικεία τέχνη, ἀλλὰ τόσο ἀπαραίτητη!

Οἱ δυὸ εἰκόνες ποὺ βλέπετεέ θὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ καταλάβετε καλύτερα αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ.

Γιὰ ν' ἀλλάξετε τὸ κάτω σεντόνι ἑνὸς τέτοιου ἀρρώστου (ποὺ δὲν μπορεῖ ν' ἀνασηκωθῆ) πρέπει πρῶτα νὰ βεβαιωθῆτε πὼς ἡ κάμαρα δὲν εἶναι κρύα. Θ' ἀνάψετε φωτιά, νὰ ζεσταθῆ (ἂν εἶναι μαγκάλι, προσοχὴ νὰ εἶναι ὅλα τὰ κάρβουνα καλὰ ἀναμμένα).

Ὕστερα, θὰ πάρετε τὸ σεντόνι, καὶ θὰ τὸ τυλίξετε σὲ ὅλο του τὸ μάκρος, ὅπως δείχνει ἡ πρώτη εἰκόνα, παράλληλα μὲ τὸν ἄρρωστο, ὥσπου τὸ ρουλό, νὰ γκίζῃ τὸ κορμί του. Ἔτσι θὰ μείνῃ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ στρῶμα ξεσκέπαστο, στὸ μάκρος.

Ξεδιπλώνουμε τώρα τὸ καθαρὸ σεντόνι σὲ ὅλο του τὸ μάκρος, καὶ τυλίγωμε ρουλὼ (σὲ κύλινδρο) τὸ μισό. Αὐτὸ τὸ τοποθετοῦμε παράλληλα, ν' ἀκουμπάῃ τὸ διπλωμένο του μέρος τὸ διπλωμένο σεντόνι ποὺ θέλομε ν' ἀλλάξωμε. Ἔτσι, ὅταν γυρίσωμε στὰ πλάγια τὸν ἄρρωστο προσεχτικά, σχεδὸν τὸ μισὸ κρεββάτι σκεπάζεται ἀπὸ τὸ καθαρὸ σεντόνι. Δὲν ἔχομε πιὰ παρὰ νὰ περάσωμε τὰ δυὸ διπλωμένα σεντόνια, μαλακά, κάτω ἀπὸ τὸν ἄρρωστο. Τὸν γυρίζωμε, ἐπίσης μαλακά, στὴν ράχη, καὶ θὰ βρεθῆ στὸ καθαρὸ σεντόνι.

Δὲ μᾶς μένει πιά, παρὰ νὰ τραβήξωμε τὰ δυὸ σεντόνια. Ἐκεῖνο ποὺ θ' ἀλλαχτῆ θὰ πέσῃ χάμω, καὶ τὸ ἄλλο, θὰ τὸ τεντώσωμε καλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ κρεββατιοῦ. Αὐτὰ τὰ κάνωμε γρήγορα, γιὰ νὰ μὴν κρυώσῃ, καὶ τὸν σκεπάζομε ἀμέσως Καὶ νά! Ἀλλάξαμε σεντόνια, χωρὶς σχεδὸν νὰ κουνηθῆ ὁ ἄρρωστός μας!

Πάντως πρέπει νὰ ἔχωμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι εἶναι καλύτερα νὰ σηκώνουν δυὸ τὸ κρεββάτι παρὰ ἕνας μονάχα.

Καὶ τώρα μερικὲς συμπληρωματικὲς ὁδηγίες.

Ὅταν ἔχωμε ἄνθρωπο μὲ μεγάλο πυρετὸ ποὺ μπορεῖ νὰ κρατήσῃ μέρες, τὸ καλύτερο βέβαια εἶναι νὰ ἔχῃ δικό του δωμάτιο. Ἀλλὰ κι' ἂν αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, θὰ φροντίσωμε τουλάχιστον νὰ βγάλωμε ἀπὸ τὴν κάμαρα, ὅλα τὰ περιττὰ βάζα, φωτογραφίες, μπιχλιμπίδια, ποὺ πιάνουν σκόνη καὶ ξεσκονίζονται δύσκολα.

Θ' ἀδειάσωμε ὅσο γίνεται τὸ δωμάτιο ἀπὸ κάθε περιττό, καὶ κοντὰ στὸν ἄρρωστό μας, θὰ βάλωμε ἕνα τραπεζάκι μὲ καθαρὴ πετσέτα ἀπάνω — ἢ ὅτι ἄλλο ἀνάλογο, — ὅπου θ' ἀκουμπάῃ τὰ γιατρικά του, τὸ ποτήρι του, κλπ., καθὼς κι' ἕνα πιάτο γιὰ ν' ἀκουμπᾶμε τὸ κουταλάκι,τὸ σταγονόμετρο, τὸ θερμόμετρο, καὶ ὅτι ἄλλο πρέπει να ἔχωμε πρόχειρο.

(Ποτήρια, κουταλάκια κλπ., πρέπει νὰ πλένωνται ἀμέσως, μὲ ζεστὴ σαπουνάδα).

Εἶναι πολὺ κουραστικὸ γιὰ τὸν ἄρρωστο νὰ μένῃ ξαπλωμένος σ' ἕνα δωμάτιο ὅπου βρίσκονται πολλὰ πράγματα, καὶ νὰ ἔχῃ τὸ τραπεζάκι του φορτωμένο μὲ ἐπίσης περιττὰ πράγματα. Κουραστικὸ καὶ ἀνθυγιεινό.

Στὸ δωμάτιο, σᾶς τὸ ξαναλέω, πρέπει νὰ μένουν μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

Θὰ σκουπίζωμε ταχτικὰ κάθε πρωὶ μὲ βρεμμένη σκούπα κι' ἀνοιχτὰ παράθυρα (στὴν ἀνάγκη θὰ τυλίξωμε ζεστὰ τὸν ἄρρωστό μας γιὰ νὰ μὴ κρυώσῃ) καὶ θὰ ξεσκονίζωμε καλὰ μὲ βρεμμένο ξεσκονόπανο.

Θὰ σημειώσωμε προσεχτικὰ σ' ἕνα χαρτὶ ὅτι μᾶς πῇ ὁ γιατρός, καὶ θὰ τοῦ δίνωμε τὴν ταχτική του ὥρα τὰ φάρμακά του, τὰ ζεστά του, τὸ φαΐ του.

Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο βοηθάει στὴν γιατριὰ τοῦ ἀρρώστου καὶ ἡ τάξη!

Θὰ κοιτάζωμε νὰ κάνωμε μὲ σχολαστικότητα ὅτι μᾶς πῇ ὁ γιατρός, χωρὶς νὰ συζητοῦμε μὲ τὸν ἄρρωστο ἂν ἔχῃ δίκηο ἢ ἄδικο καὶ θὰ κυκλοφοροῦμε στὸ δωμάτιο ἀθόρυβα καὶ προπαντὸς χωρὶς κατσουφιασμένο πρόσωπο. Ποτὲ δὲν θὰ δείξωμε ἀνησυχία, ἢ θυμὸ ποὺ ἀρρώστησε, ἢ θλίψη.

Ὁ ἄρρωστος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἡσυχία, ἀπὸ πρόσωπα χαμογελαστά, στενοχωριέται καὶ νευριάζει εὔκολα, καὶ γι' αὐτὸ θέλει καλὸν τρόπο. Ἂν εἶναι ἰδιότροπος, θὰ τοῦ δώσωμε ἥσυχα νὰ καταλάβῃ πὼς δὲν ἔχει δίκηο νὰ μὴ θέλῃ νὰ κάνῃ τὴ θεραπεία ποὺ τοῦ ὥρισαν καὶ νὰ πάρῃ τὰ γιατρικά του.

Τὸ καλύτερο εἶναι νὰ μὴ τὸν ρωτᾶμε, καὶ νὰ τοῦ παρουσιάζωμε ὅ,τι χρειάζεται νὰ πάρῃ, ἕτοιμο. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λογομαχοῦμε μὲ τὸν ἄρρωστο.

Ἀκόμη πρέπει νὰ φροντίζωμε νὰ ξεκουραζώμαστε ὅταν φαίνεται ἥσυχος ἢ κοιμᾶται. Γιατὶ μπορεῖ νὰ χρειαστῇ νὰ ξενυχτήσωμε καὶ νὰ κουραστοῦμε ὑπερβολικὰ ἀργότερα. Ὁ περιττὸς κόπος καὶ τὸ περιττὸ ξενύχτι, ἐκνευρίζουν ἀνώφελα ἐκεῖνον ποὺ περιποιεῖται τὸν ἄρρωστο, καὶ τὸν τσακίζουν. Δὲν εἶναι δεῖγμα ἀναισθησίας νὰ κοιτάζωμε ν' ἀποφεύγωμε τὸν κόπο ποὺ δὲν χρειάζεται. Σκοπός μας εἶναι νὰ τὸν κάνωμε καλά, κι' ὄχι νὰ τοῦ κάνωμε ὑπερβολικὲς ἐπιδείξεις ἀγάπης. Ἂν εἶναι κι' ἄλλα κορίτσια καὶ ἡ μητέρα στὸ σπίτι, καλὸ εἶναι νὰ τὸν περιποιούμαστε μὲ βάρδιες, ἔτσι ὥστε νάχῃ πάντα κοντά του ἕναν ἄνθρωπο ξεκούραστο καὶ χωρὶς νεῦρα.

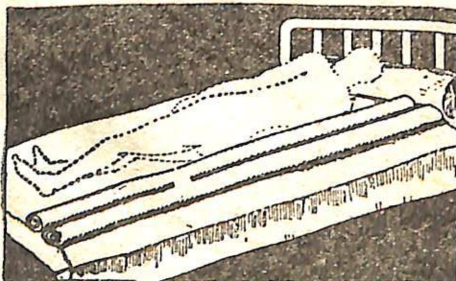
Μὴν ἀφήνετε κόσμο ἔστω καὶ συγγενικὸ κοντὰ στὸν ἄρρωστο. Οἱ κουβέντες καὶ οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι τὸν ἐξαντλοῦν, ἀκόμα κι' ὅταν δὲν τὸ καταλαβαίνει ὁ ἴδιος.

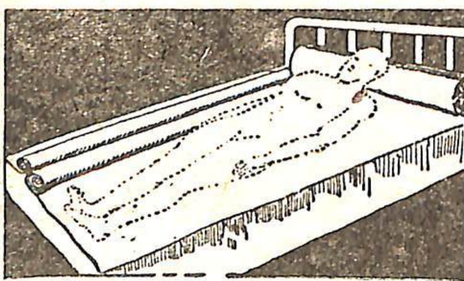
Οἱ συγγενεῖς ποὺ ἐνδιαφέρονται γι' αὐτόν, ἂς κάθωνται σ' ἕνα πλαϊνὸ δωμάτιο. Ἂν δὲν μποροῦν νὰ προσφέρουν καμμιὰ βοήθεια, νὰ κάθωνται λίγο καὶ νὰ φεύγουν.

Ἡ ἀρρώστεια δὲν εἶναι εὐκαιρία γιὰ βεγγέρα ὅπως νομίζουν μερικοί. Ὁ ἄρρωστος καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἔχουν πολὺ ἀνάγκη ἀπὸ ἡσυχία. Στὸ σπίτι ἂς μένουν ὅσοι μποροῦν νὰ δώσουν θάρρος, ἢ νὰ φανοῦν χρήσιμοι σὲ μιὰ δύσκολη στιγμή. Οἱ ἄλλοι ἂς φυλάξουν τοὺς ἀναστεναγμούς τους, γιὰ τὸ σπίτι τους, καὶ νὰ περιμένουν τὴν ἀνάρρωση γιὰ νὰ τοῦ κάνουν συντροφιά. Συγγενεῖς καὶ φίλοι, δὲν πρέπει νὰ κάνουν σχόλια πάνω σ' αὐτὰ ποὺ εἶπε ὁ γιατρός, γιατὶ ἀλαλιάζουν τὴν οἰκογένεια χωρὶς λόγο.

Ἔτσι μὲ ὑπομονή, μὲ τάξη καὶ ἡσυχία, ὁ ἄρρωστος θὰ γίνῃ γρήγορα καλά, καὶ θάχωμε τὴ χαρὰ νὰ συλλογιζόμαστε ὅτι κάναμε ὅ,τι ἔπρεπε γιὰ νὰ γειάνῃ.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

Οἱ εἰκόνες αὐτὲς δείχνουν τὸν τρόπο ποὺ θὰ ἀλλάξωμε τὸ σεντόνι χωρὶς νὰ ἐνοχλήσωμε τὸν ἄρρωστο.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ Καθηγητής: Γιὰ πές μου, παιδί μου, τὸ ἀντίθετο τοῦ χειρῶν.

Καὶ ὁ ἀφηρημένος μαθητής: Μὰ... ὁ παντρεμένος κύριε Καθηγητά.

⁂

Ὁ Καθηγητής: Ποῖοι εἶναι οἱ μεγαλύτεροι μέθυσοι τοῦ κόσμου;

Ὁ Μαθητής: Οἱ ἀστρονόμοι...

Ὁ Καθηγητής: Γιατί;

Ὁ μαθητής: Γιατὶ βλέπουν τὴ γῆ νὰ γυρίζῃ.

⁂

Τάκης: Χτὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου ὅτι ἔτρωγα καρύδια.

Ἄκης: Μὰ... ἀφοῦ κοιμόσουν, πῶς τἄσπασες;

Γ. Π. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
Παιανία - Ἀττικῆς

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

∴ "Οπως ἔχω δηλώσει δὲν ἀπαντῶ σὲ θέματα οἰκονομικοῦ περιεχομένου. 'Αλλὰ πολλοὶ μὲ ἐρωτοῦν: 'Η Ναυπακτία — ὡρισμένη φυσικὰ περιοχὴ — εἶναι συμμοριόπληκτη. Τί συνδρομὲς θὰ στείλουμε; 'Απλούστατα. Κάθε συμμοριόπληκτη περιοχὴ ποὺ ὑπέστη καταστροφὲς ἀπὸ τοὺς συμμορίτες περιλαμβάνεται στὴν πρώτη κατηγορία. Οἱ νέοι ποὺ κατάγονται ἀπὸ αὐτὴ θὰ καταβάλλουν μόνον 10.000 δραχμὲς συνδρομή. 'Επίσης κάθε νέος ἄπορος 15.000 δραχμές. Οἱ εὔποροι 25.000. Δὲν ὑπάρχουν ἄλλες κατηγορίες.

∴ Εἶχα ξεχάσει νὰ πῶ ὅτι στὸ 49 τεῦχος ἐγράψαμε ἄλλη συνδρομὴ στὴ 2α σελίδα καὶ ἄλλη στὴν 7η. Αὐτὸ ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἐξώφυλλα τῶν τευχῶν 46, 47, 48 καὶ 49 ἐτυπώθησαν μαζί, ὅταν δὲν εἶχε ἀκόμα ἀποφασισθῆ ἡ μεταβολὴ τῆς συνδρομῆς.

∴ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς ἢ τὶς συμμετοχὲς στὸ διαγωνισμὸ τῶν φίλων μας: Μιχ. Γκονόπουλου, Κώστα Γεμενῆ, Στ.- 'Αθ. Κυριακίδη, Ζήνων Σγουράκη, Δημ. Α. 'Αγγελίδη, 'Ηλία Γεωργίου Χουλιάρα, Γεωργίου Γιαννέλου, Κων. Σ. Χρυσικοπούλου, Χρυσοστόμου Π. 'Αρχοντίδη, 'Ιωάννη Ζιάγκα (ἀλλὰ δὲν θὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψη γιατὶ στὸ πίσω μέρος ἔχεις τὸ ὀρνιθοτροφεῖον τὸ ὁποῖον ἔστειλα στὸν Μπάρμπα Μήτρο), Λουκᾶ Δημ. Ντέρκα, Παναγιώτη 'Αγγελάκη, Γεωργίου Τσαλιγόπουλου.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ἢ παρατηρήσεις τῶν φίλων μου: Μενελάου Μ. Νικέλλη, Γιάννη Ξυπτερᾶ, Κώστα Γεμενῆ, Πλ. Φάκα, Παύλου Βασιλειάδη, Χρ. Σκούρα, Κ. Καλαμπουλάκη.

∴ Διεβίβασα τὴν ἐπιστολή σου στὸ συνεργάτη μας τῆς Φιλοτελικῆς στήλης Μιχ. Νᾶκο.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Τηλεμάχου Τσελεπίδη, Ζήν. Σγουράκη, Κων. Σ. Χρυσικοπούλου (ὁμολογῶ φίλεμου πὼς δὲν κατάλαβα τὰ ἀστεῖα σου ποὺ τὰ παραθέτω ἐπὶ ἐπὶ λέξει:—«Λάκης: Τί περιέχουν οἱ πατάτες, Κώστα; — Κώστας: Γεώμηλα». Καὶ «Μαμᾶ: Πῶς πρέπει νὰ τρώγωνται τὰ φασόλια, Τοτό; —Τοτός: ἐξ ἀποστάσεως»). Χρ. Δ. Κοτινᾶ καὶ Κωστῆ Δεληνοῦ.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Χρ. 'Αρχοντίδη (γιατί παιδί μου δὲν γράφεις σὲ κάθε σκίτσο τὸ ὄνομά σου; 'Αναγκάσθηκα νὰ γράψω ἐγὼ συμπληρώνοντας τὰ διάφορα γραπτά σου 6 φορὲς τὸ ὄνομά σου καὶ μιὰ φορὰ ἐδῶ στὴν στήλη μου ἑπτά! Μὰ γιὰ φαντάσου σὲ τὶ κόπο θὰ μὲ βάζετε ἂν ἀναγκαζόμουν ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄλλες δουλειὲς ποὺ μὲ ὑποχρεώνει κάθε ἐπιστολὴ νὰ γράφω καὶ ἀπὸ 6-7 φορὲς τὸ κάθε ὄνομα). Μυτιληναίου 'Ολυμπιακοῦ (καλὰ ἀλλὰ μὲ ἀκατάλληλο μελάνι), 'Εξάψαλμου (τί ἐπάθατε ὅλοι μὲ τὴν φίλη μου Ντολορὲς καὶ πᾶτε νὰ μοῦ τὴν βγάλετε γεροντοκόρη 60 χρονῶν;), Σκαλιστηριοῦ καὶ 'Αγρινιώτικου Λαουτζίκου.

∴ Δυστυχῶς, ἀγαπητὲ ΚΩΝΣΤ. ΣΑΒ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ, δὲν θυμᾶμαι γιατὶ ἀκριβῶς σοῦ εἶπα ὅτι δὲν καταλαβαίνω τίποτα. Δὲν κρατάω ἀρχεῖο γιατὶ δυστυχῶς θὰ χρειαζόμουν τρεῖς τουλάχιστο ὑπαλλήλους νὰ μοῦ τὸ κρατοῦν. Γιὰ νὰ μὴ μπῆ στὴν ἀθλητικὴ ἀνταπόκρισή σου τὸ ὄνομά σου θὰ πῆ πὼς δὲν τὸ εἶχες σημειώση, μολονότι ἐσὺ ἀπὸ ὅσα θυμᾶμαι δὲν παραλείπεις νὰ βάζης παντοῦ τὸ ὄνομά σου. Γιὰ τὶς σπαζοκεφαλιὲς δὲν ἔχεις παρὰ νὰ λάβης μέρος στὸν Διαγωνισμό! "Οσο γιὰ τὴν συνεργασία σου «ἡ σχολικὴ ζωή μου» σοῦ ἀπαντῶ «χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς πάθος»: Εἶναι μιὰ ἀρκετὰ καλὴ σχολικὴ ἔκθεση. Σὰν δάσκαλος, θὰ τῆς ἔβανα ἄριστα. 'Επειδὴ ὅμως δὲν εἶμαι δάσκαλος τὴν κρίνω ἐντελῶς ἔξω ἀπὸ τὸ δασκαλικὸ πρῖσμα: Καὶ σοῦ λέω πὼς ἀπὸ τὴν ἔκθεσή σου λείπει ἐκεῖνο ποὺ λέμε «λογοτεχνικὸ ὕφος». Πολὺ - πολὺ πεζὰ δίνεις καὶ αὐτὸ τῆς εὐτυχίας γιὰ τὸ ἀπολυτήριο τοῦ δημοτικοῦ καὶ δίνεις πολὺ μυστήριο γιὰ τὰ ἔξη χρόνια τοῦ γυμνασίου ἐνῶ αὐτὸ εἶναι τόσο εὐκολονόητο. "Ισως εἶμαι πολὺ αὐστηρὸς μαζί σου. 'Αλλά, γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, δὲν μπορῶ παρὰ νὰ φέρωμαι αὐστηρὰ σὲ σᾶς τοὺς Κερκυραίους ποὺ ἔχετε καλλιτεχνικὴ ψυχὴ καὶ λογοτεχνικὴ παράδοση.

∴ 'Εφόσον μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου πὼς εἶναι δικό σου τὸ ποίημα ΛΑΖΑΡΕ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Κατερίνη) θὰ δημοσιεύσω ἐδῶ τὸ ποίημά σου ἀφοῦ κρατήσω ὑπὸ σημείωση τὴ βεβαίωσή σου: «τὸ ποίημα τοῦτο σὲ βεβαιῶ ὅτι εἶναι δικό μου! Λόγω τιμῆς. Θὰ σᾶς στείλω καὶ ἄλλα μὲ τὰ ὁποία ἴσω λυθῆ ἡ ἀμφιβολία σας, ἡ ὁποία μὲ στεναχωρεῖ... Δὲν ἔχω τὴν δύναμη νὰ προσφέρω στοὺς ἀναγνώστας μου «φαγὶ ξαναζεσταμένο» ὅπως λέει καὶ ὁ ποιητὴς 'Αριστομένης Προβελέγγιος». Καὶ ἰδοὺ τὸ ποίημά σου:

ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΟΠΟΥΛΑ

Γιὰ μᾶς, τὸ σκότος εἶναι φῶς
καὶ ὁ δρόμος μας εἶναι λαμπρὸς
μὲς στὰ σκοτάδια.

"Εχουμε πίστη στὴν καρδιὰ
ἀληθινὰ Χριστοῦ παιδιὰ
—νέα βλαστάρια—.

"Εχουμε μέσα μας βαθειὰ
τὴν πίστη μας μὲς στὴν καρδιὰ
καὶ νά, ὁ Χριστός μας,

στὸ διάβα τῆς γλυκειᾶς ζωῆς
τῆς ὄμορφής μας καὶ τρανῆς
εἶναι ὁδηγός μας.

Χωρὶς τὸ μῖσος στὶς καρδιὲς
στὲς νέες μας τὲς παιδικὲς
ποὺ εἶναι ἄσπιλες.

Χριστὲ φωτίστηκα κ' ἐγὼ
ἀπ' τὸ τρανὸ θαυματουργὸ
τὸ φῶς ποὺ ἔστειλες!...

∴ 'Αρκετὰ ἐνδιαφέρουσα ἡ συνεργασία σου «ἡ ἀγωνία μου...» ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ. "Οσο γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις, εἶναι κι' αὐτὸ μιὰ ἔνδειξη τὶς ἐπιπολαιότητος, ποὺ μᾶς δέρνει ὅλους, δυστυχῶς τοὺς ἀνθρώπους. Κατακρίνουμε καὶ χλευάζουμε, κάτι προτοῦ τὸ γνωρίσουμε. Τὸ εὐτύχημα εἶναι ὅτι ὅταν τὸ γνωρίσουμε γοητευόμεθα μ' αὐτὸ καὶ ἐλεεινολογοῦμε τοὺς ἴδιους μας τοὺς ἑαυτοὺς γιὰ τὴν προηγούμενη στάση μας.

∴ Διάβασα μὲ προσοχὴ τὸ «Μικρό σου Μελλοθάνατο» ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΓΓΕΛΙΔΗ. Νομίζω πὼς ἔχεις λογοτεχνικὴ φλέβα. Μπορεῖς νὰ γράφης. 'Αλλὰ τὸ πεζογράφημά σου τὸ ἔγραψες ἀπρόσεκτα καὶ τὸ παραγέμισες μὲ ἀσήμαντες λεπτομέρειες. Καὶ μάλιστα λεπτομέρειες ποὺ δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰ γεγονότα. "Ενα παιδί, ἑτοιμαθάνατο, δὲν πάει στὸ γιατρὸ καὶ μάλιστα πεζὸ μέχρις ἑνὸς σημείου. Εἶναι κατ' ἀνάγκη κρεββατωμένο καὶ πάει ὁ γιατρὸς σ' αὐτό! "Ενας γιατρὸς δὲν θὰ μιλήση ἔτσι ἀνοιχτὰ σὲ μιὰ μητέρα μπροστὰ στὸν ἴδιο τὸν ἄρρωστο. Καὶ ἄλλα πολλά. 'Απορρίπτω λοιπὸν τὸ πεζογράφημά σου, ὄχι γιατὶ δὲν ἀξίζει ἀλλὰ γιατὶ ἀπὸ σένα ἔχω ἀξιώσεις γιὰ κάτι καλλίτερο.

∴ Διάβασα ΓΙΑΝΝΗ ΓΙΑΝΝΕΛΟ τὰ ποιήματά σου. «'Η τράτα μας» μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι μίμηση γιατὶ κάπου θυμᾶμαι κάτι τέτοιο. Πάντως δὲν εἶναι ἄσχημη. «'Η ἀγάπη μου πρὸς τὸ Ναυτικὸ» ὅμως δὲν εἶναι καθόλου καλή! 'Ιδίως τὸ τελευταῖο τετράστιχο:

'Ο πόθος μου στὸ ναυτικὸ
εἶναι πολὺ μεγάλος
Εἶναι νὰ γίνω ἀξιωματικὸς
τοῦ μηχανικοῦ μεγάλος.

Σοῦ εὔχομαι παιδί μου νὰ γίνης μεγάλος καὶ τρανὸς ἀξιωματικὸς — μηχανικὸς κι' ἂν δὲν γίνης καὶ μεγάλος ποιητὴς δὲν χάλασε ὁ κόσμος. Θὰ γράφης στίχους ὑποφερτοὺς ἐνῶ θὰ εἶσαι σπουδαῖος μὲ τὰ ὁλόχρυσα... γαλόνια σου.

∴ Τί νὰ πῶ τώρα καὶ μὲ τὸ δικό σου ποίημα ΓΙΩΡΓΟ ΓΙΑΝΝΕΛΟ; Καὶ οἱ ρῖμες σου εἶναι πανάθλιες καὶ οἱ στίχοι σου καθόλου ποιητικοί. Διάβασέ τους ἐδῶ:

ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΗΣΙ ΜΟΥ

Εἶσαι μικρὸ νησάκι μου
τοῦ Θρακικοῦ Πελάγους,
κι' ὅμως δὲν ἐφοβήθηκες
τοὺς Γερμανο - Βουλγάρους.

'Εστάθηκες 'Ελληνικὸ
στὸν βάρβαρο ἐχθρὸ
ποὺ σὲ βασάνιζε σκληρὰ
μ' ἕνα κακὸ σκοπό.

'Ενόμιζαν οἱ Βούλγαροι
ὅτι θὰ σὲ κερδήσουν
ποὺ οἱ Γερμανοὶ σὲ χάρισαν
γιὰ νὰ σὲ βασανίζουν.

Τέσσερα χρόνια κατοχῆς
ὑπόφερες μεγάλα
ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐξέχασες
τὴν λατρευτὴ 'Ελλάδα.

∴ «Τὸ πιάσαμε μιὰ ἀλεποῦ» πολὺ ὡραῖο ΚΩΝ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ. 'Αλλὰ θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν δημοσιεύσω σὲ κάποια στήλη. Τὸ ἄλλο ποὺ μοῦ ἔστειλες μὲ τὴν καλλιτεχνικὴ συνεργασία τοῦ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΜΑ·Ι·ΠΑ ἔχω νὰ σοῦ πῶ τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως. Τὰ σκίτσα περίφημα. Οἱ στίχοι ἄθλιοι! Φαίνεται πὼς ἐνῶ τὰ καταφέρνεις περίφημα στὸ πεζογράφημα στοὺς στίχους δὲν τὰ καταφέρνεις καλά. Τώρα τί θὰ γίνη; Νὰ δοῦμε! Θὰ διορθώσω τοὺς στίχους; "Ας ἐλπίσουμε.

∴ Θέλω καὶ λιγάκι νὰ σὲ μαλώσω ΗΡΩΑ ΘΡΥΛΟ γιατὶ στὸ ἴδιο χαρτὶ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴν συνδρομὴ τοῦ φίλου σου — πῆρα τὸ ποσὸν κλπ. — μοῦ γράφεις καὶ γιὰ ἄλλα θέματα. "Ετσι μὲ ἀνάγκασες νὰ καθήσω νὰ ξαναγράψω τὰ σχετικὰ μὲ τὸν συνδρομητὴ γιὰ νὰ κρατήσω ἐγὼ τὴν ἐπιστολή. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο πολλαπλασιάζετε τὴ δουλειά μου καὶ τοὺς κόπους μας γιὰ νὰ μὴ συμμορφώνεστε στὶς συστάσεις μου! Τέλος πάντων: Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὴν ἰδέα σου σχεδὸν τὴν ἔχω θέσει σὲ ἐφαρμογή. Τὸ ποίημά σου εἶναι πολὺ καλό! "Αριστο. Μπράβο.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΒΑ·Ι·ΤΣΑΚΗ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου. Τὸ διάβασα μὲ ἐξαιρετικὴ ἱκανοποίηση. Στὶς ἐρωτήσεις θὰ πάρης ἔγγραφη ἀπάντηση.

∴ 'Εν τάξει ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΚΟΝΤΟΥ. Τὰ πῆρα. "Ετσι αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ συνεργασίες σου πῆραν τὸν καλὸ δρόμο. "Ας ἐλπίσουμε πὼς γρήγορα θὰ δοῦν τὸ φῶς. Τὰ ζητήματα τῶν συνδρομῶν τὰ ξεκαθαρίζω καὶ σήμερα στὴν ἀρχὴ τῆς στήλης αὐτῆς.

∴ Χωρὶς λοιπὸν «μεροληψίες» — μεταχειρίζουμαι βλέπεις τὴν λέξη ποὺ μεταχειρίζεσαι κι' ἐσὺ χωρὶς φυσικὰ νὰ ταιριάζη — θὰ κρίνω τὸ ποίημά σου. Καὶ θὰ τὸ κρίνω μὲ εἰλικρίνεια: Δὲν εἶναι καθόλου καλά. «'Επαναλήψεις» λέξεων ἀντιποιητικές. Προσπαθεῖς νὰ μεταχειριστῆς ρίμες ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ κάθε κανόνα ὁμοιοκαταληξίας. Ρητορισμοὺς τῆς κακῆς ὥρας! Καὶ ὅμως ἂν θελήσης νὰ πειθαρχήσης τοῦ ἑαυτοῦ σου στὴ στιχουργία καὶ νὰ ἐμπνευσθῆς κάπως ποιητικώτερα δὲν θὰ γράφης στίχους σὰν αὐτούς:

'Ο παιγνιδιάρης Ζέφυρος τρελλόγλυκα φυσάει
τὶς εὐωδιὲς τῶν λουλουδιῶν ἀπαλὰ σταχυολογάει
τὴν ὥρα ποὺ ὁ Φοῖβος στὴ δύση τὰ ροδοπέταλά
(του σκόρπιζε
κιόλας ὁ κῆπος μὲ τὰ πολύχρωμα, πουλιὰ ἐλού-
(φαζε...

ἢ σὰν αὐτούς:

Τραγοῦδι ἀργυρόηχο τραγοῦδι ἁρμονικὸ
τῆς νιότης χιλιόφωνα τραγοῦδι ἀγγελικὸ
Τραγοῦδι πὄχει τοῦ Φοίβου τὴν λαμπρότητα
καὶ τῆς μικρῆς πεταλούδας τὴν ἁγνότητα.

Καὶ ὅμως μπορεῖς νὰ γράφης στίχους (οἱ πρῶτοι σου καὶ στὰ δυὸ τετράστιχα εἶναι περίφημοι). Καὶ νὰ γράφης στίχους ποὺ θὰ μποροῦν νὰ σταθοῦν δίπλα σὲ κείνους τοῦ Ροδόπουλου, τοῦ Ψαρρᾶ, τοῦ Βελουδῆ.

∴ Πῆρα ΣΤΑΘΗ ΔΑΓΛΑΡΗ τὸ ποίημά σου. Θὰ τὸ βάλω σὲ κατάλληλη θέση.

∴ ΚΩΣΤΑΚΗ ΝΤΕΜΠΟ. Περιμένω πάντα κάτι καλλίτερο ἀπὸ σένα. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες, καλὸ κατ' ἀρχὴν μὰ τὸ ἔγραψες ἀπρόσεκτα. Γράφεις: «'Ο ἥλιος ἔλαμπε, οἱ πρῶτες ἀκτῖνες του ἔπεσαν ἐπάνω στὰ καθάρια νερά, ποὺ ἀντανακλοῦσε σὰν καθρέπτης». Καὶ σὲ ρωτῶ ποιὸς ἀντανακλοῦσε; 'Ο "Ηλιος; Μὰ ὁ ἥλιος κάθε ἄλλο παρὰ μὲ καθρέφτη μπορεῖ νὰ παρομοιωθῆ. Τὰ νερά: Μὰ τότε μοῦ κάνεις «'Αττικὴ σύνταξη» ἀπαράδεκτη φυσικὰ στὴ δημοτική. Τί εἶναι λοιπόν; 'Απλούστατα: 'Ενῶ χειρίζεσαι περίφημα τὸν πεζὸ λόγο γράφεις ἀπρόσεκτα. Καὶ ἡ συνεργασία σου ἔχει κι' ἄλλες ἀπροσεξίες. Περιμένω ἄλλο μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς θὰ πάρω πάντα ἀπὸ σένα κάτι τὸ καλό.

∴ 'Ελπίζω πὼς δὲν μοῦ στέλνεις «τὸ ποίημά σου» ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑ μὲ πολλὲς ἀξιώσεις: Πάντως μιὰ καὶ ἀφορᾶ τὴν σχολή σας τὸ παραθέτω ἐδῶ καὶ ὁ... Θεὸς νὰ μὲ συγχωρέση:

῏Ω Σχολή μας δοξασμένη
ἀπ' τὸν Παῦλο εὐλογημένη
τῆς Κορίνθου μας λυχνάρι
τῆς 'Ελλάδος τὸ καμάρι.
"Εχεις ὄνομα μεγάλο
ἀπ' τὸν οὐρανὸ πιὸ πάνω
μὲ Διευθυντὴν ἅγιον Μελέτην
τὸν τρανό μας εὐεργέτην.

'Ελπίζω ὁ πανοσιολογιώτατος φίλος μου καὶ διευθυντής σας Κος Μελέτιος Γαλανόπουλος, στὸν ὁποῖον νὰ διαβιβάσης τὰ σέβη μου, δὲν θὰ θυμώση ποὺ χάριν τῆς ὁμοιοκαταληξίας τοῦ χάλασες τὸ ὄνομα.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶναι ἄσχημο τὸ πρὸς τοὺς «ἀθάνατους νεκροὺς» ΠΕΤΡΟ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΔΗ.

∴ ΓΡΗΓΟΡΗ ΤΣΙΛΙΜΑΓΚΟ. Δὲν ἔκαμες πολλὲς προόδους. 'Αλλὰ ὅλα σου τὰ ποιήματα θὰ τὰ δώσω στὸν γραμματέα τῆς συντάξεως μὲ τὴν παράκληση κάτι νὰ κάμη.

∴ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΧΡΙΣΤΟ Δ. ΚΟΤΙΝΑ.

∴ Καλὰ τὰ πεζογραφήματά σου ΣΤΕΛΙΟ ΚΥΡΙΑΚΗ. Φυσικὰ τὶς ἐρωτήσεις σου γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν τὶς ἔλαβα ὑπ' ὄψη.

∴ Μοῦ γράφεις φίλε ΝΙΚΟ ΓΕΡΟΛΑΝΔΟ ἐμμέτρως:

«'Αφοῦ ἐνεγράφην συνδρομητὴς
καὶ δὴ καὶ ψευδωνυμοῦχος,
τώρα ἔρχομαι ὡς ποιητὴς
ψάλτης καὶ τροπαιοῦχος.
καὶ τὴ μοῦσα μου κεντῶ σιγὰ
διὰ νὰ ψάλλη δυνατά:
Νειᾶτα τῆς 'Ελλάδος μαζωχθεῖτε,
στὸ Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ καὶ ἑνωθεῖτε,
κάτω ἀπ' τὴν σκέπη τοῦ καλοῦ μας,
τοῦ ὡραίου περιοδικοῦ μας.

. . . .

Καὶ σεῖς Κύριε 'Αρχισυντάκτα,
κρίνετέ μου τὴν ἐπιστολήν,
ἂν λέω ἀλήθεια ὑψῶστε την ὡς στ' ἄστρα
κι' ἂν ὄχι... κάντε την ταπεινήν».

Τέλος πάντων δεκτὸν τὸ ποίημά σου. 'Αλλὰ τὸ κακὸ εἶναι ποὺ οὔτε ὡς τὰ ἄστρα μπορῶ νὰ τὸ υψώσω οὔτε καὶ ταπεινὸ νὰ τὸ κάμω. Τὸ ἀφήνω ὅπως εἶναι καὶ οἱ πολυπληθεῖς ἀναγνῶσται μου ἂς τὸ ὑποδεχθοῦν ὅπως τοῦ... ἀξίζει.

∴ Μένω ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὶς συνεργασίες σου ἀγαπητὲ φίλε ΚΩΣΤΑ ΔΕΙΛΗΝΕ. "Εχει κάτι μικρὲς ἀπροσεξίες ποὺ διορθώνονται εὔκολα. Τί τὰ

ἤθελες τὰ φύλλα, π.χ., τῶν πεύκων νὰ τὰ πῆς βελουδένια;

∴ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ πεζό σου ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΑΛΙΓΟΠΟΥΛΕ.

∴ Μοῦ γράφεις ΧΡΙΣΤΟ ΦΟΥΣΕΚΗ ἀπὸ τὴν παιδόπολή σας τοῦ Ἁγίου Ἀντρέα:

«... Καὶ ἐγὼ χαίρομαι ὅπου βρίσκομαι σὲ ἕνα τέτοιο ὡραῖον περιβάλλον μέσα εἰς τὴν ἀττικὴν καὶ διαὐτὸ εὐχαριστοῦμε ἐκείνους οἱ ὁποῖοι φροντίσανε καὶ ἐμᾶς τὰ ὀρφανὰ παιδιὰ τῆς Βορείου Ἑλλάδος σαύτὴν τὴν ζεστὴν φωλιὰν τὴν Παιδόπολιν ποὺ μὲ τὸ ὡραῖον μουρμούρισμα τῆς θαλάσσης καὶ μὲ τὸν καθαρὸν ἀέρα τῶν πευκῶν περνᾶμε τὰς ἡμέρας μας εὐχάριστα».

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ γράμμα ἀπὸ τὴν Κορέα Γ. ΓΟΥΡΓΙΩΤΗ.

∴ Πολὺ καλὰ «Τὸ καράβι» καὶ «Αἰτήσεις» ΣΤΕΛ. ΣΜΠΥΡΑΚΗ.

∴ Καὶ τὸ δικό σου τὸ ποίημα πολὺ καλὸ ΕΜΜ. ΚΑΚΕΠΗ.

∴ ΕΞΑΨΑΛΜΕ νομίζω πὼς εἶναι περιττὸ νὰ σοῦ κάνω κριτική. Μπαίνεις μοῦ φαίνεται, δικαιωματικὰ στοὺς «νέους ποιητὲς» ποὺ ἔχει νὰ ἐπιδείξη τὸ περιοδικό μας.

∴ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ «Θύμησες» ΑΓΓΕΛΕ ΧΡΥΣΑΦΗ.

∴ Πρῶτα - πρῶτα ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΚΑΝΔΗΛΑΠΤΗ νομίζω—μολονότι ζητᾶς ἐκ τῶν προτέρων συγγνώμην—πὼς μεταχειρίζεσαι κάτι ἐκφράσεις κάθε ἄλλο παρὰ καθὼς πρέπει γιὰ νέους σὰν καὶ σένα ποὺ δὲν εἶναι ἄξιοι αὐτῶν τῶν χαρακτηρισμῶν. Ἐλπίζω πὼς θὰ τὸ ἀναγνωρίσης κι' ἐσὺ καὶ θὰ ἀνακαλέσης ἀμέσως τὸν ἀπρεπῆ χαρακτηρισμὸ ὁ ὁποῖος, στὰ μάτια μου θίγει περισσότερο ἐσένα παρὰ αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ὁποίων στρέφεται. Αὐτὰ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Γιὰ τὰ ἄλλα σοῦ ἀπαντῶ: Τὸ ποίημά σου «Μὲ τὰ σπασμένα φτερά». Εἶναι μᾶλλον καλό! Δείχνει πὼς ἔχεις ταλέντο. Ἀλλά: Δὲν δουλεύεις τὸ στίχο σου μὲ πολὺ φροντίδα. Ἀλλιῶς θὰ ἀπέφευγες τὸ στίχο «καὶ τῆς φύσεως θεωρεῖ τὰ μάκρη». Καὶ τοῦτο γιατὶ στὴν ποιητικὴ γλῶσσα δὲν μεταχειριζόμεθα τὴν γενικὴ «φύσεως» οὔτε τὴ λέξη «θεωρεῖ» ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ «βλέπει», «θωρεῖ» κλπ. Ἐπίσης δὲν θὰ ριμάριζες τὰ «ὕψη» μὲ τὸ «λήξη». Φρόντιζε λοιπόν, παιδί μου, νὰ δουλεύης τὸ στίχο σου, γιατί, βλέπω, πὼς μπορεῖς νὰ γράψης καλὰ ποιήματα.

∴ Καλὸ καὶ τὸ δικό σου ποίημα ΝΙΚΟ ΡΟΔΑ. Μόνο ποὺ χρειάζεται μικρές, ἀσήμαντες διορθώσεις. Ἕνα καράβι δὲν λέγεται «ἀργοβήματο». Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν στέκει. Τί λὲς ἐσύ;

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ ποίημά σου φίλε Γ. ΠΑΝΤΑΖΗ. Τὸ διάβασα μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ δὲν βρίσκω τίποτα νὰ παρατηρήσω.

∴ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον ἡ «21η Φεβρουαρίου 1912 - 13», φίλε Κ. ΛΑΠΠΑ (Κουκλιοὶ Πωγωνίου).

∴ Καὶ τὸ δικό σου ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ.

∴ Ἀλλὰ τὸ δικό σου Κ. ΛΑΠΠΑ (Ζηρὸ) «21 Φεβρουαρίου 1912 - 13» ὄχι καλό. Μὰ καθόλου καλό. Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ γράφεις: «Ὦ ἔμβανδρη καὶ πολυβασανισμένη Ἤπειρο! Πόσα δὲν ἔχεις νὰ ἀναμνήσης εἰς τὸν νοῦν τοῦ καθενός μας;». Ποῦ τὰ βρῆκες παιδί μου αὐτὸ τὸ «ἔμβανδρη» καὶ τὸ «Ἀναμνήσης» αὐτὸ ποὺ μᾶς τ' ἐμφανίζης σὰν ρῆμα. Τὸ ποίημά σου ἔτσι κι' ἔτσι. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται σὰν διασκευή...

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ ποίημά σου ΣΤΕΦΑΝΕ ΣΤΟΓΙΑΝΝΟ! Χρειάζεται ὅμως κάποια διόρθωση.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ πὼς εἶναι ὡραία αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες ΚΩΝ. Ν. ΤΖΙΩΡΑ. Γιατί δὲν προσέχεις τὸ γράψιμό σου;

∴ Καὶ τὸ δικό σου ΝΙΚΟ ΠΟΥΛΑΣΟΥΧΙΔΗ. Ὄχι ἄσχημο. Ἀλλὰ χωρὶς πολὺ ἐνδιαφέρον.

∴ Σὰν πρωτόλεια εἶναι ἀρκετὰ καλὰ τὰ ποιήματά σου ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΠΑΠΑΔΑΚΗ. Ἰδιαιτέρως καλὸ εἶναι τὸ σατυρικὸ καὶ ὁ τελευταῖος στίχος του:

Οἱ γιατροὶ ἀπεφάσισαν νὰ μοῦ κόψουν τὸ χέρι
κι' ἕνας πιὸ κεῖ εἰς τὴν γωνιὰ κρατοῦσε τὸ μα-
(χαῖρι.
Τότε πιὰ δὲν κρατήθηκα κι' ἄρχισα κι' ὀδυρόμουνα
Μὰ ξαφνικά... ἐξύπνησα γιατί... ὀνειρευόμουνα.

∴ Ἔχεις δίκηο ΖΑΧΑΡΙΑ ΜΑΝΤΕ. Δὲν ἀξίζει πολλὰ πράγματα τὸ ποίημά σου. Χωλαίνει στὴ στιχουργία. Βιβλίο ποὺ νὰ διδάσκη στιχουργία δὲν ὑπάρχει. Σοῦ συνιστῶ ὅμως νὰ διαβάσης Ἕλληνες ποιητές. Εἶναι ὁ καλλίτερος τρόπος νὰ καθοδηγηθῆς νὰ γράφης ποιήματα, ἂν φυσικὰ ἔχης ποιητικὸ ταλέντο.

∴ Θὰ γίνη δημοσιεύσιμο τὸ πεζό σου ΦΛΩΡΟ ΛΑΜΠΡΟ, ἂν διορθωθῆ σὲ πολλά του σημεῖα. Χρειάζεται νὰ γράφης πιὸ στρωτά.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΓΓΕΛΑΚΗ γιὰ τὸν στίχο σου καὶ γιὰ τὸ πρῶτον τετραήμερον τοῦ Φεβρουαρίου.

∴ Μὰ εἶναι δικά σου αὐτὰ τὰ ποιήματα ΠΕΤΡΟ ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΕ; Ἂν εἶναι δικά σου τότε φίλε μου εἶσαι ἀσφαλῶς ἕνας πολὺ καλὸς ποιητής.

∴ Σ' εὐχαριστῶ, μικρέ μου φίλε ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΣΤΕΡΓΙΟΥ γιὰ τὸ ὄμορφο γράμμα σου. Χαίρω πολὺ ποὺ κάνω τὴ γνωριμία ἑνὸς τόσο καλοῦ μου φίλου. Τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι βέβαια περίφημο. Ἀλλὰ γιὰ ἕνα νέο σὰ καὶ σένα εἶναι ὑποφερτό. Πάντως δὲν εἶναι γιὰ δημοσίευση. Προσπάθησε νὰ γράψης κάτι καλλίτερο.

∴ Διάβασα μὲ προσοχὴ τὰς ἐκθέσεις σας μικροί μου φίλοι τοῦ Ληξουριοῦ: Ἠλία Π. Μαυροειδῆ, Ρόζα Μαλιώρη, Χαράλαμπε Παν. Μαυροειδῆ, Εὐτέρπη Θεοτοκάτου, Εἰρήνη Βιτωριάτου. Μπράβο σας. Εἶναι πολὺ καλές.

∴ Ὄχι καλὸ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΤΣΕΛΕΠΗ τὸ ποίημά σου. Πάντως θὰ προσπαθήσω νὰ διορθώσω κάπως.

∴ Καλὴ ἡ «Ἄνοιξη» ΚΩΝ. ΝΤΕΜΠΟ.

∴ Καὶ ἡ δική σου ΑΘΑΝ. ΜΗΣΙΑΚΑ.

∴ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Κων. Ν. Τζιώρα, Ἀπ. Κ. Παπαγιαννοπούλου, Ν. Γιαννούλη, Γ. Πανουσοπούλου, Εὐστρατίου Φιλίνα, Σπ. Ἀναστασιάδη, Χριστοφορίδη, Πρωτοψάλτη, Γ. Γιαγιάννη, Ἰωσὴφ Τοπάλη.

∴ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Νικολάου Τσιώλη, Σταυραετοῦ τῆς Πίνδου, Γ. Γιαγιάννη (γιατί, παιδί μου, δὲν γράφεις παντοῦ, σὲ κάθε χαρτάκι τὸ ὄνομά σου. Ἀναγκάσθηκα νὰ γράψω δέκα φορὲς τὸ ὄνομά σου στὰ χαρτάκια), Ἰωάννη Σειριστανίδη καὶ Χαραλ. Παπαδημητρίου.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Ἀγγέλου Ν. Κελεσοπούλου, Π. Ἀνυφαντῆ, Κων. Παπαγιαννοπούλου, Φωτίου Σβολιαντοπούλου, Γεωργίου Ἀλ. Μαυρουδάκη, Πέτρου Κρικέλη, Ἰωάννη Τοπάλη, Γ. Γιαγιάννη, Βασιλείου Ε. Ἀγγελοπούλου, Στέλιου Σακιάδη, Παν. Διαμάντη, Λάκη Γκονοπούλου, Χαραλάμπους Παπαδημητρίου.

∴ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Ἀποστόλου Χουλιάρα, Πάνου Μαλεβοῦ, Δ. Κ. Σφυρῆ, Κων. Κωνσταντινίδη (πολὺ καλὰ τὸ σκίτσο. Ἀλλὰ εἶναι δικό σου; Ἀμφιβάλω ἐὰν θὰ βγῆ γιατὶ οἱ κόκκινες γραμμὲς φοβᾶμαι πὼς δὲν φωτογραφίζονται), Γ. Γιαγιάννη, Κοριτσιοῦ Νάϋλον, Δερμετζίδη, Γεωργίου Βουρλούμη.

∴ Διάβασα μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ΚΩΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ (Ἀπέρειο Καρπάθου). Δὲν θέλω νὰ πιστέψω πὼς στὸ τόσο ὡραῖο σας νησὶ ὑπάρχουν τόσο «ἄσκεπτα» παιδιά, καθὼς τόσο ὡραῖα λὲς — ὥστε νὰ λένε ὅσα μοῦ γράφεις. Φυσικὰ θὰ πρέπει νὰ προσπαθήσης νὰ δείξης στοὺς νέους αὐτοὺς πόσο ἔχουν ἄδικο καὶ πρὸ παντὸς πὼς σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσπαθῆ νὰ βρίσκη δικαιολογίες γιὰ νὰ μὴν ἐκπληρώνη τὶς ὑποχρεώσεις του.

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ ποίημα αὐτὸ ποὺ μοῦ στέλνεις ΓΕΩΡΓΙΕ ΜΑΝΤΖΙΚΗ, μολονότι «ε ὐ ω δ ι ά ζ ε ι» κατηχητικὸ Σχολεῖο. Μήπως εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ τραγουδᾶτε ἢ ποὺ μαθαίνετε στὸ κατηχητικό; Ἂν ναί, δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ μὲ τὴν ὑπογραφή σου. Ἂν εἶναι δικό σου, τότε νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ τὸ ἀντιγράψης σωστὰ καὶ ὄχι — ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ὀρθογραφικὰ — καὶ μὲ λεκτικὰ λάθη. Γιατὶ φυσικὰ δὲν εἶναι

Καὶ ξεκινήσαμε πηδώντας, τραγουδώντας
σᾶς πουλιὰ

Ἀλλὰ «σὰν πουλιά». Καὶ κάτι τέτοια λαθάκια ποὺ ἔχεις.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΠΑΝΕ ΜΑΛΕΒΕ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Τὸ ζήτημα τῶν συλλόγων θὰ κανονισθῆ γρήγορα καὶ ἱκανοποιητικά.

∴ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ «Μαραμένο κρῖνο» ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΝΤΟΥΡΗ. Ὅσο γιὰ τὸ ποίημά σου τὸ δημοσιεύω ἐδῶ καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά:

Πολλὲς φορὲς ποὺ κάθομαι μονάχος καὶ ρεμβάζω
καὶ κάποια σκέψη θλιβερὴ στὸ νοῦ μου τριγυρνᾶ
Παίρνω εὐθὺς τὴν «Παιδόπολη» ἀρχίζω, τὴ διαβάζω
καὶ ἡ μελαγχολία μου ἀμέσως μοῦ περνᾶ.

Ἀγαπημένη «Παιδόπολη», ἐμπρὸς πάντα περπάτα
σ' ὅλα τῆς γῆς τὰ πέρατα καὶ τὶς περιοχὲς
σ' ἀκολουθοῦμε μεῖς πιστοὶ στὴν καρπερή σου
(στράτα
Μὲ τὴν εὐγνωμοσύνη μας καὶ μ' ὅλες μας τὶς
(εὐχές.

Καλὴ καὶ ἡ «Πατρίδα» σου. Ἀλλὰ τὸ ρητὸ τοῦ Ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ δὲν εἶναι ὀρθὰ διατυπωμένο!

∴ Μὴν εἶστε πολὺ βιαστικὸς φίλε μου ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΧΟΥΛΙΑΡΑ. Μὰ κάτι δικό σου δὲν ἐδημοσιεύθη;

∴ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ «Θέλω νὰ ταξιδεύσω» ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ.

∴ Μὰ εἶναι πραγματικὰ δικό σου ΧΡΙΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΙΛΙΟ τὸ ποίημα ἡ «Κοτούλα μας». Γιατὶ εἶναι πολὺ καλὸ καὶ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι γραμμένο ἀπὸ μαθητὴ Β' Γυμνασίου. Γιατὶ ἂν εἶναι πραγματικὰ δικό σου τότε εἶσαι σπουδαῖος ποιητής.

∴ Καὶ τὰ τρία σου ποιήματα ΝΙΚΟ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΑΜΠΟΥΡΗ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶναι ἄψογα. Ἔχουν κι' αὐτὰ τὰ σφάλματά τους. Μὰ δείχνουν τὴν παρουσία ποιητικῆς φλέβας σ' αὐτὸν ποὺ τὰ γράφει. Γιὰ παράδειγμα ἀναφέρω πὼς οἱ στίχοι αὐτοὶ δὲν στέκουν πολὺ στὰ πόδια τους:

Πάλι εἰς τὸ δάσος ψάλλει, γλυκολάλους μὲ χα-
(ρούλα
καὶ στὸν Πλάστη ἀπευθύνει, πρωϊνὴ μιὰ προσευ-
(χούλα
ὁ Βασιλεὺς τοῦ τραγουδιοῦ.

Αὐτὸς ὁ τρίτος στίχος δὲν ἔρχεται σὲ ἁρμονία μὲ τὸν τρίτο στίχο τοῦ πρώτου τριστίχου, ποὺ τελειώνει «ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ». Ὁ ἕνας ἔχει 7 συλλαβὲς καὶ ὁ ἄλλος 8. Γράφε λοιπόν, καὶ ἀπόφευγε λέξεις τῆς καθαρεύουσας ποὺ οἱ πιὸ πολλὲς εἶναι ἀντιποιητικές.

∴ ΛΕΩΝΙΔΑ ΛΙΤΡΑ ἡ ἔκθεσή σου εἶναι ἀρκετὰ καλὴ καὶ ἐλπίζω πὼς μὲ λίγο διόρθωμα θὰ γίνη ἀρκετὰ καλλίτερη. Φυσικὰ ὅσα μοῦ γράφεις περὶ συνδρομῆς κ.λ.π. δὲν τὰ ἔστειλα στὴ διεκπεραίωση γιατὶ ἦταν γραμμένα στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὴ συνεργασία σου καὶ ἔπρεπε κάποια ἀπὸ τὰ δυὸ νὰ μὴ λάβω ὑπ' ὄψη.

∴ Τὸ «Νύχτα» δὲν εἶναι πολὺ ἄσχημο ΑΙΓΙΩΤΙΚΕ ΠΑΛΜΕ. Εἶναι νομίζω ἕνα καλὸ πρωτόλειο. Δημοσιεύω ἐδῶ δυὸ τετράστιχα:

Ὦ! τί μαγευτικὴ βραδυὰ
κάτω ἀπ' τὴ σελήνη
ὅλα παντοῦ τὰ σκέπασε
ἡ θεία ἡ γαλήνη.

Ἀπὸ μακρυὰ ἀκούγεται
κάποιο σονέττο ἐλαφρὸ
ποὺ σοῦ θυμίζει Παγκανίνι
μὲ τὸ βιολὶ τὸ θεϊκό.

∴ Ὅ,τι εἶπα στὸν ΑΙΓΙΩΤΙΚΟ ΠΑΛΜΟ ἀγαπητή μου ΖΕΛΙΝΑ ἰσχύουν καὶ γιὰ σένα. Βέβαια τὰ ποιήματα τὰ δικά σου εἶναι κάπως περισσότερα ἐξελιγμένα. Καὶ νά ἕνα παράδειγμα:

ΣΑΝ ΠΑΣ ΑΛΑΡΓΙΝΑ

Μὲ καϊκάκι ταξιδιάρικο φεύγεις καὶ πᾶς στὰ ξένα.
Σοῦ τραγουδοῦνε καλοτάξιδο δυὸ μάτια βουρκω-
(μένα.
Μὴ σὲ πλανέψει ἡ ξενητειά, τοῦ πλούτου ἡ σα-
(γήνη.
Μέσ' στὴν ψυχὴ ἡ Πατρίδα σου παντοτεινὰ νὰ
(μείνη.
Τῆς σκέψης σου τὸ περιστέρι ἄφινε πάντα νὰ πετᾶ
στὴ χώρα ποὺ σὲ γέννησε καὶ σὲ ἀγαπᾶ.
Τὶς συμβουλὲς νὰ μὴ σοῦ σβύση τοῦ χρόνου τὸ
(σφουγγάρι
ἀλλὰ νὰ λάμπη κάθε μιὰ σὰ φωτεινὸ μαργαριτάρι.

∴ Διάβασα μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΣΤΑΥΡΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΕΡΖΗ. Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ποὺ μαθαίνω ἀπὸ σένα πὼς τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» εἶναι τὸ ἀγαπημένο περιοδικὸ ὅλων τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου σας. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ ἐλπίζω πὼς θὰ δημοσιευθῆ γρήγορα.

∴ Δὲν λέω ἀγαπητὲ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΑΤΟ ὅτι εἶναι ἄσχημο τὸ ποίημά σου. Χωλαίνει ὅμως κάπου - κάπου. Ἔπειτα μιὰ μικρὴ γριππίτσα δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ σοῦ ἐμπνεύση ποίημα τόσο... ἀπαισιόδοξο:

Στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου πεσμένος
περιμένω τὸ Χάρο ναρθῆ
εἶμαι ἄρρωστος κι' ἀπελπισμένος
δίχως μάνα, πατέρα, ἀδελφή.

Εἶναι νύκτα οἱ ἄλλοι πεσμένοι
στὰ κρεββάτια κοιμοῦνται βαθειὰ
εἶναι ὅλοι τους εὐτυχισμένοι
καὶ κανένας τους δὲν ξαγρυπνᾶ.

Ὁ ἀέρας φυσᾶ μὲ μανία
κι' ἡ βροχὴ εἰς τὰ τζάμια κτυπᾶ
καὶ στὴν ἥσυχη πρὶν παραλία
ἕνα κύμα μὲ λύσσα ξεσπᾶ.

Μὲ ματιὰ δακρυσμένη προσμένω
τὴν παρήγορη νἄρθη αὐγὴ
γιὰ νὰ δώση σ' ἐμένανε μόνο
μιὰ ἐλπίδα καὶ λίγη στοργή.

∴ Ἐντελῶς πρωτόλειο τὸ ποίημά σου ἀγαπητέ μου φίλε ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΠΑΛΗ: Τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Παντοῦ βασιλεύει ἡ νύκτα
παντοῦ ἡσυχία παντοῦ
σὲ λίγο καινούργια ἀνατέλει ἡμέρα
καινούργιες ἐλπίδες γεννᾶ.

Κι' ἀρχίζει ἡ αὐγὴ νὰ ροδίζη
ἡ φύσις τριγύρω γελᾶ
κι' ὁ ἥλιος ὁλόλαμπρος βγαίνει
σκορπίζοντας παντοῦ τὴ χαρά.

∴ Τὸ ποίημά σου ΑΥΓΕΡΙΝΕ εἶναι πάρα πολὺ καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ μὴ παραπέση:

ΒΡΑΔΥ

Τὰ πρῶτα ἄστρα ἄναψαν, τώρα τὸ βραδυνό.
Ἡ φύση ἀποκοιμήθηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νύχτας
καὶ τὸ φεγγάρι ὁλόγιομο γλυστράει στὸν Οὐρανό.
Τοῦ Γρύλλου ἡ γλυκειὰ φωνὴ σταμάτησε νὰ ψέλνη
κι' ἐγὼ καθόμουν ἥσυχα σὲ κόσμο ἀλλοτινό...

Ὅσο γιὰ τὸ πεζὸ «Νοσταλγίες» εἶναι ἐπίσης καλὸ καὶ ἐνδιαφέρον.

∴ Ἂς τὰ πάρουμε μὲ τὴ σειρά τους αὐτὰ ποὺ ἔστειλες ἀγαπητέ μου ΑΝΔΡΕΑ Σ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ: Ἡ «Ἀπολύτρωση» δὲν εἶναι ἄσχημη ὡς γράψιμο

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

346) Βρὲ Πριλλάντη ἔχεις μπόϊ
κι' εἶσαι σὰν τὸν κάου μπόϋ
ὅλο παίζεις μὲ παιδάκια
κι' ἔχεις βγάλει τὰ γενάκια.
Νὰ σοῦ στείλω ξυραφάκια;

Φασουλῆς
Ἀντιπρόεδρ. «ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ»

347) Φρρρ! Μπαμ! Πεννομάχοι κάμετε δρόμο νὰ περάσω. Εἶμαι ὁ κλεινὸς ἀπὸ τὴν φωτοστεφανωμένη θρυλικὴ Κόνιτσα.

Κωστῆς Δειλινὸς

348) Γειά σου περήφανε Σταυραετὲ τῆς Πίνδου. Γράμμα σου ἔλαβα. Ἀπάντησα.

Κωστῆς Δειλινὸς

349) Χαράλαμπε Λάμπρου (κοιμήσου, ἀγόρι μου, κοιμήσου...).

350) Προσχωρῶ στὸν ὑπερσύλλογο «ΔΑΔΕΣ». Περιμένω ὁδηγίες καὶ καταστατικό. Χαιρετῶ Ταπεινόν, Ρούντην, Φῶς (νὰ περιμένω ἕνα γράμμα;) καὶ Ρεμῆν. Μπούλης «ΔΑΔΩΝ»

351) Πολὺ σωστά (1843) Μαῦρε Πειρατή. Τί λὲς γιὰ λίγες γραμμές;

Μπούλης (Κιτρινομαυροκιτρινόμαυρος)

352) Μπαίνοντας κι' ἐγὼ λιγάκι καθυστερημένος στὶς πεννομαχίες τῆς ἀγαπητῆς μας «Παιδοπόλεως» χαιρετῶ τοὺς ἀγαπητούς μου φίλους καὶ φίλες καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους. Ὁ κάθε πεννομάχος πρέπει νὰ ξέρῃ ὅτι στὴν «Πνευματικὴ Χαραυγὴ» θὰ βρῇ ὅ,τι ἐπιθυμήσῃ. Ἡ «Πνευματικὴ Χαραυγὴ» εἶναι ὁ σύλλογος ποὺ θὰ ἀφήσῃ ἱκανοποιημένο κάθε πεννομάχο καὶ ὄχι οἱ δῆθεν χριστιανικοὶ σύλλογοι. Βαρῶνος Μυνχάουζεν

ταμίας «Πνευματικῆς Χαραυγῆς)

353) Ἐξάψαλμε σοῦ ἄρεσε ἡ 48; Κάνε μου ἕνα δῶρο. Ταπεινὸ Ἴο

354) Ἀντιχαιρετῶ τούς: Ἴκαρον, Πλάτωνα, Ζορρὸ καὶ Ναυτόπουλο. Ταπεινὸ Ἴο

355) Ζορρὸ δὲ ζήτησα ἀλληλογραφία ἀλλὰ συμμαχία. Ντέντεκτιβ Χ

356) Πρωτομπαίνοντας στὴν στήλη χαιρετῶ ὅλους-ες καὶ ἰδιαιτέρως Μπούλη, Ἐξάψαλμο, Γάγγη. Ψάλτης τῆς Ἀγροτιᾶς

357) Μπαίνω στὴν κίνηση γεμάτος κέφι. Δέχομαι ἔξυπνα πειράγματα. Δὲν ἀπαντῶ ὅμως σὲ ἀνιαροὺς καὶ ἀνοήτους ὅπως Θ. Μπέμπης, Ἀνίκητος. Ἰβανόης

358) Θεάματα: Σαίξπηρ, Γκρέτα = Βουβὴ τραγωδία. Ἀνίκητοι Ἥρωες = Σκάνδαλα ἀνηλίκων. Ἄννα Ροβίτη, Ζελίνα, Αὐγερινέ, Νίκο Κρίνη, Μπούλη, Μπριλλάντη γειά. Ἀλληλογραφεῖτε;

Ἰβανόης

359) Μὴν κάνεις κανένα ἀστεῖο Τ. Γιούλη καὶ ἔλθεις στὴν Χαλκίδα τὸ καλοκαῖρι, γιατὶ σίγουρα θὰ τίς... ἀρπάξῃς ἀπὸ τὰ πιτσιρίκια τῶν ΔΑΔΩΝ. Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω.

Ζ. Ρενουὰρ

360) Κακόμοιρε Ἐξάψαλμε, δυστυχισμένο παιδί, ἀξιολύπητε πεννομάχε, κατάντησες φτωχὲ ἐργοστάσιο παγοποιΐας. Θῦμα καὶ σὺ τῆς κουτοεξυπνάδας σου. Ζ. Ρενουὰρ

361) Χαιρετῶ τοὺς πεννομάχους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Παναθηναϊκούς. Ἄλλεν Πίγκερτων

362) Αὐτοσυσταίνουμαι στοὺς πεννομάχους γιὰ νὰ προσέξουν. Εἶμαι Ἄλλεν Πίγκερτων

(Ἰδιωτικὸς Ντέτεκτιβ)

363) Προσοχή. Ζητῶ ἀντιπάλους. Πρὸ παντὸς Ἐξάψαλμο = βλὰξ εἰς τετράγωνον.

Πίγκερτων

364) Δηλαδὴ Ἀπόκληρ. Ἱππότη «θὰ μαζευτοῦν τὰ ὄρνια καὶ θὰ κάνουν τὸν μποῦφο πρῶτο» (57). Γεράκι τῆς Ἐρήμου: «καὶ περὶ διὰ γραμμάτων ἀσυνταξίες (34). Τί εἶναι αὐτὰ παιδί μου! Ταλαίπωρε Ρούντη γειά. Σπαγγοραμμένος

365) Δᾶς Πολιτισμοῦ εὐχαρίστως. (Πρωτογράψε). Ἀντιχαιρετῶ Τάκη, Ἀμάραντε, Εὔζωνα.

Ἄλκηστης («Μακεδον. Ἑστίας»)

366) Ὑπὸ τὸ νέον ψευδώνυμον ἐμφανιζόμενος ζητῶ ἀλληλογραφίαν μὲ τὸν Μιλύλον Ἀμίλητον.

Καναρίνι

367) Ὅποιος θέλει ἀποκρούει εἶμαι Ὀλυμπιακός... Καναρίνι

368) Προσχωρῶ σχεδὸν τελευταῖος εἰς τὴν στήλην τῶν πεννομαχιῶν καὶ χαιρετῶ Κωνσταντῖνον Τάσση. Ὁ Τζὼν

369) Κι' ἐγὼ Παοκτσῆς. Χαιρετῶ ὅλους τοὺς Παοκτσῆδες. Τζὼν Ντέρικ

370) Ξανθὲ Μίκυ (Λεωνίδα Τσαμτσόγλου) ἔχεις ἄδικο (1829). Πανύψηλος Κοτρίδης δὲν εἶναι ὁ Ν. Χατζηγιώργης (Θανάσης Μπέμπης). Τὸν Π. Κοτρίδη τὸν γνωρίζω.

Μυτιληναῖος Ὀλυμπιακὸς

371) Ἐπίσης σοῦ δίνω συγχαρητήρια γιὰ τὴ γκάφα σου (1828). Μπράβο... Πιτσιρδόνι, γιὰ τὸ 1 — 0 τί λές; Μ. Ὀλυμπιακὸς

372) Εἰσερχόμενος στὸν κύκλο τῶν πεννομάχων, χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως χαιρετῶ: Μπέμπη, Σαλονικιό, Ἁγνὴ Ψυχή. Ἀλληλογραφοῦμε;

Ἑλένη

373) (24—32+2)
Στὸν Ἐξάψαλμο δωρίζω
τὰ χοντρά μου τὰ γυαλιὰ
ν' ἀντιγράφῃ μὲ ἀκρίβεια
τοῦ Σουρῆ τὰ ἔμμετρα.

Ἀγρινιώτικος Λαουτζῖκος

374) Ταπεινὲ σοῦ ἔγραψα. Δροσοπηγὴ σὲ γνωρίζω. Ὁ Διγενὴς τί ψευδώνυμο ἔχει τώρα.

Ἀγρινιώτικος Λαουτζῖκος

375) (ΚΕ. 5—14 + 384). Κύκνε, Στέγο Ἄστεγο, Ἀμφιτρύωνα, Δάφνη εὐχαριστῶ γιὰ τὶς προσχωρήσεις. Πεννομάχοι προσχωρεῖστε. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ = δράση. Βασίλισσα τῶν ρόδων καταστατικὰ ἀποστέλλονται.

Ἄλκης, Πρόεδρος
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

376) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδιαιτέρως Ἄλκη. Ἀνήκω στὸ σύλλογο «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ» καὶ ὑπόσχομαι δράση. Βασίλισσα τῶν ρόδων
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

377) Προσχωρῶ στὸν Λευκαδίτικο σύλλογο «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ».

Εἰλικρίνεια
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

378) Σὰν μέλος ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΦΩΤΟΔΟΤΩΝ ὑπόσχομαι ἀξιόλογο δράση.

Λευκαδιοτόπουλο
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

379) Ἄλκη προσχωρῶ.

Χιονισμένα Σταυρωτὰ
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

380) Ἀνήκω στὸν ὑπερσύλλογο «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ» καὶ εἶμαι σύμβουλος. Ἄλκη γειὰ χαρά.

Ἰόνιον Πέλαγος
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

381) Ζήτω ὁ σύλλογος «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ». Προσχωρῶ εἰς αὐτόν.

Ἁγνὸ Χωριατόπουλο
«ΠΑΝΕΛΛΑΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

382) Θερμὰ συγχαρητήρια στὸν Ἄλκη καὶ στοὺς λοιποὺς φίλους γιὰ τὴν ἵδρυση. Προσχωρῶ.

Κωστῆς Λευκαδίτης
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

383) Μὲ ἀρχηγοὺς τὸν Ἄλκη καὶ τὸν Χρυσάφη βαδίζουμε στὴν πρόοδο. Πεννομάχοι προσχωρῆστε.

Δάμων
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ»

384) Κόμη Βερνὸν τί περιμένεις; Προσχωρῶ στὸ σύλλογο «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ».

Χριστιανόπαιδο
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ» Λευκὰς

385) (40—1+386) Στὸ (49 21) ἀντὶ «δικά σου» πρέπει (στραβά σου) καὶ ἀντὶ «ὅπου» πρέπει (ἀφοῦ). Μαῦρος Πειρατὴς

386) Προσοχή! Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος Κατερίνης ἰσόπαλοι μὲ 3 — 5. Ζήτω ὁ Μ. Α. Κατερίνης.

Μαῦρος Πειρατὴς

Ἀπὸ τὴν 373 πεννομαχία μπαίνουν δίπλα στὸν αὔξοντα ἀριθμὸ καὶ κάποιοι ἄλλοι. Γιὰ νὰ μὴ βάλω σὲ σκέψεις τοὺς φίλους μου πεννομάχους τοὺς ἐξηγῶ: Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ εἶναι τοῦ λογιστηρίου καὶ δείχνουν τὴν κατάσταση στὴν ὁποίαν ἔχει καταγραφῆ τὸ ἀντίτιμό τῶν πεννομαχιῶν.

καὶ ὡς ἐκτέλεση θέματος. Ἀλλὰ σὰν θέμα δὲν στέκει: Ἕνας ἄνθρωπος σκότωσε. Ἔχει τὴ συνείδηση ποὺ τὸν τύπτει. Τί κάνει κατὰ τὸ διηγηματάκι σου; Ἀποφασίζει νὰ ἀπολυτρωθῆ αὐτοκτονώντας· πέφτει κι' αὐτὸς στὸ ἴδιο ποτάμι ποὺ ἔρριξε τὸ θῦμα του. Μὰ τὸ λὲς αὐτὸ ἀπολύτρωση; Ὄχι. Δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ αὐτοκτονῆ. Καὶ ἡ αὐτοκτονία εἶναι πράξη ἀνανδρείας. Τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ; Ποιὰ θὰ ἦταν ἡ σωστὴ λύση; Ἡ μετάνοια εἶναι ἡ μεγαλείτερη νίκη στὴν ψυχικὴ ἀγωνία. Μποροῦσε νὰ παραδοθῆ στὴν ἀστυνομία καὶ νὰ δώσῃ λόγο στὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη, καὶ νὰ προετοιμάσῃ τὸν ἑαυτό του γιὰ τὴ θεία. Ὄχι. Ἡ λύση ποὺ ἔδωκες δὲν λέγεται ἀπολύτρωση. Λέγεται μεγαλείτερο βούτηγμα στὴν ἁμορτία. Τὸ «Ὑποθῆκαι» εἶναι καλό. Ἀλλὰ τὸ ἄλλο τὸ «Ὄνειρο» ἔχει περισσότερα μειονεκτήματα παρὰ πλεονεκτήματα.

⁂ Πρῶτα - πρῶτα ΓΙΩΡΓΟ ΓΙΑΓΙΑΝΗ μὲ ἀνάγκασες νὰ γράψω δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πόσες φορὲς τὸ ὄνομά σου. Γιὰ σκέψου ὅμως πόσο πολλαπλασιάζετε τὴ δουλειά μου ὅλοι σὰν μὲ ὑποχρεώνετε νὰ συμπληρώνω τὰ ἴδια σας τὰ γραπτά. Τὸ «Ρόδος» δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἡ στιχουργία του ὅμως χωλαίνει ἀρκετά.

⁂ Τί νὰ σοῦ πῶ καὶ νὰ μὴ σοῦ πῶ ΒΑΣΙΛΗ Σ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ; Τὸ ποίημα ποὺ μοῦ στέλνεις παρουσιάζει στίχους ἀρκετὰ καλούς, ἀλλὰ καὶ ἄλλους τόσο ἄσχημους ποὺ χαλᾶνε καὶ τοὺς καλούς. Ἀλλὰ ἂς τὸ δημοσιεύσουμε ἐδῶ τὸ ποίημά σου:

Σὲ σᾶς ὦ τιμημένα παληκάρια
ποὺ πέσατε στὴ μάχη σὰ λιοντάρια
ἐπάνω εἰς τοῦ Γράμμου τὶς κορφὲς
ὤ Ἀθάνατες ἡρωϊκὲς μορφές.

Σὲ σᾶς ποὺ πολεμήσατε στὶς ράχες
βγαίνατε πάντα νικηφόροι μὲ στὶς μάχες
παντοῦ ἐσπείρατε τὶς λευτεριᾶς τὸ σπόρο
κι' ἔμεινε πιὰ σὲ μᾶς λακταρισμένο δῶρο...

Ἡ μνήμη σας θὰ μείνῃ αἰωνία
μὲς στὰ βιβλία θὰ σᾶς γράψῃ ἡ Ἀθανασία
γιὰ σᾶς ἡ ὄμορφη πατρίς μας Ἑλλάδα,
καίει στὸ τάφο σας πιὰ ἄσβεστη λαμπάδα!...

Οἱ τρεῖς πρῶτοι στίχοι εἶναι νομίζω ἀρκετὰ καλοί! Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ τελευταῖο ξεφυτρώνει ἐντελῶς ξεκάρφωτο! Ἔπειτα ἐκεῖνο τὸ «βγαίνατε πάντα νικηφόροι μὲς στὶς μάχες» καὶ ἐκεῖνο τὸ «λακταρισμένο δῶρο» δὲν σὲ ἐξαγριώνει;

⁂ ΝΙΚΟ ΚΡΙΝΗ. Διάβασα μὲ εὐχαρίστηση τὸ γράμμα σου· ξέρεις φυσικὰ πὼς ἔχω τὴν καλλίτερη ἰδέα γιὰ τὰ γραψίματά σου. Τὰ τρία ποὺ μοῦ ἔστειλες ἀρκετὰ καλὰ ὅπως πάντα.

⁂ Διάβασα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση πὼς ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Παιδοπόλεως στὸ Ζηρὸ διαβάζουν μὲ ἐξαιρετικὴ ἱκανοποίηση τὸ περιοδικό μας.

⁂ Δὲν ξέρω ΦΩΤΗ ΑΙΓΙΑΛΙΤΗ τί κάνουν οἱ «σύλλογοι». Σὲ λίγες ἡμέρες ἐλπίζω νὰ εἶμαι σὲ θέση νὰ κάμω ἀνακοινώσεις γύρω ἀπὸ τοὺς συλλόγους.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΦΩΤΗ ΑΙΓΙΑΛΙΤΗ.
⁂ Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ποίημά σου ΤΙΜΟ ΔΩΡΗ:

ΡΟΔΙΖΕΙ!

Ροδίζει ἡ ἀνατολὴ σβύνοντας τ' ἄστρα
καὶ ξεπροβάλλει ἡ αὐγὴ σὰν ἀπὸ κάστρα.
Ροδίζει! τῆς ἀγάπης ἡ καλωσύνη,
ποὺ ὁ Χριστὸς ἐσκόρπισε γαλήνη,
ροδίζοντας μοσχοβολᾶ κι' ἡ ἀγράμπελη σὰν
(θεία αὖρα.

Σὲ ἱκανοποιεῖ ἐσένα; Τὸ ἄλλο ἔχει τὰ ἴδια προτερήματα καὶ τὰ ἴδια ἐλαττώματα τοῦ πρώτου. Ἀνάκατοι στίχοι καλοὶ μὲ πολὺ κακούς.

⁂ ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ: Τὰ ποιήματά σου εἶναι πρωτόλεια. Δὲν νομίζω πὼς ἀξίζουν γιὰ δημοσίευση. Ἀλλὰ δείχνουν πὼς ἔχεις ποιητικὴ φλέβα καὶ μὲ ἐπίμονη προσπάθεια θὰ μπορέσῃς νὰ γράψῃς κάτι καλλίτερο. Σοῦ λέω γιὰ παράδειγμα πὼς τὸ «Διώχνοντας ἀπὸ πάνω της τὶς μπόρες τοῦ βοριᾶ» εἶναι ἀρκετὰ καλοὶ στίχοι· ἀλλὰ τὸ «διώχνοντας τὰ χιόνια ἀπὸ τὰ ψηλὰ βουνὰ τ' ἀλαφρένει» εἶναι κακὸς καὶ ψυχρὸς — τόσο ψυχρὸς ὅσα καὶ τὰ χιόνια τοῦ βοριᾶ.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ «Πατρίδα μας» ΠΕΡΑΣΤΙΚΕ. Μπράβο.

⁂ Καλὸ τὸ πεζογράφημά σου ΖΩΗ Κ. ΜΑΛΑΞΟΥ.

⁂ Τὸ σατυρικὸ ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΕ δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημο. Μὲ λίγη διόρθωση θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ σπουδαῖο.

⁂ Μὰ δὲν μοῦ ἔγραψες ΓΙΩΡΓΟ ΛΑΓΟΥΜΙΔΗ ποιὸ εἶναι τὸ ψευδώνυμό σου. Γράψε μου τὸ ταχύτερο.

⁂ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΗ. Καθὼς εἶδες τὰ τεύχη σοῦ ἐστάλησαν. Κατὰ συνέπειαν θὰ πρέπει νὰ στείλῃς τὰ χρήματα γιὰ τὸ ψευδώνυμό σου καὶ τὶς ἀγγελίες σου. Τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάμῃς εἶναι νὰ τὶς ἐπαναλάβῃς.

⁂ Λυπᾶμαι πολὺ ΑΓΝΩΣΤΗ ΕΛΛΗΝΙΔΑ. Ἀλλὰ ἂν θέλῃς ἄλλο ψευδώνυμο νὰ πάρῃς δεύτερο ὄχι νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃς.

⁂ Ὁ φίλος μου ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΤΣΟΥΤΗΣ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψη του ὅτι ἄλλαξα τὸ ψευδώνυμό του γιατὶ αὐτὸ ποὺ μοῦ ζήτησε τὸ ἔχω ἐγκρίνει σὲ ἄλλον. Τοῦ δίνω λοιπὸν ἄλλο. Θὰ τὸ ἀντιληφθῆ γιατὶ μὲ ἄλλο ὄνομα εἶναι σχεδὸν τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἐζήτησε.

387) (40-10+389) Ἀγαπητὲ Κρίνη, ὁμοιάζεις μὲ Φραγκοπαναγιά.

Πρωτοψάλτης
(Γραμματεὺς «Πνευμ. Χαραυγῆς»)

388) Ἐξάψαλμε σύντομα θὰ σοῦ ἀνταποδώσω τὰ δῶρα
Πρωτοψάλτης
(Ἀντιπρ. «Κρητικῆς Νεότητος»)

389) Μπούλη, Ἀνανίας ὀνομάζεσαι; Ἀπόκληρε Ἱππότη σοῦ κηρύττω πόλεμο. Ἐκτὸς ἂν πάψης τὴν αὐτοδιαφήμιση.

Πρωτοψάλτης
(Ταμίας «Ἰωνικῆς Φλόγας» καὶ «Ἡρ. Ζωῆς»)

390) (40—16+392) Ρούντη ἀπὸ ποῦ τὴν ἀγόρασες τόση πονηριά (7). Ἐξάψαλμε ἃς ἔχει χάρη τὸ χρῆμα εἰδ' ἄλλως θὰ σὲ κουρέλιαζα.

Τρυποκάρυδο (Παναθηναϊκόφιλος)

391) Πεννομάχοι!! Προσοχή. Στὴν κίνηση μπῆκε τὸ Πλασμώδιον τοῦ Λαβεράν ὁ πεννομάχος (41).

Τρυποκάρυδο, ἢ Τρυποφράκτης

392) Πρωτοψάλτη (45) καὶ τέτοιος ἦταν ὁ σκοπός.
Τρυποκάρυδο

393) (40—17) Μὲ (Δειλινὸ) χαμόγελο χαιρετίζω ὅλους τοὺς πεννομάχους καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους.
Κωστῆς Δειλινὸς
(Πρώην Νεραϊδόπαιδο)

394) (40—19+395) Σαλονικιῶτες πάψτε να μᾶς λέτε γιὰ τὸ ποδόσφαιρο τῆς πόλεώς σας. Ἀφοῦ Παγασητικὸς Βόλου — Μακεδονικὸς Θεσσαλονίκης 3 — 1!!!
Μπὲν Χοὺρ

395) Εὐθ. Γαλανούλη πάρε ψευδώνυμο καὶ ἂν δὲν μπορῆς νὰ βρῆς να σοῦ βρῶ ἐγώ. Νὰ π. χ. Μαρία Μοντέζ, χά! χά! χά!
Μπὲν Χοὺρ

396) (41+1+397) Θερμοαντιχαιρετῶ Μενεξὲ (37), Ζελίνα (62). Ἄφησε τὶς ζηλοτυπίες Πρωτοψάλτη (44). Ψηφίστε!!! (1638).

Σκαλιστῆρι

397) Μ. Πειρατή, Κουρσάρε Φ., Ἀτρόμητε, Κ. Διαβολάκι = αἴτιοι ἐλλείψεως φελῶν πιστολιοῦ. Ξ. Μίκυς = Λεωνίδας Τσαμτσόγλου, Ἀγ. Γεωργίου 40 α, Μυτιλήνη! (ἕ). Πεννομάχος — Δραπέτης τρελλοκομείου. Διεύθυνσή μου: Κον Διευθυντὴν Ταμείου Κῶ. (Διὰ τ.) εἰς Κῶν.

Σκαλιστῆρι

398) (40—2) «ΟΝΕΙΡΑ»

1ον

Ἀπὸ τὰ κρύα τὰ πολλὰ
τὴν πόρτα μου ἀμπάρωσα
καὶ στὸ κρεββάτι πούτριζε
τὰ μάτια μου ἐγλάρωσα
κι' εἶδα ὄνειρα γλυκά...

... Νὰ μιὰ γρηὰ καμπουριαστὴ
φαφούτα καὶ γκαβέλα
πούταν ζωσμένη ὁλόγυρα
μὲ μία φουστανέλλα!

Τὴν ρώτησα: Ποιά εἶσαι σύ;
τί κάνεις; τί μὲ θές;
Καὶ μοῦπε τουρτουρίζοντας
μὲ λένε: Ν τ ο λ ο ρ έ ς!

(Συνεχίζεται)
Ἐξάψαλμος

399) (41—7+402) Ἐξάψαλμος, Σαλονικιὸς (καὶ οἱ λοιποὶ
καλὰ θὰ ἦταν βρὲ παιδιὰ
νὰ ἔκαναν τὴν παλαβὴ
γιατὶ δὲν ἔμεινε μιὰ τρίχα
χωρὶς νὰ ἔχῃ χιονιστὴ
ἀπὸ τὰ τόσα τώρα χρόνια
ποὺ ἔχουνε ἀδικηθῆ.
Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

400) Ἐξάψαλμε μὴν ἀκουμπᾶς
στὰ σύρματά μου ἐπάνω
γιατὶ τὸ ρεῦμα 'ναι γερὸ
καὶ θὰ σὲ βγάλη... σκάρτο!
Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

401) Στὴ Χαλκίδα βρὲ παιδιά,
σ' ἕνα παλιὸ μονοπάτι,
στὴν ὁδὸ τῶν ἐρειπίων
εἶν' τοῦ Ἄλκη τὸ μαντεῖον!!!
Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

402) Νίκο Κρίνη χειρετῶ. Γκουντουσούδη Μάρτη ἂν εἶναι... ἀδύνατον.

Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

403) (41-9) Π. Ἀετὲ (1889) Ντροπή σου! Ἀνίκητε (1942) λάθος κάνεις. Ν. Κρίνη (3) ἔλαβα. Ἐξάψαλμε (12) κι' ἐμένα; Π. Μαλεβὲ (40) ὄχι. Ξέχασα σένα. Πρωτοψάλτη (44) λές; Ἀπ.' Ἱππότη (55) νάξερες καὶ νάλεγες. Πεννομάχοι γράφτε ὅλοι στὸ διαγωνισμὸ (Στ. συλλόγων τεῦχ.48).

Ἄγις Ἀβραμίδης
(Ἀντιπρ. «Πνευματικῆς Χαραυγῆς» Πύλου)

404) (41-14). Πεννομάχοι γειά-χαρά. Σᾶς εὔχομαι πολλὲς πεννομαχικὲς νίκες. Θερμοχαιρετῶ Στέγο, Ἄστεγο, Ἀμφιτρύωνα, Ἄσσο Σπαθί, Ρούντη, Γιὸ τοῦ Ἀράχθου.

Ἰόνιος Φλοῖσβος

405) (41-15). Ντροπὴ Κεραυνὲ ν' ἀντιγράφης τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε». Ὥστε Θανάσης Μπέμπης — Πανύψηλος Κοτρίδης ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο.
Γιὸς τῆς Λέσβου

406) (41-22). Δάφνη τοῦ Εὐρώτα εὐχαριστῶ (διαβίβασε σὲ παρακαλῶ τοὺς θερμοὺς ἀντεχαιρετισμούς μου). Τί λὲς γιὰ δυὸ λόγια. Ντόλυ ἔγραψα. Κ. Διαβολάκι κάνε δυὸ τοῦμπες στὸν ἀέρα. Ἐμπρός! Χαιρετῶ ὅλους - ες.

Τροβαδοῦρος
(Εὔθυμος Τυρολέζος)

407) (38—18+108) Σκαλιστῆρι (1801) ἔγινα Τηλέγονος καὶ ἐξηφανίσθης!

Κύκλωψ «ΔΑΔΩΝ»

408) Παράρτημα Γρεβενῶν Συλλόγου ΔΑΔΕΣ = Διάδοσις περιοδικοῦ. Μπουμπουλίνα «ΔΑΔΩΝ»

409) (42—6) Μικρὲ πλοίαρχε ἔλαβα· ἀπάντησα.
Ἄγνωστη Ἑλληνίδα

410) (42—7+3) Ντολορές, Ἰουλιέττα, Φαβιόλα, Ἀόρατε. Τί θὰ λέγατε γιὰ ἕνα γράμμα; Κορίτσι Ναῦλον, πολὺ μοῦ ἀρέσεις. Ἀλληλογραφοῦμε;
Ἀτομικὴ Βόμβα

411) Κρυμμένε Θησαυρέ, μήπως εὑρίσκεσαι εἰς χειμερίαν νάρκην; Σὲ ποιὸ ὑπόγειο εἶσαι κρυμμένος;
Ἀτομικὴ Βόμβα

412) Καλλονὴ τῆς Νεολαίας εἴμαστε κι' οἱ δυὸ μοντέρνες ὅπως κατάλαβα. Ἂν θέλης γράψε μου μέσω περιοδικοῦ. Σὲ γλυκοχαιρετῶ.
Ἀτομικὴ Βόμβα

413) Ἁγνὴ Ψυχὴ σ' ἔκοψα; Γιατὶ δὲν κάθεσαι στὰ αὐγά σου μονάχα μοῦ γυρεύεις ἀπὸ τώρα... (πιστεύω κατάλαβες).
Κοραῖος

414) 42—12+4) Ταξινόμησης Πεννομαχητῶν. Ροδόπουλος = ζῶον μονοκύτταρον ἀνήκει στὴν συνομοταξίαν πρωτοζώων ὁμοταξία μαστιγωτῶν μεταδίδει ἀσθένειαν ὕπνου.
Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

415) Ζελίνα = συνομ. Ἀρθρωτὰ ὁμοταξία ἔντομα οἰκογένεια λουκουστιδῶν.
Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος

416) Ρούντης = συν. Σκώληκες ὁμοτ. πλατοέλμινθες. Δίστομον τὸ ἡπατικὸν παράσιτον ἐνηκοῦν στὸ ἧπαρ τοῦ βοός. Συνεχίζεται.
Πυθαγόρας ὁ ἀγράμματος

417) Ἀπολυθεὶς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὁ γυναικολόγος Ἄλκης Ροδόπουλος δέχεται καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἰατρείῳ του. Ἐρειπίων 31, Χαλκίδα.
Πυθαγόρας ὁ ἀγράμματος

418) Λάκη Λαβέρη τὸ ὄνομά σου μᾶλλον προσαρμογὴ μιμητισμὸς (καμουφλάρισμα).
Πυθαγόρας

419) (42—14) Τί κατάλαβες Τετραπέρατε μὲ τὸ νὰ μᾶς ἀποκαλύψης; Γρήγορα ὅμως θὰ σ' ἐκδικηθῶ. Γλυκοχαιρετῶ Λουΐ Μανζέν, καὶ Ντόλλυ.
Μαυρομάτα Αἰγιώτισσα

420) (42—19) «Σὰν λουλούδι τοῦ ἀγροῦ
μυρωδιὰ σκορπῶ παντοῦ
κι' ἀπεφάσισα κι' ἐδῶ
εὐωδία νὰ σκορπῶ».
Λουλούδι τοῦ ἀγροῦ

421) (42—21) «Στὴ Μ. Λαΐδη
Δυὸ κοτσιδάκια πεταχτὰ
λίγο στραβὴ μυτούλα
τὸ πρόσωπό της μελαψὸ
καὶ ὕφος ἱλαρό».
Πράσινο Βέλος

422) Στὸν Ἄλκη Ροδόπουλο
Ὁ Ἄλκης ὁ Ροδόπουλος
μὲ τὴ μεγάλη μύτη
μπῆκε μέσ' τὴν παιδόπολη
ὅλους νὰ μᾶς φοβίσῃ.
Πράσινο Βέλος

423) (42—23) Εὔθυμε Τυρολέζε ἔρχεσαι γιὰ νὰ μὲ διασκεδάζῃς; Πεννομάχε κάνε μεταβολὴ καὶ δίνε του! Ἔτσι μπράβο νήπιο...! Ἐξάψαλμε πάνε νὰ κάνῃς μπουλοῦκο μου μπλοῦμμμ. Νάρκισσε ἀπὸ τὴν Ἄνδρο εἶσαι;
Κορίτσι Ναῦλον
(ἡ μουσίτσα)

424) (43—4+2) Ἐξάψαλμε μὲ ποιὸ δικαίωμα μὲ δωρίζεις (12); Θὰ ἔκανες αὐτὸ (185) ἂν σοῦ ἔφτανε ὁλόκληρη ἡ καυστικὴ ὕλη τῆς φύσης γιὰ νὰ μὲ φήσῃς. Πράσινο Βέλος πολὺ μικροπρεπὴς (244).
Ζελίνα

ΨΑΡΟΒΑΡΚΑ
Ἀγρινιώτικος Λαοτζῖκος

425) Θερμοαντιχαιρετῶ. Ξανθὲ Μίκυ (πρωτογράψε) Γ. Δαρίβαν (πρωτογράψε), Ἀνεμώνη, Ντόλλυ ἠπατήθης, Τσιτζιφρίγκο σοφὲς οἱ συμβουλές σου. Τὸ ἀντελήφθην τελευταίως. Ἔλατε κοντεύω νὰ γίνω εἰκοσάρα καὶ μὲ λὲς μπεμπέκα;
Ζελίνα

426) Εὐχαριστῶ Ντολορὲς γιὰ τὸ δῶρον. Μοῦ πηγαίνει ὑπερβολικά. Βλέπεις πῶς καμαρώνω;;; Σινορίτα Ἄννα, σαλοῦτε. Κικὴ κομεστᾶτε, μπένε; Μπέλα Μυρσίνη μπουντζόρνο. Ἀποτυχίεεεεεες!!!!
Ζελίνα

427) (43—7) Χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες.
Μαχητὴς ΔΑΔΩΝ

428 (43—13+3) Ἀντιχαιρετῶ: Χαλανδριώτη, Ἀχιλλέα (σοῦ συνιστῶ νὰ ἀφήσῃς τὶς εἰρωνεῖες). Δὲν σὲ καταλαβαίνω Πριλλάντη (1904).
Πᾶνος Μαλεβὸς

429) Θερμὰ συγχαρητήρια στοὺς νεοϊδρυθέντας συλλόγους καὶ ἰδιαιτέρως στὴν «Ἰωνικὴ Φλόγα». Σᾶς εὔχομαι νὰ πᾶτε μπροστά. Πᾶνος Μαλεβὸς

430) Στὸν Ἐξάψαλμο (1911).
Εἶσαι μεγάλος ποιητὴς
χωρὶς ἀμφιβολία
ἀντιγράφεις ὅμως τὸ Σουρὴ
ἰδοὺ ἡ ἀπορία.
Πᾶνος Μαλεβὸς

431) Ἂν καὶ δὲν εἶμαι τώρα ψάλτης θὰ σᾶς τὰ ψάλω γιὰ τὰ καλά.

Πεννομάχος
(πρώην ψάλτης τοῦ Δαλάϊ - λάμα καὶ ἀργότερα τοῦ Βούδδα)

432) (ΚΕ 6—17—3) Μ. Ὀλυμπιακὲ μήπως ἤθελες νὰ πῆς διεθνὴς χάφ; Πανύψηλος Κοτρίδης

433) Ὅταν δὲν ἔχεις νὰ γράψῃς Ξ. Μίκυ ἄλλες ἀγγελίες τέτοιες (λανθασμένες κατὰ 60%) ἀποκαλήψεις θὰ κάνῃς. Ν. Χατζηγιώργη δὲν μὲ λένε. Μὲ λένε... Πανύψηλο(ς) Κοτρίδη(ς)

434) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς φίλους μου.
Πανύψηλος Κοτρίδης

435) Πᾶς ὑποστηρίζων τὴν Α.Ε.Κ. = ψώνιο.
Πανύψηλος Κοτρίδης

◇

ΤΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Ἀνανεώνονται ἢ ἐγκρίνονται τὰ παρακάτω ψευδώνυμα:

Ἄγις Ἀβραμίδης, Ἁγνὸ Χωριατόπουλο, Ἀγρινιώτικος Λαοτζῖκος, Ἄδωνις, Ἀκρίτας τοῦ Σπιτιοῦ, Βασίλισσα τῶν Ρόδων, Δάμων, Δαυὶδ Κόπερφλιντ, Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, Εἰλικρίνεια, Ἰόνιον Πέλαγος, Ἰόνιος Φλοῖσβος, Κορίτσι Ναῦλον, Κωστῆς Λευκαδίτης, Λευκαδιτόπουλο, Λουλούδι τοῦ Ἀγροῦ, Μαχητής, Μπουμπουλίνα, Μυλωνᾶς, Ντολορές, Ρομφαία, Σαπφώ, Σαρλώ, Σοφός, Φαίδων, Φτερωτός, Τσινόπουλος, Φώτης Αἰγιαλίτης, Χιονισμένα Σταυρωτά, Χριστιανόπαιδο.

◇

Μ' ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 105)

τῶν Κενταύρων ὁ Χείρων πληγώθηκε μὲ φαρμακερὸ βέλος καὶ ἐπειδὴ ἡ πληγή του ἦταν ἀνίατος παρατήθηκε ἀπὸ τὴν ἀθανασία ὑπὲρ τοῦ Προμηθέα. Καὶ ἔτσι ἔγινε ἀπὸ τὸν Δία ἀστέρας.

2) Κατὰ τὸν ἐγκυκλοπαιδικὸ ὁρισμὸ ὄνειρο εἶναι σύνολο ἢ σειρὰ ἀσυνάρτητων ἰδεῶν, παραστάσεων καὶ συγκινήσεων ποὺ παρουσιάζονται εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου ὅταν αὐτὸς κοιμᾶται. Ἐπίσης εἶναι σειρὰ ἀπὸ φανταστικὰ γεγονότα, εἰς τὰ ὁποῖα παρίσταται νοερῶς αὐτὸς ποὺ κοιμᾶται. Πολλὲς θεωρίες ἔχουν διατυπωθῆ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες γιὰ τὴ φύση καὶ τὶς αἰτίες τῶν ὀνείρων. Βέβαια τὸ ὄνειρο εἶναι δημιούργημα τῆς φαντασίας τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁποία ἔχει ποικίλλες παροξύνσεις.

3) Μὲ τὸ ὄνομα Οὐΐλλιαμ Κόλλινς εἶναι τρεῖς: ὁ ἕνας ἄγγλος ποιητὴς (1721-1759) ὁ ἄλλος Ἄγγλος Ζωγράφος (1787-1847) καὶ ὁ τρίτος ὁ Ἄγγλος μυθιστοριογράφος (1824 - 1889). Τὸ πρῶτο του μυθιστόρημα ἦταν ἡ «Ἀντωνίνα». Ἀπὸ τὰ καλλίτερα μυθιστορήματά του εἶναι τά: «Ἡ γυνὴ ἐν λευκῷ», «Ὅλο τὸ χρόνο», «ὁ Σεληνίτης» καὶ ἡ «Νέα Μαγδαληνή».

Περνάτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Α	Ν						
2		Α	Ν					
3			Α	Ν				
5				Α	Ν			
5					Α	Ν		
6						Α	Ν	
7							Α	Ν

1) Ὁ πρῶτος χριστιανὸς ἀσκητής. 2) Τὸ συνεβουλεύοντο οἱ ἀρχαῖοι. 3) Δὲν εἶναι ὑπέρ. 4) Ἔπαιξαν σπουδαῖο ρόλο στὸν τελευταῖο πόλεμο. 5) Γυναικεῖο ὄνομα. 6) Τὴν ξέρουν οἱ φαντάροι. 7) Ἕνας ἀπὸ τοὺς «Σωματοφύλακας» τοῦ Δουμᾶ.

2) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α : Τροπικὸ δένδρο. Κ ά θ ε τ α : Ἡρωϊκὸς συνταγματάρχης ποὺ ἔπεσε στὴ Πίνδο. Δ ι α γ ώ ν ι α : Ἐκεῖ ἐνίκησε ὁ Μιλτιάδης.— Ἥρωας τοῦ 21.

Δ. Γκιζάνης, Λαμία

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

1			4
	6		
		12	5
14		2	17

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ τετράγωνα μὲ ἀριθμούς, ὥστε τὸ ἄθροισμά τους ὁριζόντια, κάθετα καὶ διαγώνια νὰ εἶναι 36.

Δημ. Ι. Τσιγκάλος, Βάλλη

4) ΡΟΜΒΟΣ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α καὶ Κ ά θ ε τ α : 1) Τρωκτικό. 2) Πόλη τῆς Πελοποννήσου. 3) Νότα.

Νῖκος Γιαννούλης

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Ὄλγα, Λάκη, ἤπιατε;
— Τί καλὲ μητέρα;
— Μὰ σᾶς τὸ εἶπα.

Δροσοπηγὴ

6) ΜΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ

Ρ
Ρ Ο Μ
Τ Ι Ν Ε Α
Ν Ο Σ Α Τ Ν Π

Τὰ γράμματα αὐτὰ ἂν διαβασθοῦν στὴν κανονική τους σειρά, σχηματίζουν ἕνα ἀρχαῖο ρητό.

Χρ. Παντούρης
Σιμόπουλον Ἠλείας

7) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὸ θηρίο περιέχει ἄνθη;
2) Ποιὰ φροῦτα μᾶς παρακινοῦν στὴ φλυαρία;
3) Ποιὸ φροῦτο μᾶς .... γιὰ τὸ λάδι;
4) Ποιὸ γράμμα εἶναι τραγικὸ γιὰ τὸν στρατό;

8) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε, σχηματίζεται μιὰ ἀρχαία καὶ νεωτέρα πόλη τῆς Πελοποννήσου:

1) Ἀρχαία θεά. 2) Γεωμετρικὸ σχῆμα. 3) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος. 4) Ἐπότισαν μ' αὐτὸ τὸ Χριστό. 5) Ἐκεῖ πῆρε ὁ Μωϋσῆς τῆς ἐντολές.

Ἔλατος

9) ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης
ἔχω χρῶμα συμπαθές,
ἂν τὸν τόνο μου κινήσης
θἄχεις δένδρο ἀειθαλές.

Χρ. Παντούρης
Σιμόπουλον Ἠλείας

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 52

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1							■						
2			■		■				■		■		
3				■						■			
4			■						■		■		
5		■					■					■	
6					■				■				
7	■					■		■					■
8					■				■				
9		■										■	
10			■		■				■		■		
11				■						■			
12			■		■				■		■		
13							■						

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ὁ πατέρας τοῦ Δία. — Ἡ φραγκοσυκιά. 2) 15. — Δὲν εἶναι ξένα. — Προσωπικὴ ἀντωνυμία. 3) Χρονικὸν ἐπίρρημα. — Ὁρκίζομαι. — Γερμανικὸς τίτλος. 4) Νότα. — Μάρκα αὐτοκινήτου. — Ξενικὴ ἄρνηση. 5) Πρωτεύουσα Σκανδιναυϊκοῦ Κράτους. — Τὰ ψώνια στὴν καθαρεύουσα. 6) Κλωστή. — Προσθέτει. — Ἠπειρωτικὴ πόλη. 7) Ἂν προσθέσετε ἕνα φωνῆεν καὶ ἕνα σύμφωνο θὰ σᾶς φτιάξη τὸ κοστούμι σας. — Σύγχρονο πολεμικὸ μέσον (ἀνάπ.). 8) Ἐπιφώνημα. — Λουλοῦδι. — Ὀροσειρὰ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. 9) Χωρὶς αὐτὸ δὲν ζοῦμε. — Ἀπαραίτητα γιὰ τὸν πόλεμο. 10) Δυὸ σύμφωνα. — Κάποιος. — Δυὸ φωνήεντα. 11) Δυὸ φορές. — Πλεονέκτημα, προτέρημα. — Κτητικὴ ἀντωνυμία. 12) Ὁ περὶ οὗ λόγος. — Ὄχι τὸ μισό. — Δίφθογγος. 13) Γνωστότατος σατυρικὸς ποιητής. — Ἑλληνικὸς χορός.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πόλη τῆς Γερμανίας. — Ὑλικὴ ὠφέλεια. 2) Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα. — Ἀρχαία θεά. — Μὲ ἄλλο τόσο, ὁλοκληρώνεται. 3) Κανονικά, σύμμετρα. 4) Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. — Ἀοριστία. — Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 6) Συνεσταλμένος. — Ἐπιστήμων. 7) Χρηματικὸ ποσὸν στοὺς ἀρχαίους, ἴσον πρὸς 100 δραχμές. — Πρόθεση. — Βαλκανικὸ νόμισμα (ἀνάπ.). 8) Ταλαιπωρεῖ τὸ καλοκαῖρι. — Ἐπιστροφὴ στὴν πατρίδα. 10) Δυὸ ὅμοια σύμφωνα. — Μουσικὸ ὄργανο. — Ἀρνητικὸ τῆς ἀρχαίας. 11) Δὲν εἶναι τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο. 12) Ποσοτικὸ ἐπίρρημα. — Δημοσία ὑπηρεσία. — Ποδοσφαιρικὸς ὅρος. 13) Τὰ ὅρια μεταξὺ δυὸ τόπων. — Ἀρχηγία.

10) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Θερμὸς ἄνεμος φυσᾶ
σὲ λουλούδια ταπεινὰ
καὶ ἀμέσως πόλη μία
γίνεται στὴ Γερμανία.

Ἰωάν. Γ. Ρήγας

●

ΛΥΣΕΙΣ 51ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΤΡΙΓΩΝΟ

Ρ Η Ν Ο Σ
Η Ρ Ω Σ
Ν Ω Ε
Ο Σ
Σ

2) ΡΟΜΒΟΣ

Χ
Δ Α Σ
Δ Η Λ Ο Σ
Χ Α Λ Ι Φ Η Σ
Σ Ο Φ Ο Σ
Σ Η Σ
Σ

3) ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ

Οἱ ἀριθμοὶ ποὺ θ' ἀντικατασταθοῦν μὲ μηδενικὰ εἶναι τὸ 9 ἀπὸ τὴν πρώτη σειρὰ καὶ τὸ 8 ἀπὸ τὴν τετάρτη.

4) ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Κ—άρπαθος. 2) Ἔ—δεσσα. 3) Ρ — ῆνος, 4) Κ—εϋλάνη. 5) Ὑ—μηττός. 6) Ρ—ουμανία. 7) Ἀ—ργεντινή. = ΚΕΡΚΥΡΑ.

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΜΗΔΕΝ (ΜΙΜΗ ΔΕΝ φαντάζεσαι...)

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1)Μ—άρτιος. 2) Ὄ—λυμπος. 3) Ρ—ωμύλος. 4) Φ—αέθων. 5) Ἑ—λλάς. 6) Ὕ—αινα. 7) Σ—κύλος= ΜΟΡΦΕΥΣ.

7) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

Σ Τ Α Ρ
Τ Ω Ρ Α
Α Ρ Η Σ
Ρ Α Σ Α

8) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) ΠΑΓΩΝΙ. 2) ΑΓΩΝΙΑ. 3) ΓΩΝΙΑ. 4) ΩΝΙΑ. 5) ΝΑΝΑ. 6) ΙΩΝΙΑ.

9) ΑΛΛΑΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΑΣΤΡΟ — ΑΣΤΡΟ

10) ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Τζάμι — Τζαμί.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 51

Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΛΕΣΒΟΣ —ΘΡΑΣΥΣ. 2) ΑΙ—ΑΧ. 3) ΛΑΦΥΡΟΝ. 4) ΙΡΙΣ — ΩΜΟΣ. 5) ΜΟΝΟΣ. 6) ΑΣΑΦΗΣ — ΣΑΚΚΟΣ. 8) ΣΑΧΛΟΣ — ΛΟΡΔΟΣ. 9) ΣΑΜΟΣ. 10) ΣΑΣΙ — ΟΝΟΣ. 11) ΕΡΓΑΤΗΣ. 12) ΟΣ — ΡΑ. 13) ΣΕΛΗΝΗ — ΣΤΑΛΕΣ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΛΑΡΙΣΑ — ΣΩΣΤΟΣ. 2) ΕΙ — ΣΕ. 3) ΙΛΑΡΧΟΣ. 4) ΒΑΛΣ — ΙΕΡΗ. 5) ΜΗΚΟΣ. 6) ΣΙΦΝΟΣ — ΣΑΓΓΑΗ. 8) ΘΑΡΡΟΣ — ΛΟΣΤΟΣ. 9) ΣΑΝΟΣ. 10) ΑΙΝΩ — ΟΣΤΑ. 11) ΜΑΚΕΔΩΝ. 12) ΑΝ — ΡΕ. 13) ΣΧΕΣΙΣ — ΣΥΣΤΑΣ.

73) 'Ο 'Αλέξανδρος εἶχε μάθει ἀπ' τὸν 'Αριστοτέλη, τὸ δάσκαλό του, νὰ θαυμάζη τοὺς 'Αθηναίους. Σὰν εἶδε λοιπὸν πώς, καὶ μετὰ τὴ μάχη τῆς Χαιρώνειας, ἔμεναν ἀνένδοτοι, εἶπε στὸν πατέρα του.

— Στεῖλε με πρέσβυ στοὺς 'Αθηναίους νὰ κάμω εἰρήνη μαζί τους.

— Μὲ ποιὲς ἀπαιτήσεις; ρώτησε ὁ Φίλιππος.

— Μὲ καμμιά, ἀποκρίθηκε ὁ νέος. Θὰ τοὺς πάω τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν τῆς Χαιρώνειας, νὰ τὰ θάψουν στὸ πατρικὸ χῶμα. 'Εκείνους θὰ βάλω μάρτυρες πὼς πᾶμε σὰ φίλοι πρὸς φίλους.

— Ἕνα ὅρο μόνο ζητῶ, εἶπε ὁ Φίλιππος. Νὰ στείλουν ἀντιπρόσωπο στὸ συνέδριο τῆς Κορίνθου ὅπου θὰ κηρύξω τὴν πανελλήνια ἕνωση.

74) 'Ο Φίλιππος ἔστειλε τότε τὸν στρατηγό του 'Αντίπατρο μὲ τὸ γιό του στοὺς 'Αθηναίους.

Οἱ 'Αθηναῖοι ταράχτηκαν, συγκινήθηκαν, ἀπὸ τὴν πνοὴ τοῦ 'Αριστοτέλη, ποὺ θέρμαινε τὸ ὡραῖο αὐτὸ βασιλόπουλο. Ἔτσι δέχτηκαν νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους στὴν πανελλήνια ἕνωση, στὸ συνέδριο τοῦ 'Ισθμοῦ.

Ὅλες οἱ 'Ελληνικὲς πολιτεῖες ἔστειλαν παρέδρους. 'Ο Φίλιππος ἔβαλε ὅλη τὴν εὐγλωττία του νὰ τοὺς πείση πὼς ὁ κοινὸς τῶν 'Ελλήνων ἐχθρὸς εἶναι οἱ Πέρσες κι' οἱ Ἕλληνες ποὺ ἐνθουσιάστηκαν τὸν ἀνακήρυξαν ἀρχιστράτηγο.

— Τώρα εἶμαι πραγματικὰ νικητής, εἶπε ὁ Φίλιππος στὸν 'Αλέξανδρο.

75) Μεγάλες ἑτοιμασίες ἄρχισαν τότε σ' ὅλη τὴ χώρα. Οἱ ἱππεῖς καὶ τὸ πεζικὸ ἔκαναν γυμνάσια καθημερινά. 'Ο 'Αλέξανδρος κι' οἱ 'Εταῖροι του ὅλο καὶ σκάρωναν ψευτομάχες στοὺς κάμπους τῆς Πέλλας. Πρέσβεις ἔφταναν ἀπ' τὶς σύμμαχες πόλεις. 'Ο Φίλιππος μάζευε νέο στρατὸ καὶ τὸν γύμναζε γιὰ τὴν ἐκστρατεία.

Μὰ ἡ Τύχη ἀλλοιῶς τὰ λογάριαζε. Κάποια μέρα, ὁ Φίλιππος, θέλοντας νὰ μάθη ἂν θἄχε ἐπιτυχία αὐτὸ τὸ μεγαλεπήβολο σχέδιο, ἔστειλε Θεωρὸ στοὺς Δελφοὺς νὰ ζητήση χρησμὸ ἀπὸ τὸν 'Απόλλωνα.

Ὅταν γύρισε ὁ Θεωρός, δὲ φοροῦσε στεφάνι κι' εἶχε ὄψη θλιμμένη.

— Δὲ φέρνει εὐχάριστα νέα, φώναξαν οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Φιλίππου.

76) Μὰ ὁ Φίλιππος τοὺς κεραυνοβόλησε μὲ μιὰ ἄγρια ματιά.

— Λέγε τί μᾶς μηνᾶ ὁ Θεός; ρώτησε τὸ Θεωρὸ ποὺ πλησίαζε.

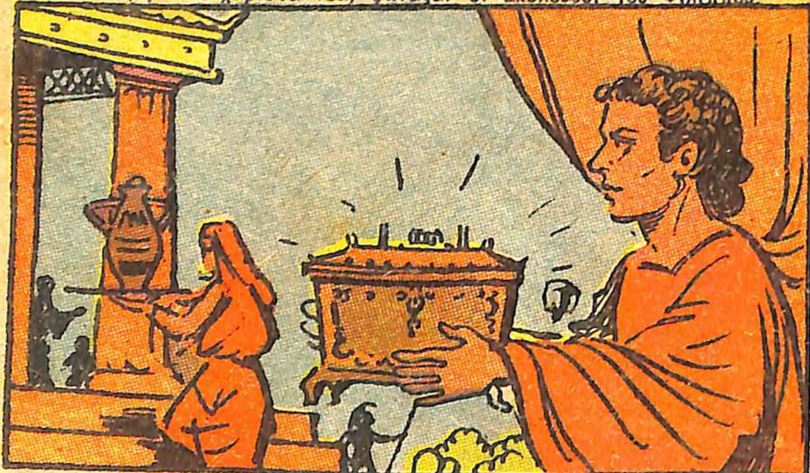
Κι' αὐτὸς εἶπε μὲ τὸ ἴδιο θλιμμένο ὕφος ποὺ ἄκουσε τὴν Πυθία νὰ λέη τὴ διφορούμενη ἀπάντηση.

— Στεφανωμένος στέκεται ὁ ταῦρος. Πέφτει νεκρός! Νὰ ὁ θύτης!

'Εχλώμιασε μιὰ στιγμὴ ὁ Φίλιππος, μὰ ξανάβρε ἀμέσως τὸ θάρρος του.

— Χαρῆτε λοιπὸν Μακεδόνες. Καλὸς ὁ Χρησμός! 'Εγὼ εἶμαι ὁ θύτης κι' ὁ Ταῦρος, ποὺ στεφανώθηκε κι' ἔπεσε, εἶναι ὁ βασιλιὰς τῆς Περσίας. 'Η ἐκστρατεία μας θἄναι νικηφόρα.

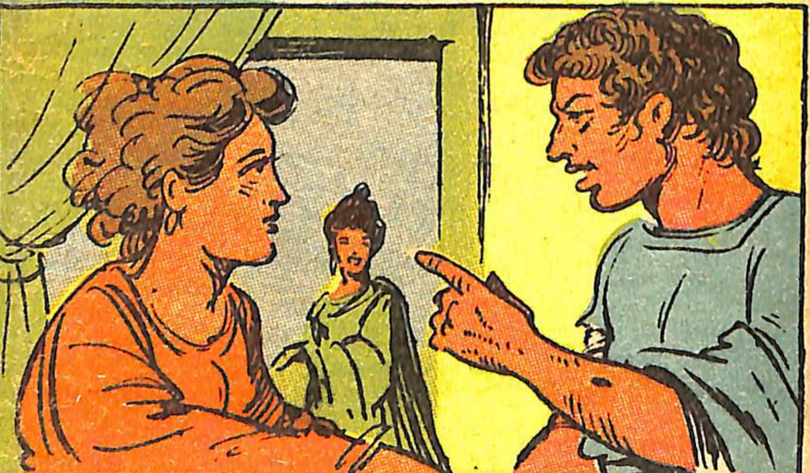
'Ο κόσμος ξεχύθηκε τότε στὴν Πέλλα γιορτάζοντας γιὰ τὴν προφητεία.

77) Μὰ δὲν ἦταν σωστὴ ἡ ἐξήγηση ποὔδωκε ὁ Φίλιππος στὸ χρησμό. Ποιὸς ἦταν ὁ Ταῦρος καὶ ποιὸς ὁ θύτης, δὲν ἄργησε νὰ φανῆ.

Προτοῦ φύγη γιὰ τὴν Περσία, ὁ Φίλιππος θέλησε νὰ γιορτάση τοὺς γάμους τῆς κόρης του Κλεοπάτρας. Τὴν πάντρευε μὲ τὸ θεῖο της τὸν 'Αλέξανδρο, βασιλιὰ τῆς 'Ηπείρου, ποὺ ἦταν πανίσχυρος ἡγεμόνας κι' ὁ Φίλιππος χρειαζόταν τὴ συμμαχία του.

'Η τελετὴ θἄταν μεγαλοπρεπέστατη. Ὅλες οἱ πολιτεῖες τῆς 'Ελλάδας ἔστειλαν Θεωροὺς μὲ βαρύτιμα δῶρα. Ἄρχοντες ἦρθαν ἀπὸ παντοῦ, βασιλιάδες ἀπὸ τὴ Θράκη τὴν 'Ιλληρία, τὴν Παιονία. Μετὰ τὸ γάμο, θὰ γίνονταν ἀγῶνες λαμπροὶ μ' ἔπαθλα σπουδαῖα.

78) 'Ο 'Αλέξανδρος πείραζε τὴ μικρότερη ἀδερφή του, τὴν Κίνα.

— 'Εσένα θὰ σὲ παντρέψω ἐγώ, τῆς ἔλεγε κι' ὅσο γιὰ δῶρα, θὰ σοῦ προσφέρω τοὺς θησαυροὺς τοῦ Δαρείου.

— 'Εγὼ δὲν παντρεύομαι, εἶπε ἡ Κίνα. Θὰ μείνω μαζί σου, 'Αλέξανδρε. Δὲ θὰ χωριστοῦμε ποτέ!

— 'Ωραῖα, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος. Ἕνας τρόπος μονάχα ὑπάρχει γι' αὐτό.

— Πέστον, εἶπε ἡ Κίνα μὲ θέρμη, τὸν δέχομαι ὅ,τι κι' ἂν εἶναι.

— Νὰ παντρευτῆς τὸν ἀχώριστο φίλο μου, τὸν 'Ηφαιστίωνα.

'Η Κίνα κοκκίνησε κι' ἔφυγε ἀπ' τὴν κάμαρα.

— Σὰ νὰ τῆς καλάρεσε, εἶπε ἡ Κλεοπάτρα.

(Συνεχίζεται)